

CVRIA

EIROPAS KOPIENU TIESA

Gada ziņojums
2007

QD-AG-08-001-LV-C

GADA ZIŅOJUMS 2007

EIROPAS KOPIENU TIESA

LV

Kā saņemt ES publikācijas?

Publikācijas, ko pārdošanai sagatavojis Publikāciju birojs, ir pieejamas ES virtuālajā grāmatnīcā EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu/>), kur tās iespējams pasūtīt jūsu izvēlētajā tirdzniecības birojā.

Jūs varat arī saņemt sarakstu, kurā apkopoti mūsu tirdzniecības tīklā iesaistītie aģenti visā pasaulē, nosūtot pieprasījumu pa faksu (352) 2929 42758.

EIROPAS KOPIENU TIESA

GADA ZIŅOJUMS 2007

Eiropas Kopienu Tiesas,
Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas un
Eiropas Savienības Civildienesta tiesas darba pārskats

Luksemburgā, 2008. gadā

www.curia.europa.eu

Eiropas Kopienu Tiesa
L-2925 Luksemburga
Tel. (352) 43 03 1

Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesa
L-2925 Luksemburga
Tel. (352) 43 03 1

Eiropas Savienības Civildienesta tiesa
L-2925 Luksemburga
Tel. (352) 43 03 1

Tiesas interneta adrese: <http://www.curia.europa.eu>
Gada ziņojums ir pieejams arī CD-ROM formātā
Tiesas Preses un informācijas nodaļā
Tel. (352) 4303 2035

Sagatavošana pabeigta 2007. gada 31. decembrī

Pārpublicēšana atļauta, minot avotu. Fotografijas var tikt pārpublicētas tikai šī izdevuma sakarā. Cita veida izmantošanai atļauja ir jādūdz Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojam.

Liela daļa papildu informācijas par Eiropas Savienību ir pieejama internetā.
Tai var piekļūt, izmantojot *Europa* serveri (<http://europa.eu>).

Kataloga dati atrodami šīs publikācijas beigās.

Luksemburga: Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojs, 2008. gads

ISBN 978-92-829-0878-5

© Eiropas Kopienas, 2008. gads
Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

Printed in Italy

IESPIESTS UZ BALTA, HLORU NESATUROŠA PAPIĀRA

Satura rādītājs

Lappuse

Priekšvārds	
Tiesas priekšsēdētājs Vasilis Skouris (<i>Vassilios Skouris</i>)	5

I nodaļa

Eiropas Kopienų Tiesa

A – Tiesas darbība un attīstība 2007. gadā	9
B – Tiesas sastāvs	49
1. Tiesas locekļi	51
2. Izmaiņas Tiesas sastāvā 2007. gadā	67
3. Protokolārā kārtība	69
4. Bijušie Tiesas locekļi.....	71
C – Tiesas darbības statistika	75

II nodaļa

Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesa

A – Pirmās instances tiesas darbība 2007. gadā	105
B – Pirmās instances tiesas sastāvs	145
1. Pirmās instances tiesas locekļi	147
2. Izmaiņas Pirmās instances tiesas sastāvā 2007. gadā	159
3. Protokolārā kārtība	161
4. Bijušie Pirmās instances tiesas locekļi	163
C – Pirmās instances tiesas darbības statistika	165

III nodaļa

Eiropas Savienības Civildienesta tiesa

A – Civildienesta tiesas darbība 2007. gadā	189
B – Civildienesta tiesas sastāvs	203
1. Civildienesta tiesas locekļi	205
2. Protokolārā kārtība	209
C – Civildienesta tiesas darbības statistika	211

IV nodaļa

Tikšanās un vizītes

A – Oficiālās vizītes un pasākumi Tiesā, Pirmās instances tiesā un Civildienesta tiesā	225
B – Mācību apmeklējumi	229
C – Svinīgās sēdes	233
D – Vizītes vai piedalīšanās oficiālos pasākumos	235

<i>Organizācijas shēmas kopsavilkums</i>	239
--	-----

<i>Tiesas kontaktinformācija</i>	243
--	-----

Priekšvārds

2007. gadā Eiropas Kopienai apritēja piecdesmit gadu. Par godu šim notikumam Kopienu iestādes visa gada laikā organizēja vairākus pasākumus. Savukārt Tiesa Eiropas piecdesmito gadadienu svinēja, organizējot kolokviju, kurā piedalījās 27 dalībvalstu Augstāko tiesu priekšsēdētāji, kā arī Tiesas pašreizējie un bijušie locekļi. Šajā kolokvijā, kas apliecināja Tiesas ciešo sadarbību ar valsts tiesām, galvenie oratori bija dalībvalstu Augstāko tiesu priekšsēdētāji.

2007. gads neapšaubāmi paliks atmiņā arī kā gads, kad tika parakstīts Lisabonas līgums, kurā Eiropas Savienībai ir paredzētas iedarbīgākas likumdošanas un pārvaldes struktūras, kas to nostiprinās, palīdzot tikt galā ar 21. gadsimta sākuma izaicinājumiem. Tiesību normas, kurās regulēta Tiesas kompetence saistībā ar telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, un kas šobrīd ir izklaidētas, jo atrodas gan EK līguma IV sadaļā, gan Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā, ir sagrupētas vienkopus nākamā Eiropas Savienības darbības līguma vienā sadaļā. Zudīs lielākā daļa no šobrīd Tiesas kompetencei attiecīgajā jomā noteiktajiem ierobežojumiem.

Lietas saistībā ar telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, Tiesai neapšaubāmi ir grūts uzdevums gan to jūtīgā rakstura dēļ, gan tāpēc, ka tās ir jāizskata ļoti ātri. Šajā aspektā Padomes 2007. gadā pieņemtie Statūtu un Reglamenta grozījumi, paredzot izveidot steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību šādu lietu izskatīšanai, ir izšķirošs solis, kas ļaus Tiesai veikt šo uzdevumu.

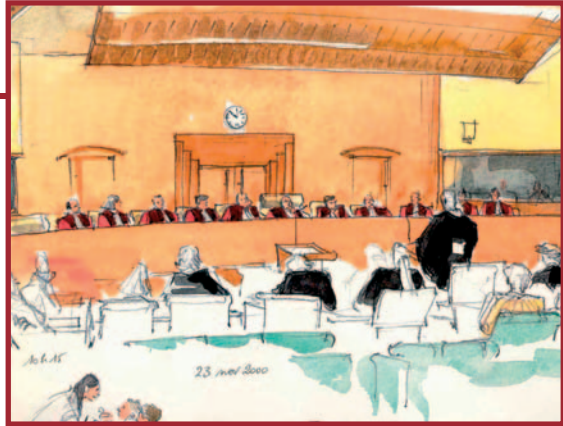
2007. gadā notika arī daļēja Pirmās instances tiesas locekļu maiņa un to atstāja četri tās locekļi. Iestāde var tikai priecāties, ka līdzīgi kā 2006. gadā, kad notika daļēja Tiesas locekļu maiņa, dalībvalstu valdības, nominējot tiesnešus, ņēma vērā vajadzību nodrošināt iestādes stabilitāti, tādējādi ļaujot Pirmās instances tiesai harmoniski turpināt darbu.

Nobeigumā jāmin, ka pagājušajā gadā trijās tiesās, kas kopā veido Kopienu Tiesu, ir tikušas ierosinātas 1259 lietas, kas ir vislielākais skaits šīs iestādes vēsturē un liecina, ka tiesvedības apjoms Kopienu tiesību jomā palielinās.

Šī ziņojuma lappusēs lasītājs atradīs pilnīgu iestādes darbības un attīstības 2007. gadā aprakstu. Tāpat kā iepriekšējos gados liela daļa no tā ir veltīta īsam, bet pilnīgam Tiesas, Pirmās instances tiesas un Civildienesta tiesas darbības izklāstam. Darbības izklāsts ir pamatots ar statistikas datiem.

V. Skouris
Tiesas priekšsēdētājs

I nodaļa

Eiropas Kopienu Tiesa

A – Tiesas darbība un attīstība 2007. gadā

Tiesas priekšsēdētājs Vasilis Skouris

Šajā gada ziņojuma daļā kopsavilkuma veidā aprakstīta Eiropas Kopienų Tiesas darbība 2007. gadā. Tajā, pirmkārt, ir sniegts ieskats iestādes attīstībā šajā gadā, akcentējot institucionālās izmaiņas, kas skārušas Tiesu, un izmaiņas tās iekšējā organizācijā un darba metodēs (1. sadaļa). Otrkārt, tajā ietverta statistikas analīze par iestādes darba slodzes izmaiņām, kā arī vidējo tiesvedības ilgumu (2. sadaļa). Treškārt, tajā kā katru gadu raksturoti galvenie judikatūras attīstības virzieni, kas sagrupēti pēc lietu jomām (3. sadaļa).

1. Tiesas institucionālo attīstību 2007. gadā galvenokārt iezīmēja tas, ka beidzās likumdošanas process, lai izveidotu steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, kas ļaus ātri un atbilstoši izskatīt prejudiciālos jautājumus saistībā ar telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums.

2007. gada 20. decembrī Padome pieņēma Tiesas Statūtu un Reglamenta grozījumus, paredzot izveidot steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Tā ir jauna veida prejudiciālā tiesvedība, kas izveidota, lai izskatītu lietas, kurās šobrīd piemērojama EK līguma IV sadaļa (Vīzu politika, patvēruma politika, imigrācijas politika un cita politika, kas saistīta ar personu brīvu pārvietošanos) un Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļa (Noteikumi par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās). Konstatējusi, ka pastāvošie procesi, ieskaitot Reglamenta 104.a pantā paredzēto paātrināto procesu, nespēj garantēt pietiekami ātru šāda veida lietu izskatīšanu, Tiesa ieteica ieviest šo jauno procesu, lai minētās lietas varētu izlemt ļoti īsos termiņos, neiekavējot citu Tiesā ierosināto lietu izskatīšanu.

Statūtu un Reglamenta grozījumi stājas spēkā 2008. gada pirmajā ceturksnī. Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību raksturojošie principi to atšķir no parastās un paātrinātās prejudiciālā nolēmuma tiesvedības. Pirmkārt, rakstveida procesā piedalās tikai pamata lietas puses, dalībvalsts, kurā atrodas iesniedzējtiesa, Eiropas Kopienų Komisija, kā arī citas iestādes, ja apstrīdēts kāds no to aktiem. Lietas dalībnieki un visas Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas var piedalīties mutvārdu procesā un tajā izteikt savu viedokli par iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem. Otrkārt, lietas, kas izskatāmas steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, pēc to saņemšanas Tiesā tiks uzticētas speciāli izveidotai palātai 5 tiesnešu sastāvā. Visbeidzot, tiesvedība šajās lietās galvenokārt notiks elektroniski, jo jaunajos Reglamenta noteikumos ir paredzēta iespēja procesa dokumentus iesniegt un paziņot pa faksu vai elektronisko pastu.

2. Tiesas darbības statistika 2007. gadā liecina par ievērojamiem uzlabojumiem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Īpaši jānorāda, ka jau ceturto gadu pēc kārtas ir samazinājies tiesvedības ilgums Tiesā un par aptuveni 10 % salīdzinājumā ar 2006. gadu ir palielinājies pabeigto lietu skaits.

Tiesa 2007. gadā pabeidza 551 lietu salīdzinājumā ar 503 lietām 2006. gadā (neto skaits, ņemot vērā apvienotās lietas). No šīm lietām 379 lietās tika pasludināts spriedums un 172 lietās izdots rīkojums. Jānorāda, ka taisīto spriedumu un izdoto rīkojumu skaits ir ievērojami lielāks nekā 2006. gadā (351 spriedums un 151 rīkojums).

Tiesā ir ierosinātas 580 jaunas lietas, kas ir vislielākais skaits Tiesas vēsturē¹ un par 8 % pārsniedz 2006. gadā ierosinātās lietas, kā arī par 22,3 % – 2005. gadā ierosinātās lietas. Izskatāmo lietu skaits 2007. gada beigās tomēr nav ievērojami palielinājies (741 lieta, bruto skaits) salīdzinājumā ar 2005. gada beigās neizskatītajām lietām (731 lieta, bruto skaits).

2007. gada tiesu darbības statistika liecina arī par pastāvīgu tiesvedības ilguma samazināšanos kopš 2004. gada. Lūgumiem sniegt prejudiciālo nolēmumu šis ilgums bija 19,3 mēneši, kurpretim 2006. gadā tas bija 19,8 mēneši, bet 2005. gadā – 20,4 mēneši. Līdzīgi kā 2006. gadā salīdzinoša analīze liecina, ka 2007. gadā vidējais prejudiciālo nolēmumu tiesvedības ilgums ir sasniedzis viszemāko līmeni kopš 1995. gada. Tiešo prasību un apelāciju gadījumos vidējais tiesvedības ilgums bija attiecīgi 18,2 un 17,8 mēneši (20 mēneši un 17,8 mēneši 2006. gadā).

Pagājušajā gadā Tiesa veiksmīgi izmantoja dažādus tai pieejamus līdzekļus, lai paātrinātu noteiktu lietu izskatīšanu (lietas izskatīšana prioritāri, paātrinātais process, vienkāršotais process un iespēja taisīt spriedumu bez ģenerāladvokāta secinājumiem). Tiesai tika iesniegti 8 pieteikumi par lietas izskatīšanu paātrinātā procesā, tomēr tajos nebija ievēroti Reglamentā prasītie ārkārtējie (steidzamības) nosacījumi. Atbilstīgi 2004. gadā izveidotajai praksei pieteikumi par paātrināto procesu tiek pieņemti vai noraidīti ar Tiesas priekšsēdētāja motivētu rīkojumu. Turklāt prioritāra izskatīšana tika noteikta 5 lietās.

Vēl Tiesa, lai atbildētu uz zināmiem prejudiciāliem jautājumiem, turpināja izmantot Reglamenta 104. panta 3. punktā paredzēto vienkāršoto procedūru. Ar rīkojumu, pamatojoties uz šo noteikumu, kopā tika pabeigtas 18 lietas.

Visbeidzot, Tiesa daudz biežāk ir izmantojusi Statūtu 20. pantā paredzēto iespēju taisīt spriedumu bez ģenerāladvokāta secinājumiem, ja lietā nerodas jauni tiesību jautājumi. Jānorāda, ka apmēram 43 % no 2007. gadā pasludinātajiem spriedumiem nebija ģenerāladvokāta secinājumu (2006. gadā – 33 %).

Runājot par lietu sadalījumu starp dažādiem Tiesas iztiesāšanas sastāviem, jānorāda, ka virspalāta ir izskatījusi apmēram 11 %, piecu tiesnešu palātas – gandrīz 55 %, bet triju tiesnešu palātas – aptuveni 33 % no 2007. gadā pabeigtajām lietām. Jākonstatē, ka virspalātas izskatīto lietu skaits ir gandrīz tāds pats kā iepriekšējā gadā, piecu tiesnešu palātu izskatīto lietu skaits ir nedaudz samazinājies (2006. gadā – 63 %), bet triju tiesnešu palātu izskatīto lietu skaits ir palielinājies (2006. gadā – 24 %). Lietu sadalījums starp dažādiem iztiesāšanas sastāviem faktiski ir gandrīz tāds pats kā 2005. gadā.

Pārējo informāciju par 2007. gada tiesas darbības statistikas datiem lasītājs atradīs šīs sadaļas C punktā.

¹ Izņemot 1979. gadā ierosinātās 1324 lietas. Tomēr šis īpaši lielais skaits bija izskaidrojams ar to, ka bija iesniegtas daudzas prasības atcelt vienu un to pašu tiesību aktu.

3. Šajā sadaļā aplūkotas galvenās judikatūras attīstības tendences, kas sadalītas pa jomām šādā veidā:

konstitucionālie vai institucionālie jautājumi; Eiropas Savienības pilsonība; preču brīva aprīte; personu brīva pārvietošanās, pakalpojumu sniegšanas brīvība un kapitāla brīva aprīte; vīzas, patvērums un imigrācija; konkurences noteikumi; nodokļi; tiesību aktu tuvināšana un vienveidīgi tiesību akti; preču zīmes; ekonomikas un monetārā politika; sociālā politika; vide; tiesu sadarbība civillietās; policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās un cīņa pret terorismu, precizējot, ka diezgan bieži spriedums kādā noteiktā jomā, ņemot vērā tā galveno problemātiku, attiecas arī uz svarīgiem jautājumiem kādā citā jomā.

Konstitucionālie vai institucionālie jautājumi

Ņemot vērā, cik daudzās jomās rodas konstitucionālas un institucionālas problēmas, nav pārsteidzoši, ka ir pasludināti spriedumi par ļoti dažādiem jautājumiem.

Tiesā ierosinātajās lietās joprojām ir aktuāla Kopienas tiesību aktu pieņemšanai piemērotā juridiskā pamata noteikšanas problēma, lai gan tā ir lielā mērā apskatīta agrākā judikatūrā.

Lietā C-440/05 Komisija/Padome, kurā pasludināts 2007. gada 23. oktobra spriedums, Komisija, ko atbalstīja Eiropas Parlaments, uzskatīdama, ka Padomes policijas un tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās ietvaros pieņemtais pamatlēmums soda par kuģu radīta piesārņojuma krimināltiesiskā pamata stiprināšanai² bijis balstīts uz nepareizu juridisko pamatu, cēla prasību to atcelt, apgalvojot, ka minētā pamatlēmuma mērķis un saturs ietilpst Eiropas Kopienas kompetencē kopējās transporta politikas jomā.

Tiesa, atgādinājusi, ka gadījumā, ja ir piemērojams gan EK līgums, gan Līgums par Eiropas Savienību, pēdējā ir paredzēts, ka prioritāte ir pirmajam, un tās pienākums ir nodrošināt, lai tiesību akti, uz kuriem saskaņā ar Padomes viedokli attiecas tiesību normas par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, neaizskartu Kopienas pilnvaras, konstatēja, ka pamatlēmuma mērķis ir uzlabot jūrniecības drošību, vienlaicīgi stiprinot jūras vides aizsardzību no kuģu radītā piesārņojuma.

Tāpēc šī pamatlēmuma tiesību normas, kurās dalībvalstīm uzlikts pienākums krimināli sodīt noteiktas darbības, varēja tikt likumīgi pieņemtas, pamatojoties uz EK līgumu. Tiesa konstatēja, ka, lai gan krimināltiesību akti, kā arī kriminālprocesa noteikumi principā neietilpst Kopienas kompetencē, ja kompetento valsts iestāžu efektīvu, samērīgu un preventīvu kriminālsodu piemērošana ir pasākums, kas ir obligāts cīņai pret smagiem pārkāpumiem pret vidi, Kopienas likumdevējs tomēr var uzlikt dalībvalstīm pienākumu paredzēt šādus sodus, lai nodrošinātu vides aizsardzības jomā pieņemto tiesību normu pilnīgu efektivitāti.

² Padomes 2005. gada 12. jūlija Pamatlēmums 2005/667/TI par krimināltiesiskā pamata stiprināšanu, lai īstenotu tiesību aktus attiecībā uz kuģu radīto piesārņojumu (OV L 255, 164. lpp.). Šis pamatlēmums papildina Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvu 2005/35/EK par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 11. lpp.).

Savukārt šī pamatlēmuma tiesību normas, kurās noteikts piemērojamo kriminālsodu veids un apmērs, neietilpst Kopienas kompetencē. Bet, ciktāl šīs tiesību normas nav nodalāmas no tiesību normām par krimināltiesību pārkāpumiem, uz kuriem tās attiecas, Tiesa secināja, ka Padomes pamatlēmums aizskar Kopienas kompetenci jūrniecības jomā, pārkāpjot Līgumu par Eiropas Savienību, kas šai kompetencei dod prioritāti. Tāpēc pamatlēmums tā nedalāmības dēļ tika atcelts pilnā apmērā.

Ir vērts minēt vairākas lietas par Tiesas kompetences apmēru prejudiciālo jautājumu jomā, kas attiecas uz tiesību normu interpretāciju un to spēkā esamības novērtēšanu.

Lietā C-431/05 *Merck Genéricos-Produtos Farmacêuticos* (2007. gada 11. septembra spriedums) Tiesa, kurai Portugāles Augstākā tiesa bija uzdevusi jautājumu par to, vai tās kompetencē ietilpst interpretēt Līguma par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām (*TRIPS*)³ 33. pantu, atbildēja apstiprinoši, konstatējot, ka, tā kā minēto līgumu Kopiena un tās dalībvalstis bija noslēgušas saskaņā ar dalīto kompetenci, tā bija kompetenta definēt pienākumus, ko Kopiena tādējādi bija uzņēmusies, un šajā nolūkā interpretēt attiecīgā līguma noteikumus. Jautājums par kompetenču sadalījumu starp Kopienu un tās dalībvalstīm prasa vienotu atbildi Kopienas līmenī, ko var sniegt vienīgi Tiesa. Runājot konkrēti par attiecīgo lietu, Tiesa nolēma, ka Kopienas interesēs zināmā mērā ir, lai tā tiktu uzskatīta par kompetentu interpretēt *TRIPS* 33. pantu par patentu aizsardzības minimālo termiņu, lai noteiktu, vai Kopienas tiesības liedz atzīt šīs tiesību normas tiešo iedarbību.

Atbilstoši judikatūrai lietā *Dzodzi*⁴ vai lietā *Leur-Bloem*⁵ un nesen lietā *Poseidon Chartering*⁶ Tiesa lietā C-280/06 *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (2007. gada 11. decembra spriedums) atkārtoti nolēma, ka konkrētā lietā, kad tai ir uzdoti prejudiciāli jautājumi par tādu Kopienas tiesību normu interpretāciju, kuras ir piemērojamas, tikai pamatojoties uz atsauci valsts tiesībās, citiem vārdiem sakot, tikai tad, ja valsts tiesību aktos situācijās, kuras ir saistītas tikai ar šo valsti, paredzēti tādi paši risinājumi kā Kopienas tiesībās, lai novērstu atšķirīgu interpretāciju nākotnē, Kopienas interesēs zināmā mērā ir, lai no Kopienas tiesībām pārņemtie noteikumi vai jēdzieni tiktu interpretēti vienveidīgi visos apstākļos, kādos tie ir piemērojami, un tam jānotiek, Tiesai taisot spriedumus par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tā tāpēc sniedza valsts tiesas lūgto interpretāciju.

Jāatzīmē, ka Tiesa lietā C-351/04 *Ikea Wholesale* (2007. gada 27. septembra spriedums) nolēma, ka Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) līgumi, ņemot vērā to raksturu un sistēmu, principā neietver tādas tiesību normas, ko Tiesa ņem vērā, pārbaudot Kopienas iestāžu pieņemto aktu tiesiskumu. Tikai gadījumā, ja Kopiena ir gribējusi izpildīt konkrētu pienākumu, ko tā uzņēmusies PTO ietvaros, vai gadījumā, ja Kopienas tiesību aktā ir tieša

³ Līgums par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām, ietverts 1C pielikumā Līgumā par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kurš 1994. gada 15. aprīlī parakstīts Marakešā un apstiprināts ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.).

⁴ 1990. gada 18. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-297/88 un C-197/89, *Recueil*, I-3763. lpp.

⁵ 1997. gada 17. jūlija spriedums lietā C-28/95, *Recueil*, I-4161. lpp.

⁶ 2006. gada 16. marta spriedums lietā C-3/04, *Krājums*, I-2505. lpp.

atsauce uz konkrētiem PTO līgumu noteikumiem, Tiesai attiecīgā Kopienas tiesību akta tiesiskums ir jāpārbauda, ņemot vērā PTO noteikumus.

Pavisam citā sakarā 2007. gada 28. jūnija spriedumā lietā C-331/05 P *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija Tiesai bija izdevība lemt, ka izdevumi, kas radušies, vērsties pie Eiropas ombuda, un kas nav atlīdzināmi⁷, nevar tikt pieprasīti no attiecīgās iestādes, pamatojoties uz Kopienas ārpuslīgumisko atbildību, jo, tā kā starp zaudējumiem un attiecīgo pārkāpumu nav cēloņsakarības, izdevumi ir veikti pēc ieinteresētās personas brīvas gribas.

Par strīda iemeslu ir bijušas arī personu tiesības iepazīties ar iestāžu dokumentiem. Lietā C-266/05 P *Sison*/Padome (2007. gada 11. februāra spriedums, Krājums, I-1233. lpp.) Tiesai nācās lemt par vairākiem, arī daļējiem, atteikumiem, kas izteikti prasītājam, kas bija lūdzis pieeju dokumentiem, uz kuru pamata Padome bija viņu iekļāvusi un paturējusi tādu personu sarakstā, kas pakļautas ar Regulu Nr. 2580/2001⁸ ieviestajai līdzekļu vai finanšu aktīvu iesaldēšanai, un paziņot, kuras valstis bija sniegušas noteiktus dokumentus šajā sakarā.

Tiesa atgādināja, ka jomās, kurās Kopienas likumdevējam ir jāpieņem politiski, ekonomiski un sociāli lēmumi un jāveic sarežģīti vērtējumi, tā var veikt tikai ierobežotu likumības pārbaudi.

Tādējādi tā nolēma, ka Regulas Nr. 1049/2001⁹ mērķis ir piešķirt personām vispārējas tiesības iepazīties ar iestāžu dokumentiem, nevis paredzēt noteikumus, kuru mērķis ir aizsargāt kādas personas īpašas intereses iepazīties ar kādu no šiem dokumentiem, un ka turklāt, runājot par piekļuves tiesību izņēmumiem, ko attaisno zināmas publiskas vai privātas intereses, iestāde, kurai jālemj, vai šo dokumentu publiskošana var kaitēt interesēm, ko Kopienas likumdevējs ir vēlējies aizsargāt, un kurai tādā gadījumā jāatsaka prasītā pieeja, nevar ņemt vērā attiecīgās personas īpašās intereses iepazīties ar dokumentiem.

Tiesa turpinājumā atzīmēja, ka, pat pieņemot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam būtu tiesības saņemt detalizētu informāciju par sakarā ar viņa iekļaušanu apstrīdētajā sarakstā celtās apsūdzības būtību un iemesliem un ka šīs tiesības ietvertu pieeju Padomes rīcībā esošajiem dokumentiem, šādas tiesības nevar tikt konkrēti īstenotas, izmantojot mehānismus, kas paredzēti, lai personas varētu iepazīties ar iestāžu dokumentiem.

Tiesa uzskatīja, ka, ja dokumenta saturs ir īpaši slepens, to izdevusi iestāde ir tiesīga pieprasīt neizpaust šī slepenā dokumenta pastāvēšanas faktu un šajā sakarā iebilst pret to, ka tiek izpausta tās identitāte gadījumā, ja kļūtu zināms, ka šāds dokuments pastāv, bet šo secinājumu nevar uzskatīt par nesamērīgu tāpēc, ka dokumenta pieprasītājam, kuram atteikta pieeja slepenajam dokumentam, tādēļ varētu būt daudz grūtāk, pat praktiski neiespējami, identificēt šī dokumenta izcelsmes valsti.

Runājot par pilsoņa tiesībām iepazīties nevis ar dokumentu, bet ar tiesību normu, Tiesai lietā C-161/06 *Skoma Lux* (2007. gada 11. decembra spriedums) nācās lemt par 2004. gada

⁷ Skat. Pirmās instances tiesas Reglamenta 91. panta b) punktu.

⁸ Padomes 2001. gada 27. decembra Regula (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām (OV L 344, 70. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 43. lpp.).

akta par pievienošanās nosacījumiem¹⁰ 58. panta piemērojamību. Izskatot Čehijas tiesas uzdotu jautājumu par to, vai minētais pants ļauj kādā dalībvalstī pret personu piemērot tādas Kopienas regulas tiesību normas, kas nav bijusi publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* attiecīgās dalībvalsts valodā, Tiesa uzskatīja, ka, trūkstot publikācijai, Kopienas regulā ietvertus pienākumus šīs valsts personām nevar izvirzīt, un tas tā ir arī tad, ja šīs personas par šī regulējuma esamību varēja uzzināt ar citu līdzekļu palīdzību. Šādi Tiesa veica Kopienas tiesību interpretāciju, nevis to spēkā esamības izvērtēšanu.

Tiesa ir veikusi zināmus precizējumus par Kopienas tiesību pārkumu un tiešo iedarbību jautājumā par attiecībām starp Kopienas tiesībām un dalībvalstu valsts tiesībām.

Lietā C-119/05 *Lucchini* (2007. gada 18. jūlija spriedums) Tiesa, piemērojot spriedumā lietā *Simmenthal*¹¹ izvirzītos principus, nolēma, ka Kopienas tiesības liedz piemērot Itālijas tiesību normu, kurā paredzēts *res judicata* princips, ja tās piemērošana neļauj atgūt valsts atbalstu, kas piešķirts, pārkāpjot Kopienas tiesības, un ir atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu Komisijas lēmumā, kas kļuvis galīgs.

Lietā C-80/06 *Carp* (2007. gada 7. jūnija spriedums) Tiesai bija jāizskata jautājums par lēmumu horizontālo tiešo iedarbību. Tā konstatēja, ka Lēmums 1999/93 par būvizstrādājumu atbilstības apliecināšanas procedūru saskaņā ar Padomes Direktīvas 89/106¹² 20. panta 2. punktu ir vispārpiemērojams tiesību akts, kurā precizēti piemērojamo atbilstības apliecināšanas procedūru veidi un Eiropas Standartizācijas komiteja/Eiropas Elektrotehnikas standartizācijas komiteja (*CEN/Cemelec*) pilnvarota precizēt šo procedūru saturu attiecīgos saskaņotos standartos, kas pēc tam katras dalībvalsts standartizācijas iestādei ir jātransponē valsts tiesībās, bet tas ir saistošs tikai dalībvalstīm, kas ir vienīgās tā adresātes. Tādējādi privātpersona nevar uz to atsaukties prāvā par līgumisko atbildību pret citu privātpersonu.

Divos spriedumos tika precizēts, kā valsts tiesai jārikojas, sastopoties ar Kopienas noslēgtiem starptautiskiem līgumiem.

Lietā C-16/05 *Tum un Dari* (2007. gada 20. septembra spriedums) Tiesai bija jālemj par EEK un Turcijas asociācijas līguma papildu protokola¹³ 41. panta 1. punktā ietvertās

¹⁰ Akts par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 2003, L 236, 33. lpp.).

Šī akta 58. pantā ir noteikts:

“Padomes, Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas sagatavotie un pirms pievienošanās pieņemtie iestāžu un Eiropas Centrālās bankas akti no pievienošanās dienas ir autentiski čehu, igauņu, ungāru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, slovāku un slovēņu valodā saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā dokumenti pašreizējās vienpadsmit valodās. Tos publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, ja tie tāpat ir publicēti pašreizējās valodās.”

¹¹ 1978. gada 9. marta spriedums lietā 106/77 *Simmenthal*, *Recueil*, 629. lpp.

¹² Komisijas 1999. gada 25. janvāra Lēmums 1999/93/EK par būvizstrādājumu atbilstības apliecināšanas procedūru saskaņā ar Padomes Direktīvas 89/106/EEK 20. panta 2. punktu attiecībā uz durvīm, logiem, slēgļiem, aizvērtnēm, žalūzijām un sauljumiem (OV L 29, 51. lpp.).

¹³ 1970. gada 23. novembrī Briselē parakstītais papildu protokols, kas Kopienas vārdā noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2760/72 (OV L 293, 1. lpp.).

standstill (atturēšanās no kādas darbības) klauzulas piemērojamību, bet šajā klauzulā līgumslēdzējām pusēm bija aizliegts no papildu protokola spēkā stāšanās datuma ieviest jaunus ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību. Konkrētajā lietā jautājums bija par diviem Turcijas pilsoņiem, kas vēlējās veikt uzņēmējdarbību Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē.

Tiesa uzskatīja, ka šai nepārprotamajai tiesību normai ir tieša iedarbība un ka tā ir nevis materiāla norma, kas padara nepiemērojamas materiālo tiesību normas par iebraukšanu valsts teritorijā, ko tā aizstāj, bet *quasi* procesuāla norma, kurā *ratione temporis* noteikti tādi dalībvalsts tiesiskā regulējuma noteikumi imigrācijas jomā, kurus ievērojot, ir jāizvērtē tādu Turcijas pilsoņu situācija, kas vēlas izmantot brīvību veikt uzņēmējdarbību. Tiesa no tā secināja, ka minētā klauzula neietekmē dalībvalstu principiālo kompetenci īstenot savu valsts imigrācijas politiku. Šajā sakarā tas vien, ka šāda klauzula kopš tās stāšanās spēkā uzliek šīm valstīm pienākumu atturēties no darbības, zināmā mērā ierobežojot to rīcības brīvību šajā jomā, neļauj uzskatīt, ka tādēļ būtu ierobežota šo valstu suverēnās kompetences būtība ārvalstnieku politikas jomā.

Tiesa turpinājumā minēto tiesību normu interpretēja tā, ka tā kopš EEK un Turcijas asociācijas līguma papildu protokola stāšanās spēkā attiecīgajā dalībvalstī aizliedz ieviest jaunus ierobežojumus brīvības veikt uzņēmējdarbību izmantošanai, ieskaitot tādu ierobežojumus, kas attiecas uz materiāliem un/vai procesuāliem nosacījumiem tādu Turcijas pilsoņu pirmreizējai uzņemšanai šīs valsts teritorijā, kuri ir iecerējuši tur veikt profesionālu darbību kā pašnodarbinātas personas.

Iepriekš minētajā lietā *Merck Genéricos-Produtos Farmacêuticos* Portugāles Augstākā tiesa uzdeva Tiesai jautājumu par to, vai valsts tiesām tajās izskatāmajās lietās ir pēc savas iniciatīvas vai kādas puses lūguma jāpiemēro Līguma par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām (*TRIPS*) 33. pants par patentu aizsardzības minimālo termiņu.

Tiesa, atgādinājusi, ka tās kompetencē ir interpretēt minētā līguma noteikumus, nolēma, ka konkrētajos apstākļos bija jānošķir jomas, kurās Kopiena vēl nav pieņēmusi tiesību aktus, un jomas, kurās tā to jau ir veikusi. Runājot par pirmajām, kuras tā tad joprojām ietilpst dalībvalstu kompetencē, tā nolēma, ka uz intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību un tiesu iestāžu šajā nolūkā veiktajiem pasākumiem neattiecas Kopienas tiesības, tāpēc tās neparedz un arī neizslēdz, ka dalībvalsts tiesību sistēmā tiek atzītas privātpersonu tiesības tieši pamatoties uz *TRIPS* ietvertu tiesību normu vai tiesai uzlikts pienākums piemērot šo normu pēc savas iniciatīvas. Savukārt, runājot par otrajām, tā apliecināja, ka Kopienas tiesības ir piemērojamas, kas nozīmē pienākumu veikt pēc iespējas *TRIPS* atbilstošu interpretāciju, lai gan šī līguma attiecīgajam noteikumam nevar piešķirt tiešo iedarbību.

Tā konkrētajā lietā konstatēja, ka patentu jomā, uz kuru attiecas *TRIPS* 33. pants, Kopiena vēl nebija īstenojusi savu kompetenci vai ka vismaz iekšējā līmenī šī īstenošana tobrīd joprojām nebija pietiekama, lai varētu uzskatīt, ka konkrētajā stāvoklī uz šo jomu attiektos Kopienas tiesības. Tiesa no tā secināja, ka Kopienas tiesības šobrīd neliedz valsts tiesai tieši piemērot minēto 33. pantu valsts tiesībās paredzētos apstākļos.

Visbeidzot, vērts minēt trīs spriedumus par attiecīgajām personām Kopienas tiesībās piešķirtu tiesību efektīvu aizsardzību tiesā.

Lietā C-432/05 *Unibet* (2007. gada 13. marta spriedums, Krājums, I-2271. lpp.) Tiesa, atgādinājusi, ka runa ir par Kopienų tiesību vispārīgo principu, kā ierasts norāda, ka, ja attiecīgajā jautājumā nav Kopienų tiesiskā regulējuma, katrai dalībvalstij atbilstoši sadarbības pienākumam ir jānosaka kompetentās tiesas un jāparedz procesuāli noteikumi prasībām, kas paredzētas, lai aizsargātu attiecīgajām personām Kopienų tiesībās paredzētas tiesības. Šādu procesuālo autonomiju, kuru ierobežo līdzvērtības un efektivitātes principi, varētu apstrīdēt tikai tad, ja no attiecīgās valsts tiesību sistēmas izrietētu, ka nepastāv nekādi tiesību aizsardzības līdzekļi, kas kaut vai pakārtoti ļautu nodrošināt attiecīgajām personām no Kopienų tiesībām izrietošu tiesību ievērošanu.

Pēc tam Tiesa minēja, ka attiecīgajām personām Kopienų tiesībās piešķirtu tiesību efektīvas aizsardzības tiesā princips neparedz, ka valsts tiesībās būtu jāparedz iespēja celt patstāvīgu prasību, lai pamatā pārbaudītu valsts tiesību normu atbilstību Kopienų tiesībām, ja citi efektīvi tiesību aizsardzības līdzekļi, kuri nav nelabvēlīgāki par tiem, kuri reglamentē līdzīgas prasības valsts tiesībās, ļauj šādu atbilstību izvērtēt pakārtoti, un tas ir jāpārbauda valsts tiesai. Konkrēti, ja vienīgais tiesību aizsardzības līdzeklis, lai apstrīdētu attiecīgo valsts tiesību normu atbilstību Kopienų tiesībām, ir tāds, ka attiecīgajai personai nākas sevi pakļaut administratīviem procesiem vai kriminālprocesiem un sodiem, ko tajos var piemērot, tai nav nodrošināta efektīva tiesību aizsardzība tiesā.

Visbeidzot, no efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa Tiesa secināja dalībvalstu pienākumu paredzēt iespēju attiecīgās personas interesēs noteikt pagaidu pasākumus līdz brīdim, kad kompetentā tiesa izlemj jautājumu par apstrīdēto valsts tiesību normu atbilstību Kopienų tiesībām, ja šādu pasākumu noteikšana ir nepieciešama, lai garantētu pilnīgu tiesas pieņemamā nolēmuma efektivitāti, precizējot, ka šāda iespēja nepastāv, ja attiecīgās personas lūgums ir nepieņemams saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesībām, ja vien šī nepieņemamība nav apstrīdama saskaņā ar Kopienų tiesībām. Ja attiecīgajā jomā nepastāv Kopienų tiesiskais regulējums, iespējamo pagaidu pasākumu noteikšanu reglamentē valsts tiesībās paredzētie kritēriji, ievērojot iepriekš minētos līdzvērtības un efektivitātes principus.

Lietā C-524/04 *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* (2007. gada 13. marta spriedums, Krājums, I-2107. lpp.) Tiesa it īpaši atgādināja, ka, ja dalībvalsts ir iekasējusi nodokļus, pārkāpjot Kopienų tiesību noteikumus, attiecīgajām personām ir tiesības uz nepamatoti iekasētā nodokļa un ar šo nodokli tiešā saistībā samaksāto summu atmaksu.

Runājot par citiem zaudējumiem, kas personai nodarīti tāda Kopienų tiesību pārkāpuma rezultātā, par kuru ir atbildīga dalībvalsts, tās pienākums ir atlīdzināt šādi radītos zaudējumus atbilstoši Tiesas judikatūrā izklāstītajiem nosacījumiem, un tam jānotiek saskaņā ar valsts tiesībās paredzēto atbildību, bet šo autonomiju ierobežo līdzvērtības un efektivitātes principi.

Konkrētāk, ja izrādās, ka dalībvalsts tiesību akti rada EKL 43. pantā aizliegtu brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu, lai noteiktu atlīdzināmos zaudējumus, valsts tiesa var pārbaudīt, vai cietušās personas ir izrādījušas pienācīgu rūpību, lai izvairītos no zaudējumiem vai tos mazinātu, un vai tās ir savlaicīgi izmantojušas visus to rīcībā esošos tiesību aizsardzības līdzekļus. Tomēr noteikumu par brīvību veikt uzņēmējdarbību piemērošana nebūtu iespējama vai būtu pārlietu sarežģīta, ja ar šo noteikumu pārkāpumu

pamatotas prasības par atlīdzību vai kompensāciju būtu jānoraida vai to summa būtu jāsamazina tikai tāpēc, ka attiecīgās sabiedrības nav nodokļu administrācijai lūgušas iespēju samaksāt procentus par aizņēmumu no nerezidentes saistītās sabiedrības, tos nekvalificējot par sadalīto peļņu, kaut gan attiecīgos apstākļos valsts likumā eventuāli apvienojumā ar konvenciju par dubultas aplikšanas ar nodokļiem novēršanu būtiskajiem noteikumiem bija paredzēta šāda kvalificēšana.

To precizējusi, Tiesa arī atgādināja, ka, lai noteiktu, vai Kopienas tiesību pārkāpums ir pietiekami būtisks, ir jāņem vērā visi faktori, kas raksturo valsts tiesā izskatāmo situāciju. Tiešo nodokļu jomā valsts tiesai jāņem vērā, ka sekas, kas izriet no Līgumā garantētās brīvās aprites, it īpaši Tiesas judikatūrā nostiprinātajos principos atklājas tikai pakāpeniski.

Apvienotajās lietās no C-222/05 līdz C-225/05 *van der Weerd* u.c. (2007. gada 7. jūnija spriedums) Tiesai bija uzdots jautājums par to, vai tiesvedībā par administratīva akta likumību Kopienas tiesības valsts tiesai uzliek pienākumu pēc savas ierosmes veikt pārbaudi pēc kritērijiem, kas neietilpst sākotnējos strīda ietvaros, bet izriet no Direktīvas 85/511, ar ko ievieš Kopienas pasākumus mutes un nagu sērgas kontrolei¹⁴.

Tiesa atbildēja noliedzoši, uzskatot, ka ne līdzvērtības princips, ne efektivitātes princips, kas iedibināti tās judikatūrā, neuzliek valsts tiesai pienākumu pēc savas ierosmes izvirzīt pamatu, kas balstīts uz Kopienas tiesību normu pārkāpumu.

Par pirmo no minētajiem principiem Tiesa konkrētāk nolēma, ka attiecīgās direktīvas tiesību normās nebija noteikti ne nosacījumi tam, kad var ierosināt procesu mutes un nagu sērgas apkarošanas jomā, ne iestādes, kuru kompetencē ir noteikt attiecīgo personu tiesību un pienākumu apmēru šajā procesā, tāpēc tās nevar uzskatīt par līdzvērtīgām valsts sabiedriskās kārtības noteikumiem, kas ir pamatā valsts procesiem, ņemot vērā, ka tajos ir definēti noteikumi tam, kad šādas procedūras ir ierosināmas, un iestādes, kas tajās ir kompetentas noteikt attiecīgo personu tiesību un pienākumu apmēru. Par otro principu Tiesa apliecināja, ka, ja pusēm ir reāla iespēja valsts tiesā izvirzīt pamatu, kas balstīts uz Kopienas tiesībām, efektivitātes princips neiebilst pret valsts tiesību normu, kurā valsts tiesai liegts pēc savas ierosmes izvirzīt pamatu par Kopienas noteikumu pārkāpumu, ja šā pamata izskatīšanā tai būtu jāatsakās no tai paredzētās pasīvās lomas, pārkāpjot pušu noteiktās strīda robežas un balstoties uz citiem faktiem un apstākļiem, nevis tiem, ar kuriem prasību pamatojusi puse, kuras interesēs ir Kopienas tiesību normu piemērošana, neatkarīgi no šo tiesību normu svarīguma Kopienas tiesību sistēmā.

Eiropas Savienības pilsonība

Vairākās lietās Tiesa pārbaudīja valsts tiesību normas, kas varēja nepamatoti ierobežot Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos.

¹⁴ Padomes 1985. gada 18. novembra Direktīva 85/511/EEK, ar ko ievieš Kopienas pasākumus mutes un nagu sērgas kontrolei (OV L 315, 11. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1990. gada 26. jūnija Direktīvu 90/423/EEK (OV L 224, 13. lpp.).

Apvienotajās lietās C-11/06 un C-12/06 *Morgan un Bucher* (2007. gada 23. oktobra spriedums) par pabalstiem izglītības un studiju jomā Tiesa par pamatu ņēma atzinumu, ka kādas dalībvalsts pilsoņi, kas studē citā dalībvalstī, ir Savienības pilsoņi atbilstoši EKL 17. panta 1. punktam un tāpēc vajadzības gadījumā var atsaukties uz tiesībām, kas ir saistītas ar šādu statusu, arī attiecībā uz savu izcelsmes dalībvalsti.

Turpinājumā tā uzskatīja, ka, lai gan principā dalībvalstij, lai novērstu, ka izglītības pabalstu izmaksāšana studentiem, kas vēlas studēt citās dalībvalstīs, nekļūtu par nesamērīgu nastu, ir tiesības šādus pabalstus piešķirt tikai studentiem, kas apliecinājuši, ka ir zināmā mērā integrējušies sabiedrībā, tai tomēr ir jāraugās, lai šo pabalstu piešķiršanas noteikumi nepamatoti neierobežotu pilsoņu brīvu pārvietošanos un lai tie būtu atbilstoši un samērīgi ar mērķiem nodrošināt programmas apguvi īsos termiņos un atvieglot pārdomātu lēmumu pieņemšanu mācību izvēlē.

Tā no tā secināja, ka EKL 17. un 18. pants nepieļauj tādas tiesību normas, kurās izglītības pabalsta piešķiršanai studentiem, kas vēlas studēt citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras pilsoņi viņi ir, ir izvirzīts nosacījums, ka šīm studijām ir jāturpina vismaz viena gada studijas viņu izcelsmes dalībvalstī, jo tās var atturēt Savienības pilsoņus izmantot EKL 18. pantā paredzētās tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs.

Nodokļu tiesību aktu jomā lietā C-76/05 *Schwarz un Gootjes-Schwarz*, kā arī lietā C-318/05 Komisija/Vācija (2007. gada 11. septembra spriedumi) Tiesa pārbaudīja Vācijas likuma par ienākuma nodokli noteikumus, kuros nodokļu maksātājiem bija paredzēta iespēja atskaitīt no nodokļa zināmām privātām skolām pārskaitītu bērnu mācību maksu ar noteikumu, ka šīs skolas atrodas valsts teritorijā.

Tiesa nolēma, ka Kopienas tiesības liedz principiāli atteikt nodokļa atskaitījumu par mācību maksu, kas pārskaitīta skolām, kas atrodas citās dalībvalstīs. Pamatojumā tā nošķīra divu veidu skolu finansējumu. Tikai skolas, kas galvenokārt tiek finansētas no privātiem līdzekļiem, var atsaukties uz pakalpojumu sniegšanas brīvību. Uz skolām, kas atrodas citā dalībvalstī, nevis Vācijā un kuras netiek galvenokārt finansētas no privātiem līdzekļiem, pakalpojumu sniegšanas brīvība neattiecas, bet nodokļu atskaitījumu tomēr nevar atteikt. Šādu izslēgšanu nepieļauj Savienības pilsoņiem piešķirtās tiesības – arī mazi bērni var atsaukties uz tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, bet attiecīgie noteikumi bērnus, kas devušies mācīties skolā, kas atrodas citā dalībvalstī, nepamatoti nostāda neizdevīgākā situācijā nekā tos, kas nav izmantojuši tiesības uz brīvu pārvietošanos.

Preču brīva aprīte

Preču brīvas aprītes jomā Tiesai bija jālemj par dažādu valsts tiesisko regulējumu atbilstību Līguma noteikumiem.

Pirmkārt, jāmin spriedums lietā C-170/04 *Rosengren* u.c. (2007. gada 5. jūnija spriedums), kurā sniegta atbilde uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par tāda Zviedrijas tiesību akta atbilstību EK līgumam, kurā privātpersonām aizliegts importēt alkoholiskos dzērienus, kuru mazumtirdzniecība Zviedrijā ir pakļauta ar šo pašu likumu izveidotam monopolam. Tiesa, noskaidrojusi, ka šis aizliegums ir jāvērtē, ņemot vērā EKL 28. pantu, nevis EKL 31. pantuparkomerčiāliemvalstsmonopoliem, jotasnavnoteikumsparmazumtirdzniecības,

izņemot importa, monopola pastāvēšanu un darbību, nolēma, ka tas nav saderīgs ar Kopienas tiesībām. Šajā sakarā Tiesa uzskatīja, ka Zviedrijas pasākums ir importa kvantitatīvs ierobežojums EKL 28. panta izpratnē, ievērojot, pirmkārt, monopola īpašnieka tiesības iebilst pret attiecīgo dzērienu piegādes pieprasījumu un tādējādi, iespējams, importu un, otrkārt, šāda pasākuma neizdevīgumu patērētājiem. Turpinājumā Tiesa uzskatīja, ka šādu pasākumu, pamatojoties uz EKL 30. pantu, nevar attaisnot ar cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības apsvērumiem. Zviedrijas tiesību akts faktiski nebija piemērots, lai sasniegtu mērķi – vispārēji ierobežot alkohola patēriņu, jo tā iedarbība šajā sakarā bija margināla, kā arī nebija samērīga ar mērķi aizsargāt jauniešus no alkohola lietošanas kaitīgās ietekmes, jo importēšanas aizliegums tika piemērots neatkarīgi no tā, cik veca ir privātpersona, kas vēlas iegādāties attiecīgos dzērienus.

Otrkārt, spriedumā lietā C-319/05 Komisija/Vācija (2007. gada 15. novembra spriedums) Tiesa, izskatīdama prasību par valsts pienākumu neizpildi, no jauna saskārās ar jautājumu par kādas vielas kvalificēšanu par zālēm vai par pārtiku. Vācijas Federatīvā Republika bija kvalificējusi par zālēm ķiploku preparātu kapsulās, kas citās dalībvalstīs tika likumīgi pārdots kā uztura bagātinātājs, un tādējādi noteikusi, ka tā pārdošanai iepriekš ir jāsaņem atļauja to laist tirgū. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Tiesa konstatēja, ka šādi Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 28. un 30. pants. Konstatējusi, ka prece neatbilst zāļu definīcijai ne pēc noformējuma, ne pēc iedarbības attiecīgās Kopienas regulas¹⁵ izpratnē, Tiesa nolēma, ka Vācijas pasākums rada šķērslī Kopienas iekšējai tirdzniecībai. Turklāt attiecīgo pasākumu nevar pamatot ar cilvēku veselības aizsardzības apsvērumiem saskaņā ar EKL 30. pantu, jo šāda veida pasākumam jābūt pamatotam ar padziļinātu veselības risku izpēti, bet preču brīvu apriti mazāk ierobežojošs pasākums, piemēram, piemērotas etiķetes norādīšana, informējot patērētājus par iespējamajiem riskiem, kas saistīti ar šā izstrādājuma lietošanu, būtu atbildis veselības aizsardzības mērķim.

Visbeidzot, jāmin spriedums lietā C-297/05 Komisija/Nīderlande (2007. gada 20. septembra spriedums), kurā noslīpēta Tiesas judikatūra par valsts noteikumiem, kas piemērojami citā dalībvalstī reģistrētu transportlīdzekļu importam. Saņēmusi jautājumu par Nīderlandes tiesisko regulējumu, kurā noteikts, ka šādiem transportlīdzekļiem pirms to reģistrēšanas Nīderlandē ir jāveic identifikācijas pārbaude un tehniskā apskate, Tiesa, pirmkārt, uzskatīja, ka pārbaude, kas noteikta transportlīdzekļu identificēšanai, nav šķērslis preču brīvai aprītei. Tā nevar atturoši ietekmēt transportlīdzekļu importu Nīderlandē vai padarīt šādu importu neizdevīgāku, ņemot vērā šos noteikumus un to, ka tā ir vienkārša administratīva formalitāte, kas neparedz nekādu papildu pārbaudi un ietilpst reģistrācijas pieteikuma apstrādē, kā arī ar to saistītajā procedūrā. Turpinājumā, lemjot par to, vai transportlīdzekļu vispārējā stāvokļa tehniskā pārbaude, kas tiek veikta, tos reģistrējot Nīderlandē, atbilst EKL 28. un 30. pantam, Tiesa uzskatīja, ka šāds ierobežojošs pasākums, kad tas tiek piemērots iepriekš citā dalībvalstī reģistrētiem transportlīdzekļiem, kas ir vairāk nekā trīs gadus veci, nav samērīgs ar likumīgajiem mērķiem nodrošināt ceļu satiksmes drošību un aizsargāt vidi. Tiesa šajā sakarā norādīja, ka bija pieejami mazāk ierobežojoši pasākumi, piemēram, citā dalībvalstī izsniegta pierādījuma par to, ka tās teritorijā reģistrēts transportlīdzeklis ir

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 6. novembra Direktīva 2001/83/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV L 311, 67. lpp.).

veiksmīgi izgājis tehnisko apskati, atzišana, kā arī Nīderlandes un citu dalībvalstu muitas iestāžu sadarbība, noskaidrojot iespējami nepilnīgo informāciju.

Personu brīva pārvietošanās, pakalpojumu sniegšanas brīvība un kapitāla brīva aprīte

Judikatūra šajā nozarē ir ievērojami paplašinājusies, un tas apgrūtina tās strukturētu izklāstu, vēl jo vairāk tāpēc, ka Tiesā ierosinātās lietas bieži vienlaicīgi attiecas uz vairākām brīvībām. Tāpēc šī judikatūra ir sagrupēta četrās tēmās, no kurām trīs atbilst sektorālai pieejai, proti, par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, brīvību veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvību un kapitāla brīvu apriti, bet ceturtā ir vispārīga, proti, par ierobežojumiem, ko minētās brīvības rada dalībvalstīm nodokļu kompetences īstenošanā.

Fizisku personu, proti, darba ņēmēju, brīvas pārvietošanās jomā Tiesa cita starpā ir lēmusi par Kopienų pilsoņu, it īpaši migrējošu Kopienų darba ņēmēju, ģimenes locekļu – trešo valstu pilsoņu uzturēšanās tiesībām un sociālajiem pabalstiem, ko šie ģimenes locekļi var saņemt. Jāmin, ka tā arī lietā C-212/05 *Hartmann* (2007. gada 18. jūlija spriedums) precizēja jēdzienu «migrējošs darba ņēmējs». Tādējādi dalībvalsts pilsonis, kas, turpinot strādāt šajā valstī, ir pārcēlies dzīvot uz citu dalībvalsti un kopš tā laika profesionālo darbību veic kā pārrobežu darba ņēmējs, var atsaukties uz “migrējoša darba ņēmēja” statusu Regulas Nr. 1612/68¹⁶ izpratnē.

Saistībā ar tāda Kopienų pilsoņa, kas izmantojis tiesības uz brīvu pārvietošanos, ģimenes locekļu – trešo valstu pilsoņu tiesībām uz uzturēšanos īpašu uzmanību piesaista lieta C-1/05 *Jia* (2007. gada 9. janvāra spriedums) un lieta C-291/05 *Eind* (2007. gada 11. decembra spriedums).

Lietā *Jia* iesniedzējtiesā ierosinātā tiesvedība bija par Vācijas pilsones vīramāti – Ķīnas pilsoni, kas bija ieradusies pie sava dēla Zviedrijā, kur viņas vedekla strādāja neatalgotu darbu. Pēc tūrisma vīzas termiņa beigām viņai tika atteikta uzturēšanās atļauja, jo viņa nebija pietiekami pierādījusi, ka ir ekonomiski atkarīga no sava dēla un viņa laulātās. Iesniedzējtiesa, atsaucoties uz spriedumu lietā C-109/01 *Akrich* (2003. gada 23. septembra spriedums, *Recueil*, I-9607. lpp.), būtībā jautāja, vai šajā spriedumā minētais likumīgas uzturēšanās nosacījums attiecas arī uz šīs lietas apstākļiem. Uz šo jautājumu Tiesa atbildēja, ka Kopienų tiesības, ņemot vērā spriedumu lietā *Akrich*, neparedz dalībvalstīm pienākumu, piešķirot uzturēšanās atļauju trešās valsts pilsonim, kas ir tāda Kopienų pilsoņa, kas ir izmantojis pārvietošanās brīvību, ģimenes loceklis, piemērot nosacījumu, ka šim ģimenes loceklim jau iepriekš ir likumīgi jāuzturas citā dalībvalstī. Tomēr šim ģimenes loceklim ir jābūt Kopienų pilsoņa vai viņa laulātā apgādībā tādā ziņā, ka viņam ir vajadzīgs viņu materiāls atbalsts, lai apmierinātu savas būtiskās vajadzības savā izcelsmes valstī vai valstī, no kuras šis ģimenes loceklis ir ieradies, brīdī, kad viņš lūdz atļauju viņiem pievienoties.

Iepriekš minētajā lietā *Eind* Tiesa nolēma, ka tiesības apvienoties ar ģimeni saskaņā ar Regulas Nr. 1612/68 10. pantu nepiešķir tiesības uz brīvu pārvietošanos pašiem migrējošā darba ņēmēja ģimenes locekļiem, jo šī tiesību norma drīzāk attiecas uz migrējošu darba

¹⁶ Padomes 1968. gada 15. oktobra Regula (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.).

ņēmēju, kura ģimenes loceklis ir trešās valsts pilsonis. Tāpēc, ja Kopienu darba ņēmējs atgriežas dalībvalstī, kuras pilsonis viņš ir, Kopienu tiesības neuzliek šīs valsts iestādēm pienākumu šī darba ņēmēja ģimenes loceklim – trešās valsts pilsonim atzīt tiesības iebraukt un uzturēties tajā tikai tāpēc vien, ka uzņemtajā dalībvalstī, kurā šis darba ņēmējs ir strādājis algotu darbu, šim trešās valsts pilsonim bija derīga, pamatojoties uz iepriekš minēto pantu, izsniegta uzturēšanās atļauja. Tomēr, darba ņēmējam atgriežoties dalībvalstī, kuras pilsonis viņš ir, pēc tam, kad viņš ir strādājis algotu darbu citā dalībvalstī, trešās valsts pilsonim, kas ir šī darba ņēmēja ģimenes loceklis, atbilstoši Regulas Nr. 1612/68 10. panta 1. punkta a) apakšpunktam grozījumu redakcijā ir tiesības uzturēties dalībvalstī, kuras pilsonis ir darba ņēmējs, pat ja pēdējais minētais tajā neveic patiesu un faktisku saimniecisku darbību. Tam, ka trešās valsts pilsonim, kas ir Kopienu darba ņēmēja ģimenes loceklis, pirms uzturēšanās dalībvalstī, kurā pēdējais minētais strādāja algotu darbu, nebija uzturēšanās tiesību saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kuras pilsonis ir minētais darba ņēmējs, nav nozīmes, lai novērtētu šī pilsoņa tiesības uzturēties pēdējā minētajā valstī.

Kopienu darba ņēmēji un viņu ģimenes locekļi, kas dzīvo kādā dalībvalstī, var saņemt tādus pašus sociālos pabalstus kā vietējie darba ņēmēji. Tā iepriekš minētajā lietā *Hartmann* Tiesa nolēma, ka Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punkts nepieļauj migrējoša darba ņēmēja, kurš strādā kādā dalībvalstī, nestrādājošam laulātajam, kurš dzīvo citā dalībvalstī, nepiešķirt tādu sociālo pabalstu kā Vācijas bērna kopšanas pabalsts tāpēc, ka viņam pirmajā minētajā valstī nav ne pastāvīgās dzīvesvietas, ne parastās uzturēšanās vietas. Šāds dzīvesvietas nosacījums faktiski ir jāuzskata par netieši diskriminējošu, tāpēc ka tas pēc būtības var vairāk ietekmēt migrējošus darba ņēmējus vai viņu laulātos, kas biežāk dzīvo citā dalībvalstī, nekā vietējos darba ņēmējus un tāpēc ka tas tādējādi draud pirmos nostādīt īpaši nelabvēlīgā situācijā. Savukārt lietā *C-213/05 Geven* (2007. gada 18. jūlija spriedums) Tiesa precizēja, ka šis pats pants ļauj saskaņā ar dalībvalsts tiesisko regulējumu nepiešķirt tādu sociālo pabalstu kā Vācijas bērna kopšanas pabalsts citas dalībvalsts pilsoni, kas dzīvo šajā valstī, bet pirmajā minētajā valstī veic mazsvarīgu darbu (mazāk nekā 15 stundas nedēļā), tāpēc ka pirmajā minētajā valstī viņai nav ne pastāvīgās dzīvesvietas, ne parastās uzturēšanās vietas. Tāpat arī lietā *C-287/05 Hendrix* (2007. gada 11. septembra spriedums) Tiesa precizēja, ka EKL 39. pants un Regulas Nr. 1612/68 7. pants pieļauj valsts tiesību aktus, ar kuriem tiek piemērots Regulas Nr. 1408/71¹⁷ grozījumu redakcijā 4. panta 2.a punkts un 10.a pants un kuros paredzēts, ka speciālu no iemaksām neatkarīgu pabalstu var piešķirt tikai personām, kas dzīvo valsts teritorijā. Tomēr šādu tiesību aktu īstenošana nedrīkst vairāk nekā vajadzīgs, lai īstenotu valsts likuma leģitīmos mērķus, apdraudēt tiesības, kas personai rodas, pamatojoties uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos.

Konkrētāk sociālā nodrošinājuma jomā Tiesai bija jālemj par zināmu iepriekš minētās Regulas Nr. 1408/71 tiesību normu saderību ar personu brīvu pārvietošanos un it īpaši EKL 42. pantu. Apvienotajās lietās *C-396/05*, *C-419/05* un *C-450/05 Habelt, Möser un Watcher* (2007. gada 18. decembra spriedums) par vecuma pensijas pārskaitīšanu personām, kas dzīvo citā valstī un ir Vācijas pilsoņi vai vācieši pēc izcelsmes, Vācijas Federatīvās Republikas dotu atļauju ārpus minētās republikas teritorijas pavadītu iemaksu periodu ņemt vērā tikai ar nosacījumu, ka pensionārs dzīvo Vācijā, Tiesa atzina par nesaderīgu ar personu brīvu pārvietošanos. Ļaut kompetentajai dalībvalstij atsaukties uz integrāciju šīs dalībvalsts

¹⁷ Padomes 1971. gada 14. jūnija Regula (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV L 149, 2. lpp.).

sociālajā dzīvē, lai piemērotu dzīvesvietas principu, būtu tiešā pretrunā Savienības pamatmērķim veicināt personu brīvu pārvietošanos tās iekšienē un to integrāciju citu dalībvalstu sabiedrībā. Tādējādi valsts iestāžu atteikšanās vecuma pensijas aprēķinā ņemt vērā iemaksas, ko darba ņēmējs pārskaitījis ārzemēs, acīmredzami apgrūtina, pat kavē ieinteresētās personas izmantot tiesības uz brīvu pārvietošanos Savienībā un tādējādi rada šķērsli šai brīvībai.

Brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības jomā Tiesa, pirmkārt, ir precizējusi Līguma noteikumu piemērojamību situācijās ar ārpuskopienas elementu un, otrkārt, konstatējusi dažādus ierobežojumus.

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* saistībā ar dalībvalsts tiesību aktiem par rezidentes sabiedrības iespēju atskaitīt no nodokļiem procentus, kas pārskaitīti kā atlīdzība par aizņēmumu no mātes sabiedrības vai sabiedrības, kuru kontrolē šāda mātes sabiedrība, Tiesa nolēma, ka EKL 43. pants neattiecas uz attiecībām starp vienā dalībvalstī rezidējošu sabiedrību un citā dalībvalstī vai trešā valstī rezidējošu sabiedrību, kas pati nekontrolē pirmo sabiedrību, bet kuras abas tieši vai netieši kontrolē kopīga saistītā sabiedrība, kas ir rezidente trešā valstī. Tāpat lietā C-157/05 *Holböck* (2007. gada 24. maija spriedums) Tiesa nolēma, ka EK līguma brīvību veikt uzņēmējdarbību regulējošās nodaļas noteikumi nav piemērojami situācijā, kad akcionārs saņem dividendes no trešā valstī dibinātas sabiedrības. Minētajā nodaļā nav neviena noteikuma, kas attiecinātu tās piemērojamību uz situācijām, kas attiecas uz dalībvalsts pilsoņa vai atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem dibinātas sabiedrības uzņēmējdarbību trešā valstī.

Runājot par ierobežojumiem, vispirms jāmin lieta C-338/04 *Placanica* (2007. gada 6. marta spriedums, Krājums, I-1891. lpp.) par azartspēļu organizēšanu. Iesniedzējtiesā ierosinātā tiesvedība bija par valsts tiesisko regulējumu par šādu spēļu un derību organizēšanu, kas bija pieņemts, lai cīnītos pret slepenu spēļu un derību organizēšanu. Saskaņā ar to spēļu un derību organizēšanai vispirms bija jāsaņem attiecīgās valsts izdota licence un policijas atļauja, pretējā gadījumā par to bija paredzēts kriminālsods. Turklāt, piešķirot licences, kompetentās valsts iestādes izslēdza no konkursa dažus piedāvājumus, ko bija iesnieguši uzņēmumi, kas organizēti kā sabiedrības, kuru akcijas tiek kotētas reglamentētos tirgos. Tiesa tomēr līdzīgi kā spriedumā lietā C-243/01 *Gambelli* u.c. (2003. gada 6. novembra spriedums, *Recueil*, I-13031. lpp.) nolēma, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā, paredzot kriminālsodu, aizliegts bez valsts izdotas licences un policijas atļaujas vākt, pieņemt, reģistrēt un nodot tālāk derību piedāvājumus, it īpaši saistībā ar sporta pasākumiem, ierobežo brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, bet šādu ierobežojumu, ja ar to tiek ierobežots azartspēļu jomā darbojošos uzņēmumu skaits, var attaisnot, ja tas tiešām atbilst mērķim novērst šajā jomā veikto darbību izmantošanu krimināliem vai krāpšanas nolūkiem, ko izvērtēt Tiesa atstāj valsts tiesu ziņā. Tāpat tā nolēma, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā no azartspēļu nozares izslēgti uzņēmumi, kas organizēti kā kapitālsabiedrības, kuru akcijas tiek kotētas reglamentētos tirgos, arī veido šķērsli brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai, precizējot, ka šāda izslēgšana pārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi novērst, ka uzņēmēji, kas darbojas azartspēļu jomā, būtu iesaistīti kriminālās vai krāpšanas darbībās. Visbeidzot, atbilstoši Tiesas viedoklim tiesiskais regulējums, kurā paredzēts kriminālsods personām, kas organizējušas derības, nesaņemot valsts tiesību aktos paredzētās licences vai policijas atļauju, ja šīs personas

nav varējušas saņemt minētās licences vai atļaujas, tāpēc ka šī dalībvalsts, pārkāpjot Kopienu tiesības, atteikusies tās izsniegt, arī ierobežo šīs brīvības. Kaut arī krimināltiesības principā ietilpst dalībvalstu kompetencē, Kopienas tiesības tomēr ierobežo šo kompetenci, un šādi tiesību akti nedrīkst ierobežot Kopienas tiesībās garantētās pamatbrīvības.

Turpinājumā pievērsīsimies jautājumiem par mācību maksas un slimnīcas izmaksām, kas pārskaitītas iestādēm, kas atrodas citā dalībvalstī, iepriekš minētajās lietās *Schwarz* un *Gootjes-Schwarz*, Komisija/Vācija, kā arī lietā C-444/05 *Stamatelaki* (2007. gada 19. aprīļa spriedums). Minētajās lietās *Schwarz* un *Gootjes-Schwarz*, kā arī Komisija/Vācija tiesvedība bija par Vācijas nodokļu maksātājiem piešķirtu nodokļu atskaitījumu par mācību maksu, kas samaksāta par to, ka bērni apmeklē zināmiem nosacījumiem atbilstošu privātskolu Vācijā. Taču šis samazinājums nebija piemērojams mācību maksai, kas pārskaitāma skolām, kas atrodas citās dalībvalstīs. Pirms jautājuma par šī tiesību akta saderību ar EKL 49. pantu izlemšanas Tiesa vispirms uz skolām, kas galvenokārt tiek finansētas no privātiem līdzekļiem, attiecināja pakalpojumu jēdzienu. Tā kā šo iestāžu mērķis ir piedāvāt pakalpojumu par atlīdzību, tās varēja pamatoties uz pakalpojumu sniegšanas brīvību. Tomēr nav obligāti, lai to finansējumu nodrošinātu audzēkņi vai viņu vecāki, jo EKL 50. pantā nav prasīts, lai par pakalpojumu maksātu tā saņēmējs. Savukārt skolas, kas netiek galvenokārt finansētas no privātiem līdzekļiem, it īpaši valsts skolas, ir izslēgtas no pakalpojumu jēdziena, ņemot vērā, ka, izveidojot un uzturot valsts izglītības sistēmu, kas finansējumu parasti saņem no valsts budžeta, nevis skolēniem vai viņu vecākiem, valsts tikai īsteno savu pienākumu pret iedzīvotājiem sociālajā, kultūras un izglītības jomā. Tālāk Tiesa konstatēja, ka, pirmkārt, ja skolas, kas atrodas ārpus Vācijas un galvenokārt tiek finansētas no privātiem līdzekļiem, vēlas piedāvāt mācību iespējas bērniem, kas dzīvo Vācijā, viņu mācību maksas izslēgšana no nodokļu atskaitījuma rada šķērsli pakalpojumu sniegšanas brīvībai un ka, otrkārt, pat ja pakalpojumu sniegšanas brīvība nav piemērojama skolām, kas netiek galvenokārt finansētas no privātiem līdzekļiem, nodokļu atskaitījumu par šīm skolām samaksātu mācību maksu tomēr nevar atteikt. Šādu izslēgšanu, kā jau norādīts, aizliedz Savienības pilsoņu pārvietošanās brīvība. Tāpēc tā nolēma, ka Kopienas tiesības nepieļauj vispārīgi atteikt nodokļu samazinājumu par mācību maksu, kas pārskaitīta skolām, kas atrodas citās dalībvalstīs. Visbeidzot, šāds tiesiskais regulējums rada šķērsli arī tādu algotu darba ņēmēju vai pašnodarbinātu personu pārvietošanās brīvībai, kuri ir pārcēlušī savu dzīvesvietu vai kuri strādā attiecīgajā dalībvalstī, bet kuru bērni turpina apmeklēt maksas skolu citā dalībvalstī. Šie darba ņēmēji nevar izmantot nodokļu atskaitījumu, lai gan viņi to varētu, ja viņu bērni apmeklētu skolu, kas atrodas Vācijā.

Iepriekš minētajā lietā *Stamatelaki* Tiesa nolēma, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā izslēgts jebkāds valsts sociālās apdrošināšanas iestādes pienākums atmaksāt izdevumus, kas radušies sakarā ar tajā apdrošināto personu ārstēšanos privātās slimnīcās citā dalībvalstī, izņemot izdevumus, kas saistīti ar tādu bērnu ārstēšanos, kas ir jaunāki par 14 gadiem, rada šķērsli pakalpojumu sniegšanas brīvībai. Šādu pasākumu, kurā ietvertā aizlieguma absolūtais raksturs, izņemot bērnus līdz 14 gadu vecumam, nav piemērots izvirzītajam mērķim, nevar attaisnot ar nopietna sociālā nodrošinājuma sistēmas finansiālā līdzsvara apdraudējuma risku, jo ir iespējams veikt mazāk ierobežojošus pasākumus, ar kuriem vairāk tiek ievērota pakalpojumu sniegšanas brīvība, piemēram, pieņemt iepriekšējas atļaujas noteikumus, kuros tiek ievērotas Kopienas tiesībās noteiktās prasības, un, ja nepieciešams, noteikt aprūpes izdevumu atmaksāšanas skalu.

Visbeidzot, īpaša uzmanība jāpievērš lietai C-341/05 *Laval* un *Partneri* (2007. gada 18. decembra spriedums), kā arī lietai C-438/05 *The International Transport Workers' Federation* un *The Finnish Seamen's Union* (2007. gada 11. decembra spriedums) par arodbiedrību kolektīvo rīcību pret pakalpojuma sniedzēju, kas sniedzis pakalpojumus vai vēlējies tos sniegt citā dalībvalstī. Lietā *The International Transport Workers' Federation* un *The Finnish Seamen's Union* Somijas jūras transporta sabiedrība vēlējās uzsākt uzņēmējdarbību Igaunijā, lai tur reģistrētu savus kuģus, tā palielinot savu konkurētspēju, bet lietā *Laval* Latvijas būvniecības sabiedrība vēlējās izmantot savas tiesības brīvi sniegt pakalpojumus Zviedrijā, it īpaši nosūtot darba ņēmējus no Latvijas uz vienu no saviem meitas uzņēmumiem Zviedrijā. Taču abās lietās attiecīgajām sabiedrībām bija jāvienojas ar arodbiedrībām par pievienošanās attiecīgajās nozarēs piemērojamiem koplīgumiem un to ievērošanu. Pirmajā lietā arodbiedrība, Anglijas arodbiedrību grupas biedre, pieprasīja, lai nākotnē zem Igaunijas karoga peldošā kuģa apkalpei tiktu piemērots Somijas koplīgums. Otrajā lietā arodbiedrība Latvijas sabiedrībai pieprasīja, lai tā algas apmēra nodrošinājuma ziņā pievienotos Zviedrijas koplīgumam un to piemērotu saviem norīkotajiem darba ņēmējiem. Tā kā abos gadījumos sarunās netika panākta vienošanās, arodbiedrības, lai piespiestu attiecīgās sabiedrības pievienoties koplīgumiem un tos piemērot, izmantoja savas tiesības uz kolektīvo rīcību, proti, tiesības streikot. Tādējādi iesniedzējtiesas būtībā Tiesai uzdeva jautājumu par to, vai kolektīvā rīcība radīja ierobežojumus EKL 43. un 49. panta izpratnē. Tiesa nolēma, ka, kaut arī tiesības uz kolektīvo rīcību ir jāatzīst par pamattiesībām, kas ir neatņemama Kopienas tiesību vispārējo principu sastāvdaļa un kuru ievērošanu nodrošina Tiesa, to izmantošanu tomēr var pakļaut zināmiem ierobežojumiem. Turklāt saskaņā ar iedibināto judikatūru pamattiesību izmantošana nav izslēgta no Līguma noteikumu piemērošanas jomas, tā ir jāsaskaņo ar Līgumā aizsargātajām tiesībām un tai ir jāatbilst samērīguma principam. Tāpēc tādas arodbiedrības vai arodbiedrību grupas kolektīvā rīcība, kas ir vēsta pret kādu uzņēmumu, lai panāktu, ka tas noslēdz koplīgumu, kura saturs to var atturēt no brīvības veikt uzņēmējdarbību vai pakalpojumu sniegšanas brīvības izmantošanas, ierobežo šīs brīvības. Tomēr Tiesa precizēja, ka šādos ierobežojumus principā var attaisnot primāri vispārējo interešu apsvērumi, piemēram, uzņemošās dalībvalsts darba ņēmēju aizsardzība pret iespējamu sociālā dempinga praksi, ar nosacījumu, ka tiek pierādīts, ka tie ir piemēroti, lai nodrošinātu attiecīgā leģitīmā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz to, kas vajadzīgs šī mērķa sasniegšanai.

Otrkārt, iepriekš minētajā lietā *Laval* un *Partneri* Tiesa konstatēja, ka tiesiskais regulējums, kurā neatkarīgi no satura nav ņemti vērā koplīgumi, kas uzņēmumiem, kuri norīko darba ņēmējus darbā uzņemošajā dalībvalstī, jau ir saistoši to reģistrācijas dalībvalstī, diskriminē šos uzņēmumus, ja ar šo regulējumu tiem tiek piemērota tāda pati attieksme kā vietējiem uzņēmumiem, kas nav noslēguši koplīgumu.

Kapitāla brīvas aprites jomā īpašu uzmanību piesaista trīs spriedumi. Pirmkārt, jāmin lieta C-112/05 Komisija/Vācija (2007. gada 23. oktobra spriedums) par tā saukto «*Volkswagen* likumu». Tiesa nolēma, ka, paturot spēkā šī likuma normas, kurās, atkāpjoties no kopējām tiesībām, ierobežojot visu *Volkswagen* akcionāru balsstiesības ar 20 % no pamatkapitāla, pieprasot vairāk nekā 80 % pamatkapitāla vairākumu noteiktu akcionāru kopsapulces lēmumu pieņemšanai un piešķirot valstij un teritoriālai vienībai tiesības katrai iecelt divus sabiedrības uzraudzības padomes locekļus, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 56. panta 1. punkts. Vairākuma noteikšana vairāk nekā 80 % apmērā no pamatkapitāla dod visiem akcionāriem, kam ir 20 % no pamatkapitāla,

bloķēšanai nepieciešamo mazākumu un ļauj valsts iestādēm saglabāt iespēju iebilst pret svarīgiem lēmumiem, lai gan to ieguldījumi ir mazāki, nekā to pieprasa kopējās tiesības. Otrkārt, ierobežojot balsstiesības ar 20 %, šis tiesību akts veicina to, ka valsts iestādēm tiek dota iespēja būtiski ietekmēt lēmumus. Šis tiesību normas tādējādi ierobežo pārējo akcionāru iespējas piedalīties sabiedrībā, izveidot vai saglabāt stabilas un tiešas saimnieciskas saiknes ar to un efektīvi piedalīties tās vadībā vai kontrolē. Samazinot intereses iegūt sabiedrības kapitāldaļas, šie pasākumi var atturēt citu dalībvalstu tiešos ieguldītājus un tāpēc ierobežo kapitāla brīvu apriti. Tas pats attiecas uz tikai valsts iestāžu interesēs paredzētajām tiesībām iecelt divus uzraudzības padomes locekļus. Dodot tiem iespēju piedalīties uzraudzības padomes darbībā nozīmīgākā veidā nekā citiem, šis pasākums faktiski tiem ļauj īstenot ietekmi, kas pārsniedz to ieguldījumus un kas ir lielāka, nekā to tiem parasti dotu akcionāru statuss.

Otrkārt, jāpievērš uzmanība lietai C-370/05 *Festersen* (2007. gada 25. janvāra spriedums, Krājums, I-1129. lpp.), kurā Tiesa nolēma, ka EKL 56. pants nepieļauj valsts tiesību aktos lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādi pakļaut nosacījumam, ka pircēja pastāvīgajai dzīvesvietai astoņus gadus jāatrodas uz konkrētā zemes gabala neatkarīgi no īpašiem apstākļiem, kas saistīti ar attiecīgā zemes gabala raksturozīmēm. Atbilstoši Tiesas viedoklim var atzīt, ka valsts tiesību akts, kurā ir ietverts šāds dzīvesvietas pienākums, ir domāts, lai novērstu lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādi pilnībā spekulatīviem mērķiem, un ar to ir mēģināts atvieglot šīs zemes iegūšanu personām, kuras vēlas to apstrādāt. Tāpēc šāds tiesību akts atbilst vispārējo interešu mērķim dalībvalstī, kur lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir ierobežots valsts resurss. Tomēr Tiesa uzskatīja, ka dzīvesvietas nodibināšanas pienākums ir pasākums, kas pārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu šādu mērķi. Pirmkārt, tas ir ļoti ierobežojošs, jo ierobežo ne vien kapitāla aprites brīvību, bet arī pircēja tiesības brīvi izvēlēties savu dzīvesvietu, kas ir tiesības, kuras ir nodrošinātas Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un aizsargātas Kopienas tiesiskajā kārtībā, tādējādi aizskarot pamattiesības. Otrkārt, nekas neļauj konstatēt, ka, lai sasniegtu izvirzīto mērķi, nevarēja īstenot citus pasākumus, kas būtu mazāk ierobežojoši nekā šis pienākums. Šāds pienākums, kad tas turklāt ir papildināts ar nosacījumu, ka šī dzīvesvieta ir jāsaglabā vairākus gadus, tādējādi pārsniedz to, ko varētu uzskatīt par vajadzīgu, ņemot vērā izvirzīto vispārējo interešu mērķi.

Visbeidzot, iepriekš minētajā lietā *Holböck* Tiesa piemēroja EKL 57. panta 1. punktu, kurā paredzēts izņēmums no aizlieguma ierobežot kapitāla apriti starp dalībvalstīm un trešām valstīm un attiecas uz ierobežojumiem, kas pastāvēja 1993. gada 31. decembrī un attiecās uz kapitāla apriti tiešās investīcijās. Tiesa vispirms atgādināja, ka «tiešo investīciju» jēdziens attiecas uz visdažādākajām investīcijām, ko veic fiziskas vai juridiskas personas un kuras palīdz izveidot vai saglabāt ilgstošas un tiešas attiecības starp personu, kas nodrošina kapitālu, un uzņēmumu, kam kapitāls ir darīts pieejams saimniecisku darbību veikšanai. Runājot par dalību uzņēmumos, mērķis izveidot vai saglabāt ilgstošas ekonomiskas saiknes nozīmē, ka akcionāra īpašumā esošās akcijas sniedz tam iespēju reāli piedalīties šīs sabiedrības vadībā vai kontrolē. Tiesa turpinājumā precizēja, ka EKL 57. panta 1. punkts ir piemērojams arī valsts pasākumiem, ar kuriem tiek ierobežota ar investīcijām saistīto dividendu izmaksāšana. Tādējādi Tiesa nolēma, ka EKL 57. panta 1. punkts attiecas uz tādiem kapitāla aprites ierobežojumiem kā nelabvēlīgāka attieksme nodokļu jomā pret ārvalsts izcelsmes dividendēm, ja šāda attieksme ir saistīta ar tādu dalību nolūkā izveidot vai saglabāt ilgstošas un tiešas attiecības starp akcionāru un attiecīgo sabiedrību, kas ļauj

akcionāram reāli piedalīties šīs sabiedrības vadībā vai kontrolē. EKL 57. panta 1. punkts tādējādi ir interpretējams tā, ka EKL 56. pants neliedz dalībvalstij piemērot tiesību aktus, kas pastāvēja 1993. gada 31. decembrī un kuros noteikts, ka akcionāram, kas saņem dividendes no trešā valstī dibinātas akciju sabiedrības, kurā tam pieder divas trešdaļas pamatkapitāla, piemēro lielāku ienākuma nodokļa likmi nekā akcionāram, kas saņem dividendes no rezidentes sabiedrības.

Tiesai vairākkārt bija iespēja pievērsties jautājumam par dalībvalstu kompetenci tiešo nodokļu jomā un par šīs kompetences izmantošanas robežām. Šajā sakarā tā ir lēmusi par dažādiem valstu nodokļu pasākumiem, kas raksturojami, pirmkārt, kā nodokļi, kuri tiek iekasēti no sabiedrībām un to akcionāriem un, otrkārt, kā nodokļi, kuri tiek iekasēti no privātpersonām. Daļa no šiem pasākumiem ir atzīta par saderīgiem ar Kopienas tiesībām, bet citi – par nesaderīgiem.

Sabiedrību nodokļu jomā vispirms vairāki valstu pasākumi tika atzīti par pilnīgi nesaderīgiem ar Līgumā paredzētajām pamatbrīvībām. Lietā C-464/05 *Geurts un Vogten* (2007. gada 25. oktobra spriedums) Tiesa nolēma, ka, ja vien nav atbilstoša attaisnojuma, EKL 43. pants nepieļauj tādu dalībvalsts nodokļu tiesisko regulējumu mantojuma tiesību jomā, kurā noteikts, ka ģimenes uzņēmumiem paredzēto atbrīvojumu no šiem nodokļiem nevar saņemt uzņēmumi, kas trīs gadus pirms mantojuma atstājēja nāves dienas ir nodarbinājuši vismaz piecus darba ņēmējus citā dalībvalstī, bet šādu atbrīvojumu piešķir, ja darba ņēmēji tiek nodarbināti kādā pirmās dalībvalsts reģionā. Tiesa uzskatīja, ka nosacījumu par darba ņēmēja nodarbinātību dalībvalsts teritorijā vieglāk var izpildīt sabiedrība, kura jau tur atrodas, un ka tādējādi attiecīgais tiesiskais regulējums rada netiešu diskrimināciju starp nodokļu maksātājiem atkarībā no zināma skaita darba ņēmēju darba vietas noteiktā periodā. Turpinājumā Tiesa atgādināja, ka, lai gan šādu attieksmi var attaisnot ar iemesliem, kas saistīti ar mazu un vidēju uzņēmumu saglabāšanu un nodokļu kontroļu efektivitātes nodrošināšanu, tai ir jābūt piemērotai, lai sasniegtu šos mērķus, un tā nedrīkst pārsniegt to, kas vajadzīgs to sasniegšanai. Taču Tiesa konstatēja, ka valsts un ārvalstu ģimenes uzņēmumi atrodas līdzīgās situācijās, ņemot vērā mērķi nodrošināt to darbības turpināšanu, un ka nodokļu kontroles efektivitāti turklāt var nodrošināt, pieprasot nodokļu maksātājiem iesniegt pierādījumus, kas nepieciešami, lai iegūtu nodokļu atbrīvojumu, tā vietā, lai kategoriski atteiktu atbrīvojuma piešķiršanu sabiedrībām, kuras attiecīgajā dalībvalstī nenodarbina vismaz piecus darba ņēmējus. Tādējādi, tā kā attiecīgais tiesību akts neļāva sasniegt izvirzīto mērķi un nebija samērīgs, tas bija pretrunā EKL 43. pantam.

Lietā C-451/05 *Elisa* (2007. gada 11. oktobra spriedums) Tiesa nolēma, ka EKL 56. pants nepieļauj tādu dalībvalsts tiesību aktus, kuros šajā valstī dibinātas sabiedrības atbrīvo no nodokļa par tās teritorijā esošu nekustamo īpašumu, bet citā dalībvalstī dibinātas sabiedrības atbrīvo no šī nodokļa tikai tad, ja ir noslēgts divpusējs līgums par cīņu pret nodokļu krāpšanu un izvairīšanos no to maksāšanas vai ja, piemērojot kādu līgumu, kurā ietverts noteikums par nediskrimināciju pilsonības dēļ, šīm sabiedrībām nav jāmaksā lielāks nodoklis nekā rezidentēm sabiedrībām. Tiesa uzskatīja, ka valsts tiesiskajā regulējumā paredzētie papildu nosacījumi, lai nerezidentes sabiedrības iegūtu tiesības uz atbrīvojumu no nodokļa, šīm sabiedrībām ieguldījumus nekustamajā īpašumā padara mazāk izdevīgus. Šāds tiesiskais regulējums tāpēc ierobežo kapitāla brīvas aprites principu. Tiesa atgādināja, ka, lai gan cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā ir primārs vispārējo interešu apsvērums, kas var pamatot brīvas aprites ierobežojumu, ierobežojumam ir

jābūt piemērotam izvirzītā mērķa sasniegšanai un tas nedrīkst pārsniegt to, kas vajadzīgs šī mērķa sasniegšanai. Tā kā attiecīgie valsts tiesību akti neļāva nerezidentēm sabiedrībām pierādīt, ka tām nav krāpnieciska mērķa, Tiesa nolēma, ka dalībvalsts varēja veikt mazāk ierobežojošus pasākumus un nodoklis tāpēc nav pamatojams ar mērķi cīnīties pret krāpšanu nodokļu jomā.

Lietā C-292/04 *Meilicke* u.c. (2007. gada 6. marta spriedums, Krājums, I-1835. lpp.) Tiesa nolēma, ka dalībvalsts nedrīkst nodokļa atlaides piešķirt tikai tādu kapitālsabiedrību dividendēm, kas dibinātas šajā valstī. Atsaucoties uz judikatūru, kurā skaidrotas prasības, kas izriet no kapitāla brīvas aprites rezidentu personu no nerezidentēm sabiedrībām saņemtu dividendu jomā, un it īpaši uz spriedumiem lietā C-35/98 *Verkooijen* (2000. gada 6. jūnija spriedums, Krājums, I-4071. lpp.), kā arī lietā C-319/02 *Manninen* (2004. gada 7. septembra spriedums, Krājums, I-7477. lpp.), Tiesa nolēma, ka Vācijas tiesiskais regulējums ierobežo kapitāla brīvu apriti. Tā konstatēja, ka valsts tiesiskajā regulējumā paredzētās nodokļu atlaides mērķis bija novērst sabiedrību dividendu formā sadalītās peļņas dubultu aplikšanu ar nodokļiem. Turpinājumā tā atgādināja, ka šāds regulējums, kurā paredzēts nodokļu atlaidi piemērot tikai dividendēm, ko izmaksājušas Vācijā dibinātas sabiedrības, nostāda nelabvēlīgā situācijā nodokļu maksātājus, kas nodokļus galvenokārt maksā Vācijā, bet dividendes saņem no sabiedrībām, kas dibinātas citās dalībvalstīs. Šīs personas no nodokļa nevar atskaitīt uzņēmuma ienākuma nodokli, kas sabiedrībām jāmaksā valstī, kur tās ir reģistrētas. Turklāt tiesiskais regulējums šīm pēdējām minētajām sabiedrībām rada šķēršļus kapitāla piesaistei Vācijā. Tiesa turklāt noraidīja argumentu, ka tiesisko regulējumu attaisnojot vajadzība nodrošināt valsts nodokļu režīma saskaņotību. Tā norādīja, ka, neapdraudot šī režīma saskaņotību, pietiktu nodokļu maksātājam, kam pieder citā dalībvalstī dibinātas sabiedrības akcijas, piešķirt nodokļa atlaidi, kas aprēķināta atkarībā no uzņēmuma ienākuma nodokļa, kas tam jāmaksā šajā dalībvalstī. Šāds risinājums brīvu kapitāla apriti ierobežotu mazāk. Visbeidzot, Tiesa, it īpaši norādījusi, ka no kapitāla brīvas aprites principa izrietošās prasības attiecībā uz dividendēm, ko rezidentes personas saņem no nerezidentēm sabiedrībām, jau ir izskaidrotas spriedumā lietā *Verkooijen* un ka to iedarbība nebija ierobežota laikā, uzskatīja, ka sprieduma iedarbība laikā nav jāierobežo.

Turklāt zināmi pasākumi tika atzīti par daļēji nesaderīgiem ar Līgumā noteiktajām pamatbrīvībām vai arī par nesaderīgiem, pārbaudot samērīgumu ar izvirzīto leģitīmo mērķi. Šajā sakarā uzmanību vispirms piesaista lieta C-345/04 *Centro Equestro da Lezíria Grande* (2007. gada 15. februāra spriedums, Krājums, I-1425. lpp.). Sabiedrība sniedza mākslinieciskus priekšnesumus dalībvalstī, kurā tā nebija rezidente, un tās šajā dalībvalstī gūtie ienākumi tika aplikti ar nodokļiem to gūšanas vietā. Tā kā šī sabiedrība nebija reģistrēta šajā dalībvalstī un līdz ar to tās pienākums maksāt nodokļus bija ierobežots, tā varēja saņemt šādi samaksātā nodokļa atmaksu ar nosacījumu, ka kārtējās izmaksas vai uzņēmējdarbības izmaksas, kas bija ekonomiski tieši saistītas ar apliekamajiem ienākumiem, pārsniedz pusi no šiem ienākumiem. Tiesa nolēma, ka EK līguma 59. pants (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem – EKL 49. pants) pieļauj šādu tiesību aktu, saskaņā ar kuru no tāda nodokļu maksātāja, kas maksā nodokļus daļēji, gūtajiem ienākumiem to saņemšanas vietā iekasēto uzņēmumu ienākuma nodokli atmaksā ar nosacījumu, ka uzņēmējdarbības izmaksas, kuras šis nodokļu maksātājs lūdz ņemt vērā šajā sakarā, ir tieši ekonomiski saistītas ar ienākumiem, kas gūti, veicot uzņēmējdarbību attiecīgās dalībvalsts teritorijā, ciktāl par tādām uzskata visas no šīs darbības nenodalāmās izmaksas neatkarīgi no to rašanās vietas un laika. Tomēr minētais pants šādu tiesību aktu nepieļauj tiktāl, ciktāl tajā noteikts, ka

minēto nodokli šim nodokļu maksātājam atmaksā ar nosacījumu, ka šīs uzņēmējdarbības izmaksas pārsniedz pusi no minētajiem ienākumiem.

Otrkārt, iepriekš minētais spriedums *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* bija par dalībvalsts tiesību aktiem, kuros bija ierobežota rezidentas sabiedrības iespēja nodokļu mērķiem atskaitīt procentus, kas samaksāti par aizņēmumu no citā dalībvalstī rezidējošas tiesas vai netiesas mātes sabiedrības vai no citā dalībvalstī rezidējošas sabiedrības, kuru kontrolē šāda mātes sabiedrība, nepakļaujot šim ierobežojumam aizņēmumu no arī rezidējošas sabiedrības. Konstatējusi, ka šāda atšķirīga attieksme pret rezidentēm meitas sabiedrībām atkarībā no to mātes sabiedrību juridiskās adreses atrašanās vietas padara citās dalībvalstīs reģistrētām sabiedrībām mazāk pievilcīgu brīvības veikt uzņēmējdarbību īstenošanu, Tiesa atgādināja, ka valsts pasākums, kas ierobežo brīvību veikt uzņēmējdarbību, tomēr var būt pamatots, ja tas specifiski attiecas uz pilnīgi fiktīviem mehānismiem, kuri nav saistīti ar saimniecisko realitāti un kuru mērķis ir izvairīties no attiecīgās dalībvalsts tiesību aktu piemērošanas. Šādas darbības, pēc Tiesas ieskata, var apdraudēt dalībvalstu tiesības īstenot pilnvaras nodokļu jomā saistībā ar to teritorijās veiktu darbību un tādējādi apdraudēt līdzsvarotu nodokļu iekasēšanas kompetences sadali starp dalībvalstīm. Tiesa turpinājumā uzskatīja, ka attiecīgie valsts tiesību akti, kavējot "nepietiekamas kapitalizācijas" praksi, ir piemēroti, lai sasniegtu šo mērķi, bet tā nelēma par to, vai attiecīgais pasākums faktiski bijis samērīgs, atstājot šo problēmu valsts tiesas ziņā. Tomēr tā norādīja, ka valsts tiesību akti ir jāuzskata par samērīgiem, ja, pirmkārt, nodokļu maksātājam tiek dota iespēja vajadzības gadījumā un bez pārmērīgām administratīvām grūtībām iesniegt pierādījumus par attiecīgā darījuma pamatā esošiem komerciāliem apsvērumiem, tādējādi ļaujot pārbaudīt objektīvus un īstus pierādījumus, lai noskaidrotu, vai nepastāv šāds absolūti mākslīgs veidojums, kas radīts tikai nodokļu apsvērumu dēļ, un, otrkārt, ja pārskaitīto procentu pārkvalificēšana par sadalīto peļņu notiek vienīgi daļā, kas pārsniedz summu, par kuru būtu panākta vienošanās brīvas konkurences apstākļos.

Visbeidzot, zināmi valsts pasākumi, lai gan tie uz līdzīgām situācijām attiecās dažādi, tika atzīti par saderīgiem ar Kopienas tiesībām, jo bija attaisnojami ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem. Tāpat kā iepriekš minētajam spriedumam lietā *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* īpašu uzmanību vērts pievērst lietai C-231/05 *Oy AA* (2007. gada 18. jūlija spriedums), jo tajā tika akceptēti attaisnojoši argumenti par izvairīšanās no nodokļu maksāšanas risku. Šī lieta bija par dalībvalsts tiesību aktiem, saskaņā ar kuriem šajā dalībvalstī rezidējošs meitas uzņēmums no saviem ar nodokli apliekamajiem ienākumiem mātes sabiedrībai saistīto sabiedrību ietvaros pārskaitītos līdzekļus varēja atskaitīt tikai tad, ja mātes sabiedrības juridiskā adrese atradās šajā pašā dalībvalstī. Norādījusi, ka šādi tiesību akti rada atšķirīgu attieksmi pret meitas sabiedrībām, kas atrodas vienā un tajā pašā dalībvalstī, atkarībā no tā, vai to mātes sabiedrību juridiskā adrese ir vai nav šajā pašā valstī, un ka tāda atšķirība ierobežo brīvību veikt uzņēmējdarbību, Tiesa uzskatīja, ka šo ierobežojumu kopīgi attaisnoja vajadzība saglabāt līdzsvarotu nodokļu iekasēšanas kompetenču sadalījumu starp dalībvalstīm un vajadzība novērst izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Kopumā ņemot, šie apsvērumi veido leģitīmus mērķus, kas ir saderīgi ar EK līgumu un atbilst primāriem vispārējo interešu apsvērumiem. Tiesa uzskatīja, ka, ja tiktu atļauta saistīto uzņēmumu pārrobežu finanšu pārskaitījuma atskaitīšana, tas ļautu sabiedrību grupām brīvi izvēlēties dalībvalsti, kur maksāt nodokļus par meitas sabiedrības peļņu, to atskaitot no meitas sabiedrības nodokļu bāzes, un, ja pārskaitījums būtu uzskatāms par apliekamu ienākumu saņēmējas mātes sabiedrības dalībvalstī, to

iekļaujot mātes sabiedrības nodokļu bāzē, tas apdraudētu nodokļu iekasēšanas kompetenču sadalījuma starp dalībvalstīm sistēmu. Turklāt iespēja meitas sabiedrības apliekamos ienākumus pārskaitīt mātes sabiedrībai ar juridisko adresi citā dalībvalstī ietver risku, ka ar absolūti mākslīgu veidojumu palīdzību starp saistītām sabiedrībām tiktu organizēta ienākumu novirzīšana uz sabiedrībām ar juridisko adresi dalībvalstīs, kuras piemēro viszemākās nodokļu likmes. Visbeidzot, Tiesa uzskatīja, ka, lai gan tiesību aktiem nebija īpaša mērķa no tajos paredzētajām nodokļu priekšrocībām izslēgt absolūti mākslīgus veidojumus, to tomēr var uzskatīt par samērīgu ar iepriekš minētajiem mērķiem kopumā, jo nodokļu priekšrocību piemērošana arī pārrobežu situācijās ļautu saistītajām sabiedrībām brīvi izvēlēties dalībvalsti, kur to peļņa tiktu aplikta ar nodokli, nelabvēlīgi ietekmējot meitas sabiedrības dalībvalsts tiesības ar nodokli aplikt peļņu, kas gūta, veicot uzņēmējdarbību tās teritorijā.

Privātpersonu nodokļu jomā vairāki valsts pasākumi tika atzīti par nesaderīgiem ar Līgumā noteiktajām pamatbrīvībām, jo tie bez pamatota attaisnojuma vienādās situācijās paredzēja atšķirīgu attieksmi. Spriedumā lietā C-329/05 *Meindl* (2007. gada 25. janvāra spriedums, Krājums, I-1113. lpp.) Tiesa atzina, ka rezidentam nodokļu maksātājam dalībvalsts, kurā viņš dzīvo, nevar atteikt aplikt ar kopīgu nodokli viņa un viņa laulātās, no kuras viņš nav šķīries, bet kura dzīvo citā dalībvalstī, ienākumus tāpēc, ka laulātā šajā citā dalībvalstī ir saņēmusi vairāk nekā 10 % no ģimenes ienākumiem un tie pārsniedz zināmu robežu, ja minētās laulātās saņemtie ienākumi šajā citā dalībvalstī netiek aplikti ar ienākuma nodokli. Pret šādu nodokļu maksātāju tiek izrādīta atšķirīga attieksme, lai gan tas objektīvi ir tādā pašā situācijā kā rezidents nodokļu maksātājs, kura laulātais dzīvo tajā pašā dalībvalstī un tajā gūst tikai ar nodokli neapliekamus ienākumus. Turklāt Tiesa konstatēja, ka tāda nodokļu maksātāja dzīvesvietas valsts ir vienīgā valsts, kas var ņemt vērā minētā nodokļu maksātāja personīgos un ģimenes apstākļus, jo tas ne tikai dzīvo šajā valstī, bet turklāt tajā gūst visus ar nodokli apliekamos ģimenes ienākumus. Tāpēc, trūkstot pamatojumam, tas, ka nodokļu maksātāja personīgā un ģimenes situācija nekādā veidā netiek ņemta vērā, apliekot ienākumus ar kopēju nodokli, bet gluži pretēji – tam tiek piemērots neprecētām personām piemērojamais nodoklis neatkarīgi no tā laulātas personas civilstāvokļa, rada diskrimināciju, ko aizliedz brīvības veikt uzņēmējdarbību princips.

Spriedums lietā C-383/05 *Talotta* (2007. gada 22. marta spriedums, Krājums, I-2555. lpp.) ir vēl viens piemērs nolējumam, kurā pasākums ienākuma nodokļa jomā ir atzīts par nesaderīgu ar EK līgumu, jo ar to ir izrādīta atšķirīga attieksme pret rezidentiem un nerezidentiem nodokļu maksātājiem, kas atrodas objektīvi līdzīgās situācijās. Attiecīgajos tiesību aktos bija paredzēts, ka, trūkstot pierādījumiem, rezidenta nodokļu maksātāja ienākumi no darbības pašnodarbinātas personas statusā tiek noteikti salīdzinājumā ar citiem nodokļu maksātājiem, bet nerezidentu nodokļu maksātāju gadījumā tie tiek noteikti atkarībā no minimālās nodokļa bāzes. Tiesa nolēma, ka šāda atšķirīga attieksme ir netieša diskriminācija pilsonības dēļ, kas ir pretrunā brīvībai veikt uzņēmējdarbību, jo, pirmkārt, pašnodarbināta rezidenta un pašnodarbināta nerezidenta nodokļu maksātāja gūtie ienākumi attiecīgās dalībvalsts teritorijā ir ietverti vienā un tajā pašā ienākumu, proti, to, kas tiek gūti no pašnodarbinātas personas darbības attiecīgās dalībvalsts teritorijā, grupā un, otrkārt, šāda attieksme var kaitēt galvenokārt citu dalībvalstu pilsoņiem, jo nerezidenti visbiežāk ir nepilsoņi. Tam, ka minimālās nodokļu bāzes izmantošana nerezidentiem nodokļu maksātājiem bieži vien ir izdevīga, šajā sakarā nav nozīmes. Tiesa tālāk precizēja, ka vajadzība nodrošināt efektīvu nodokļu pārbaudi, lai gan tā ir primārs vispārējo interešu

apsvērums, nevar attaisnot šādu netiešu diskrimināciju, jo tādas pašas praktiskas grūtības pastāv arī rezidentu pārbaudē un ir citi mehānismi, kas ļauj dalībvalstīm apmainīties ar informāciju par nodokļiem.

Visbeidzot, lietā C-150/04 Komisija/Dānija (2007. gada 30. janvāra spriedums, Krājums, I-1169. lpp.) Tiesa apmierināja Komisijas ierosinātu prasību pret Dānijas Karalisti sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, atzīstot, ka tiesību akti, kuros nodokļu maksātājiem atļauts atskaitīt vai neiekļaut ar nodokli apliekamajos ienākumos iemaksas pensiju plānā, ja šis plāns noslēgts ar iestādēm, kas atrodas valsts teritorijā, izslēdzot jebkādu nodokļu priekšrocību plāniem, kas noslēgti ar pensijas iestādēm citās dalībvalstīs, ir pretrunā EKL 39., 43. un 49. pantam. Tiesa konstatēja, ka šādi tiesību akti var atturēt citu dalībvalstu pensiju iestādes izmantot brīvību sniegt apdrošināšanas pakalpojumus, kā arī brīvību veikt uzņēmējdarbību un tādu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, kuri nāk no citām dalībvalstīm vai tur ir strādājuši un tur jau ir noslēguši pensiju plānu. Tiesa noraidīja argumentus par vajadzību nodrošināt efektīvu nodokļu pārbaudi un novērst nodokļu krāpšanu, atzīstot, ka šo abu mērķu sasniegšanai pastāv mazāk ierobežojoši pasākumi. Tāpat tā nepiekrīta attaisnojumam par nodokļu sistēmas saskaņotību, jo nebija pierādīta tieša saikne starp nodokļu priekšrocību un tai atbilstošo neizdevīgo stāvokli. Vienīgais faktors, kas varēja apdraudēt šo saskaņotību, bija tas, ka attiecīgā persona laikā starp iemaksu veikšanu pensijas plānā un atbilstošo pabalstu izmaksāšanu varēja mainīt dzīvesvietu, nevis tas, ka attiecīgā pensiju iestāde atrodas citā dalībvalstī.

Vīzas, patvērums un imigrācija

Lietās C-77/05 un C-137/05 Apvienotā Karaliste/Padome (2007. gada 18. decembra spriedums) Tiesai bija jāinterpretē Šengenas protokols¹⁸ saistībā ar Regulas (EK) Nr. 2007/2004¹⁹ un Regulas (EK) Nr. 2252/2004²⁰ pieņemšanu. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko Padome bija izslēgusi no piedalīšanās minēto regulu pieņemšanā, lūdza tās atcelt, argumentējot, ka ar šo izslēgšanu tiek pārkāpts Šengenas protokols.

Tiesa nolēma, ka Šengenas protokols ir piemērots pareizi un ka tā 5. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka dalībvalsts piedalīšanās pasākuma pieņemšanā, piemērojot šo pantu, ir iespējama tikai tad, ja Padome šai valstij ir atļāvusi pievienoties tai Šengenas *acquis* jomai, pie kuras pieder veicamais pasākums vai kuru šis pasākums papildina, kas šajā gadījumā tā nebija. Atbilstoši tās sniegtajam pamatojumam Apvienotās Karalistes aizstāvētā interpretācija atņemtū Šengenas protokola 4. pantam lietderīgo iedarbību, jo Īrija un Apvienotā Karaliste tādējādi saskaņā ar 5. panta 1. punktu varētu piedalīties visos ar Šengenas *acquis* pamatotos ierosinājumos un iniciatīvās, kaut gan tās nav pievienojušās šī *acquis* būtiskajām tiesību normām un tām nav atļauts tajā piedalīties.

¹⁸ Protokols, ar ko Šengenas *acquis* iekļauj Eiropas Savienības sistēmā un kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un ar Amsterdamas līgumu – Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam.

¹⁹ Padomes 2004. gada 26. oktobra Regula (EK) Nr. 2007/2004, ar ko izveido Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (OV L 349, 1. lpp.).

²⁰ Padomes 2004. gada 13. decembra Regula (EK) Nr. 2252/2004 par drošības elementu un biometrijas standartiem dalībvalstu izdotās pasēs un ceļošanas dokumentos (OV L 385, 1. lpp.).

Konkurences noteikumi

Konkurences jomā īpaša uzmanība jāpievērš trīs spriedumiem. Pirmkārt, jāmin lieta C-280/06 *Autorità garante della Concorrenza e del Mercato* (2007. gada 11. decembra spriedums), kas attiecas uz kritērijiem apsūdzībai par konkurences noteikumu pārkāpumiem gadījumā, kad ir notikusi no vienas un tās pašas valsts iestādes atkarīgu uzņēmumu pāreja. Šajā spriedumā Tiesa vispirms atgādināja, ka, ja kāds uzņēmums pārkāpj konkurences noteikumus, tad tam ir jāatbild par šo pārkāpumu saskaņā ar individuālās atbildības principu. Ja vienība, kas ir pārkāpusi konkurences tiesību noteikumus, tiek juridiski un organizatoriski pārkārtota, šo pārmaiņu rezultātā ne vienmēr rodas jauns uzņēmums, kas būtu atbrīvots no atbildības par iepriekšējās vienības rīcību, ar kuru pārkāpti konkurences noteikumi, ja saimnieciskā ziņā abas vienības ir identiskas. Tiesa precizēja, ka, ja abas vienības veido vienu un to pašu saimniecisko vienību, tas vien, ka vienība, kas pieļāvusi pārkāpumu, joprojām pastāv, neliedz sodīt vienību, kurai tā ir nodevusi savu saimniecisko darbību. Visbeidzot, Tiesa uzsvēra, ka šāda soda uzlikšana ir pieļaujama it īpaši tad, ja attiecīgās vienības atrodas vienas un tās pašas personas kontrolē un, ņemot vērā to ciešās saites saimnieciskā un organizatoriskā ziņā, būtībā piemēro vienas un tās pašas komerciālās vadlīnijas. Tādējādi Tiesa nolēma, ka gadījumā, ja vienības ir atkarīgas no vienas valsts iestādes un ja rīcību, kas veido pārkāpumu, ir īstenojusi viena vienība un pēc tam pabeigusi otra vienība, kas ir pārņēmusi tiesības no pirmās, kura turpina pastāvēt, šo otro vienību var sodīt par visu pārkāpumu, ja ir konstatēts, ka tās abas bijušas minētās iestādes pārraudzībā.

Otrkārt, jāmin lieta C-95/04 P *British Airways/Komisija* (2007. gada 15. marta spriedums, Krājums, I-2331. lpp.), kurā Tiesa precizēja dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma piešķirto prēmiju un atlaižu sistēmu. Tiesa nolēma, ka, lai izlemtu, vai dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums nav eventuāli ļaunprātīgi izmantojis atlaides vai prēmijas, kas nav nedz kvantitātes, nedz uzticības atlaides vai prēmijas, ir jāizvērtē visi apstākļi, it īpaši atlaižu piešķiršanas kritēriji un noteikumi. Vispirms ir jāpārbauda, vai šīs atlaides un prēmijas var radīt izslēgšanas sekas, proti, vai tās, pirmkārt, apgrūtina, pat padara neiespējamu dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma konkurentu pieeju tirgum un, otrkārt, apgrūtina, pat padara neiespējamu tā partneru izvēli starp vairākiem piegādes avotiem vai tirdzniecības partneriem. Turpinājumā ir jāizvērtē, vai piešķirtajām atlaidēm un prēmijām ir objektīvs ekonomisks pamatojums. Turklāt Tiesa precizēja EKL 82. panta otrās daļas c) apakšpunktā ietvertā diskriminācijas aizlieguma piemērošanas nosacījumus dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma piešķirto prēmiju un atlaižu gadījumā, uzsverot, ka ir jākonstatē, ka šī uzņēmuma rīcība tirgū ir ne tikai diskriminējoša, bet arī sliecas traucēt konkurenci, kas pastāv starp uzņēmuma partneriem.

Visbeidzot, lietā C-202/06 P *Cementbouw Handel & Industrie/Komisija* (2007. gada 18. decembra spriedums) Tiesa analizēja, kā dalībnieku ierosinātās saistības ietekmē Eiropas Kopienu Komisijas kompetenci koncentrācijas kontroles jomā. Tiesa atgādināja, ka Regula Nr. 4064/89²¹ par koncentrācijas kontroli ir balstīta uz principu, ka kompetence starp valsts un Kopienu iestādēm ir sadalīta precīzi. Šāds sadalījums it īpaši ir vajadzīgs,

²¹ Padomes 1989. gada 21. decembra Regula (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV L 395, 1. lpp.), grozīta ar Padomes 1997. gada 30. jūnija Regulu (EK) Nr. 1310/97 (OV L 180, 1. lpp.).

lai nodrošinātu tiesisko drošību, kas nozīmē, ka iestādei, kas ir kompetenta izskatīt konkrētu koncentrācijas darījumu, ir jābūt nosakāmai paredzamā veidā. Tāpēc Kopienų likumdevējs ir noteicis precīzus un objektīvus kritērijus, kas ļauj noteikt, vai darījums sasniedz tādu apmēru ekonomiskā ziņā, kāds vajadzīgs, lai tam būtu «Kopienų mērogs» un tas tādējādi būtu ekskluzīvā Komisijas kompetencē. Turklāt Regulas Nr. 4064/89 vispārīgajai sistēmai raksturīgā paātrinātās procedūras prasība, kas liek Komisijai ievērot stingrus termiņus galīga lēmuma pieņemšanai, nozīmē, ka Komisijas kompetenci nevar apšaubīt jebkurā brīdī vai nemitīgi mainīt. Tiesa tāpēc nolēma, ka, lai gan koncentrācijas darījums vairs nav Komisijas kompetencē, ja attiecīgie uzņēmumi šo plānu pilnībā atmet, tas tā nav, ja dalībnieki tajā veic tikai daļējus labojumus. Šādi labojumi nevar Komisijai likt pārbaudīt tās kompetenci, citādi tas ļautu attiecīgajiem uzņēmumiem ievērojami traucēt procesa norisi un likumdevēja iecerētās pārbaudes efektivitāti. Uzņēmumu ierosinātās vai uzņemtās saistības tādējādi ir faktori, kas Komisijai jāņem vērā, pārbaudot jautājumu pēc būtības, proti, jautājumu par koncentrācijas saderību vai nesaderību ar kopējo tirgu, bet tās nevar Komisijai liegt kompetenci pēc tam, kad šī kompetence ir tikusi pārbaudīta procesa pirmajā stadijā. No tā izriet, ka Komisijas kompetence izskatīt koncentrācijas darījumu noteiktā datumā ir jānosaka visa procesa garumā un šim datumam noteikti ir jābūt cieši saistītam ar paziņojumu.

Nodokļi

Šajā jomā vērts pievērst uzmanību trim lietām par pievienotās vērtības nodokli (turpmāk tekstā – «PVN»).

Apvienotajās lietās *C-284/04 T-Mobile Austria* u.c. un *C-369/04 Hutchison 3G* u.c. (2007. gada 26. jūnija spriedums) Tiesai bija iespēja precizēt saimnieciskās darbības jēdziena Sestās direktīvas Nr. 77/388²² 4. panta 2. punkta izpratnē piemērojamību. Šīs abas lietas bija par tiesībām izmantot elektromagnētiskā spektra frekvences, lai sniegtu sabiedrībai mobilās telefonijas pakalpojumus, kuras ar izsoles palīdzību piešķīra par frekvenču piešķiršanu atbildīgās valsts regulējošās iestādes. Tiesa uzskatīja, ka šādu licenču piešķiršana ir jāanalizē kā obligāts priekšnosacījums uzņēmēju pieejai telesakaru tirgum, nevis kā valsts kompetentās iestādes piedalīšanās minētajā tirgū. Tikai tie uzņēmēji, kuriem ir piešķirtas šādas tiesības, darbojas tirgū, izmantojot attiecīgos resursus, lai gūtu pastāvīgus ienākumus, kas tā nav kompetento iestāžu gadījumā. Tas, ka par attiecīgo lietošanas tiesību piešķiršanu tiek veikta samaksa, šo argumentāciju nemaina. Tādējādi šāda piešķiršana nav saimnieciska darbība iepriekš minētā 4. panta 2. punkta izpratnē un tai nav piemērojama Sestā direktīva Nr. 77/388.

²² Padomes 1977. gada 17. maija Sestā direktīva 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.).

Lietā C-73/06 *Planzer Luxembourg* (2007. gada 28. jūnija spriedums) Tiesa analizēja Astotajā direktīvā 79/1072²³ un Trīspadsmītajā direktīvā 86/560²⁴ paredzētos PVN atmaksāšanas nosacījumus un noteikumus. Šīs lietas pamatā bija dalībvalsts nodokļu administrācijas atteikums nodokļu maksātājam, kura juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, atmaksāt pirmajā dalībvalstī par tā ar nodokli apliekamajām darbībām iegādātajām precēm samaksāto PVN, apgalvojot, ka pastāv šaubas par attiecīgā nodokļu maksātāja darījumu mērķa faktisko vietu – dalībvalsti, kur atrodas tā juridiskā adrese, vai tās mātes sabiedrības atrašanās vietu ārpus Kopienas teritorijas, – kaut gan ir iesniegts dalībvalsts, kurā atrodas nodokļu maksātāja juridiskā adrese, izsniegts sertifikāts par to, ka tas PVN maksā šajā valstī. Tiesa vispirms apliecināja, ka Astotās direktīvas B pielikumā dotajam paraugam atbilstošs sertifikāts principā ļauj prezumēt, ka ieinteresētā persona ne tikai ir nodokļu maksātājs sertifikātu izdevušajā dalībvalstī, bet zināmā formā ir arī dibināta šajā valstī, kas principā faktiski un juridiski saista nodokļu administrāciju dalībvalstī, kur lūgta nodokļa atmaksa. Tomēr, pastāvot šaubām par iestādes, kuras adrese ir minēta izsniegtajā sertifikātā, saimniecisko realitāti, attiecīgā administrācija par to var pārliecināties, izmantojot šim nolūkam Kopienas tiesiskajā regulējumā paredzētos administratīvos pasākumus, un vajadzības gadījumā atteikt nodokļu maksātāja lūgto atmaksāšanu, neskarot tā tiesības vērsties tiesā. Tiesa tālāk precizēja, ka sabiedrības saimnieciskās darbības adreses jēdziens Trīspadsmītās direktīvas 1. panta 1. punkta izpratnē ir vieta, kur tiek pieņemti nopietni lēmumi par šīs sabiedrības vispārējo vadību un tiek īstenotas tās galvenās vadības funkcijas. Nosakot šo vietu, ir jāņem vērā virkne rādītāju, no kuriem pirmie ir juridiskā adrese, galvenā vadības vieta, sabiedrības vadītāju sanāksmju vieta un vieta, kas parasti ir norādīta kā tā, kur tiek pieņemti lēmumi par šīs sabiedrības vispārējo politiku. Var ņemt vērā arī citus rādītājus, piemēram, galveno vadītāju dzīvesvietu, kopsapulču vietu, administratīvo un grāmatvedības dokumentu glabāšanas vietu un galveno finanšu darījumu, it īpaši bankas darījumu, norises vietu. Tādējādi fiktīvu uzņēmumu, piemēram, "pastkastītes" vai "aizsega" sabiedrību, nevar kvalificēt par sabiedriskās darbības veikšanas vietu Trīspadsmītās direktīvas 1. panta 1. punkta izpratnē.

Tiesību aktu tuvināšana un vienveidīgi tiesību akti

Šajā jomā tāpat kā agrāk ir pieņemti daudzi spriedumi, no kuriem dažiem ir vērts pievērst īpašu uzmanību.

Lietā C-470/03 *AGM-COS.MET* (2007. gada 17. aprīļa spriedums) Tiesai tika uzdots jautājums par to, vai ierēdņa rīcību, publiski kritizējot zināmu transportlīdzekļu pacēlāju vājos punktus, var piedēvēt valstij. Tiesa nolēma, ka valstij ir piedēvējami ierēdņa paziņojumi, kas to adresātiem to formas un apstākļu dēļ rada iespaidu, ka tie atspoguļo valsts oficiālo nostāju, nevis ierēdņa personisko viedokli. Noteicošais faktors ir tas, vai šo paziņojumu adresāti konkrētajā situācijā varēja saprātīgi pieņemt, ka šo nostāju ierēdnis ir ieņēmis

²³ Padomes 1979. gada 6. decembra Astotā direktīva 79/1072/EEK par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem – kārtība pievienotās vērtības nodokļa atmaksāšanai nodokļu maksātājiem, kas nav reģistrēti attiecīgajā valstī (OV L 331, 11. lpp.).

²⁴ Padomes 1986. gada 17. novembra Trīspadsmītā direktīva 86/560/EEK par dalībvalstu likumu saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem – pievienotās vērtības nodokļa atmaksāšanas kārtība nodokļiem pakļautajām personām, kas nav reģistrētas Kopienas teritorijā (OV L 326, 40. lpp.).

atbilstoši savam amatam. Konkrētāk, ierēdņa paziņojumi par to, ka Direktīvas 98/37/EK²⁵ prasībām atbilstoši sertificēta mašīna neatbilst attiecīgajam saskaņotajam standartam un ir bīstama, var vismaz netieši un potenciāli kavēt šādas mašīnas laišanu tirgū, un to nevar attaisnot nedz ar mērķi aizsargāt veselību, nedz ar ierēdņa izteiksmes brīvību. Direktīvas 98/37 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, pirmkārt, piešķir tiesības privātpersonām un, otrkārt, neatstāj dalībvalstīm nekādu rīcības brīvību šajā lietā attiecībā uz mašīnām, kas atbilst šīs direktīvas prasībām vai kuru gadījumā šī atbilstme tiek prezumēta. Šīs tiesību normas neievērošana dalībvalsts ierēdņa paziņojumu dēļ, ja tie ir piedēvējami šai valstij, ir pietiekami būtisks Kopienu tiesību pārkāpums, lai radītu šīs valsts atbildību.

Lietā C-305/05 *Ordre des barreaux francophones et germanophone* u.c. (2007. gada 26. jūnija spriedums) jautājums bija par to, vai ar Direktīvas 91/308²⁶ 6. panta 1. punktā noteikto advokātu pienākumu, kad viņi piedalās zināmos finansiālos darījumos, kas nav saistīti ar tiesvedību, informēt par cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu atbildīgās iestādes un sadarboties ar tām netiek pārkāptas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

Tiesa nolēma, ka šajā gadījumā tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu nav pārkāptas, bet tā vispirms atgādināja, ka pienākums informēt un sadarboties advokātiem ir tikai tad, ja viņi palīdz klientiem sagatavot vai noslēgt zināmus galvenokārt ar finansēm un nekustamiem īpašumiem saistītus darījumus vai ja viņi darbojas klienta vārdā un interesēs finanšu vai nekustamā īpašuma darījumos. Šīs darbības principā to rakstura dēļ noris apstākļos, kas nav saistīti ar tiesvedību, un tāpēc tām nav piemērojamas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

Ja advokāta palīdzība ir nepieciešama, lai īstenotu aizstāvību vai pārstāvību tiesā vai lai saņemtu padomu par to, kā ierosināt tiesvedību vai izvairīties no tās, advokāts ir atbrīvots no pienākuma informēt un sadarboties, un nav svarīgi, vai informācija ir saņemta vai iegūta pirms procesa, tā laikā vai pēc tā. Šāds atbrīvojums nodrošina klienta tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

Apvienotajās lietās C-439/05 P un C-454/05 P *Land Oberösterreich/Komisija* (2007. gada 13. septembra spriedums) Eiropas Kopienų Komisija bija noraidījusi lūgumu atkāpties no saskaņošanas pasākumiem, kuru Austrijas Republika tai bija paziņojusi, pamatojoties uz EKL 95. panta 5. punktu, un kas attiecās uz likumprojektu, kura mērķis bija izdarīt atkāpi no Direktīvas 2001/18²⁷ tiesību normām, aizliedzot ģenētiski modificētus organismus Augšāustrijas federālajā zemē. Kad Pirmās instances tiesa bija noraidījusi prasību atcelt apstrīdēto Komisijas lēmumu, apelācijas sūdzības iesniedzēti apelācijas sūdzības pamatojumā apgalvoja, ka Komisija, pirmkārt, nav ievērojusi sacīkstes principu un, otrkārt, pārkāpusi EKL 95. panta 5. punkta noteikumus. Tiesa nolēma, ka, ņemot vērā EKL 95. panta 5. punktā paredzētās procedūras īpašības un tās līdzību ar šī panta

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīva 98/37/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz mašīnām (OV L 207, 1. lpp.).

²⁶ Padomes 1991. gada 10. jūnija Direktīva 91/308/EEK par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (OV L 166, 77. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīva 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu – Komisijas paziņojums (OV L 106, 1. lpp.).

4. punktā paredzēto procedūru, kā arī šo abu punktu kopīgo mērķi – ļaut dalībvalstīm izdarīt atkāpes no saskaņošanas pasākumiem, Komisijai nav pienākuma ievērot sacīkstes principu pirms lēmuma pieņemšanas saskaņā ar EKL 95. panta 5. punktu.

No šī panta formulējuma neizriet, ka Komisijai būtu pienākums uzklaut dalībvalsti, kas iesniegusi paziņojumu, pirms tā pieņem lēmumu apstiprināt vai noraidīt attiecīgās valsts tiesību normas. Kopienas likumdevējs ir paredzējis tikai to, kādi nosacījumi ir jāizpilda Komisijas lēmuma saņemšanai, termiņus, kuros pēdējai ir jāpieņem lēmums par apstiprināšanu vai noraidīšanu, kā arī iespējamu šī termiņa pagarinājumu.

Turklāt procedūru ierosina nevis Kopienas iestāde vai valsts iestāde, bet gan dalībvalsts un Komisijas lēmums tiek pieņemts, tikai atbildot uz šo iniciatīvu. Savā lūgumā dalībvalsts var pilnībā izteikties par valsts tiesību normām, kuras tā lūdz atļaut ieviest, kā tas izriet no minētā EKL 95. panta 5. punkta, kurā dalībvalstij noteikts pienākums norādīt sava lūguma pamatojumu.

Turklāt Tiesa precizēja, ka tādu valsts tiesību normu ieviešana, kurās paredzēta atkāpe no saskaņošanas pasākuma, ir jāpamato ar jauniem zinātniskiem datiem vides vai darba aizsardzības jomā, tai jābūt nepieciešamai, ņemot vērā īpašo problēmu, kas attiecīgajā dalībvalstī radusies pēc saskaņošanas pasākuma pieņemšanas, un ka paredzētās tiesību normas, kā arī pamatojums to pieņemšanai ir jāpaziņo Komisijai.

Lietā C-429/05 *Rampion un Godard* (2007. gada 4. oktobra spriedums) par patērētāju tiesību aizsardzību patērētāja kredīta jomā un patērētāja tiesībām celt prasību pret aizdevuma devēju Tiesa nolēma, ka Direktīva 87/102²⁸ ir piemērojama gan kredītam, kas domāts, lai finansētu vienu darījumu, gan kredītam, ko patērētājs var izmantot vairākkārtēji. Turklāt Tiesa nolēma, ka šīs direktīvas 11. un 14. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neļauj šīs direktīvas 11. panta 2. punktā paredzētās patērētāja tiesības celt prasību pret aizdevuma devēju pakļaut nosacījumam, ka kredīta piedāvājumā iepriekš ir jābūt minētām finansētajām precēm vai pakalpojumiem. Šo pantu, kurā paredzēts, ka dalībvalstis nosaka, cik lielā mērā un ar kādiem nosacījumiem iespējams celt prasību pret aizdevuma devēju, nevar interpretēt tā, ka tajā dalībvalstīm būtu atļauts patērētāja tiesības celt prasību pakļaut citiem nosacījumiem, nevis tikai tiem, kas tajā ir uzskaitīti pilnīgā veidā.

Lietā C-457/05 *Schutzverband der Spirituosen-Industrie* (2007. gada 4. oktobra spriedums) Tiesa atgādināja, ka, ņemot vērā Direktīvas 75/106²⁹ vispārējo sistēmu un mērķi, kā arī EKL 28. pantā nodrošināto preču brīvas aprites principu, EKL 28. pants neļauj valstij aizliegt laist apgrozībā iepakojumu ar nominālo tilpumu 0,071 l, kas nav ietverts Kopienas sarakstā, bet tiek likumīgi ražots un laists apgrozībā citā dalībvalstī, ja vien šāds aizliegums nav pamatots ar obligātām prasībām, to vienādi nepiemēro gan vietējiem, gan importētajiem produktiem, tas nav vajadzīgs attiecīgo prasību apmierināšanai, nav

²⁸ Padomes 1986. gada 22. decembra Direktīva 87/102/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz patērētāja kredītu (OV L 42, 48. lpp.).

²⁹ Padomes 1974. gada 19. decembra Direktīva 75/106/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz dažu fasētu šķidrumu pildīšanu pēc tilpuma (OV L 42, 1. lpp.).

samērīgs ar sasniedzamo mērķi un ja vien šo mērķi nevar sasniegt ar Kopienas iekšējo tirdzniecību mazāk ierobežojošiem pasākumiem.

Dažādas direktīvas publiskā iepirkuma līgumu jomā no jauna ir devušas pamatu tiesvedībai.

Lietā C-295/05 *Asociación Nacional de Empresas Forestales* (2007. gada 19. aprīļa spriedums) radās jautājums, vai dalībvalsts var valsts uzņēmumam piemērot tādu tiesisko režīmu, kas tam ļauj veikt darījumus, neievērojot Direktīvu 92/50³⁰, Direktīvu 93/36³¹ un Direktīvu 93/37³² par publiskā iepirkuma līgumiem. Konkrētajam valsts uzņēmumam bija īpašs statuss, kas tam kā pārvaldes iestāžu tehniskajam dienestam ļāva veikt daudzus darījumus pēc tieša pārvaldes iestāžu pasūtījuma, nepiedaloties likumā paredzētajās līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās, bet nedeva ne iespēju izvēlēties, vai izpildīt attiecīgo kompetento iestāžu pasūtījumus, ne noteikt pakalpojumu cenu. Tiesa nolēma, ka iepriekš minētās direktīvas pieļauj tādu tiesisko režīmu, kāds noteikts šim valsts uzņēmumam un kas ļauj tam kā valsts uzņēmumam, kurš rīkojas kā vairāku valsts iestāžu izpildes dienests un tehniskais dienests, veikt darījumus, neievērojot minētajās direktīvās paredzēto kārtību, ja, pirmkārt, attiecīgās valsts iestādes šo uzņēmumu kontrolē tāpat kā savus dienestus un, otrkārt, šāds uzņēmums savu darbību galvenokārt īsteno kopā ar šīm pašām iestādēm.

Lietā C-503/04 *Komisija/Vācija* (2007. gada 18. jūlija spriedums) par Brunsvikas pilsētas noslēgto līgumu par atkritumu apglabāšanu, neizsludinot visā Kopienā uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā, pēc tam, kad Vācijas Federatīvā Republika nebija izpildījusi spriedumu, kurā bija atzīts, ka tā nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 226. pants, Tiesa nolēma, ka, lai gan Direktīvas 89/665³³ 2. panta 6. punkta otrajā daļā dalībvalstīm ir atļauts paturēt spēkā tādus līgumus, kas noslēgti pretrunā ar direktīvām par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, un tādējādi ar minēto noteikumu tiek aizsargāta līgumpartneru tiesiskā palāvība, tam, nesašaurinot Līguma, ar ko izveido iekšējo tirgu, noteikumu piemērošanas jomu, nevar būt tādas sekas, ka līgumslēdzējas iestādes rīcība pēc šādu līgumu noslēgšanas attiecībā pret trešām personām būtu jāuzskata par saderīgu ar Kopienas tiesībām. Turklāt minētā tiesību norma, kā izriet no tās teksta, attiecas uz atlīdzību, ko līgumslēdzējas iestādes izdarīta pārkāpuma dēļ cietusi persona var saņemt no šīs iestādes, un nevar uzskatīt, ka tā regulētu arī attiecības starp dalībvalsti un Kopienas tiesībām, kas regulētas EKL 226. un 228. pantā. Pat pieņemot, ka līgumslēdzēja iestāde, pārkāpjot Direktīvu 92/50, noslēgta līguma laušanas gadījumā varētu neņemt vērā tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principu, *pacta sunt servanda* principu, kā arī līgumpartnera īpašumtiesības, dalībvalsts nekādā ziņā nevar

³⁰ Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīva 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai (OV L 209, 1. lpp.).

³¹ Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīva 93/36/EEK, ar ko koordinē piegāžu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 1. lpp.).

³² Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīva 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 54. lpp.).

³³ Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīva 89/665/EEK par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas procedūru piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām (OV L 395, 33. lpp.).

atsaukties uz šiem principiem vai tiesībām, lai nepildītu saskaņā ar EKL 226. pantu pasludinātu spriedumu par pienākumu neizpildi un tādējādi izvairītos no atbildības saskaņā ar Kopienas tiesībām.

Lietā C-337/06 *Bayerischer Rundfunk* u.c. (2007. gada 13. decembra spriedums) bija par jautājumu, vai Vācijas sabiedriskās raidorganizācijas ir līgumslēdzējas iestādes, piemērojot Kopienas noteikumus par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu. Direktīvas 92/50 1. pantā ir noteikts, ka līgumslēdzējas iestādes cita starpā ir publisko tiesību subjekti, ko galvenokārt finansē valsts. Tiesa nolēma, ka «finansējums galvenokārt tiek veikts no valsts līdzekļiem», ja tādas sabiedriskās raidorganizācijas kā pamata lietā darbības galvenokārt tiek finansētas no nodokļa, kas jāmaksā personai, kurai ir raiduztvērējs, un kuru uzliek, aprēķina un iekasē saskaņā ar valsts varas prerogatīvām. Iepriekš minēto sabiedrisko raidorganizāciju darbības finansējuma gadījumā saskaņā ar iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem nosacījums “finansē valsts” nenozīmē, ka valstij vai citām valsts iestādēm būtu tieši jāiesaistās šādas organizācijas publiskā iepirkuma procedūrā apkopes pakalpojumu nodrošināšanai. Tiesa precizēja, ka minētā direktīva nav piemērojama tikai publiskā iepirkuma procedūrām saistībā ar direktīvas 1. pantā minētajiem pakalpojumiem, proti, publiskā iepirkuma procedūrām saistībā ar pakalpojumiem, kas saistīti ar raidorganizāciju darbību, proti, programmu radīšanu un īstenošanu. Savukārt publiskā iepirkuma procedūrās saistībā ar pakalpojumiem, kuri nav saistīti ar šīm darbībām, kas saistītas ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas uzdevumu, Kopienas noteikumi ir piemērojami pilnībā.

Preču zīmes

Šajā jomā Tiesa ir analizējusi gan regulu par Kopienas preču zīmi³⁴, gan direktīvu par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu³⁵.

Spriedumā lietā C-29/05 *PITSB/Kaul* (2007. gada 13. marta spriedums, Krājums, I-2213. lpp.) ir precizēti nosacījumi, pie kuriem iebildumu procesā var ņemt vērā jaunus prasības pamatojumam iesniegtus faktus un pierādījumus. Precīzāk, Tiesa nolēma, ka leikšējā tirgus saskaņošanas biroja Apelāciju padomei, norādot pamatojumu, ir rīcības brīvība izlemt, vai, pieņemot attiecīgo lēmumu, ņemt vērā faktus un pierādījumus, ko lietas dalībnieks, kas iesniedzis iebildumu, pirmo reizi sniedzis tikai dokumentā, ar kuru tas pamato savu prasību, un tāpēc tai, pirmkārt, šādi fakti un pierādījumi nav obligāti jāņem vērā un, otrkārt, šādu faktus un pierādījumu ņemšanu vērā nevar izslēgt automātiski. Regulas Nr. 40/94 59. pantu, kurā precizēti nosacījumi apelācijas iesniegšanai Apelāciju padomē, tāpēc nevar interpretēt tādējādi, ka ar to apelācijas iesniedzējam tiek uzsākts jauns termiņš faktus un pierādījumu iebilduma pamatojumam iesniegšanai.

Lietā C-321/03 *Dyson* (2007. gada 25. janvāra spriedums, Krājums, I-687. lpp.) Tiesa jautājumā par to, kāds apzīmējums var būt preču zīme, nolēma, ka preču zīmes reģistrācijas pieteikuma priekšmets, kas attiecas uz visām iespējamām caurspīdīgas uzkrājējvertnes vai uzkrājējnodalījuma formām, kas ir daļa no putekļsūcēja ārējās virsmas, nav “apzīmējums”

³⁴ Padomes 1993. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV L 11, 1. lpp.).

³⁵ Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmā direktīva 89/104/EEK, ar ko tuvinā dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.).

Direktīvas 89/104 2. panta izpratnē un nevar būt preču zīme šī panta izpratnē. Šāda pieteikuma priekšmets, kas faktiski attiecas tikai uz attiecīgās preces īpašību, var ietvert daudzus dažādus aspektus un tāpēc nav noteikts. Ievērojot preču zīmju tiesībām raksturīgo ekskluzivitāti, šāda nenoteikta priekšmeta preču zīmes īpašnieks pretēji direktīvas 2. panta mērķim iegūtu negodīgu konkurences priekšrocību, jo tam būtu tiesības likt šķēršļus savu konkurentu iespējai piedāvāt putekļsūcējus ar jebkādu caurspīdīgu uzkrājējvertnei ārējā virsmā neatkarīgi formas.

Lietā C-48/05 *Adam Opel* (2007. gada 25. janvāra spriedums, Krājums, I-1017. lpp.) Tiesa atgādināja, ka saskaņā ar Pirmās direktīvas 89/104/EEK 5. panta 1. punktu reģistrēta preču zīme tās īpašniekam piešķir ekskluzīvas tiesības aizliegt visām trešām personām, kas nav saņēmušas tā piekrišanu, izmantot komercdarbībā jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei, saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, kuriem preču zīme ir reģistrēta. Tas preču zīmes īpašniekam ļauj aizsargāt savas īpašās intereses, proti, nodrošināt, ka preču zīme var pildīt savu funkciju – garantēt patērētājiem preču izcelsmi. Tādējādi aizliegt trešai personai bez preču zīmes, šajā gadījumā – *Opel*, īpašnieka atļaujas izmantot šai preču zīmei identisku apzīmējumu uz samazinātiem šīs preču zīmes transportlīdzekļu modeļiem, lai tos atveidotu reāli, un laist tos tirgū var tikai tad, ja tas apdraud vai var apdraudēt rotaļlietām reģistrētas preču zīmes funkcijas. Runājot par secinājumiem, kas jāizdara no tā, ka, pirmkārt, *Opel* logo ir reģistrēts arī transportlīdzekļiem un, otrkārt, ka šai preču zīmei šāda veida precēm Vācijā ir zināma reputācija, Tiesa arī norādīja, ka preču zīmes īpašnieks var aizliegt to izmantot, ja negodīgā veidā nepamatoti tiek gūts labums no transportlīdzekļiem reģistrētas preču zīmes atšķirtspējas vai reputācijas vai tām radīts kaitējums.

Līdzīgas atziņas atrodamas nolēmumā, kas pieņemts lietā C-17/06 *Céline* (2007. gada 11. septembra spriedums) par agrāk reģistrētai preču zīmei identisku sabiedrības nosaukumu, komercnosaukumu vai firmas zīmju izmantošanu saistībā ar tādu preču tirdzniecību, kuras ir identiskas precēm, kurām šī preču zīme ir reģistrēta. Tiesa piebilda, ka saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu tiesības, ko dod preču zīme, neļauj tās īpašniekam aizliegt trešajām personām darījumos izmantot savu nosaukumu un adresi, ja tas notiek saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

Lietā C-246/05 *Häupl* (2007. gada 14. jūnija spriedums) Tiesai nācās interpretēt Pirmās direktīvas 89/104 10. panta 1. punktu un 12. panta 1. punktu. Jautājumā par to, kurā datumā preču zīmes reģistrācijas procedūra ir jāuzskata par pabeigtu, jo no šī datuma sākas izmantošanas periods, Tiesa nolēma, ka minētajā direktīvā nav nepārprotami noteikts šī aizsardzības perioda sākums un tāpēc tās formulējums ļauj minēto termiņu noteikt, ievērojot valsts procedūru īpatnības. Tādējādi "reģistrācijas procedūras pabeigšanas diena" direktīvas 10. panta 1. punkta izpratnē katrā dalībvalstī ir jānosaka saskaņā ar šajā valstī spēkā esošajiem procesuālajiem noteikumiem preču zīmes reģistrācijas jomā. Konkrētāk, šajā tiesību normā ir noteikts sākums piecu gadu periodam, kurā preču zīmi ir jāsaņem nopietni izmantot, ja vien nepastāv īpaši iemesli tās neizmantošanai. Šajā sakarā Tiesa nolēma, ka saskaņā ar direktīvas 12. panta 1. punktu «atbilstīgi» preču zīmes «neizmantošanas iemesli» ir šķēršļi, kas ir tieši saistīti ar šo preču zīmi un padara tās izmantošanu neiespējamu vai nesaprātīgu un kas nav atkarīgi no minētās preču zīmes īpašnieka gribas. Iesniedzējtiesai katrā konkrētā gadījumā ir jāizvērtē pamata lietas būtiskie fakti un jāpārbauda, vai minētās preču zīmes izmantošana nav nesaprātīga to aspektā.

Ekonomikas un monetārā politika

Lietā C-359/05 *Estager* (2007. gada 18. janvāra spriedums, Krājums, I-581. lpp.) Tiesa nolēma, ka Regula Nr. 1103/97 un Regula Nr. 974/98 par *euro* ieviešanu³⁶ aizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru, konvertējot *euro*, tiek palielināts nodoklis, ja vien šāds palielinājums neatbilst tiesiskās drošības un pārskatāmības prasībām, tādējādi ļaujot aizsargāt uzņēmēju paļāvību *euro* ieviešanā. Tas nozīmē, ka attiecīgajam tiesiskajam regulējumam jāļauj skaidri nošķirt šīs dalībvalsts lēmumu palielināt nodokļa apmēru no šīs summas konvertēšanas uz *euro*.

Sociālā politika

Starp Tiesas taisītajiem spriedumiem sociālās politikas jomā jānorāda uz dažām lietām par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu un darba ņēmēju tiesību un to aizsardzības jomu.

Saistībā ar Kopienas tiesību noteikumiem, ar kuriem tiek regulēta vienlīdzīga attieksme pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un darba nosacījumu jomā, Tiesa vispirms precizēja darba ņēmēju grūtnieču juridisko statusu, atbildot uz prejudiciālajiem jautājumiem par Direktīvas 76/207/EEK³⁷ un Direktīvas 92/85/EEK³⁸ interpretāciju. Spriedumā lietā C-116/06 *Kiiski* (2007. gada 20. septembra spriedums) Tiesa norādīja, ka šīs Kopienas tiesību normas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu par bērna kopšanas atvaļinājumu, kurā, tā kā tajā netiek ņemtas vērā pārmaiņas, kas saistītas ar attiecīgās darba ņēmējas grūtniecību ierobežotajā vismaz četrpadsmit nedēļu ilgajā laika posmā pirms un pēc dzemdībām, viņai netiek ļauts pēc viņas lūguma grozīt bērna kopšanas atvaļinājuma ilgumu brīdī, kad viņa pieprasa grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, kā arī liegts viņai izmantot ar šo atvaļinājumu saistītās tiesības. Spriedumā lietā C-460/06 *Paquay* (2007. gada 11. oktobra spriedums) Tiesa turklāt precizēja, ka saskaņā ar Direktīvu 92/85/EEK tās 10. panta 1. punktā paredzētā aizsardzības perioda laikā ir aizliegts paziņot lēmumu atlaist no darba grūtniecības un/vai bērna piedzimšanas dēļ, kā arī pirms šī perioda beigām veikt pasākumus šāda lēmuma sagatavošanai. Konstatējusi, ka šāds lēmums ir pretrunā Direktīvas 76/207/EEK 2. panta 1. punktam un 5. panta 1. punktam neatkarīgi no brīža, kad tas tiek paziņots, pat ja tas notiek pēc Direktīvas 92/85/EEK 10. pantā paredzētā aizsardzības perioda beigām, Tiesa no tā secināja, ka dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 76/207/EEK 6. pantu izvēlētam pasākumam, lai sodītu par šo Kopienas tiesību normu pārkāpumiem, ir jābūt vismaz vienādam ar to, ko tā ir paredzējusi, īstenojot Direktīvas 92/85/EEK 10. un 12. pantu.

³⁶ Padomes 1997. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 1103/97 par dažiem noteikumiem attiecībā uz *euro* ieviešanu (OV L 162, 1. lpp.) un Padomes 1998. gada 3. maija Regula (EK) Nr. 974/98 par *euro* ieviešanu (OV L 139, 1. lpp.).

³⁷ Padomes 1976. gada 9. februāra Direktīva 76/207/EEK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz darbu, profesionālās izglītības un izaugsmes iespējām un darba apstākļiem (OV L 39, 40. lpp.).

³⁸ Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/85/EEK par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti (OV L 348, 1. lpp.).

Tiesa ir papildinājusi arī judikatūru par vienlīdzīgas attieksmes īstenošanu pret vīriešiem un sievietēm pensiju regulējuma jomā. It īpaši par Kopienų pensijām Tiesa nolēma, ka atšķirīgu faktoru izmantošana atkarībā no dzimuma, lai aprēķinātu izdienas gadus gadījumā, kad ierēdnis pārceļ uz Kopienų režīmu pensijas tiesības, ko viņš ieguvis profesionālajā darbībā pirms stāšanās Kopienų dienestā, ir diskriminācija dzimuma dēļ, ko nepamato nepieciešamība nodrošināt pensiju sistēmas labu pārvaldību (2007. gada 11. septembra spriedums lietā C-227/04 P *Lindorfer/Padome*). Runājot par vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm un vīriešiem sociālā nodrošinājuma jomā, Tiesa uzskatīja, ka Direktīva 79/7/EEK³⁹ ļauj pieņemt valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka sākotnēji diskriminētas noteikta dzimuma personas visā pensijas saņemšanas laikā var izmantot pensiju sistēmu, kas piemērojama pretējā dzimuma personām, veicot korekcijas iemaksas, kas veido starpību starp iemaksām, kuras veikušas sākotnēji diskriminētas personas laikposmā, kurā notikusi diskriminācija, un lielākām iemaksām, kuras veikušas pretējā dzimuma personas tajā pašā laikposmā, pieskaitot procentus naudas vērtības samazināšanās kompensēšanai. Tomēr korekcijas iemaksām nevar pieskaitīt citus procentus, izņemot tos, ar kuriem tiek kompensēta naudas vērtības samazināšanās. Turklāt nevar prasīt, lai maksājums tiktu veikts vienā reizē, jo šāds nosacījums attiecīgo koriģēšanu padara neiespējamu vai pārmērīgi grūtu (2007. gada 21. jūnija spriedums apvienotajās lietās no C-231/06 līdz C-233/06 *Jonkman*). Tiesa arī atgādināja, ka, ja valsts tiesību akti nav saderīgi ar Kopienų tiesībām saskaņā ar spriedumu, kas pasludināts par prejudiciālu jautājumu, valsts iestādēm ir jāveic piemēroti pasākumi, lai nodrošinātu Kopienų tiesību ievērošanu, it īpaši uzraugot, lai valsts tiesības tiktu saskaņotas ar Kopienų tiesībām un tiesības, ko tās piešķir attiecīgajām personām, būtu pilnībā īstenojamas pēc iespējas īsākā termiņā. Ja tiek konstatēta Kopienų tiesībām pretēja diskriminācija, kamēr nav veikti pasākumi vienlīdzīgas attieksmes atjaunošanai, valsts tiesas pienākums ir nepiemērot nevienu diskriminējošu valsts tiesību normu, neprasot vai negaidot, lai likumdevējs tās iepriekš atceltu, un nelabvēlīgākā stāvoklī nonākušajām personām piemērot tādu pašu kārtību kā citām personām.

Turklāt par darba ņēmēju vīriešu un sieviešu vienlīdzīgas darba samaksas principu pasludināts spriedums lietā C-300/06 *Voß* (2007. gada 6. decembra spriedums), kurā EKL 141. pants tika interpretēts tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā, pirmkārt, gan pilnu, gan nepilnu darba laiku strādājošu ierēdņu virsstundas ir definētas kā stundas, ko viņi strādā papildus individuālajam darba laikam, un kurā, otrkārt, samaksa par šīm stundām noteikta pēc mazākas likmes nekā stundas likme, kas piemērojama stundām individuālajā darba laikā, tā, ka nepilnu darba laiku strādājošiem ierēdņiem par stundām, ko viņi nostrādā pēc individuālā darba laika līdz stundu skaitam, kas jānostrādā pilnu darba laiku strādājošam ierēdnim darba laikā, tiek maksāts mazāk nekā pilnu darba laiku strādājošiem ierēdņiem, ja tiesiskais regulējums ietekmē lielāku proporciju darba ņēmēju sieviešu nekā darba ņēmēju vīriešu un atšķirīgo attieksmi nepamato objektīvi un ar diskrimināciju dzimuma dēļ nesaistīti faktori.

Vienlīdzīga attieksme nodarbinātības un darba jomā šajā gadījumā diskriminācijas vecuma dēļ aizlieguma aspektā tika apskatīta spriedumā lietā C-411/05 *Palacios de la Villa* (2007. gada 16. oktobra spriedums), kura centrā bija tāda Spānijas tiesiskā regulējuma

³⁹ Padomes 1978. gada 19. decembra Direktīva 79/7/EEK par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV L 6, 24. lpp.).

saderība ar Kopienu tiesībām, ievērojot Direktīvu 2000/78/EK⁴⁰, saskaņā ar kuru bija spēkā koplīgumos iekļauti noteikumi par obligātu pensionēšanos, kuros paredzēta darba tiesisko attiecību pilntiesīga pārtraukšana, ja darba ņēmējs ir sasniedzis noteiktu vecumu pensijas saņemšanai, kas šajā regulējumā noteikts kā 65 gadi, un atbilst citiem kritērijiem, lai viņam būtu tiesības saņemt atbilstoši iemaksām uzkrāto pensiju. Tiesa uzskatīja, ka ar minēto direktīvu ieviestais aizliegums diskriminēt vecuma dēļ pieļauj šādu valsts tiesību normu, jo to objektīvi un saprātīgi pamato leģitīms mērķis, kas saistīts ar nodarbinātības politiku un darba tirgu, un līdzekļi, kas izmantoti, lai to sasniegtu, nešķiet neatbilstoši un nevajadzīgi. Apsvērusi, ka principā, ņemot vērā valsts tiesības, darba tirgus regulējuma vispārējo interešu mērķis samazināt bezdarbu un veicināt nodarbinātību pamato atšķirīgu attieksmi vecuma dēļ, Tiesa secināja, ka pasākums ir piemērots un nepieciešams, jo tajā ņemts vērā, ka ieinteresētās personas saņem pensiju, un sociālo partneru iespēja, noslēdzot koplīgumus, – tātad elastīgi – izmantot obligātās pensionēšanās mehānismu.

Visbeidzot, Spānijas tiesas uzdots prejudiciālais jautājums par piemaksu par darba stāžu piešķiršanu Tiesai deva iespēju paziņot, ka Pamatnolīguma par darbu uz noteiktu laiku⁴¹ (kurā noteikts tas pats, kas Direktīvā 1999/70/EK⁴², kuras pielikumā atrodas minētais pamatnolīgums, kas ir piemērojams arī publiskā sektora struktūru uz noteiktu laiku noslēgtiem darba līgumiem un darba attiecībām) 4. klauzulas 1. punktā minētais jēdziens “darba nosacījumi” var pamatot prasījumu, kurā lūgts darba ņēmējam, kuram ir līgums uz noteiktu laiku, piešķirt piemaksu par stāžu, kas atbilstoši valsts tiesību aktiem ir paredzēta tikai darba ņēmējiem, kuriem ir līgums uz nenoteiktu laiku (2007. gada 13. septembra spriedums lietā C-307/05 *Del Cerro Alonso*). Turklāt, kā precizēja Tiesa, šī pati tiesību norma nepieļauj atšķirīgu attieksmi pret darba ņēmējiem, kuriem ir līgums uz noteiktu laiku, un darba ņēmējiem, kuriem ir līgums uz nenoteiktu laiku, kas ir pamatota tikai ar to, ka šāda attieksme ir paredzēta dalībvalsts normatīvajā vai administratīvajā aktā vai koplīgumā, ko ir parakstījuši darbinieku arodbiedrību pārstāvji un attiecīgais darba devējs.

Tiesa, atbildot uz dažādiem prejudiciālajiem jautājumiem, ir precizējusi zināmu ar darba ņēmēju tiesībām un to aizsardzību saistītu Kopienu tiesību normu piemērojamību. Spriedumā lietā C-458/05 *Jouini u.c.* (2007. gada 13. septembra spriedums) Tiesa izskaidroja jēdzienu «uzņēmuma pāreja īpašumtiesību nodošanas dēļ» Direktīvas 2001/23/EK⁴³ izpratnē un nolēma, ka tas attiecas uz gadījumu, kad, pirmkārt, daļa no administrācijas darbiniekiem un daļa no pagaidu darbiniekiem pāriet uz citu pagaidu darba uzņēmumu, lai tur tiem pašiem klientiem izpildītu tādas pašas darba pienākumus, un, otrkārt, pārejā iesaistītie resursi vien ir pietiekami, lai bez citu resursu un citu uzņēmuma daļu palīdzības turpinātu sniegt attiecīgajai saimnieciskajai darbībai

⁴⁰ Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 16. lpp.).

⁴¹ 1999. gada 18. marta Pamatnolīgums par darbu uz noteiktu laiku, kas pievienots pielikumā Padomes 1999. gada 28. jūnija Direktīvai 1999/70/EK par *UNICE, CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku (OV L 175, 43. lpp.).

⁴² Padomes 1999. gada 28. jūnija Direktīva 1999/70/EK par *UNICE, CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku (OV L 175, 43. lpp.).

⁴³ Padomes 2001. gada 12. marta Direktīva 2001/23/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmēj sabiedrību vai uzņēmēj sabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV L 82, 16. lpp.).

raksturīgos pakalpojumus, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai. Savukārt spriedumā lietā C-278/05 *Robins u.c.* (2007. gada 25. janvāra spriedums, Krājums, I-1053. lpp.) izskaidrotas dažādas problēmas, kas saistītas ar darba ņēmēju aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā, uz kurām prejudiciālajā jautājumā bija norādījusi Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste. Ņemot vērā plašo rīcības brīvību, kas dalībvalstīm ir šajā jomā, tā par Direktīvas 80/987/EEK⁴⁴ 8. pantu nolēma, ka gadījumā, ja darba devējs kļuvis maksātnespējīgs un uzņēmumu vai starpuzņēmumu papildu pensiju programmu līdzekļi nav pietiekami, iegūtās tiesības uz vecuma pabalstiem nav obligāti jāfinansē pašām dalībvalstīm un tās nav obligāti jāfinansē pilnā apjomā. Tiesa arī neaizmirsā atgādināt, ka šādas Kopienas tiesību normas nepareizas transpozīcijas gadījumā, lai iestātos attiecīgās dalībvalsts atbildība, ir jākonstatē, ka tā ir acīmredzami un būtiski pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas.

Vide

Lietā C-342/05 *Komisija/Somija* (2007. gada 14. jūnija spriedums) Tiesa veica pārbaudi par to, ka Somijas Republika, kā apgalvoja Komisija, atļaujot vilku medības, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek 1992. gada 21. maija Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību⁴⁵. Saskaņā ar minētās direktīvas 12. panta 1. punktu un IV pielikuma a) daļu vilki ir suga, kam vajadzīga stingra aizsardzība. Tomēr šīs direktīvas 16. pantā aizliegumiem ir paredzēts izņēmuma režīms. Saskaņā ar valsts tiesību normām tā transponēšanai Somijas iestādes katru gadu, piemērojot atkāpi, izsniedz vilku medību atļaujas. Tiesa vispirms atgādināja, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, pat ja piemērojamais valsts tiesiskais regulējums pats par sevi ir saderīgs ar Kopienas tiesībām, pienākumu neizpilde saskaņā ar EKL 226. pantu var tikt konstatēta tāpēc, ka šīs tiesības tiek pārkāptas administratīvā praksē, ar nosacījumu, ka tā ir zināmā mērā nemainīga un vispārēja. Turpinājumā tā konstatēja, ka minētās direktīvas 16. pants, tā kā tajā ir paredzēts izņēmums, ir jāinterpretē šauri un ka attiecīgo nosacījumu pierādīšanas pienākums saistībā ar katru atkāpi ir iestādei, kas pieņem lēmumu. Šajā lietā dalībvalstīm ir jānodrošina, lai jebkura darbība, kas skar aizsargātās sugas, tiktu atļauta tikai ar precīzi un atbilstoši pamatotiem lēmumiem, kuros norādīts uz šajā pantā paredzētajiem iemesliem, nosacījumiem un prasībām. Taču attiecīgo sugu labvēlīgs aizsardzības statuss to dabiskās izplatības areālā ir nepieciešams priekšnosacījums tajā paredzēto atkāpju izdarīšanai. Šādu atkāpju izdarīšana ir iespējama tikai izņēmuma kārtā, ja ir pienācīgi pierādīts, ka tās nevar vēl vairāk pasliktināt populācijas nelabvēlīgo aizsardzības statusu vai kavēt labvēlīga aizsardzības statusa atjaunošanu, kas ir šīs direktīvas 16. pantā paredzētais mērķis. Tādējādi nevar izslēgt, ka ierobežota skaita vilku nonāvēšana, pat ja daži vilki var radīt lielus zaudējumus, neietekmē šo mērķi. Tiesa no tā secināja, ka dalībvalsts, atļaujot medības prevencijas nolūkā, bet nepierādot, ka tās var novērst lielus zaudējumus, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Direktīva 92/43.

⁴⁴ Padomes 1980. gada 20. oktobra Direktīva 80/987/EEK par dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV L 283, 23. lpp.).

⁴⁵ OV L 206, 7. lpp.

Sadarbība civillietās un tieslietās

Sadarbības civillietās un tieslietās jomā vispirms jāmin lietā C-435/06 C pasludinātais spriedums (2007. gada 27. novembra spriedums), kurā pirmoreiz interpretētas tiesību normas, kas ietvertas Regulā Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas Nr. 1347/2000 atcelšanu⁴⁶. Tiesa nolēma, ka šī regula ir piemērojama lēmumam, kurā noteikta gan bērna tūlītēja nodošana aizbildnībā, gan ievietošana audžuģimenē ārpus viņa ģimenes, ja šis lēmums ir pieņemts saskaņā ar publiskajām tiesībām par bērnu aizsardzību. Regula ir piemērojama šādam lēmumam, jo tas attiecas uz «vecāku atbildību» un pieder jēdzienam «civillietas», kas ir jāinterpretē autonomi un tāpēc var ietvert pasākumus, uz kuriem saskaņā ar valsts tiesībām attiecas publiskās tiesības. Turklāt Tiesa uzskatīja, ka Ziemeļvalstu sadarbības ietvaros pieņemto saskaņoto valsts tiesisko regulējumu par administratīvu lēmumu par personu nodošanu aizbildnībā un izvietošanu atzīšanu un izpildi nevar piemērot tādām lēmumiem par bērna nodošanu aizbildnībā, kam ir piemērojama Regula Nr. 2201/2003. Regula Nr. 2201/2003 saskaņā ar tās 59. panta 1. punktu tajā regulētajās jomās dalībvalstīm aizstāj to starpā noslēgtās konvencijas. Ziemeļvalstu sadarbība nav neviens no šajā regulā izsmēļoši uzskaitītajiem izņēmumiem. Tiesa arī precizēja, ka šo secinājumu nemaina Kopīgā deklarācija par Ziemeļvalstu sadarbību, kas pievienota aktam par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās un Līgumu, uz kuriem ir balstīta Eiropas Savienība, pielāgošanu⁴⁷. Saskaņā ar šo deklarāciju valstīm, kas pievienojas Ziemeļvalstu sadarbībai un kas ir Eiropas Savienības dalībvalstis, šī sadarbība ir jāīsteno saskaņā ar Kopienu tiesībām. Šādā sadarbībā tādējādi ir jāievēro Kopienu tiesību principi.

Turpinājumā jāmin lieta C-386/05 *Color Drack* (2007. gada 3. maija spriedums), kurā Tiesai bija jāinterpretē 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts Regulā Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās. Saskaņā ar šo tiesību normu līgumtiesību jomā prasību pret atbildētāju var celt tiesā, kuras jurisdikcijas teritorijā atrodas vieta, kur tikušas izpildītas vai bija jāizpilda prasības pamatā esošās saistības, precizējot, ka preču tirdzniecības gadījumā šī vieta, ja nav citādas vienošanās, ir dalībvalstī, kur saskaņā ar līgumu preces tika piegādātas vai bija jāpiegādā. Tiesa precizēja, ka šī tiesību norma ir piemērojama gadījumā, ja vienā dalībvalstī ir vairākas piegādes vietas, un ka tādā gadījumā jurisdikcija izskatīt visus prasījumus, kas balstīti uz preču pirkuma–pārdevuma līgumu, ir tai tiesai, kuras jurisdikcijas teritorijā atrodas galvenā piegādes vieta, kas ir jānosaka pēc ekonomikas kritērijiem. Ja nav noteicošu faktoru galvenās piegādes vietas noteikšanai, prasītājs prasību pret atbildētāju var celt piegādes vietas tiesā pēc savas izvēles.

⁴⁶ Padomes 2003. gada 27. novembra Regula (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas Nr. 1347/2000 atcelšanu, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2004. gada 2. decembra Regulu Nr. 2116/2004 (OV L 367, 1. lpp.).

⁴⁷ Kopīgā deklarācija Nr. 28 par Ziemeļvalstu sadarbību, kas ir pievienota Līguma par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās nosacījumiem un Līgumu, uz kuriem ir balstīta Eiropas Savienība, pielāgošanu Nobeiguma aktam (OV 1994, C 241, 21. lpp., un OV 1995, L 1, 1. lpp.).

Polijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās un cīņa pret terorismu

2007. gada 3. maija spriedumā lietā C-303/05 *Advocaten voor de Wereld* Tiesa nekonstatēja nevienu faktoru, kas varētu ietekmēt Pamatlēmuma 2002/584 par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm⁴⁸ spēkā esamību. Šajā pamatlēmumā nav paredzēts saskaņot dalībvalstu materiālās krimināltiesības, bet gan tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par tiesu sadarbību krimināllietu jomā, un tā mērķis ir izveidot vienkāršotu sistēmu, kā notiesātos vai aizdomās turētos nodod starp valstu tiesu iestādēm sodu izpildei vai kriminālvajāšanai. Tas netika pieņemts, pārkāpjot LES 34. panta 2. punktu, kurā vispārīgi uzskaitīti un definēti dažādi juridiskie līdzekļi, ko var izmantot, lai sasniegtu Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā noteiktos Savienības mērķus, un kuru nevar interpretēt tādējādi, ka ar to tiktu izslēgts, ka dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšana, pieņemot pamatlēmumu, var attiekties uz citām, nevis LES 31. panta e) punktā uzskaitītajām jomām, it īpaši uz Eiropas apcietināšanas orderi. LES 34. panta 2. punktā nav noteikta arī dažādu uzskaitīto līdzekļu prioritāte. Lai gan par Eiropas apcietināšanas orderi varēja pieņemt arī konvenciju, Padomei ir rīcības brīvība dot priekšroku juridiskam līdzeklim – pamatlēmumam, ja ir ievēroti nosacījumi šāda akta pieņemšanai, kā tas bija šajā lietā. Šim secinājumam nav pretrunā tas, ka pamatlēmums tikai attiecībās starp dalībvalstīm no 2004. gada 1. janvāra aizstāj attiecīgos agrāko izdošanas konvenciju noteikumus. Citādāka interpretācija, kurai nav pamatojuma ne LES 34. panta 2. punktā, ne kādā citā Līguma par Eiropas Savienību noteikumā, radītu risku liegt lietderīgo iedarbību Padomes pilnvarām pieņemt pamatlēmumus jomās, kas agrāk tika regulētas starptautiskās konvencijās. Turklāt pamatlēmumā noteiktā abpusējas sodāmības pārbaudes atcelšana zināmu noziedzīgu nodarījumu gadījumā atbilst noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības principam, kā arī vienlīdzības un nediskriminācijas principam.

Lietā C-467/05 *Dell'Orto* (2007. gada 28. jūnija spriedums) Tiesa sprieda par cietušā jēdzienu Pamatlēmuma 2001/220 par cietušo statusu kriminālprocesā⁴⁹ izpratnē. Tā nolēma, ka kriminālprocesā un, konkrētāk, izpildes procesā pēc galīga notiesājoša sprieduma šajā pamatlēmumā lietotais "cietušā" jēdziens neietver juridiskas personas, kurām nodarīts kaitējums, ko tieši izraisījusi darbība vai bezdarbība, ar kuru pārkāpti kādas dalībvalsts krimināltiesību akti, jo likumdevēja mērķis bija ietvert tikai fiziskas personas, kurām noziedzīga nodarījuma dēļ ir nodarīts kaitējums. Šādu interpretāciju, pēc Tiesas domām, nevar apstrīdēt, tāpēc ka tā neatbilst tiesību normai Direktīvā 2004/80 par kompensāciju noziegumos cietušajiem⁵⁰, jo, pat pieņemot, ka tādas direktīvas noteikumiem, kas ir pieņemta, pamatojoties uz EK līgumu, varētu būt kāda ietekme uz atbilstoši Līgumam par Eiropas Savienību pieņemta pamatlēmuma noteikumu interpretāciju un ka cietušā jēdzienu šīs direktīvas izpratnē varētu interpretēt tādējādi, ka tas attiecas uz juridiskām personām, pamatlēmums un minētā direktīva regulē dažādas jomas un tie nav saistīti tādā veidā, lai attiecīgais jēdziens būtu jāinterpretē vienveidīgi.

⁴⁸ Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmums 2002/584/TI (OV L 190, 1. lpp.).

⁴⁹ Padomes 2001. gada 15. marta Pamatlēmums 2001/220/TI par cietušo statusu kriminālprocesā (OV L 82, 1. lpp.).

⁵⁰ Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem (OV L 261, 15. lpp.).

Vairāki Tiesas spriedumi attiecas uz cīņu pret terorismu

Lietā C-229/05 P *PKK* un *KNK*/Padome (2007. gada 18. janvāra spriedums, Krājums, I-439. lpp.) Tiesa īpašu uzmanību pievērsa prasībām, kas saistītas ar personu tiesībām uz efektīvu aizsardzību tiesā, bet šajā konkrētajā gadījumā – Regulu Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām.

Eiropas Savienības Padome, īstenojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1373 (2001), 2002. gadā nolēma iekļaut Kurdistānas Strādnieku partiju (*PKK*) teroristu organizāciju sarakstā, kas nozīmēja tās līdzekļu iesaldēšanu. Šo lēmumu pārsūdzēja pirmais prasītājs *PPK* vārdā un otrais prasītājs Kurdistānas Nacionālā kongresa (*KNK*) vārdā. Tā kā Pirmās instances tiesa šo prasību atzina par nepieņemamu, abi prasītāji iesniedza apelācijas sūdzību Tiesā.

Par minēto regulu Tiesa nolēma, ka aizsardzības tiesā efektivitāte ir it īpaši svarīga tādēļ, ka minētajā regulā noteiktie ierobežojošie pasākumi rada nopietnas sekas. Ar to ne tikai tiek ierobežotas regulā minēto personu, grupu vai organizāciju iespējas veikt finanšu darījumus un saņemt finanšu pakalpojumus, bet arī tiek kaitēts to reputācijai un politiskajai darbībai, jo tās tiek kvalificētas par teroristiskām.

Atbilstoši Regulas Nr. 2580/2001⁵¹ 2. panta 3. punktam kopā ar Kopējās nostājas 2001/931⁵² 1. panta 4.–6. punktu personas, grupas un organizācijas iekļauj tādu personu, grupu un organizāciju sarakstā, kurām piemērojama minētā regula, tikai pamatojoties uz noteiktiem pierādījumiem un precīzi identificējot minētās personas, grupas un organizācijas. Turklāt tika precizēts, ka personas, grupas un organizācijas minētajā sarakstā Padome var saglabāt, tikai periodiski pārbaudot to situāciju. Tiesai ir jāvar pārbaudīt visus šos apstākļus.

Tiesa no tā secināja, ka, ja Kopienų likumdevējs uzskata, ka kāda organizācija turpina pastāvēt pietiekamā mērā, lai tai piemērotu Regulā Nr. 2580/2001 paredzētos ierobežojošos pasākumus, atbilstoši un taisnīgi rīkojoties, būtu jāatzīst, ka šī organizācija pastāv pietiekamā mērā, lai apstrīdētu šos pasākumus. Izdarot citu secinājumu, organizāciju varētu iekļaut teroristu organizāciju sarakstā, nedodot tai tiesības celt prasību pret šo iekļaušanu.

Tādējādi Tiesa atcēla Pirmās instances tiesas rīkojumu daļā, ar kuru noraidīta tā prasītāja prasība, kas rīkojās *PKK* vārdā.

Lietās *Gestoras Pro Amnistía* u.c./Padome, kā arī *Segi* u.c./Padome (2007. gada 27. februāra spriedumi lietā C-354/04 P, Krājums, I-1579. lpp., un lietā C-355/04 P, Krājums, I-1657. lpp.) Tiesa noraidīja divu organizāciju apelācijas sūdzības, kurās bija lūgts atlīdzināt zaudējumus,

⁵¹ Padomes 2001. gada 27. decembra Regula (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām (OV L 344, 70. lpp.).

⁵² Padomes 2001. gada 27. decembra Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV L 344, 93. lpp.).

kas tām nodarīti, iekļaujot tās Padomes kopējai nostājai⁵³ pievienotajā tādu personu, grupu un organizāciju sarakstā, kas iesaistītas terorisma darbībās.

Tiesa vispirms norādīja, ka, piemērojot Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, Kopienu likumdevējs tai nav piešķīris kompetenci izlemt prasības par zaudējumu atlīdzību.

Tomēr turpinājumā Tiesa noteica, ka prasītājiem, kas vēlas tiesā apstrīdēt kopējās nostājas likumību, nav pilnībā liegta aizsardzība tiesā. Neparedzot valsts tiesām iespēju vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par kopējo nostāju, bet vienīgi par lēmumiem vai pamatlēmumiem, kā akti, par kuriem var iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir minētas visas Padomes pieņemtās tiesību normas, kuras rada tiesiskas sekas attiecībā pret trešām personām. Ņemot vērā, ka prejudiciālās tiesvedības mērķis ir nodrošināt tiesību ievērošanu Līguma interpretēšanā un piemērošanā, ir jābūt iespējai ierosināt Tiesā prejudiciālu tiesvedību par visām Padomes pieņemtām tiesību normām, kas rada tiesiskas sekas attiecībā pret trešām personām, neatkarīgi no to veida vai formas.

Tādējādi valsts tiesa, kura izskata strīdu, kurā, starp citu, radies jautājums par atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļai pieņemtas kopējās nostājas spēkā esamību vai interpretāciju, un kurai ir nopietnas šaubas par to, vai šī kopējā nostāja patiešām rada tiesiskas sekas attiecībā pret trešām personām, var lūgt Tiesai pieņemt prejudiciālu nolēmumu. Tādējādi Tiesa vajadzības gadījumā var konstatēt, ka kopējā nostāja rada tiesiskas sekas attiecībā pret trešām personām, sniegt tās atbilstošu kvalifikāciju un pieņemt prejudiciālu nolēmumu.

Visbeidzot, Tiesa konstatēja, ka valstu tiesu ziņā ir interpretēt un piemērot iekšējos procesuālos noteikumus par to, kā iesniedzama prasība, tādā veidā, lai fiziskām un juridiskām personām būtu iespēja tiesā apstrīdēt visu tādu valsts lēmumu vai citu pasākumu likumību, kas saistīti ar kāda Eiropas Savienības akta izstrādāšanu vai piemērošanu tām, un vajadzības gadījumā prasīt nodarīto zaudējumu atlīdzību.

Tāpēc Tiesa secināja, ka prasītājām nav liegta efektīva tiesas aizsardzība un ka Pirmās instances tiesas rīkojumi neapdraud to tiesības uz šādu aizsardzību.

Lietā C-117/06 *Möllandorf* un *Möllandorf-Niehuus* (2007. gada 11. oktobra spriedums) Tiesa būtībā nolēma, ka nekustamā īpašuma pārdevuma līgums nedrīkst tikt izpildīts, ja starplaikā Kopienas tiesībās ir noteikta pircēja ekonomisko līdzekļu iesaldēšana.

Izskatot prasību par *Grundbuchamt* (Zemesgrāmatas) atteikumu nostiprināt īpašuma tiesību pāreju, kas ir obligāts priekšnoteikums tiesību uz nekustamo īpašumu iegūšanai saskaņā ar Vācijas tiesībām, Vācijas tiesa jautāja Tiesai, vai Regula Nr. 881/2002, ar kuru paredz īpašus ierobežojošus pasākumus, kas vērsti pret konkrētām personām un

⁵³ Padomes 2002. gada 2. maija Kopējā nostāja 2002/340/KĀDP, ar ko atjauno Kopējo nostāju 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV L 116, 75. lpp.).

organizācijām, kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban*⁵⁴, aizliedz nostiprināt īpašuma pāreju pircējam, kurš pēc pirkuma–pārdevuma līguma noslēgšanas ir iekļauts minētajai regulai pievienotajā ar Osamu Bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban* saistītu personu sarakstā.

Tiesa atbildēja apstiprinoši, konstatējot, ka 2. panta 3. punkts Regulā Nr. 881/2002 ir jāinterpretē tā, ka situācijā, kurā gan nekustamā īpašuma pirkuma–pārdevuma līgums, gan vienošanās par īpašuma tiesību uz šo īpašumu nodošanu ir noslēgti pirms datuma, kurā pircējs iekļauts minētās regulas I pielikuma sarakstā, un pārdevuma cena arī ir samaksāta pirms šī datuma, šī tiesību norma, izpildot minēto līgumu, aizliedz īpašuma tiesību galīgu nostiprināšanu zemesgrāmatā pēc šī datuma.

Tiesa uzskatīja, pirmkārt, ka minētā tiesību norma ir piemērojama jebkurai saimniecisko resursu nodošanai un līdz ar to arī tādām aktam, ar ko izpilda līgumu, kas uzliek abpusējas saistības un kas noslēgts apmaiņā pret finansiālu atlīdzību. Otrkārt, šīs regulas 9. pants ir jāsaprot tā, ka tajā paredzētie pasākumi, tostarp saimniecisko resursu iesaldēšana, aizliedz arī pirms minētās regulas stāšanās spēkā noslēgtu līgumu izpildes aktu īstenošanu.

⁵⁴ Padomes 2002. gada 27. maija Regula (EK) Nr. 881/2002, ar kuru paredz īpašus ierobežojošus pasākumus, kas vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban*, un ar kuru atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 467/2001, ar ko aizliedz eksportēt noteiktas preces un pakalpojumus uz Afganistānu, pastiprina lidojumu aizliegumu un attiecina uz Afganistānas *Taliban* līdzekļu un citu finanšu resursu iesaldēšanu (OV L 139, 9. lpp.), kas grozīta ar Padomes 2003. gada 27. marta Regulu (EK) Nr. 561/2003 (OV L 82, 1. lpp.).

B – Tiesas sastāvs

(Protokolārā kārtība 2007. gada 7. oktobrī)

Pirmā rinda, no kreisās uz labo:

Palātu priekšsēdētāji J. Klučka [J. Klučka] un P. Kūris [P. Kūris]; pirmā ģenerālvokāte J. Kokote [J. Kokote]; palātu priekšsēdētāji A. Ross [A. Rosas] un P. Janns [P. Jann]; tiesas priekšsēdētājs V. Skouris [V. Skouris]; palātu priekšsēdētāji K. V. A. Timmermans [C. W. A. Timmermans], K. Lēnartss [K. Lenaerts], R. Šintgens [R. Schintgen] un E. Juhāss [E. Juhász].

Otrā rinda, no kreisās uz labo:

Tiesneši Dž. Arestis [G. Arestis], K. Šimans [K. Schiemann], R. Silva de Lapuerta [R. Silva de Lapuerta] un A. Ticano [A. Tizzano]; ģenerālvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [D. Ruiz-Jarabo Colomer]; tiesnesis H. N. Kunja Rodrigess [J. N. Cunha Rodrigues]; ģenerālvokāts M. Pojarešs Maduru [M. Pórigues Maduro]; tiesneši J. Makarčiks [J. Makarczyk] un E. Borgs Bartets [A. Borg Barthet].

Trešā rinda, no kreisās uz labo:

Tiesneši P. Mengoci [P. Mengozzi], L. Bejs Larsens [L. Bay Larsen], E. Levits, J. Malenovskis [J. Malenovský], M. Ilešičs [M. Ilešić], U. Lehmušs [U. Lohmus] un A. O'Kifs [A. Ó Caoimh]; ģenerālvokāte E. Šarpstone [E. Sharpstone]; tiesnese P. Linda [P. Lindh].

Ceturrtā rinda, no kreisās uz labo:

Sekretārs R. Grass [R. Grass]; tiesneši A. Arabadžijevs [A. Arabadjiev] un T. fon Danvics [T. von Danwitz]; ģenerālvokāti J. Mazaks [J. Mazák] un Ī. Bots [Y. Bot]; tiesneši Ž. K. Bonišo [J.-C. Bonichot]; ģenerālvokāte V. Trstenjaka [V. Trstenjak]; tiesnese K. Toadere [C. Toader].

1. Tiesas locekļi

(amatā stāšanās kārtībā)

Vasilis Skouris [Vassilios Skouris]

dzimis 1948. gadā; 1970. gadā ieguvis jurista diplomu Berlīnes Atklātajā universitātē; 1973. gadā ieguvis doktora grādu konstitucionālajās un administratīvajās tiesībās Hamburgas Universitātē; Hamburgas Universitātes docents (1972–1977); Bīlefeldes Universitātes publisko tiesību profesors (1978); Saloniku Universitātes publisko tiesību profesors (1982); iekšlietu ministrs (1989. un 1996. gadā); Krētas Universitātes Administratīvās komitejas loceklis (1983–1987); Saloniku Starptautisko ekonomisko tiesību un Eiropas tiesību centra direktors (1997–2005); Grieķijas Eiropas tiesību apvienības prezidents (1992–1994); Grieķijas Nacionālās pētniecības komitejas loceklis (1993–1995); Grieķijas Augstākās ierēdņu atlases komisijas loceklis (1994–1996); kopš 1995. gada – Trīres Eiropas tiesību akadēmijas loceklis; Grieķijas Nacionālās tiesnešu skolas Administratīvās komisijas loceklis (1995–1996); Ārlietu ministrijas Zinātņu padomes loceklis (1997–1999); Grieķijas Sociālo un ekonomikas lietu padomes priekšsēdētājs (1998); kopš 1999. gada 8. jūnija – Tiesas tiesnesis; kopš 2003. gada 7. oktobra – Tiesas priekšsēdētājs.

Pēters Janns [Peter Jann]

dzimis 1935. gadā; Vīnes Universitātes tiesību zinātņu doktors (1957); iecelts tiesneša amatā, strādājis Federālajā Tieslietu ministrijā (1961); Vīnes *Straf-Bezirksgericht* tiesnesis preses lietās (1963–1966); strādājis par preses sekretāru Federālajā Tieslietu ministrijā (1966–1970), vēlāk – šīs ministrijas starptautiskajā nodaļā; padomnieks Parlamenta Juridiskajā komisijā un preses sekretārs (1973–1978); 1978. gadā apstiprināts par Konstitucionālās tiesas locekli; līdz 1994. gada beigām – pastāvīgs šīs tiesas tiesnesis referents; kopš 1995. gada 19. janvāra – Tiesas tiesnesis.

Damaso Ruiss-Harabo Kolomers [Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer]

dzimis 1949. gadā; tiesnesis; *Consejo General del Poder Judicial* (Tiesu varas ģenerālpadome) maģistrāts; profesors; *Consejo General del Poder Judicial* priekšsēdētāja kabineta vadītājs; *ad hoc* tiesnesis Eiropas Cilvēktiesību tiesā; kopš 1996. gada – tiesnesis *Tribunal Supremo*; kopš 1995. gada 19. janvāra – Tiesas ģenerālvokāts.

Romēns Šintgens [Romain Schintgen]

dzimis 1939. gadā; universitātes studijas Monpeljē un Parīzes Tiesību un ekonomikas zinātņu fakultātēs; tiesībzinātņu doktors (1964); advokāts (1964); zvērināts advokāts (1967); vecākais administrators Darba un sociālā nodrošinājuma ministrijā; Ekonomikas un sociālo lietu padomes loceklis (1978–1989), pēc tam – priekšsēdētājs (1988–1989); *Société nationale de crédit et d'investissement* (Valsts Kredītu un investīciju sabiedrība) un Eiropas Satelītu sabiedrības vadītājs (līdz 1989. gadam); Luksemburgas Starptautiskās Universitātes institūta padomes loceklis (1993–1995), pēc tam – priekšsēdētājs (1995–2004); Luksemburgas Universitātes pasniedzējs; Eiropas Sociālo fondu komitejas, Darba ņēmēju brīvas pārvietošanās konsultatīvās komitejas un Eiropas fonda par dzīves un darba apstākļu uzlabošanu Administratīvās padomes valdes loceklis (līdz 1989. gadam); no 1989. gada 25. septembra līdz 1996. gada 11. jūlijam – Pirmās instances tiesas tiesnesis; kopš 1996. gada 12. jūlija – Tiesas tiesnesis.

Antonio Ticano [Antonio Tizzano]

dzimis 1940. gadā; strādājis akadēmisku darbu dažādās Itālijas universitātēs; juriskonsults Itālijas pastāvīgajā pārstāvniecībā Eiropas Kopienās (1984–1992); advokāts Kasācijas tiesā un citās augstākajās tiesu iestādēs; starptautisko sarunu un starpvaldību konferenču loceklis, tostarp arī saistībā ar Vienoto Eiropas Aktu un Līgumu par Eiropas Savienību; vairāku publikāciju autors; Neatkarīgo ekspertu grupas par Eiropas Komisijas finanšu kontroli loceklis (1999); Eiropas tiesību profesors, Romas Universitātes Starptautisko un Eiropas tiesību institūta direktors; no 2000. gada 7. oktobra līdz 2006. gada 3. maijam – Tiesas ģenerālvokāts; kopš 2006. gada 4. maija – Tiesas tiesnesis.

Hosē Narsiso da Kunja Rodrigess [José Narciso da Cunha Rodrigues]

dzimis 1940. gadā; strādājis dažādos amatos tieslietu sistēmā (1964–1977); bijis atbildīgs par dažādiem valdības projektiem tiesu sistēmas reformas studiju koordinēšanai un īstenošanai; valdības pārstāvis Eiropas Cilvēktiesību komisijā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā (1980–1984); eksperts Eiropas Padomes Cilvēktiesību vadības komitejā (1980–1985); Kriminālkodeksa un Kriminālprocesa kodeksa grozījumu izstrādes komisijas loceklis; *Procurador-Geral da República* (1984–2000); Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (OLAF) Uzraudzības komitejas loceklis (1999–2000); kopš 2000. gada 7. oktobra – Tiesas tiesnesis.

Kristiāns Vilems Antons Timmermans [Christiaan Willem Anton Timmermans]

dzimis 1941. gadā; Eiropas Kopienu Tiesas tiesneša palīgs (1966–1969); Eiropas Kopienu Komisijas ierēdnis (1969–1977); tiesību doktors (Leidenes Universitātē); Eiropas tiesību profesors Groningenes [Groningen] Universitātē (1977–1989); Arnhemas [Arnhem] Apelācijas tiesas tiesneša vietnieks; vairāku publikāciju autors; Eiropas Kopienu Komisijas Juridiskā dienesta ģenerāldirektora vietnieks (1989–2000); Amsterdamas Universitātes Eiropas tiesību profesors; kopš 2000. gada 7. oktobra – Tiesas tiesnesis.

Alans Ross [Allan Rosas]

dzimis 1948. gadā; Turku Universitātes tiesību doktors (Somija); Turku Universitātes (1978–1981) un Åbo Akadēmijas (Turku/Åbo) (1981–1996) tiesību zinātnu profesors; Turku Universitātes Cilvēktiesību institūta direktors (1985–1995); ieņēmis dažādus atbildīgus vietēja un starptautiska mēroga amatus universitātē; zinātnisko apvienību loceklis; koordinējis vairākus valsts un starptautiska mēroga pētnieciskos projektus un programmas, īpaši šādās nozarēs: Kopienu tiesības, starptautiskās tiesības; cilvēktiesības un pamattiesības, konstitucionālās tiesības un salīdzinošā valsts pārvalde; Somijas valdības pārstāvis (Somijas delegāciju loceklis vai padomnieks) starptautiskajās konferencēs un sanāksmēs; Somijas tiesību eksperts, tostarp valdības un parlamenta juridiskajās komisijās Somijā, kā arī ANO, UNESCO, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā un Eiropas Padomē; kopš 1995. gada – galvenais padomnieks juridiskajos jautājumos Eiropas Komisijas Juridiskajā dienestā, atbildīgais par ārējām attiecībām; kopš 2001. gada marta – Eiropas Komisijas Juridiskā dienesta ģenerāldirektora vietnieks; kopš 2002. gada 17. janvāra – Tiesas tiesnesis.

Rozario Silva de Lapuerta [Rosario Silva de Lapuerta]

dzimusi 1954. gadā; licenciāta grāds tiesībās (*Universidad Complutense de Madrid*); *abogado del Estado* Malagā; strādājusi par *abogado del Estado* Satiksmes, tūrisma un sakaru ministrijas Juridiskajā dienestā, kā arī Ārlietu ministrijas Juridiskajā dienestā; strādājusi par *abogado del Estado-Jefe* Valsts Juridiskajā dienestā saistībā ar tiesvedību Eiropas Kopienų Tiesā, *Abogacia General del Estado* (Tieslietu ministrija) Eiropas un starptautisko tiesību dienesta ģenerāldirektora vietniece; Komisijas pārdomām par Kopienų tiesību sistēmas nākotni sasauktas grupas locekle; Spānijas delegācijas grupas "Prezidentūras draugi" par Kopienų tiesu sistēmas reformu Nicas līgumā un Padomes *ad hoc* grupas "Cour de justice" vadītāja; Eiropas tiesību profesore *Escuela Diplomática de Madrid*; viena no žurnāla "Noticias de la Unión Europea" izdevējiem; kopš 2003. gada 7. oktobra – Tiesas tiesnese.

Kūns Lēnartss [Koen Lenaerts]

dzimis 1954. gadā; licenciāta un doktora grāds tiesībās (Lēvenas Katoliskā universitātē); *Master of Laws*, *Master in Public Administration* (Hārvarda universitātē); asistents (1979–1983), vēlāk Eiropas tiesību profesors Lēvenas Katoliskajā universitātē (kopš 1983. gada); tiesneša palīgs Tiesā (1984–1985); profesors Eiropas koledžā Brigē (1984–1989); Briseles Advokātu kolēģijas advokāts (1986–1989); viesprofesors *Harvard Law School* (1989); no 1989. gada 25. septembra līdz 2003. gada 6. oktobrim – Pirmās instances tiesas tiesnesis; kopš 2003. gada 7. oktobra – Tiesas tiesnesis.

Juliana Kokote [Juliane Kokott]

dzimusi 1957. gadā; studējusi tiesību zinātnes Bonnas Universitātē un Ženēvas Universitātē; LL.M. (*American University*, Vašingtona, ASV); tiesību zinātņu doktore (Heidelbergas Universitātē, 1985; Hārvarda universitātē, 1990); viesprofesore Bērklijas Universitātē (1991); Vācijas un ārvalstu publisko tiesību, starptautisko tiesību un Eiropas tiesību profesore Augsburgas Universitātē (1992), Heidelbergas Universitātē (1993) un Diseldorfas Universitātē (1994); Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Samierināšanas un arbitražas tiesas Vācijas valdības apstiprināta pagaidu tiesnese; Federālās konsultatīvās padomes "Globālas vides izmaiņas" priekšsēdētāja vietniece (*WBGU*, 1996); starptautisko tiesību, starptautisko tirdzniecības tiesību un Eiropas tiesību profesore Sv. Gallena universitātē (1999); Sv. Gallena universitātes Eiropas un starptautisko tirdzniecības tiesību institūta direktore (2000); Sv. Gallena universitātes Tirdzniecības tiesību specializācijas programmas direktora vietniece (2001); kopš 2003. gada 7. oktobra – Tiesas ģenerālvokāte.

Luišs Migels Pojarešs Pessoa Maduru [Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro]

dzimis 1967. gadā; licenciāts tiesībās (Lisabonas Universitāte, 1990); asistents (Eiropas universitātes institūts, 1991); tiesību zinātņu doktors (Florenses Eiropas universitātes institūts, 1996); viesprofesors (*London School of Economics*, Natolīnas Eiropas koledža; *Instituto Ortega y Gasset de Madrid*; Portugāles Katoliskā universitāte; Makao Eiropas studiju institūts); profesors (*Universidade Nova de Lisboa*, 1997); *Fulbright Visiting Research Scholar* (Hārvarda universitāte, 1998); Starptautisko tirdzniecības tiesību akadēmijas direktora vietnieks; redaktors (*Hart Series on European Law and Integration* un *European Law Journal*) un vairāku juridisko žurnālu redkolēģijas loceklis; kopš 2003. gada 7. oktobra – Tiesas ģenerālvokāts.

Konrāds Hermans Teodors Šimans [Konrad Hermann Theodor Schiemann]

dzimis 1937. gadā; studējis Kembridžā; *barrister* (1964–1980); *Queen's Counsel* (1980–1986); tiesnesis *High Court of England and Wales* (1986–1995); *Lord Justice of Appeal* (1995–2003); kopš 1985. gada – vecākais loceklis un kopš 2003. gada – mantzinis *Honourable Society of the Inner Temple*; kopš 2004. gada 8. janvāra – Tiesas tiesnesis.

Ježijs Makarčiks [Jerzy Makarczyk]

dzimis 1938. gadā, tiesību zinātņu doktors (1966); starptautisko publisko tiesību profesors (1974), *Senior Visiting Fellow* Oksfordas Universitātē (1985), pasniedzējs Tokijas Starptautiskajā kristīgajā universitātē (1988), vairāku zinātnisko darbu par starptautiskajām publiskajām tiesībām, Eiropas Kopienas tiesībām un cilvēktiesībām autors; vairāku zinātnisko biedrību par starptautiskajām, Eiropas tiesībām un cilvēktiesībām loceklis; Polijas valdības pārstāvis sarunās par Krievijas karaspēka izvešanu no Polijas Republikas teritorijas; valsts sekretāra vietnieks, vēlāk valsts sekretārs ārlietās (1989–1992); Polijas delegācijas Apvienoto Nāciju Ģenerālajā asamblejā priekšsēdētājs; tiesnesis Eiropas Cilvēktiesību tiesā (1992–2002); Starptautisko tiesību institūta priekšsēdētājs (2003); Polijas Republikas Prezidenta padomnieks ārpolitikas un cilvēktiesību jautājumos (2002–2004); kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Prans Kūris [Pranas Kūris]

dzimis 1938. gadā; ieguvis diplomu tiesību zinātnēs Viļņas Universitātē (1961); tiesību zinātņu kandidāts Maskavas Universitātē (1965); valsts doktors (*Dr. hab.*) Maskavas Universitātē (1973); praktikants Parīzes Universitātes *Institut des Hautes Études Internationales* (direktors: prof. Š. Ruso [*Ch. Rousseau*]) (1967–1968); Lietuvas Zinātņu akadēmijas pastāvīgais loceklis (1996); doktors *honoris causa* Lietuvas Tiesību zinātņu universitātē (2001); pildījis dažādus ar izglītības darbu un administrāciju saistītus pienākumus Viļņas Universitātē (1961–1990); lektors, universitātes pasniedzējs, starptautisko publisko tiesību profesors, Tiesību zinātņu fakultātes dekāns; ieņēmis vairākus amatus valdībā, Lietuvas diplomātiskajā un tieslietu dienestā, tieslietu ministrs (1990–1991), valsts padomnieks (1991), Lietuvas Republikas vēstnieks Beļģijā, Luksemburgā un Nīderlandē (1992–1994); tiesnesis Eiropas Cilvēktiesību tiesā (no 1994. gada jūnija līdz 1998. gada novembrim); Lietuvas Augstākās tiesas tiesnesis un tās priekšsēdētājs (no 1994. gada decembra līdz 1998. gada oktobrim); tiesnesis Eiropas Cilvēktiesību tiesā (kopš 1998. gada novembra); piedalījies vairākās starptautiskās konferencēs; Lietuvas Republikas delegācijas sarunām ar PSRS loceklis (1990–1992); daudzu publikāciju autors (aptuveni 200); kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Endre Juhász [Endre Juhász]

dzimis 1944. gadā, ieguvis diplomu tiesību zinātnēs Šegedas Universitātē, Ungārijā (1967); nokārtojis iestājek sāmenu Ungārijas Advokātu kolēģijā (1970), trešā cikla studijas salīdzinošajās tiesībās Strasbūras Universitātē, Francijā (1969., 1970., 1971. un 1972. gadā); Ārējās tirdzniecības ministrijas Juridiskā departamenta ierēdnis (1966–1974), likumdošanas lietu direktors (1973–1974); pirmais tirdzniecības atašejs Ungārijas vēstniecībā Briselē, atbildīgais par Eiropas Kopienų jautājumiem (1974–1979); direktors Ārējās tirdzniecības ministrijā (1979–1983); pirmais tirdzniecības atašejs, vēlāk – tirdzniecības padomnieks Ungārijas vēstniecībā Vašingtonā, ASV (1983–1989); ģenerāldirektors Tirdzniecības ministrijā un Starptautisko ekonomisko attiecību ministrijā (1989–1991); galvenais sarunu vadītājs asociācijas līguma noslēgšanai starp Ungāriju un Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm (1990–1991); Starptautisko ekonomisko attiecību ministrijas ģenerāldirektors, Eiropas lietu biroja direktors (1992); Starptautisko ekonomisko attiecību ministrijas valsts sekretārs (1993–1994); valsts sekretārs, Eiropas lietu biroja priekšsēdētājs, Rūpniecības un tirdzniecības ministrija (1994); ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, Ungārijas diplomātiskās misijas Eiropas Savienībā vadītājs (no 1995. gada janvāra līdz 2003. gada maijam); galvenais sarunu vadītājs par Ungārijas Republikas iestāšanos Eiropas Savienībā (no 1998. gada jūlija līdz 2003. gada aprīlim); ministrs “bez portfeļa” Eiropas integrācijas jautājumu koordinēšanai (kopš 2003. gada maija); kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Džordžs Arestis [George Arestis]

dzimis 1945. gadā, ieguvis diplomu tiesību zinātnēs Atēnu Universitātē (1968); *M. A. Comparative Politics and Government* Kentas Universitātē Kenterberijā (1970); pildījis advokāta pienākumus Kiprā (1972–1982); iecelts Nikozijas rajona tiesas tiesneša amatā (1982); paaugstināts par rajona tiesas priekšsēdētāju (1995); Nikozijas Administratīvās rajona tiesas priekšsēdētājs (1997–2003); Kipras Augstākās tiesas tiesnesis (2003); kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Entonijs Borgs Bartets [Anthony Borg Barthet U.O.M.]

dzimis 1947. gadā, Maltas Karaliskās universitātes tiesību zinātņu doktorāts (1973); uzsācis darbu Maltas civildienestā kā *Notary to Government* (1975); Republikas padomnieks (1978), pirmais Republikas padomnieks (1979), *Attorney General* vietnieks (1988) un Maltas Prezidenta iecelts *Attorney General* (1989); civiltiesību pasniedzējs uz nepilnu slodzi Maltas Universitātē (1985–1989), Maltas Universitātes padomes loceklis (1998–2004); Tiesu administrācijas komisijas loceklis (1994–2004); Maltas Arbitrāžas centra Vadītāju komitejas loceklis (1998–2004); kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Marko Ilešič [Marko Ilešič]

dzimis 1947. gadā; tiesību zinātņu doktors (Ļubļanas Universitātē); specializējies salīdzinošajās tiesībās (Strasbūras Universitātē un Koimbras Universitātē); Advokātu kolēģijas loceklis; Ļubļanas Darba tiesas tiesnesis (1975–1986); Sporta tiesas priekšsēdētājs (1978–1986); šķīrējtiesnesis *Triglav* apdrošināšanas sabiedrības šķīrējtiesā (1990–1998); Biržas šķīrējtiesas palātas priekšsēdētājs (kopš 1995. gada); Biržas šķīrējtiesas šķīrējtiesnesis (kopš 1998. gada); šķīrējtiesnesis Dienvidslāvijas Tirdzniecības palātā (līdz 1991. gadam) un Slovēnijas Tirdzniecības palātā (kopš 1991. gada); šķīrējtiesnesis Starptautiskajā Tirdzniecības palātā Parīzē; tiesnesis *UEFA* Apelācijas tiesā (kopš 1988. gada) un *FIFA* Apelācijas tiesā (kopš 2000. gada); Slovēnijas Juristu biedrību savienības priekšsēdētājs; Starptautisko tiesību asociācijas loceklis, Starptautiskās Jūras komitejas un vairāku citu starptautisko juridisko apvienību loceklis; civiltiesību, komerciesību un starptautisko privāttiesību pasniedzējs, Ļubļanas Universitātes Tiesību zinātņu fakultātes dekāns; vairāku juridisko publikāciju autors; kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Jirži Malenovskis [Jiří Malenovský]

dzimis 1950. gadā; Prāgas Kārļa universitātes tiesību zinātņu doktors (1975); pasniedzējs asistents (1974–1990), dekāna vietnieks (1989–1991) un Starptautisko un Eiropas tiesību katedras vadītājs (1990–1992) *Masaryk* universitātē Brnā; Čehoslovākijas Konstitucionālās tiesas tiesnesis (1992); vēstnieks Eiropas Padomē (1993–1998); Eiropas Padomes Ministru pārstāvju komitejas priekšsēdētājs (1995); Ārlietu ministrijas ģenerāldirektors (1998–2000); Starptautisko tiesību asociācijas Čehijas un Slovēnijas nodaļas priekšsēdētājs (1999–2001); Konstitucionālās tiesas tiesnesis (2000–2004); Likumdošanas padomes loceklis (1998–2000); Hāgas Pastāvīgās šķīrējtiesas loceklis (kopš 2000. gada); starptautisko publisko tiesību pasniedzējs *Masaryk* universitātē Brnā (2001); kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Jans Klučka [Ján Klučka]

dzimis 1951. gadā; Bratislavas Universitātes tiesību zinātņu doktors (1974); starptautisko tiesību pasniedzējs Košices Universitātē (kopš 1975. gada); tiesnesis Konstitucionālajā tiesā (1993); Hāgas Pastāvīgās šķīrējtiesas loceklis (1994); Venēcijas Komisijas loceklis (1994); Slovēnijas Starptautisko tiesību asociācijas priekšsēdētājs (2002); kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Uno Lehmuss [Uno Lõhmus]

dzimis 1952. gadā; tiesību zinātņu doktors (1986); Advokātu kolēģijas loceklis (1977–1998); Tartu Universitātes krimināltiesību viesprofesors; Eiropas Cilvēktiesību tiesas tiesnesis (1994–1998); Igaunijas Augstākās tiesas priekšsēdētājs (1998–2004), Konstitūcijas juridiskās komisijas loceklis; Kriminālkodeksa izstrādes komitejas konsultants; Kriminālprocesa kodeksa izstrādes darba grupas loceklis; vairāku darbu autors cilvēktiesībās un konstitucionālajās tiesībās; kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Egils Levits

dzimis 1955. gadā, ieguvis diplomu tiesību un politikas zinātnēs Hamburgas Universitātē; zinātniskais līdzstrādnieks Ķīles Universitātes Tiesību zinātņu fakultātē; Latvijas Saeimas padomnieks starptautisko tiesību, konstitucionālo tiesību un likumdošanas reformas jautājumos; Latvijas vēstnieks Vācijā un Šveicē (1992–1993), Austrijā, Šveicē un Ungārijā (1994–1995); ministru prezidenta vietnieks un tieslietu ministrs, ārlietu ministra pienākumu izpildītājs (1993–1994); EDSO Samierināšanas un arbitrāžas tiesas samierinātājs (kopš 1997. gada); Pastāvīgās šķīrējtiesas loceklis (kopš 2001. gada); 1995. gadā ievēlēts par Eiropas Cilvēktiesību tiesas tiesnesi, atkārtoti ievēlēts 1998. un 2001. gadā; vairāku publikāciju autors konstitucionālo un administratīvo tiesību, likumdošanas reformas un Eiropas Kopienu tiesību jomā; kopš 2004. gada 11. maija – Tiesas tiesnesis.

Andreass O'Kifs [Aindrias Ó Caoimh]

dzimis 1950. gadā; bakalaurs civiltiesībās (*National University of Ireland, University College Dublin*, 1971); barrister (*King's Inns*, 1972); augstskolas diploms Eiropas tiesībās (*University College Dublin*, 1977); barrister Īrijas advokatūrā (1972–1999); Eiropas tiesību pasniedzējs (*King's Inns*, Dublina); *Senior Counsel* (1994–1999); vairākkārtējs Īrijas valdības pārstāvis Eiropas Kopienu Tiesā; Īrijas *High Court* tiesnesis (kopš 1999. gada); *Honorable Society of King's Inns* benches (valdes loceklis) (kopš 1999. gada); Īrijas Eiropas tiesību biedrības viceprezidents; Starptautisko tiesību asociācijas loceklis (Īrijas nodaļa); Eiropas Kopienu Tiesas tiesneša Andreasa O'Kifa (*Aindrias Ó Caoimh*) (1974–1985) dēls; kopš 2004. gada 13. oktobra – Tiesas tiesnesis.

Larss Bejs Larsens [*Lars Bay Larsen*]

dzimis 1953. gadā; saņēmis diplomu politikas zinātnēs (1976), Kopenhāgenas Universitātes tiesību zinātņu licenciāts (1983); Tieslietu ministrijas ierēdnis (1983–1985); ģimenes tiesību lektors (1984–1991), vēlāk – asociētais profesors (1991–1996) Kopenhāgenas Universitātē; *Advokatsamfund* nodaļas vadītājs (1985–1986); Tieslietu ministrijas dienesta vadītājs (1986–1991); uzņemts Advokātu kolēģijā (1991); Tieslietu ministrijas nodaļas vadītājs (1991–1995), Policijas departamenta vadītājs (1995–1999), Juridiskā departamenta vadītājs (2000–2003); Dānijas Karalistes pārstāvis K-4 komitejā (1995–2000), Šengenas Centrālajā grupā (1996–1998) un Eiropola Valdē (*Europol Management Board*) (1998–2000); *Højesteret* tiesnesis (2003–2006); kopš 2006. gada 11. janvāra – Tiesas tiesnesis.

Eleanora Šarpstone [*Eleanor Sharpston*]

dzimusi 1955. gadā; studējusi ekonomiku, valodas un tiesību zinātnes Kembridžas *King's College* (1973–1977); Oksfordas *Corpus Christi College* asistente un pētniece (1977–1980); uzņemta Advokātu kolēģijā (*Middle Temple*, 1980); *barrister* (1980–1987 un 1990–2005); ģenerālvokāta, pēc tam tiesneša sera Gordona Slinna [*Gordon Slynn*] palīdzē (1987–1990); *University College London* Eiropas tiesību un salīdzinošo tiesību profesore (*Director of European Legal Studies*) (1990–1992); pasniedzēja (*Lecturer*) Juridiskajā fakultātē (1992–1998), pēc tam asociētā pasniedzēja (*Affiliated Lecturer*) (1998–2005) Kembridžas Universitātē; *Fellow of King's College* Kembridžā (kopš 1992. gada); asociētā profesore un pētniece (*Senior Research Fellow*) Kembridžas Universitātes Eiropas tiesību studiju centrā (*Centre for European Legal Studies*) (1998–2005); *Queen's Counsel* (1999); *bencher of Middle Temple* (2005); kopš 2006. gada 11. janvāra – Tiesas ģenerālvokāte.

Paolo Mengoci [Paolo Mengozzi]

dzimis 1938. gadā; Boloņas Universitātes starptautisko tiesību profesors, Žana Monē profesūras profesors (*titulaire de la chaire Jean Monnet*); Madrides *Carlos III* universitātes doktors *honoris causa*; viesprofesors *Johns Hopkins (Bologna Center)*, *St. Johns* (Ņujorka), *Georgetown*, *Paris II* un *Georgia* (Atēnas) universitātēs un *Institut universitaire international* (Luksemburga); Nimeģenas [*Nimègue*] Universitātes *European Business Law Pallas Program* koordinators; Eiropas Kopienų Komisijas Konsultatīvās komitejas publisko iepirkumu jautājumos loceklis; Rūpniecības un tirdzniecības valsts sekretāra vietnieks Itālijas Padomes prezidentūras pusgada laikā; Eiropas Kopienų darba grupas par Pasaules tirdzniecības organizāciju (PTO) loceklis un Hāgas Starptautisko tiesību akadēmijas Pētniecības centra 1997. gada sesijas par PTO jautājumiem direktors; no 1998. gada 4. marta līdz 2006. gada 3. maijam – Pirmās instances tiesas tiesnesis; kopš 2006. gada 4. maija – Tiesas ģenerālvokāts.

Pernilla Linda [Pernilla Lindh]

dzimusi 1945. gadā; Lundas Universitātes Juridiskās fakultātes diploms; referente un tiesnese Trolhetanas [*Trollhättan*] Pirmās instances tiesā (1971–1974); referente Stokholmas Apelācijas tiesā (1974–1975); tiesnese Stokholmas Pirmās instances tiesā (1975); Stokholmas Apelācijas tiesas priekšsēdētāja padomniece juridiskajos un administratīvajos jautājumos (1975–1978); pilnvarotā pārstāve *Domstolverket* (Valsts tiesu pārvalde) (1977); padomniece Tieslietu kancelejā (*Justice Chancellor*) (1979–1980); tiesnese piesēdētāja Stokholmas Apelācijas tiesā (1980–1981); juridiskā padomniece Tirdzniecības ministrijā (1981–1982); Ārlietu ministrijas juridiskā padomniece, pēc tam direktore un ģenerāldirektore juridiskajos jautājumos (1982–1995); vēstnieces tituls 1992. gadā; Zviedrijas Tirdzniecības tiesas (*Swedish Market Court*) viceprezidente; atbildīgā par juridiskajiem un institucionālajiem jautājumiem sarunās par EEZ (EBTA grupas priekšsēdētāja vietniece, pēc tam priekšsēdētāja) un sarunās par Zviedrijas Karalistes pievienošanos Eiropas Savienībai; no 1995. gada 18. janvāra līdz 2006. gada 6. oktobrim – Pirmās instances tiesas tiesnese; kopš 2006. gada 7. oktobra – Tiesas tiesnese.

Īvs Bots [Yves Bot]

dzimis 1947. gadā; saņēmis Ruānas Juridiskās fakultātes diplomu; tiesību doktors (*Paris II Panthéon-Assas* universitātē); asociētais profesors Mānsas Juridiskajā fakultātē; aizstājējs [*substitut*], pēc tam pirmais aizstājējs [*premier substitut*] Mānsas prokuratūrā (1974–1982); Republikas prokurors [*procureur de la République*] Djepas *Tribunal de grande instance* (1982–1984); Republikas prokurora vietnieks Strasbūras *Tribunal de grande instance* (1984–1986); Republikas prokurors Bastiā *Tribunal de grande instance* (1986–1988); ģenerālvokāts Kānas Apelācijas tiesā [*Cour d'appel de Caen*] (1988–1991); Republikas prokurors Mānsas *Tribunal de grande instance* (1991–1993); Valsts ministra misijas vadītājs [*chargé de mission auprès du ministre d'État*], tieslietu ministrs (1993–1995); Republikas prokurors Nantēras *Tribunal de grande instance* (1995–2002); Republikas prokurors Parīzes *Tribunal de grande instance* (2002–2004); ģenerālprokurors [*procureur général*] Parīzes Apelācijas tiesā [*Cour d'appel de Paris*] (2004–2006); kopš 2006. gada 7. oktobra – Tiesas ģenerālvokāts.

Jans Mazaks [Ján Mazák]

dzimis 1954. gadā; tiesību zinātņu doktors (Pāvila Jozefa Safarika universitātē, Košice, 1978); civiltiesību pasniedzējs (1994) un Kopienas tiesību pasniedzējs (2004); Košices Juridiskās fakultātes Kopienas tiesību institūta direktors (2004); Košices *Krajský súd* (apgabaltiesa) tiesnesis (1980); Košices *Mestský súd* (pilsētas tiesa) priekšsēdētāja vietnieks (1982) un priekšsēdētājs (1990); Slovākijas Advokātu kolēģijas loceklis (1991); Konstitucionālās tiesas juriskonsults (1993–1998); tieslietu ministra vietnieks (1998–2000); Konstitucionālās tiesas priekšsēdētājs (2000–2006); Venēcijas Komisijas loceklis (2004); kopš 2006. gada 7. oktobra – Tiesas ģenerālvokāts.

Žans Klods Bonišo [Jean-Claude Bonichot]

dzimis 1955. gadā; Mecas Universitātes Juridiskās fakultātes absolvents, Parīzes Politikas studiju institūta [*Institut d'études politiques de Paris*] diplomands, Valsts administrācijas skolas absolvents; Valsts Padomes [*Conseil d'État*] ziņotājs [*rapporteur*] (1982–1985), valdības komisārs [*commissaire du gouvernement*] (1985–1987 un 1992–1999); piesēdētājs [*assesseur*] (1999–2000); Strīdu nodaļas Sestās daļas priekšsēdētājs [*sixième sous-section de la section du contentieux*] (2000–2006); tiesneša palīgs Kopienų Tiesā (1987–1991); darba, nodarbinātības un profesionālās izglītības ministra biroja vadītājs, pēc tam valsts ministrs, publisko funkciju un administrācijas modernizācijas ministrs (1991–1992); Valsts Padomes Juridiskās misijas vadītājs Darbinieku apdrošināšanas valsts kasē (2001–2006); asociētais pasniedzējs Mecas Universitātē (1988–2000), pēc tam – Parīzes Sorbonas universitātē [*Paris I Panthéon-Sorbonne*] (kopš 2000. gada); vairāku publikāciju autors administratīvajās tiesībās, Kopienų tiesībās un Eiropas cilvēktiesībās; “Bulletin de jurisprudence de droit de l’urbanisme” dibinātājs un redkolēģijas priekšsēdētājs, “Bulletin juridique des collectivités locales” līdzdibinātājs un redkolēģijas loceklis, Pētniecības grupas par pilsētattīstības un mājokļa attīstības iestādēm un tiesībām Zinātniskās padomes priekšsēdētājs [*Conseil scientifique du groupement de recherche sur les institutions et le droit de l’aménagement de l’urbanisme et de l’habitat*]; kopš 2006. gada 7. oktobra – Tiesas tiesnesis.

Tomass fon Danvics [Thomas von Danwitz]

dzimis 1962. gadā; studējis Bonnā, Ženēvā un Parīzē; valsts eksāmens tiesību zinātnēs (1986. un 1992. gadā); tiesību doktors (Bonnas Universitātē, 1988); starptautiskais diploms valsts administrācijā (Valsts administrācijas skola, 1990); habilitācija (Bonnas Universitātē, 1996); Vācijas publisko tiesību un Eiropas tiesību pasniedzējs (1996–2003), Rūras Universitātes, Bohuma [*Ruhr, Bochum*] Juridiskās fakultātes dekāns (2000–2001); Vācijas publisko tiesību un Eiropas tiesību pasniedzējs (Ķelnes Universitātē, 2003–2006); Publisko tiesību un administratīvās zinātnes institūta direktors (2006); vieslektors *Fletcher School of Law and Diplomacy* (2000), Fransuā Rablē universitātē (Tūra, 2001–2006) un Parīzes Sorbonas universitātē [*université de Paris I Panthéon-Sorbonne*] (2005–2006); kopš 2006. gada 7. oktobra – Tiesas tiesnesis.

Verica Trstenjaka [Verica Trstenjak]

dzimusi 1962. gadā; tiesneša eksāmens (1987), Ļubļanas Universitātes tiesību zinātņu doktore (1995); kopš 1996. gada – tiesību teorijas un valsts teorijas (doktrīnas), kā arī privāto tiesību profesore; pētniece; doktorantūras studijas Cīrihes Universitātē, Vīnes Universitātes Salīdzinošo tiesību institūtā, Maksa Planka Starptautisko privāttiesību institūtā Hamburgā, Amsterdamas Tautas universitātē (*Vrije Universiteit Amsterdam*), viesprofesore Vīnes Universitātē, Freiburgas Universitātē (Vācija) un Buceriusa Tiesību zinātņu skolā Hamburgā; Zinātnes un tehnoloģijas ministrijas Juridiskā dienesta vadītāja (1994–1996) un valsts sekretāre (1996–2000); valdības ģenerālsekretāre (2000); Eiropas Civilt kodeksa darba grupas (*Study Group on European Civil Code*) locekle kopš 2003. gada; atbildīgā par Humbolta (*Humboldt Stiftung*) pētniecības projektu; vairāk nekā 100 publikāciju tiesību zinātnēs un vairākas grāmatas Eiropas tiesībās un privāttiesībās; Slovēnijas Juristu biedrības balvas “2003. gada juriste” ieguvēja; vairāku juridisko izdevumu redaklējģijas locekle; Slovēnijas Juristu asociācijas ģenerālsekretāre, vairāku juristu asociāciju, tostarp *Gesellschaft für Rechtsvergleichung* locekle; no 2004. gada 7. jģlija līdz 2006. gada 6. oktobrim – Pirmģas instances tiesas tiesnese; kopģ 2006. gada 7. oktobra – Tiesas ģenerģladvokģte.

Aleksandrs Arabadģijevs [Alexander Arabadjiev]

dzimis 1949. gadģ; studģjis tiesģbu zinģtnes (Ohrģdas Svģtģ Klementa universģtģtģ, Sofģjģ); Blagojevģradas Pirmģas instances tiesas tiesnesģs (1975–1983); Blagojevģradas Apgabaltiesas tiesnesģs (1983–1986); Augstģkģas tiesas tiesnesģs (1986–1991); Konstitucionģlģas tiesas tiesnesģs (1991–2000); Eiropas Cilvģktģģģbu komisģjas loceklģs (1997–1999); Eiropas konventa par Eiropas nģkotni biedrs (2002–2003); deputģts (2001–2006); novģrotģjs Eiropas Parlamentģ; kopģ 2007. gada 12. janvģra – Tiesas tiesnesģs.

Kamēlija Toadere [Camelia Toader]

dzimusi 1963. gadā; diploms tiesību zinātnēs (1986) tiesību zinātņu doktore (1997, Bukarestes Universitātē); tiesnese–stažiere Buftjas Pirmās instances tiesā (1986–1988); Bukarestes 5. iecirkņa Pirmās instances tiesas tiesnese (1988–1992); civiltiesību un Eiropas līgumtiesību pasniedzēja (1992–2005), pēc tam profesore (2005–2006) Bukarestes Universitātē; veikusi vairākus doktorantūras un zinātniskos pētījumus Maksa Planka Starptautisko privāttiesību institūtā Hamburgā (laikā no 1992. līdz 2004. gadam); Eiropas integrācijas departamenta vadītāja Tieslietu ministrijā (1997–1999); Augstākās kasācijas un justīcijas tiesas tiesnese (1999–2006); viesprofesore Vīnes Universitātē (2000); Kopienų tiesību pasniedzēja Valsts tiesnešu institūtā (2003. gadā un 2005–2006); vairāku juridisko izdevumu redkolēģiju locekle; kopš 2007. gada 12. janvāra – Tiesas tiesnese.

Rožē Grass [Roger Grass]

dzimis 1948. gadā; Parīzes Politikas studiju institūta absolvents, beidzis augstskolas studijas publiskajās tiesībās; pildījis Republikas prokurora pienākumus Versaļas *Tribunal de grande instance*; Eiropas Kopienų Tiesas galvenais administrators; Parīzes Apelācijas tiesas (*Cour d'appel de Paris*) Prokuratūras ģenerālsekretārs; strādājis tieslietu ministra kabinetā; Eiropas Kopienų Tiesas priekšsēdētāja palīgs; kopš 1994. gada 10. februāra – Tiesas sekretārs.

2. Izmaiņas Tiesas sastāvā 2007. gadā

2007. gada 12. janvāra svinīgā sēde

Pēc Bulgārijas Republikas un Rumānijas iestāšanās Eiropas Savienībā 2007. gada 1. janvārī Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvji ir iecēluši amatā Eiropas Kopienu Tiesas tiesnešus Aleksandru Arabadžjevu uz laika posmu no 2007. gada 12. janvāra līdz 2012. gada 6. oktobrim un Kamēliju Toaderi uz laika posmu no 2007. gada 12. janvāra līdz 2009. gada 6. oktobrim.

3. Protokolārā kārtība

No 2007. gada 1. janvāra līdz 11. janvārim

V. SKOURIS [V. SKOURIS], Tiesas priekšsēdētājs
 P. JANNIS [P. JANN], pirmās palātas priekšsēdētājs
 K. V. A. TIMMERMANSS [C. W. A. TIMMERMANSS], otrās palātas priekšsēdētājs
 A. ROSS [A. ROSAS], trešās palātas priekšsēdētājs
 K. LĒNARTSS [K. LENAERTS], ceturtās palātas priekšsēdētājs
 R. ŠINTGENS [R. SCHINTGEN], piektās palātas priekšsēdētājs
 J. KOKOTE [J. KOKOTT], pirmā ģenerālvokāte
 P. KŪRIS [P. KŪRIS], sestās palātas priekšsēdētājs
 E. JUHĀSS [E. JUHÁSZ], astotās palātas priekšsēdētājs
 J. KLUČKA [J. KLUČKA], septītās palātas priekšsēdētājs
 D. RUISS-HARABO KOLOMERS [D. RUIZ-JARABO COLOMER], ģenerālvokāts
 A. TICANO [A. TIZZANO], ģenerālvokāts
 H. N. KUNJA RODRIGESS [J. N. CUNHA RODRIGUES], tiesnesis
 R. SILVA DE LAPUERTA [R. SILVA DE LAPUERTA], tiesnese
 M. POJAREŠS MADURU [M. POIARES MADURO], ģenerālvokāts
 K. ŠĪMANS [K. SCHIEMANN], tiesnesis
 J. MAKARČIKS [J. MAKARCZYK], tiesnesis
 DŽ. ARESTIS [G. ARESTIS], tiesnesis
 E. BORGS BARTETS [A. BORG BARTHET], tiesnesis
 M. ILEŠIČS [M. ILEŠIČ], tiesnesis
 J. MALENOVSKIS [J. MALENOVSKÝ], tiesnesis
 U. LEHMUS [U. LÖHMUS], tiesnesis
 E. LEVITS, tiesnesis
 A. O'KĪFS [A. Ó CAOIMH], tiesnesis
 L. BEJS LARSENS [L. BAY LARSEN], tiesnesis
 E. ŠARPSTONE [E. SHARPSTON], ģenerālvokāte
 P. MENGOCI [P. MENGOCZI], ģenerālvokāts
 P. LINDA [P. LINDT], tiesnese
 Ī. BOTS [Y. BOT], ģenerālvokāts
 J. MAZAKS [JÁN MAZÁK], ģenerālvokāts
 Ž. K. BONIŠO [JEAN CLAUDE BONICHOT], tiesnesis
 T. FON DANVICS [T. VON DANWITZ], tiesnesis
 V. TRSTENJAKA [V. TRSTENJAK], ģenerālvokāte
 R. GRASS [R. GRASS], Tiesas sekretārs

No 2007. gada 12. janvāra līdz 12. februārim

V. SKOURIS [V. SKOURIS], Tiesas priekšsēdētājs
 P. JANNIS [P. JANN], pirmās palātas priekšsēdētājs
 K. V. A. TIMMERMANSS [C. W. A. TIMMERMANSS], otrās palātas priekšsēdētājs
 A. ROSS [A. ROSAS], trešās palātas priekšsēdētājs
 K. LĒNARTSS [K. LENAERTS], ceturtās palātas priekšsēdētājs
 R. ŠINTGENS [R. SCHINTGEN], piektās palātas priekšsēdētājs
 J. KOKOTE [J. KOKOTT], pirmā ģenerālvokāte
 P. KŪRIS [P. KŪRIS], sestās palātas priekšsēdētājs
 E. JUHĀSS [E. JUHÁSZ], astotās palātas priekšsēdētājs
 J. KLUČKA [J. KLUČKA], septītās palātas priekšsēdētājs
 D. RUISS-HARABO KOLOMERS [D. RUIZ-JARABO COLOMER], ģenerālvokāts
 A. TICANO [A. TIZZANO], tiesnesis
 H. N. KUNJA RODRIGESS [J. N. CUNHA RODRIGUES], tiesnesis
 R. SILVA DE LAPUERTA [R. SILVA DE LAPUERTA], tiesnese
 M. POJAREŠS MADURU [M. POIARES MADURO], ģenerālvokāts
 K. ŠĪMANS [K. SCHIEMANN], tiesnesis
 J. MAKARČIKS [J. MAKARCZYK], tiesnesis
 DŽ. ARESTIS [G. ARESTIS], tiesnesis
 E. BORGS BARTETS [A. BORG BARTHET], tiesnesis
 M. ILEŠIČS [M. ILEŠIČ], tiesnesis
 J. MALENOVSKIS [J. MALENOVSKÝ], tiesnesis
 U. LEHMUS [U. LÖHMUS], tiesnesis
 E. LEVITS, tiesnesis
 A. O'KĪFS [A. Ó CAOIMH], tiesnesis
 L. BEJS LARSENS [L. BAY LARSEN], tiesnesis
 E. ŠARPSTONE [E. SHARPSTON], ģenerālvokāte
 P. MENGOCI [P. MENGOCZI], ģenerālvokāts
 P. LINDA [P. LINDT], tiesnese
 Ī. BOTS [Y. BOT], ģenerālvokāts
 J. MAZAKS [JÁN MAZÁK], ģenerālvokāts
 Ž. K. BONIŠO [JEAN CLAUDE BONICHOT], tiesnesis
 T. FON DANVICS [T. VON DANWITZ], tiesnesis
 V. TRSTENJAKA [V. TRSTENJAK], ģenerālvokāte
 A. ARABADŽIEVS [A. ARABADJIEV], tiesnesis
 K. TOADERE [C. TOADER], tiesnese

R. GRASS [R. GRASS], Tiesas sekretārs

No 2007. gada 13. februāra līdz 7. oktobrim

V. SKOURIS [*V. SKOURIS*], Tiesas priekšsēdētājs
 P. JANNIS [*P. JANN*], pirmās palātas priekšsēdētājs
 K. V. A. TIMMERMANSS [*C. W. A. TIMMERMANS*], otrās palātas priekšsēdētājs
 A. ROSS [*A. ROSAS*], trešās palātas priekšsēdētājs
 K. LĒNARTSS [*K. LENAERTS*], ceturtās palātas priekšsēdētājs
 J. KOKOTE [*J. KOKOTT*], pirmā ģenerālvokāte
 R. ŠINTGENS [*R. SCHINTGEN*], piektās palātas priekšsēdētājs
 P. KŪRIS [*P. KŪRIS*], sestās palātas priekšsēdētājs
 E. JUHĀSS [*E. JUHÁSZ*], astotās palātas priekšsēdētājs
 J. KLUČKA [*J. KLUČKA*], septītās palātas priekšsēdētājs
 D. RUISS-HARABO KOLOMERS [*D. RUIZ-JARABO COLOMER*], ģenerālvokāts
 A. TICANO [*A. TIZZANO*], tiesnesis
 H. N. KUNJA RODRIGESS [*J. N. CUNHA RODRIGUES*], tiesnesis
 R. SILVA DE LAPUERTA [*R. SILVA DE LAPUERTA*], tiesnese
 M. POJAREŠS MADURU [*M. POIARES MADURO*], ģenerālvokāts
 K. ŠĪMANS [*K. SCHIEMANN*], tiesnesis
 J. MAKARČIKS [*J. MAKARCZYK*], tiesnesis
 DŽ. ARESTIS [*G. ARESTIS*], tiesnesis
 E. BORGS BARTETS [*A. BORG BARTHET*], tiesnesis
 M. ILEŠIČS [*M. ILEŠIČ*], tiesnesis
 J. MALENOVSKIS [*J. MALENOVSKÝ*], tiesnesis
 U. LEHMUS [*U. LÖHMUS*], tiesnesis
 E. LEVITS, tiesnesis
 A. O'KĪFS [*A. Ó CAOIMH*], tiesnesis
 L. BEJS LARSENS [*L. BAY LARSEN*], tiesnesis
 E. ŠARPSTONE [*E. SHARPSTON*], ģenerālvokāte
 P. MENGOCI [*P. MENGOCZI*], ģenerālvokāts
 P. LINDA [*P. LINDT*], tiesnese
 Ī. BOTS [*Y. BOT*], ģenerālvokāts
 J. MAZAKS [*JÁN MAZÁK*], ģenerālvokāts
 Ž. K. BONIŠO [*JEAN CLAUDE BONICHOT*], tiesnesis
 T. FON DANVICS [*T. VON DANWITZ*], tiesnesis
 V. TRSTENJAKA [*V. TRSTENJAK*], ģenerālvokāte
 A. ARABADŽIJEVS [*A. ARABADJIEV*], tiesnesis
 K. TOADERE [*C. TOADER*], tiesnese
 R. GRASS [*R. GRASS*], Tiesas sekretārs

No 2007. gada 8. oktobra līdz 31. decembrim

V. SKOURIS [*V. SKOURIS*], Tiesas priekšsēdētājs
 P. JANNIS [*P. JANN*], pirmās palātas priekšsēdētājs
 K. V. A. TIMMERMANSS [*C. W. A. TIMMERMANS*], otrās palātas priekšsēdētājs
 A. ROSS [*A. ROSAS*], trešās palātas priekšsēdētājs
 K. LĒNARTSS [*K. LENAERTS*], ceturtās palātas priekšsēdētājs
 M. POJAREŠS MADURU [*M. POIARES MADURO*], pirmais ģenerālvokāts
 A. TICANO [*A. TIZZANO*], piektās palātas priekšsēdētājs
 DŽ. ARESTIS [*G. ARESTIS*], astotās palātas priekšsēdētājs
 U. LEHMUS [*U. LÖHMUS*], septītās palātas priekšsēdētājs
 L. BEJS LARSENS [*L. BAY LARSEN*], sestās palātas priekšsēdētājs
 D. RUISS-HARABO KOLOMERS [*D. RUIZ-JARABO COLOMER*], ģenerālvokāts
 R. ŠINTGENS [*R. SCHINTGEN*], tiesnesis
 H. N. KUNJA RODRIGESS [*J. N. CUNHA RODRIGUES*], tiesnesis
 R. SILVA DE LAPUERTA [*R. SILVA DE LAPUERTA*], tiesnese
 J. KOKOTE [*J. KOKOTT*], ģenerālvokāte
 K. ŠĪMANS [*K. SCHIEMANN*], tiesnesis
 J. MAKARČIKS [*J. MAKARCZYK*], tiesnesis
 P. KŪRIS [*P. KŪRIS*], tiesnesis
 E. JUHĀSS [*E. JUHÁSZ*], tiesnesis
 E. BORGS BARTETS [*A. BORG BARTHET*], tiesnesis
 M. ILEŠIČS [*M. ILEŠIČ*], tiesnesis
 J. MALENOVSKIS [*J. MALENOVSKÝ*], tiesnesis
 J. KLUČKA [*J. KLUČKA*], tiesnesis
 E. LEVITS, tiesnesis
 A. O'KĪFS [*A. Ó CAOIMH*], tiesnesis
 E. ŠARPSTONE [*E. SHARPSTON*], ģenerālvokāte
 P. MENGOCI [*P. MENGOCZI*], ģenerālvokāts
 P. LINDA [*P. LINDT*], tiesnese
 Ī. BOTS [*Y. BOT*], ģenerālvokāts
 J. MAZAKS [*JÁN MAZÁK*], ģenerālvokāts
 Ž. K. BONIŠO [*JEAN CLAUDE BONICHOT*], tiesnesis
 T. FON DANVICS [*T. VON DANWITZ*], tiesnesis
 V. TRSTENJAKA [*V. TRSTENJAK*], ģenerālvokāte
 A. ARABADŽIJEVS [*A. ARABADJIEV*], tiesnesis
 K. TOADERE [*C. TOADER*], tiesnese
 R. GRASS [*R. GRASS*], Tiesas sekretārs

4. Bijušie Tiesas locekļi

Masimo Piloti [*Massimo Pilotti*], tiesnesis (1952–1958), Tiesas priekšsēdētājs (1952–1958)
Petruss Jozefuss Servātijs Serārenss [*Petrus Josephus Servatius Serrarens*], tiesnesis (1952–1958)

Oto Rīze [*Otto Riese*], tiesnesis (1952–1963)

Luī Delvo [*Louis Delvaux*], tiesnesis (1952–1967)

Žaks Rīfs [*Jacques Rueff*], tiesnesis (1952–1959 un 1960–1962)

Šarls Leons Amms [*Charles Léon Hammes*], tiesnesis (1952–1967), Tiesas priekšsēdētājs (1964–1967)

Adrianuss van Klefenss [*Adrianus Van Kleffens*], tiesnesis (1952–1958)

Moriss Lagrānžs [*Maurice Lagrange*], ģenerālvokāts (1952–1964)

Karls Rēmers [*Karl Roemer*], ģenerālvokāts (1953–1973)

Rino Rosi [*Rino Rossi*], tiesnesis (1958–1964)

Andreass Matias Donners [*Andreas Matthias Donner*], tiesnesis (1958–1979), Tiesas priekšsēdētājs (1958–1964)

Nikola Katalāno [*Nicola Catalano*], tiesnesis (1958–1962)

Alberto Trabuki [*Alberto Trabucchi*], tiesnesis (1962–1972), vēlāk ģenerālvokāts (1973–1976)

Robērs Lekūrs [*Robert Lecourt*], tiesnesis (1962–1976), Tiesas priekšsēdētājs (1967–1976)

Valters Štrauss [*Walter Strauss*], tiesnesis (1963–1970)

Rikardo Monako [*Riccardo Monaco*], tiesnesis (1964–1976)

Žozefs Gāns [*Joseph Gand*], ģenerālvokāts (1964–1970)

Jose J. Mertenss de Vilmarss [*Josse J. Mertens de Wilmars*], tiesnesis (1967–1984), Tiesas priekšsēdētājs (1980–1984)

Pjērs Pēskatore [*Pierre Pescatore*], tiesnesis (1967–1985)

Hanss Kučers [*Hans Kutscher*], tiesnesis (1970–1980), Tiesas priekšsēdētājs (1976–1980)

Alēns Luī Diteijē de Lamots [*Alain Louis Dutheillet de Lamothe*], ģenerālvokāts (1970–1972)

Anrī Meirā [*Henri Mayras*], ģenerālvokāts (1972–1981)

Kerols O'Daleijs [*Cearbhall O'Dalaigh*], tiesnesis (1973–1974)

Makss Sērensens [*Max Sørensen*], tiesnesis (1973–1979)

Aleksandrs Dž. Makenzijs Stjuarts [*Stuart Alexander J. Mackenzie*], tiesnesis (1973–1988), Tiesas priekšsēdētājs (1984–1988)

Žans Pjērs Varners [*Jean-Pierre Warner*], ģenerālvokāts (1973–1981)

Gerhards Reišls [*Gerhard Reischl*], ģenerālvokāts (1973–1981)

Andreass O'Kīfs [*Aindrias O'Keeffe*], tiesnesis (1975–1985)

Frančesko Kapotorti [*Francesco Capotorti*], tiesnesis (1976), vēlāk ģenerālvokāts (1976–1982)

Džačinto Bosko [*Giacinto Bosco*], tiesnesis (1976–1988)

Ādolfs Tufē [*Adolphe Touffait*], tiesnesis (1976–1982)

Teimens Kopmanss [*Thymen Koopmans*], tiesnesis (1979–1990)

Ole Dūe [*Ole Due*], tiesnesis (1979–1994), Tiesas priekšsēdētājs (1988–1994)

Ulrihs Everlings [*Ulrich Everling*], tiesnesis (1980–1988)

Aleksandrs Hlors [*Alexandros Chloros*], tiesnesis (1981–1982)

Sers Gordons Slinns [*Sir Gordon Slynn*], ģenerālvokāts (1981–1988), vēlāk tiesnesis (1988–1992)

Simona Rozē [*Simone Rozès*], ģenerālvokāte (1981–1984)

Pīters Verlorens van Temāts [*Pieter VerLoren van Themaat*], ģenerālvokāts (1981–1986)

Fernāns Grevis [*Fernand Grévisse*], tiesnesis (1981–1982 un 1988–1994)

Kajs Bālmans [*Kai Bahlmann*], tiesnesis (1982–1988)

Federiko Dž. Mančīni [*Federico G. Mancini*], ģenerālvokāts (1982–1988), vēlāk tiesnesis (1988–1999)

Īvs Galmo [*Yves Galmot*], tiesnesis (1982–1988)

Konstantins Kakuris [*Constantinos Kakouris*], tiesnesis (1983–1997)

Karls Oto Lencs [*Carl Otto Lenz*], ģenerālvokāts (1984–1997)

Marko Darmons [*Marco Darmon*], ģenerālvokāts (1984–1994)

Renē Žolijē [*René Joliet*], tiesnesis (1984–1995)

Tomass Frānsiss O'Higinss [*Thomas Francis O'Higgins*], tiesnesis (1985–1991)

Fernands Šokveilers [*Fernand Schockweiler*], tiesnesis (1985–1996)

Žans Mišo [*Jean Mischo*], ģenerālvokāts (1986–1991 un 1997–2003)

Žozē Karlušs Muiņju de Almeida de Karvalju [*José Carlos Moithinho de Almeida De Carvalho*], tiesnesis (1986–2000)

Žozē Luišs da Krušs Vilasa [*José Luís Da Cruz Vilaça*], ģenerālvokāts (1986–1988)

Gils Karloss Rodrigess Iglesiass [*Gil Carlos Rodríguez Iglesias*], tiesnesis (1986–2003), Tiesas priekšsēdētājs (1994–2003)

Manuels Diess de Velasko [*Manuel Diez de Velasco*], tiesnesis (1988–1994)

Manfrēds Culēgs [*Manfred Zuleeg*], tiesnesis (1988–1994)

Valters van Gervens [*Walter Van Gerven*], ģenerālvokāts (1988–1994)

Frānsiss Džefrijs Džeikobss [*Jacobs Geoffrey Francis*], ģenerālvokāts (1988–2006)

Džuzepe Tezauro [*Giuseppe Tesauo*], ģenerālvokāts (1988–1998)

Pauls Joans Džordžs Kapteins [*Paul Joan George Kapteyn*], tiesnesis (1990–2000)

Klauss Kristians Gulmans [*Claus Christian Gulmann*], ģenerālvokāts (1991–1994), vēlāk tiesnesis (1994–2006)

Džons L. Marejs [*John L. Murray*], tiesnesis (1991–1999)

Deivids Aleksandrs Ogilvi Edvards [*David Alexander Ogilvy Edward*], tiesnesis (1992–2004)

Antonio Mario La Pergola [*Antonio Mario La Pergola*], tiesnesis (1994, 1999–2006), ģenerālvokāts (1995–1999)

Georgs Kosma [*Georges Cosmas*], ģenerālvokāts (1994–2000)

Žans Pjērs Puisošē [*Jean-Pierre Puissechet*], tiesnesis (1994–2006)

Filips Ležē [*Philippe Léger*], tiesnesis (1994–2006)

Ginters Hiršs [*Günter Hirsch*], tiesnesis (1994–2000)

Mihaēls Bendiks Elmers [*Michael Bendik Elmer*], ģenerālvokāts (1994–1997)

Hanss Ragnemalms [*Hans Ragnemalm*], tiesnesis (1995–2000)

Leifs Sevons [*Leif Sevón*], tiesnesis (1995–2002)

Nails Fennelijs [*Nial Fennelly*], ģenerālvokāts (1995–2000)

Melhior Vatelē [*Melchior Wathelet*], tiesnesis (1995–2003)

Joannu Kraters [*Ioannou Krateros*], tiesnesis (1997–1999)

Albērs Zīgberts [*Alber Siegbert*], ģenerālvokāts (1997–2003)

Antonio Sadžo [*Antonio Saggio*], ģenerālvokāts (1998–2000)

Fidelma O'Kellija Makena [*Fidelma O'Kelly Macken*], tiesnese (1999–2004)

Ninona Kolnerika [*Ninon Colneric*], tiesnese (2000–2006)

Stīgs fon Bārs [*Stig von Bahr*], tiesnesis (2000–2006)

Lēnderts A. Hēlhuds [*Leendert A. Geelhoed*], ģenerālvokāts (2000–2006)
Kristīne Štiksa-Hakla [*Christine Stix-Hackl*], ģenerālvokāte (2000–2006)

– Priekšsēdētāji

Masimo Piloti [*Massimo Pilotti*] (1952–1958)
Andreass Matīass Donners [*Andreas Matthias Donner*] (1958–1964)
Šarls Leons Amms [*Charles Léon Hammes*] (1964–1967)
Robērs Lekūrs [*Robert Lecourt*] (1967–1976)
Hanss Kučers [*Hans Kutscher*] (1976–1980)
Jose J. Mertenss de Vilmarss [*Josse J. Mertens de Wilmars*] (1980–1984)
Aleksandrs Džons Makenzijs Stjuarts [*Alexander John Mackenzie Stuart*] (1984–1988)

Ole Dūe [*Ole Due*] (1988–1994)
Gils Karloss Rodrigess Iglesiass [*Gil Carlos Rodríguez Iglesias*] (1994–2003)

– Tiesas sekretāri

Albērs van Uts [*Albert Van Houtte*] (1953–1982)
Pauls Heims [*Paul Heim*] (1982–1988)
Žans Gijs Žiro [*Jean-Guy Giraud*] (1988–1994)

C – Tiesas darbības statistika

Tiesas vispārējā darbība

1. Iesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas (2000–2007)

Iesniegtās lietas

2. Tiesvedības veidi (2000–2007)
3. Tiešās prasības – Prasību veidi (2007)
4. Prasību joma (2007)
5. Prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi (2000–2007)

Pabeigtās lietas

6. Tiesvedības veidi (2000–2007)
7. Spriedumi, rīkojumi, atzinumi (2007)
8. Iztiesāšanas sastāvs (2000–2007)
9. Prasību joma (2000–2007)
10. Prasību joma (2007)
11. Spriedumi par valsts pienākumu neizpildi: iznākums (2007)
12. Tiesvedības ilgums (2000–2007)

Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās

13. Tiesvedības veidi (2000–2007)
14. Iztiesāšanas sastāvs (2007)

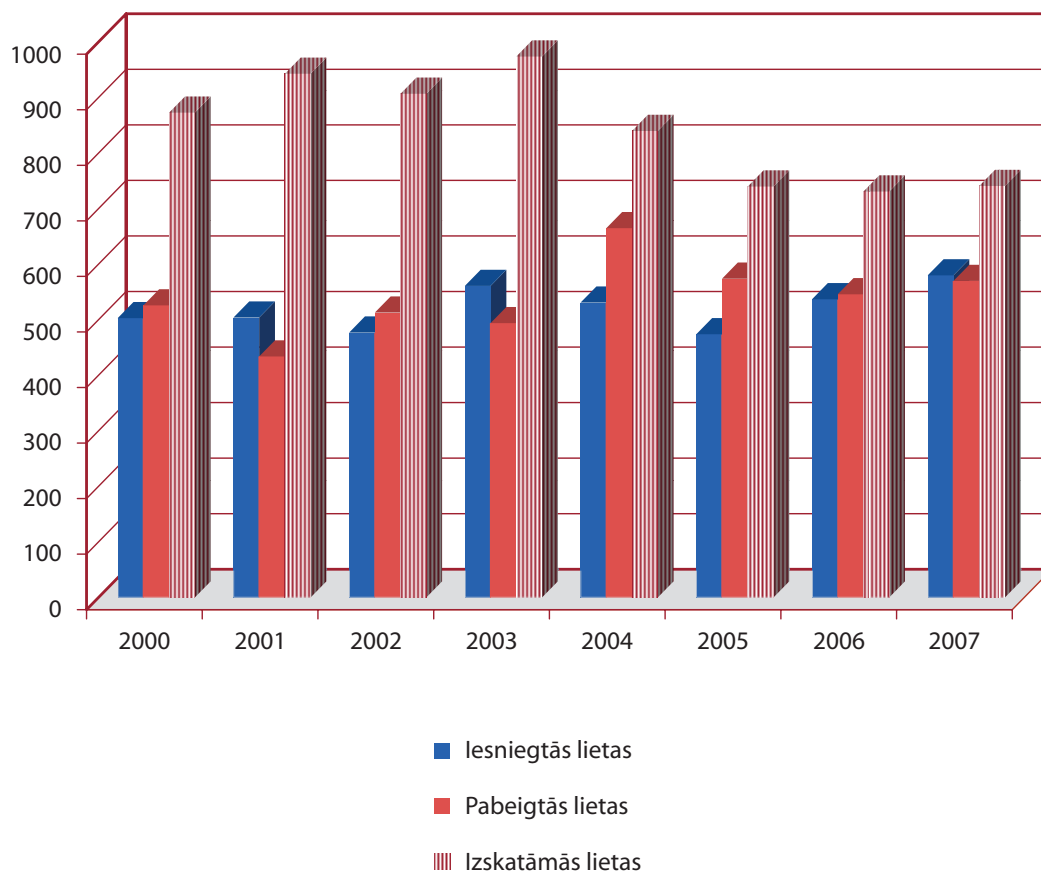
Dažādi

15. Paātrinātais process (2000–2007)
16. Pagaidu noregulējuma pasākumi (2007)

Tiesas darbības vispārējās tendences (1952–2007)

17. Iesniegtās lietas un spriedumi
18. Iesniegtie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu (dalībvalstis un gadi)
19. Iesniegtie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu (dalībvalstis un tiesas)
20. Iesniegtās prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi

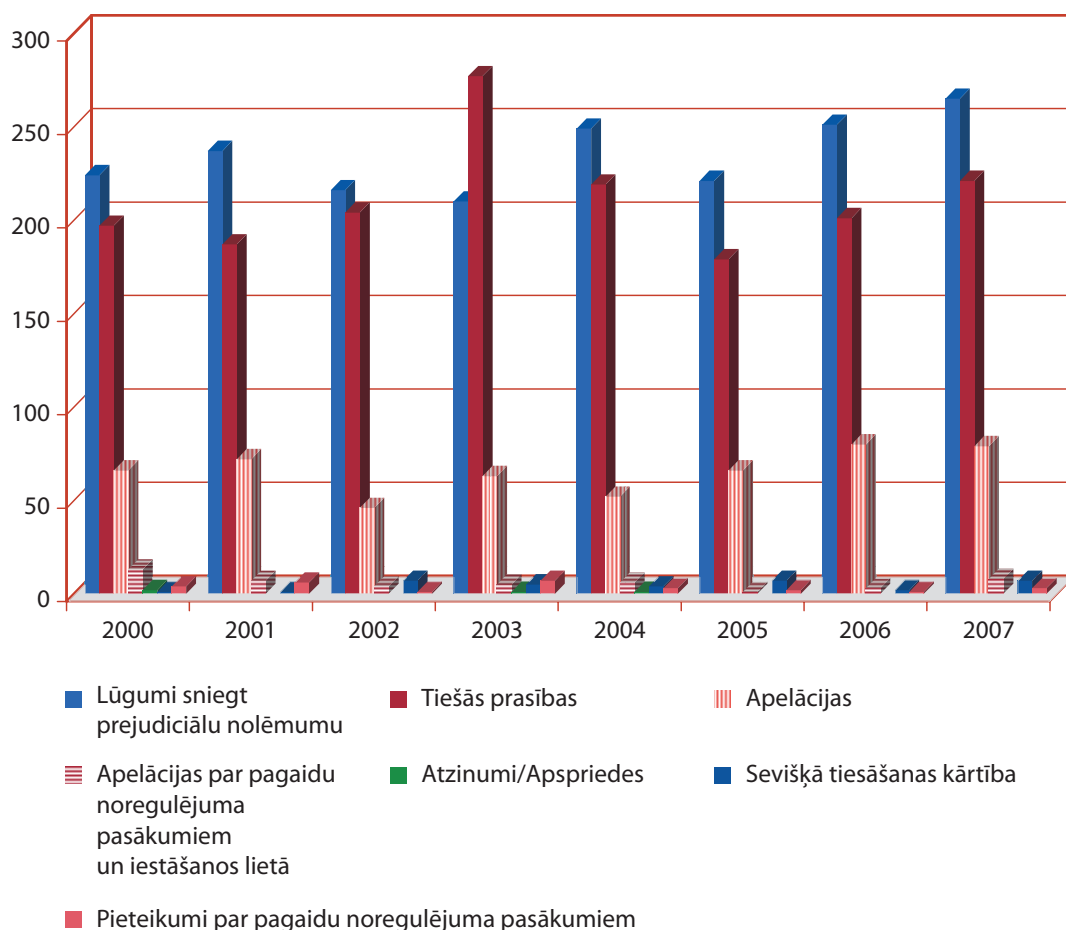
1. Tiesas vispārējā darbība – iesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas (2000–2007)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Iesniegtās lietas	503	504	477	561	531	474	537	580
Pabeigtās lietas	526	434	513	494	665	574	546	570
Izskatāmās lietas	873	943	907	974	840	740	731	741

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

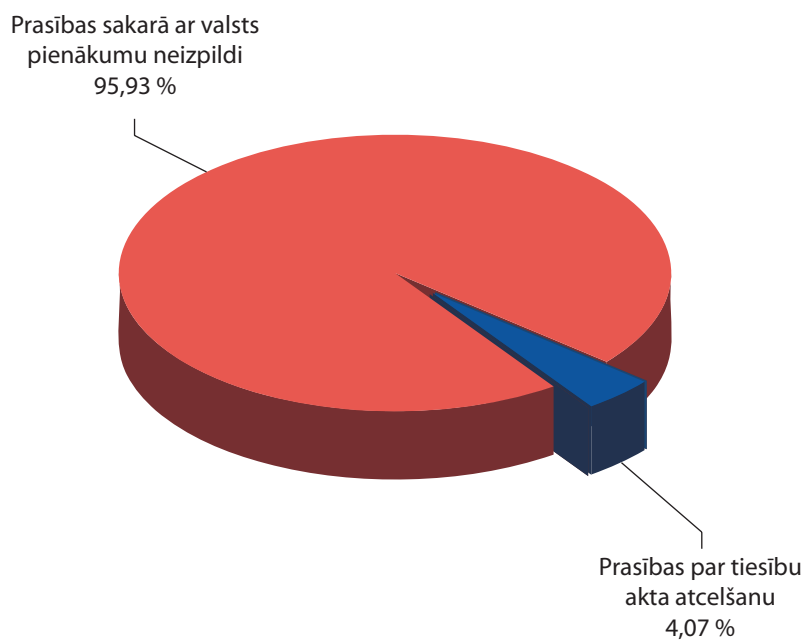
2. Iesnietās lietas – Tiesvedības veidi (2000–2007)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	224	237	216	210	249	221	251	265
Tiešās prasības	197	187	204	277	219	179	201	221
Apelācijas	66	72	46	63	52	66	80	79
Apelācijas par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā	13	7	4	5	6	1	3	8
Atzini/Apspriedes	2			1	1			
Sevišķā tiesāšanas kārtība	1	1	7	5	4	7	2	7
Kopā	503	504	477	561	531	474	537	580
Pieteikumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem	4	6	1	7	3	2	1	3

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

3. *iesniegtās lietas* – Tiešās prasības – Prasību veidi (2007)¹

Prasības par tiesību akta atcelšanu	9
Prasības sakarā ar bezdarbību	
Prasības par zaudējumu atlīdzību	
Prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi	212
Dažādi	
Kopā	221

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

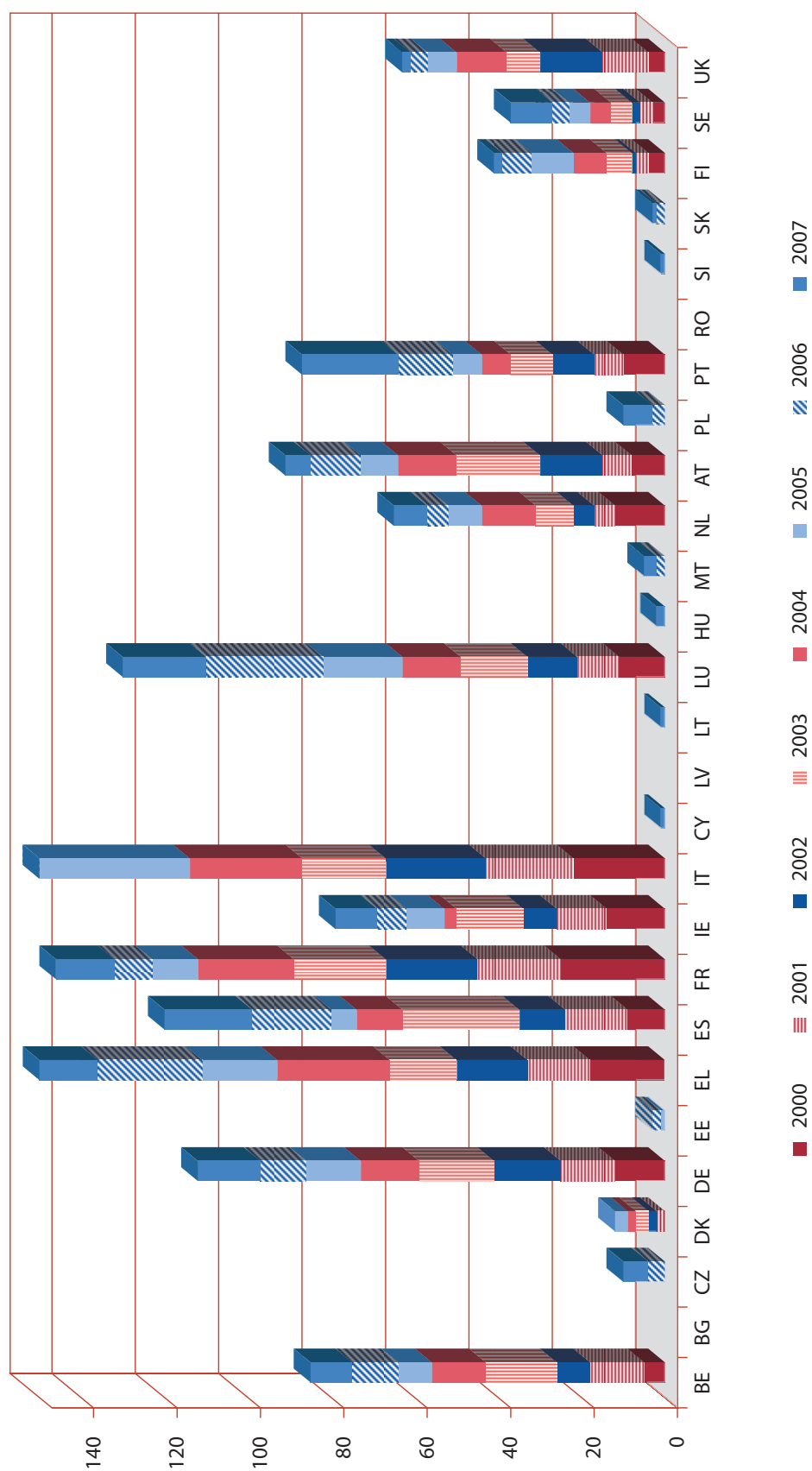
4. Iesniegtās lietas¹ – Prasību joma (2007)²

	Tiešās prasības	Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	Apelācijas	Apelācijas par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā	Kopā	Sevišķā tiesāšanas kārtība
Ārlietas	4	4	2		10	
Briseles konvencija		3			3	
Brīvība veikt uzņēmējdarbību	10	14			24	
Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	22	8			30	
Civildienesta noteikumi			1		1	
Eiropas Savienības pilsonība		2			2	
Ekonomikas un monetārā politika			1		1	
Enerģija	1	1			2	
Institucionālās tiesības	8	1	8	5	22	
Intelektuālais īpašums	11	3	14		28	
Kapitāla brīva aprīte	1	6			7	
Konkurence	3	8	20		31	
Kopējais muitas tarifs		7	1		8	
Kopienu pašu resursi	2				2	
Kopienu tiesību principi	1	2			3	
Lauksaimniecība	6	26			32	
Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums		2			2	
Muitas savienība		8	2		10	
Nodokļi	6	42			48	
Pakalpojumu sniegšanas brīvība	2	3	1		6	
Personu brīva pārvietošanās	11	17			28	
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika	1				1	
Preču brīva aprīte	8	6	1		15	
Privilēģijas un imunitāte		2			2	
Reģionālā politika			3		3	
Rūpniecības politika	19	6			25	
Sabiedrību tiesības	5	8	1		14	
Sociālā politika	10	32			42	
Tiesību aktu tuvināšana	35	25			60	
Tieslietas un iekšlietas		1			1	
Transports	10	5			15	
Valsts atbalsts	3	4	10	1	18	
Vide un patērētāji	38	15	5	2	60	
Zivsaimniecības politika	4	1			5	
EK līgums	221	262	70	8	561	
ES līgums						
EOTK līgums		1			1	
EAEK līgums	1		1		2	
Process						7
Civildienesta noteikumi			9		9	
Dažādi			9		9	7
PAVISAM KOPĀ	222	263	80	8	573	7

¹ Neņemot vērā pieteikumus par pagaidu noregulējuma pasākumiem.

² Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

5. Iesnīgtās lietas – Prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi (2000–2007)¹

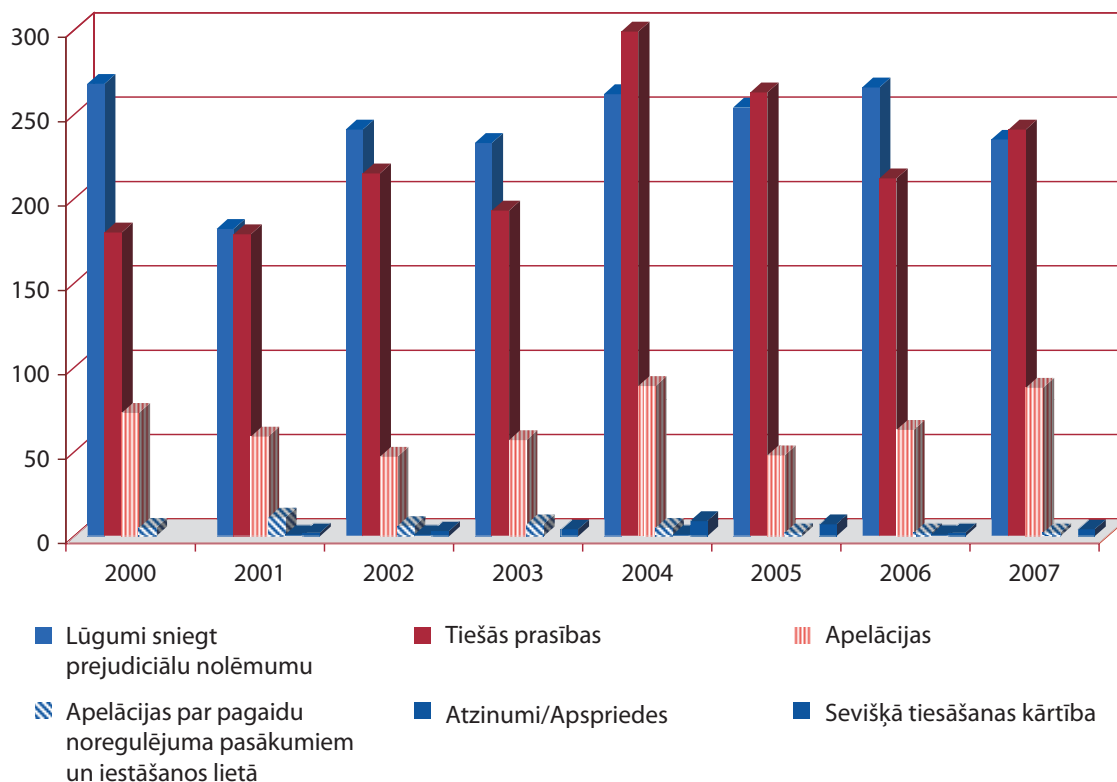
	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Kopā	
2000	5				12		18	9	25	14	22				11			12	8		10					4	3	4	157
2001	13			2	13		15	15	20	12	21				10			5	7		7				3	3	11	157	
2002	8			2	16		17	11	22	8	24				12			5	15		10				1	2	15	168	
2003	17			3	18		16	28	22	16	20				16			9	20		10				6	5	8	214	
2004	13			2	14		27	11	23	3	27				14			13	14		7				8	5	12	193 ²	
2005	8			3	13	1	18	6	11	9	36				19			8	9		7				10	5	7	170	
2006	11		4		11	2	25	19	9	7	25				28		2	5	12	3	13			2	7	4	4	193	
2007	10		6		15		26	21	14	10	23	1		1	20	2	3	8	6	7	23		1	1	2	10	2	212	

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

EK līguma 93., 169., 170., 171. un 225. pants (jaunajā redakcijā – EKL 88., 226., 227., 228. un 298. pants), EAEK līguma 141., 142. un 143. pants un EOTK līguma 88. pants.

² No kurām viena prasība pamatota ar EK līguma 170. pantu (jaunajā redakcijā – EKL 227. pants).

6. Pabeigtās lietas – Tiesvedības veidi (2000–2007)^{1 2}

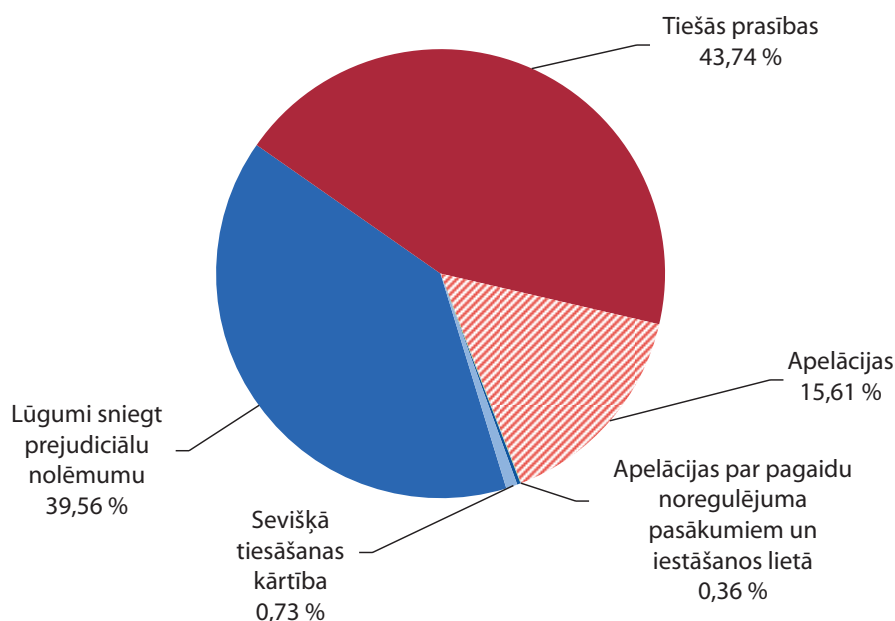

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	268	182	241	233	262	254	266	235
Tiešās prasības	180	179	215	193	299	263	212	241
Apelācijas	73	59	47	57	89	48	63	88
Apelācijas par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā	5	11	6	7	5	2	2	2
Atzini/Apspriedes		1	1		1		1	
Sevišķā tiesāšanas kārtība		2	3	4	9	7	2	4
Kopā	526	434	513	494	665	574	546	570

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

² Par «sevišķo tiesāšanas kārtību» tiek uzskatīta tiesāšanās izdevumu noteikšana (Tiesas Reglamenta 74. pants), juridiskā palīdzība (Tiesas Reglamenta 76. pants), protests par spriedumu (Tiesas Reglamenta 94. pants), trešās personas protests (Tiesas Reglamenta 97. pants), sprieduma interpretēšana (Tiesas Reglamenta 102. pants), sprieduma pārskatīšana (Tiesas Reglamenta 98. pants), sprieduma labošana (Tiesas Reglamenta 66. pants), apķīlāšanas – aizturēšanas procedūra (Protokols par privilēģijām un imunitāti), lietas imunitātes jomā (Protokols par privilēģijām un imunitāti).

7. Pabeigtās lietas – Spriedumi, rīkojumi, atzinumi (2007)¹

	Spriedumi	Rīkojumi ar sprieduma raksturu ²	Rīkojumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem ³	Citi rīkojumi ⁴	Atzinumi	Kopā
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	175	22		21		218
Tiešās prasības	153	1		87		241
Apelācijas	50	32		4		86
Apelācijas par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā			2			2
Sevišķā tiesāšanas kārtība	1	2		1		4
Kopā	379	57	2	113	0	551

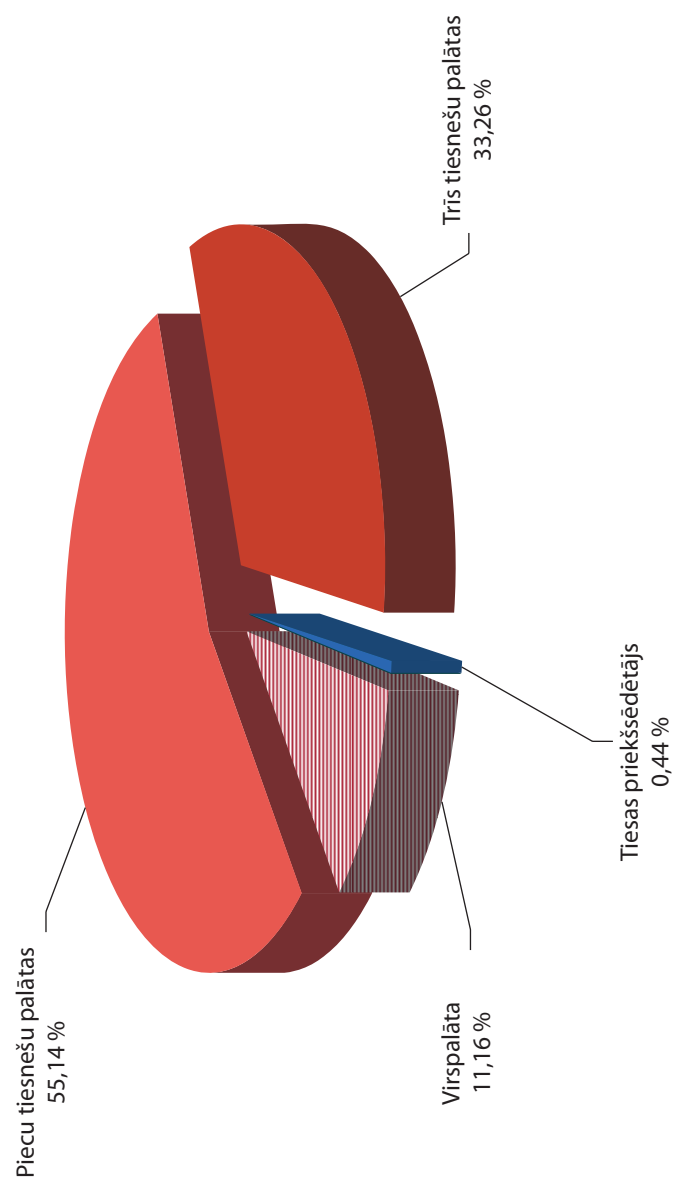
¹ Norādītie (neto) dati ietver lietu kopējo skaitu, ņemot vērā saistīto lietu apvienošanu (apvienoto lietu uzskaitījums = viena lieta).

² Rīkojumi ar sprieduma raksturu, kas izbeidz tiesvedību (nepieņemamība, acīmredzama nepieņemamība u.tml.).

³ Rīkojumi, kas izdoti pēc pieteikuma, kas pamatots ar EK līguma 185. vai 186. pantu (jaunajā redakcijā – EKL 242. un 243. pants) vai ar EK līguma 187. pantu (jaunajā redakcijā – EKL 244. pants), vai arī ar attiecīgajām EAEK un EOTK līgumu normām, vai pēc rīkojuma par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā pārsūdzēšanas.

⁴ Rīkojumi, kas izbeidz tiesvedību, izslēdzot lietu no reģistra, izbeidzot tiesvedību pirms sprieduma taisīšanas vai nosūtot lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai.

8. Pabeigtās lietas – Iztiesāšanas sastāvs (2000–2007)¹

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006			2007		
	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā	Sprīdumi/Atzinumi	Rīkojumi ²	Kopā
Tiesas plēnums	31	6	37	33	2	35	27	4	31	48	2	50	21		21	1		1	2		2			
Mazais plēnums ³	91		91	24		24	52		52	35		35	1		1									
Virspalāta													31	1	32	59		59	55		55	51		51
Piecu tiesnešu palātas	162	3	165	155	13	168	177	10	187	200	8	208	257	18	275	245	5	250	265	13	278	242	10	252
Trīs tiesnešu palātas	50	40	90	59	42	101	60	27	87	51	27	78	113	61	174	103	51	154	67	41	108	104	48	152
Tiesas priekšsēdētājs		4	4		11	11		3	3		7	7		6	6		2	2		1	1		2	2
Kopā	334	53	387	271	68	339	316	44	360	334	44	378	423	86	509	408	58	466	389	55	444	397	60	457

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

² Rīkojumi ar sprieduma raksturu, kas izbeidz tiesvedību citā veidā, nevis izslēdzot lietu no reģistra, izbeidzot tiesvedību lietā pirms sprieduma taisīšanas vai nosūtot lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai.

³ Pastāvēja pirms Nicas līguma stāšanās spēkā.

9. Pabeigtās lietas – Prasību joma (2000–2007)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aizjūras zemju un teritoriju asociēšana	1				1	2		
Ārlietas	4	9	7	8	9	8	11	9
Briseles konvencija		1	7	4	7	8	4	2
Brīvība veikt uzņēmējdarbību		5	8	13	14	5	21	19
Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa					2	5	9	17
Eiropas Savienības pilsonība	1	2		1	1	2	4	2
Ekonomikas un monetārā politika					2			1
Enerģija			1		1	3	6	4
Institucionālās tiesības	19	8	2	12	13	16	15	6
Intelektuālais īpašums	7	1	1	4	20	5	19	21
Jaunu valstu pievienošanās			1	2	2	1		1
Kapitāla brīva aprīte		2	24	3	4	5	4	13
Konkurence	20	16	13	13	29	17	30	17
Kopējā ārpolitika un drošības politika								4
Kopējais muitas tarīfs		7	7		4	7	7	10
Kopienu pašu resursi		1	1	1		2	6	3
Kopienu tiesību principi		1	4	8	4	2	1	4
Lauksaimniecība	14	35	36	37	60	63	30	23
Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums		11	12	5	6	10	7	7
Muitas savienība		3	3	8	12	9	9	12
Nodokļi		37	22	26	28	34	55	44
Pakalpojumu sniegšanas brīvība	1	13	13	15	23	11	17	23
Personu brīva pārvietošanās	4	6	10	11	17	17	20	19
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika	1							
Prasības saistībā ar šķīrējtiesas klauzulu	1							
Preču brīva aprīte	5	8	7	19	17	11	8	14
Privilēģijas un imunitāte				1		1	1	1
Reģionālā politika	4	1	1			5		7
Rūpniecības politika		3	4	4	11	11		11
Sabiedrību tiesības	4	8	6	17	16	24	10	16
Sociālā politika	17	29	13	20	44	29	29	26
Tiesību aktu tuvināšana		15	23	34	33	41	19	22
Tieslietas un iekšlietas				3			2	
Tirdzniecības politika	15	7	1	4		4	1	1
Transports	2	11	25	6	11	16	9	6
Valsts atbalsts	17	9	15	21	21	23	23	9
Vide un patērētāji	4	30	38	48	67	44	40	50
Zivsaimniecības politika		4	10	2	6	11	7	6
EK līgums	141	283	315	350	485	452	424	430
ES līgums						3	3	4
EOTK līgums	3	4	4	15	1	3		1
EAEK līgums			3	2	2	1	4	1
Privilēģijas un imunitāte		1		1	1			
Process		1	2	3	8	1	2	3
Civildienesta noteikumi	97	16	11	7	12	6	9	17
Dažādi	97	18	13	11	21	7	11	20
PAVISAM KOPĀ	241	305	335	378	509	466	442	456

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

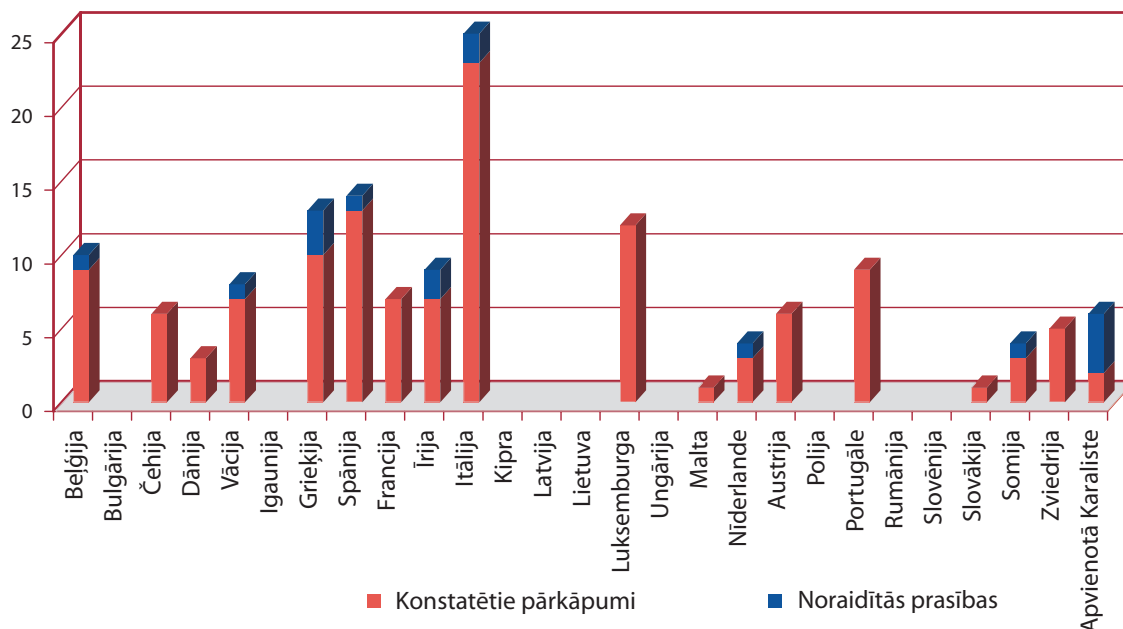
10. Pabeigtās lietas – Prasību joma (2007)¹

	Spriedumi/ Atzinumi	Rikojumi ²	Kopā
Ārlietas	8	1	9
Briseles konvencija	2		2
Brīvība veikt uzņēmējdarbību	17	2	19
Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	17		17
Eiropas Savienības pilsonība	2		2
Ekonomikas un monetārā politika	1		1
Enerģija	4		4
Institucionālās tiesības	3	3	6
Intelektuālais īpašums	13	8	21
Jaunu valstu pievienošanās	1		1
Kapitāla brīva aprīte	10	3	13
Konkurence	13	4	17
Kopējā ārpolitika un drošības politika	4		4
Kopējais muitas tarifs	9	1	10
Kopienu pašu resursi	1	2	3
Kopienu tiesību principi	3	1	4
Lauksaimniecība	22	1	23
Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums	5	2	7
Muitas savienība	10	2	12
Nodokļi	42	2	44
Pakalpojumu sniegšanas brīvība	21	2	23
Personu brīva pārvietošanās	15	4	19
Preču brīva aprīte	13	1	14
Privilēģijas un imunitāte	1		1
Reģionālā politika	6	1	7
Rūpniecības politika	11		11
Sabiedrību tiesības	13	3	16
Sociālā politika	25	1	26
Tiesību aktu tuvināšana	21	1	22
Tirdzniecības politika	1		1
Transports	6		6
Valsts atbalsts	7	2	9
Vide un patērētāji	47	3	50
Zivsaimniecības politika	6		6
EK līgums	380	50	430
ES līgums	4		4
EOTK līgums	1		1
EAEK līgums	1		1
Process	1	2	3
Civildienesta noteikumi	10	7	17
Dažādi	11	9	20
PAVISAM KOPĀ	397	59	456

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

² Rikojumi ar sprieduma raksturu, kas izbeidz tiesvedību citā veidā, nevis izslēdzot lietu no reģistra, izbeidzot lietu pirms sprieduma taisīšanas vai nosūtot lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai.

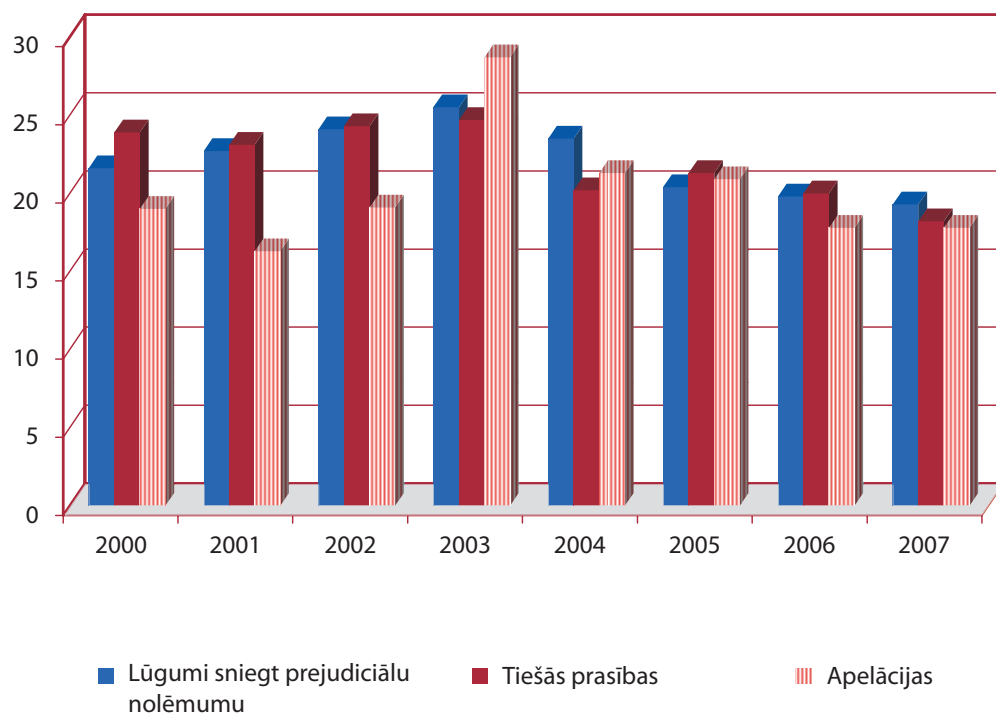
11. Pabeigtās lietas – Spriedumi par valsts pienākumu neizpildi: iznākums (2007)¹

	Konstatētie pārkāpumi	Noraidītās prasības	Kopā
Beļģija	9	1	10
Bulgārija			
Čehija	6		6
Dānija	3		3
Vācija	7	1	8
Igaunija			
Grieķija	10	3	13
Spānija	13	1	14
Francija	7		7
Īrija	7	2	9
Itālija	23	2	25
Kipra			
Latvija			
Lietuva			
Luksemburga	12		12
Ungārija			
Malta	1		1
Nīderlande	3	1	4
Austrija	6		6
Polija			
Portugāle	9		9
Rumānija			
Slovēnija			
Slovākija	1		1
Somija	3	1	4
Zviedrija	5		5
Apvienotā Karaliste	2	4	6
Kopā	127	16	143

¹ Norādītie (neto) dati ietver lietu kopējo skaitu, ņemot vērā saistīto lietu apvienošanu (apvienoto lietu uzskaitījums = viena lieta).

12. *Pabeigtās lietas – Tiesvedības ilgums (2000–2007)*¹ (spriedumi un rīkojumi ar sprieduma raksturu)²

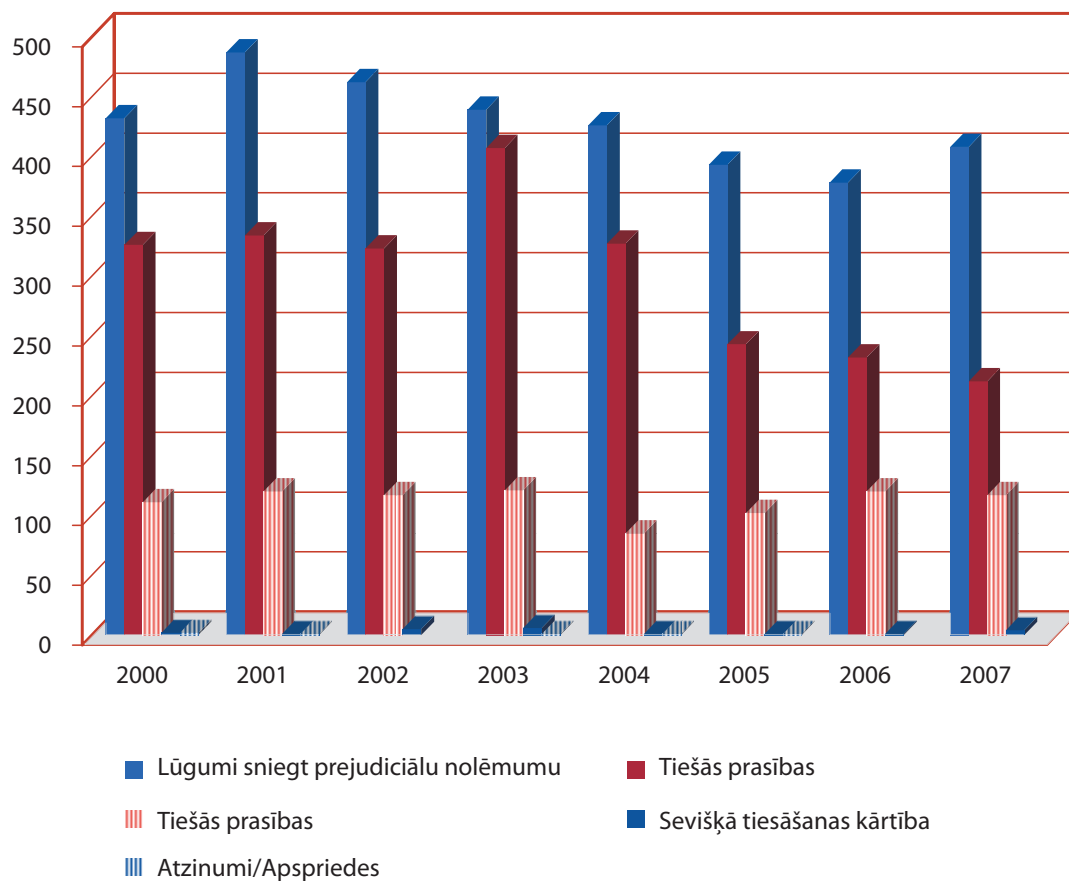
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	21,6	22,7	24,1	25,5	23,5	20,4	19,8	19,3
Tiešās prasības	23,9	23,1	24,3	24,7	20,2	21,3	20	18,2
Apelācijas	19	16,3	19,1	28,7	21,3	20,9	17,8	17,8

¹ Tiesvedības ilguma aprēķinos nav iekļautas: lietas, kurās ir pieņemts starp nolēmums vai veikta pierādījumu vākšana; atzini un apspriedes; sevišķā tiesāšanas kārtība (proti, tiesāšanās izdevumu noteikšana, juridiskā palīdzība, protests par spriedumu, trešās personas protests, sprieduma interpretēšana, sprieduma pārskatīšana, sprieduma labošana, apķīlāšanas – aizturēšanas procedūra, lietas imunitātes jomā); lietas, kas beidzas ar rīkojumu par lietas izslēgšanu no reģistra, tiesvedības izbeigšanu lietā pirms sprieduma taisīšanas vai lietas nosūtīšanu atpakaļ Pirmās instances tiesai; lēmumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem, kā arī apelācijas sūdzības par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā.

Ilgums ir izteikts mēnešos un mēnešu desmitdaļās.

² Rīkojumi, kas izbeidz tiesvedību citā veidā, nevis izslēdzot tiesvedību lietā no reģistra, izbeidzot lietu pirms sprieduma taisīšanas vai nosūtot lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai.

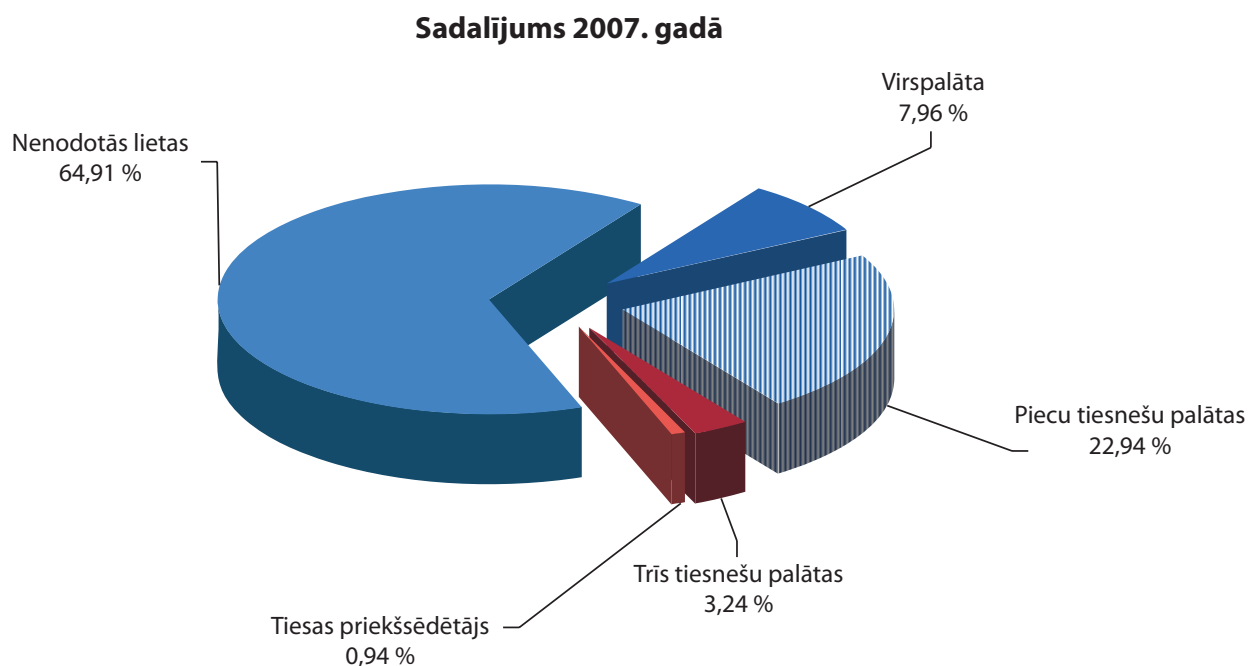
13. Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās – Tiesvedības veidi (2000–2007)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	432	487	462	439	426	393	378	408
Tiešās prasības	326	334	323	407	327	243	232	212
Apelācijas	111	120	117	121	85	102	120	117
Sevišķā tiesāšanas kārtība	2	1	5	6	1	1	1	4
Atzini/Apspriedes	2	1		1	1	1		
Kopā	873	943	907	974	840	740	731	741

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

14. Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās – Iztiesāšanas sastāvs (2007)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Nenodotās lietas	634	602	546	690	547	437	490	481
Tiesas plēnums	34	31	47	21	2	2		
Mazais plēnums ²	26	66	36	1				
Virspalāta				24	56	60	44	59
Piecu tiesnešu palātas	129	199	234	195	177	212	171	170
Trīs tiesnešu palātas	42	42	42	42	57	29	26	24
Tiesas priekšsēdētājs	8	3	2	1	1			7
Kopā	873	943	907	974	840	740	731	741

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

² Pastāvēja pirms Nicas līguma stāšanās spēkā.

15. *Dažādi – Paātrinātais process (2000–2007)*¹

	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		Kopā
	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	Pieņemtās lietas	Atstātas bez virzības	
Tiešās prasības						1		3	1	2						1	8
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu		1	1	5		1		3		10		5		5		6	37
Apelācijas				2			1	1								1	5
Atzini										1							1
Kopā		1	1	7		2	1	7	1	13		5		5		8	51

¹ Lietas paātrināta izskatīšana Eiropas Kopienu Tiesā ir iespējama saskaņā ar Reglamenta, kas stājas spēkā 2000. gada 1. jūlijā, 62.a un 104.a panta noteikumiem.

16. *Dažādi* – Pagaidu noregulējuma pasākumi (2007)¹

	Iesniegtie pieteikumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem	Par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā iesniegtās apelācijas sūdzības	Iznākums		
			Noraidīts	Apmierināts	Izslēgts no reģistra vai izbeigts pirms sprieduma taisīšanas
Valsts atbalsts		1	1		
Vide un patērētāji	2	1	1		2
Kopā EK līgums	2	2	2		2
Dažādi					
PAVISAM KOPĀ	2	2	2		2

¹ Norādītie (neto) dati ietver lietu kopējo skaitu, ņemot vērā saistīto lietu apvienošanu (apvienoto lietu uzskaitījums = viena lieta).

17. Tiesas darbības vispārējās tendences (1952–2007) – iesniegtās lietas un spriedumi

Gadi	Iesniegtās lietas ¹						Spriedumi ²
	Tiešās prasības ³	Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	Apelācijas	Apelācijas par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā	Kopā	Pieteikumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem	
1953	4				4		
1954	10				10		2
1955	9				9	2	4
1956	11				11	2	6
1957	19				19	2	4
1958	43				43		10
1959	47				47	5	13
1960	23				23	2	18
1961	25	1			26	1	11
1962	30	5			35	2	20
1963	99	6			105	7	17
1964	49	6			55	4	31
1965	55	7			62	4	52
1966	30	1			31	2	24
1967	14	23			37		24
1968	24	9			33	1	27
1969	60	17			77	2	30
1970	47	32			79		64
1971	59	37			96	1	60
1972	42	40			82	2	61
1973	131	61			192	6	80
1974	63	39			102	8	63
1975	62	69			131	5	78
1976	52	75			127	6	88
1977	74	84			158	6	100
1978	147	123			270	7	97
1979	1218	106			1324	6	138
1980	180	99			279	14	132
1981	214	108			322	17	128
1982	217	129			346	16	185
1983	199	98			297	11	151
1984	183	129			312	17	165

>>>

Gadi	Iesniegtās lietas ¹						Spriedumi ²
	Tiesās prasības ³	Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu	Apelācijas	Apelācijas par pagaidu noregulējuma pasākumiem un iestāšanos lietā	Kopā	Pieteikumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem	
1985	294	139			433	23	211
1986	238	91			329	23	174
1987	251	144			395	21	208
1988	193	179			372	17	238
1989	244	139			383	19	188
1990 ⁴	221	141	15	1	378	12	193
1991	142	186	13	1	342	9	204
1992	253	162	24	1	440	5	210
1993	265	204	17		486	13	203
1994	128	203	12	1	344	4	188
1995	109	251	46	2	408	3	172
1996	132	256	25	3	416	4	193
1997	169	239	30	5	443	1	242
1998	147	264	66	4	481	2	254
1999	214	255	68	4	541	4	235
2000	199	224	66	13	502	4	273
2001	187	237	72	7	503	6	244
2002	204	216	46	4	470	1	269
2003	278	210	63	5	556	7	308
2004	220	249	52	6	527	3	375
2005	179	221	66	1	467	2	362
2006	201	251	80	3	535	1	351
2007	221	265	79	8	573	3	379
Kopā	8129	6030	840	69	15 068	345	7557

¹ Bruto dati, neņemot vērā sevišķo tiesāšanas kārtību.

² Neto dati.

³ Ieskaitot atzinumus.

⁴ Kopš 1990. gada ierēdņu prasības tiek iesniegtas Pirmās instances tiesā.

18. Tiesas darbības vispārējās tendences (1952–2007) – iesniegtie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu (dalībvalstis un gadi)¹⁾

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Benilukša valstis ²	Kopā
1961																		1											1
1962																		5											5
1963															1			5											6
1964											2							4											6
1965					4				2									1											7
1966																		1											1
1967	5				11				3						1			3											23
1968	1				4				1		1							2											9
1969	4				11				1						1														17
1970	4				21				2		2							3											32
1971	1				18				6		5				1			6											37
1972	5				20				1		4							10											40
1973	8				37				4		5				1			6											61
1974	5				15				6		5							7								1			39
1975	7			1	26				15		14				1			4								1			69
1976	11				28				8	1	12							14							1				75
1977	16			1	30				14	2	7							9								5			84
1978	7			3	46				12	1	11							38								5			123
1979	13			1	33				18	2	19				1			11								8			106
1980	14			2	24				14	3	19							17								6			99
1981	12			1	41				17		11				4			17								5			108
1982	10			1	36				39		18							21								4			129
1983	9			4	36				15	2	7							19								6			98

>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Beniluksa valstis ²	Kopā
1984	13			2	38				34	1	10							22									9		129
1985	13				40				45	2	11				6			14									8		139
1986	13			4	18		2	1	19	4	5				1			16									8		91
1987	15			5	32		17	1	36	2	5				3			19									9		144
1988	30			4	34			1	38		28				2			26									16		179
1989	13			2	47		2	2	28	1	10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		2	6	21	4	25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		3	5	29	2	36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62		1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		5	7	22	1	24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44			13	36	2	46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		10	10	43	3	58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66		4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		2	9	10	1	50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		5	55	16	3	39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		3	4	17	2	43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		3	5	12	2	50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		4	4	15	1	40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59		7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		4	8	9	2	45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		18	8	21	1	48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		11	10	17	2	18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		14	17	24	1	34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	8	14	26	2	43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
Kopā	555	1	6	116	1601	2	125	194	743	50	939			2	60	11		685	308	10	63	1		2	52	69	434	1	6030

¹ EK līguma 177. pants (jaunajā redakcijā – EKL 234. pants), ES līguma 35. panta 1. punkts, EOTK līguma 41. pants, EAEK līguma 150. pants, 1971. gada protokols.

² Lieta C-265/00 *Campina Melkunie*.

19. Tiesas darbības vispārējās tendences (1952–2007) – iesniegtie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu (dalībvalstis un tiesas)

			Kopā
Beļģija	<i>Cour de cassation</i>	69	
	<i>Cour d'arbitrage</i>	5	
	<i>Conseil d'État</i>	42	
	Citas tiesas	439	555
Bulgārija	<i>Софийски градски съд Търговско отделение</i>	1	
	Citas tiesas		1
Čehija	<i>Nejvyššího soudu</i>		
	<i>Nejvyšší správní soud</i>		
	<i>Ústavní soud</i>		
	Citas tiesas	6	6
Dānija	<i>Højesteret</i>	21	
	Citas tiesas	95	116
Vācija	<i>Bundesgerichtshof</i>	110	
	<i>Bundesverwaltungsgericht</i>	79	
	<i>Bundesfinanzhof</i>	242	
	<i>Bundesarbeitsgericht</i>	17	
	<i>Bundessozialgericht</i>	72	
	<i>Staatsgerichtshof des Landes Hessen</i>	1	
	Citas tiesas	1080	1.601
Igaunija	<i>Riigikohus</i>	1	
	Citas tiesas	1	2
Grieķija	<i>Άρειος Πάγος</i>	9	
	<i>Συμβούλιο της Επικρατείας</i>	28	
	Citas tiesas	88	125
Spānija	<i>Tribunal Supremo</i>	20	
	<i>Audiencia Nacional</i>	1	
	<i>Juzgado Central de lo Penal</i>	7	
	Citas tiesas	166	194
Francija	<i>Cour de cassation</i>	76	
	<i>Conseil d'État</i>	40	
	Citas tiesas	627	743
Īrija	<i>Supreme Court</i>	17	
	<i>High Court</i>	15	
	Citas tiesas	18	50

>>>

			Kopā
Itālija	<i>Corte suprema di Cassazione</i>	94	
	<i>Consiglio di Stato</i>	60	
	Citas tiesas	785	939
Kipra	<i>Ανώτατο Δικαστήριο</i>		
	Citas tiesas		
Latvija	Augstākā tiesa		
	Satversmes tiesa		
	Citas tiesas		
Lietuva	<i>Konstitucinis Teismas</i>	1	
	<i>Lietuvos Aukščiausiasis</i>		
	<i>Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas</i>	1	
	Citas tiesas		2
Luksemburga	<i>Cour supérieure de justice</i>	10	
	<i>Conseil d'État</i>	13	
	<i>Cour administrative</i>	7	
	Citas tiesas	30	60
Ungārija	<i>Legfelsőbb Bíróság</i>	1	
	<i>Szegedi Ítéletáblá</i>	1	
	Citas tiesas	9	11
Malta	<i>Constitutional Court</i>		
	<i>Qorti ta' l- Appel</i>		
	Citas tiesas		
Nīderlande	<i>Raad van State</i>	54	
	<i>Hoge Raad der Nederlanden</i>	157	
	<i>Centrale Raad van Beroep</i>	46	
	<i>College van Beroep voor het Bedrijfsleven</i>	134	
	<i>Tariefcommissie</i>	34	
	Citas tiesas	260	685
Austrija	<i>Verfassungsgerichtshof</i>	4	
	<i>Oberster Gerichtshof</i>	64	
	<i>Oberster Patent- und Markensenat</i>	3	
	<i>Bundesvergabeamt</i>	24	
	<i>Verwaltungsgerichtshof</i>	52	
	<i>Vergabekontrollsenat</i>	4	
	Citas tiesas	157	308

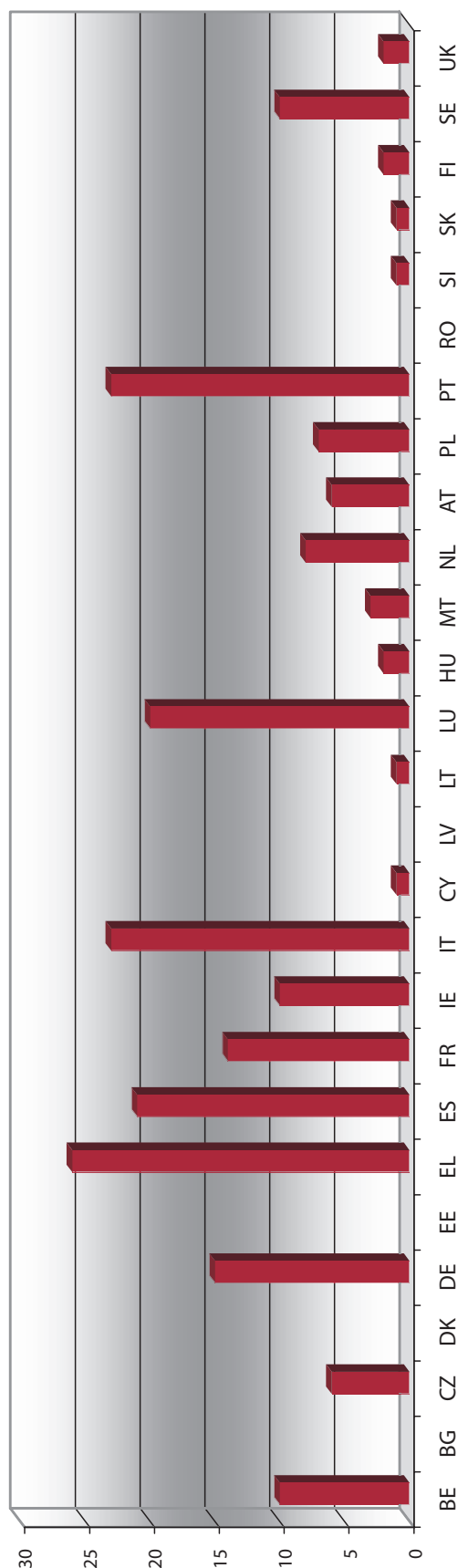
>>>

			Kopā
Polija	<i>Sąd Najwyższy</i>		
	<i>Naczelny Sąd Administracyjny</i>		
	<i>Trybunał Konstytucyjny</i>		
	Citas tiesas	10	10
Portugāle	<i>Supremo Tribunal Administrativo</i>	1	
	<i>Supremo Tribunal de Justiça</i>	36	
	Citas tiesas	26	63
Rumānija	<i>Tribunal Dâmbovița</i>	1	
	Citas tiesas		1
Slovēnija	<i>Vrhovno sodišče</i>		
	<i>Ustavno sodišče</i>		
	Citas tiesas		
Slovākija	<i>Ústavný Súd</i>		
	<i>Najvyšší súd</i>	1	
	Citas tiesas	1	2
Somija	<i>Korkein hallinto-oikeus</i>	22	
	<i>Korkein oikeus</i>	8	
	Citas tiesas	22	52
Zviedrija	<i>Högsta Domstolen</i>	10	
	<i>Marknadsdomstolen</i>	4	
	<i>Regeringsrätten</i>	20	
	Citas tiesas	35	69
Apvienotā Karaliste	<i>House of Lords</i>	36	
	<i>Court of Appeal</i>	42	
	Citas tiesas	356	434
Beniluksa valstis	<i>Cour de justice/Gerechtshof¹</i>	1	1
Kopā			6030

¹ Lieta C-265/00 *Campina Melkunie*.

20. Tiesas darbības vispārējās tendences (1952–2007) – iesniegtās prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi¹

2007

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Kopā
2007	10		6		15		26	21	14	10	23	1		1	20	2	3	8	6	7	23		1	1	2	10	2	212
1952–2007	323		10	34	243	3	334	187	366	176	582	1		1	230	2	5	125	104	10	141		1	3	42	39	110	3072

Pret Spāniju iesniegto lietu sarakstā ir viena prasība, kas ir pamatota ar EK līguma 170. pantu (jaunajā redakcijā – EKL 227. pants) un kuru ir iesniegusi Beļģija.

Pret Franciju iesniegto lietu sarakstā ir viena prasība, kas ir pamatota ar EK līguma 170. pantu (jaunajā redakcijā – EKL 227. pants) un kuru ir iesniegusi Īrija.

Pret Apvienoto Karalisti iesniegto lietu sarakstā ir trīs prasības, kas pamatotas ar EK līguma 170. pantu (jaunajā redakcijā – EKL 227. pants), no kurām vienu ir iesniegusi Francija un divas – Spānija.

¹ EK līguma 93., 169., 170., 171. un 225. pants (jaunajā redakcijā – EKL 88., 226., 227., 228. un 298. pants), EAEK līguma 141., 142. un 143. pants un EOTK līguma 88. pants.

II nodaļa

Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesa

A – Pirmās instances tiesas darbība 2007. gadā

Priekšsēdētājs Marks Jēgers [*Marc Jaeger*]

Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesai 2007. gads bija pārmaiņu un pārejas gads. Sakarā ar Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanos Eiropas Savienībai gada sākumā tiesnešu sastāvam pievienojās divi jauni locekļi – T. Čipevs [*T. Tchipev*] un V. Čuke [*V. Ciucă*]. 2007. gada septembrī pilnvaru termiņš beidzās priekšsēdētājam B. Vesterdorfam [*B. Vesterdorf*], kas bija Pirmās instances tiesas loceklis kopš tās izveides 1989. gadā un tās priekšsēdētājs pēdējos teju desmit gadus, un viņu aizstāja S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*]. Tajā pašā laikā R. Garsiju-Valdekasasu i. Fernandesu [*R. García-Valdecasas y Fernández*], kas arī bija tiesas loceklis kopš tās izveides, J. Pirungu [*J. Pirrung*] un I. Legālu [*H. Legal*], kuriem beidzās pilnvaru termiņš, aizstāja S. Soldevila Fragosu [*S. Soldevila Frago*], A. Ditrihs [*A. Dittrich*] un L. Trišo [*L. Truchot*]. Visbeidzot, Pirmās instances tiesa pēc šādas locekļu nomaiņas par jauno priekšsēdētāju ievēlēja M. Jēgeru [*M. Jaeger*].

Turklāt Pirmās instances tiesa kā kompetentā tiesa ir pieņēmusi pirmos lēmumus apelācijas lietās par to tiesu palātu lēmumiem, kuras ir izveidotas saskaņā ar EKL 220. panta otro daļu un EKL 225.a pantu, kas tika iekļauti ar Nicas līgumu. Neskatoties uz tās nosaukumu, Pirmās instances tiesa, ievērojot Tiesas Statūtu I pielikuma 9.–13. pantā paredzēto kārtību, ir kompetenta izskatīt apelācijas sūdzības par Eiropas Savienības Civildienesta tiesas nolēmumiem. Šie jaunie strīdi šobrīd ir nodoti uz pagaidu laiku izveidotai apelāciju palātai, kuru veido Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs un četri palātu priekšsēdētāji atbilstoši rotācijas kārtībai.

Pagājušais gads bija raksturīgs ar to, ka divās lietās, proti, lietā *Microsoft/Komisija*¹ un lietā *API/Komisija*² spriedumus pasludināja Pirmās instances tiesas virspalāta. Šo lietu, it īpaši pirmās lietas, izskatīšanā minētā sastāva trīspadsmit tiesnešiem bija jāvērtē sarežģītas un delikātas ekonomiskas un juridiskas problēmas.

Statistikas dati ir šādi – šajā gadā tika iesniegtas 522 lietas, kas norāda uz ievērojamu pieaugumu, salīdzinot ar 2006. gadu (432 lietas). Savukārt izskatīto lietu skaits ir samazinājies (397 lietas, salīdzinot ar 436 lietām 2006. gadā). Tomēr jānorāda, ka ir palielinājies to lietu skaits, kuru izskatīšana ir pabeigta ar spriedumu (247 lietas, salīdzinot ar 227 lietām 2006. gadā), tāpat kā izskatīto pieteikumu par pagaidu noregulējumu skaits (41 pieteikums, salīdzinot ar 24 pieteikumiem 2006. gadā). Tā kā ievērojami resursi tika veltīti *Microsoft/Komisija* lietas izskatīšanai un tā kā identisku vai saistītu lietu skaits nebija liels, pabeigto lietu skaita samazināšanās iemesls, vispārīgi runājot, bija arī tāds, ka Pirmās instances tiesā iesniegtās lietas raksturoja arvien lielāka sarežģītība un dažādība. Tāpat jāpiemin, ka iesniegto un pabeigto lietu nevienādā līdzsvara dēļ ir palielinājies izskatāmo lietu skaits, kas tādējādi rada tiesvedības ieilgšanas risku.

Apzinoties šādu situāciju, Pirmās instances tiesa pamatīgi pārdomāja savu darbību un darbības kārtību, lai uzlabotu to efektivitāti. Tādēļ tika uzskatīts par nepieciešamu

¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 17. septembra spriedums lietā T-201/04.

² Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-36/04.

nekavējoties pārveidot Pirmās instances tiesas darba organizāciju, it īpaši, lai pilnvērtīgāk izmantotu tiesas locekļu skaita pieaugumu. Kopš 2007. gada 25. septembra Pirmās instances tiesā ir astoņas palātas, katrā no kurām ir trīs tiesneši vai svarīgākās lietās – pieci tiesneši (paplašinātais sastāvs).

Pirmās instances tiesas darbības turpmākā pārskata mērķis noteikti ir izlases kārtībā sniegt priekšstatu par judikatūras bagātību un to jautājumu sarežģītību, kas tiesai bija jāatrisina.

I. Strīdi par likumību

Saskaņā ar EKL 230. un 232. pantu celto prasību pieņemamība

1. Akti, par kuriem var celt prasību

Akti, par kuriem var celt prasību tos atcelt EKL 230. panta nozīmē, ir pasākumi ar juridiski saistošu iedarbību, kas var ietekmēt prasītāja intereses, konkrētā veidā grozot tā tiesisko stāvokli³.

Spridumā apvienotajās lietās *Akzo Nobel Chemicals* un *Akros Chemicals/Komisija*⁴ Pirmās instances tiesa nolēma – ja uzņēmums atsaucas uz advokātu un klientu saziņas konfidencialitāti, lai iebilstu pret dokumentu izņemšanu, Komisijas lēmums par šāda pieteikuma noraidījumu šim uzņēmumam rada juridiskas sekas un tādēļ tas ir apstrīdams akts. Ar šo lēmumu attiecīgajam uzņēmumam faktiski tiek liegta Kopienas tiesībās paredzētā aizsardzība, un tas ir galīgs un neatkarīgs no galīgā lēmuma, ar kuru var tikt konstatēts konkurences tiesību pārkāpums. Turklāt Pirmās instances tiesa uzskata – ja Komisija, nepieņemot formālu lēmumu, izņem dokumentu, ko attiecīgais uzņēmums kvalificē kā konfidencialu, šajā materiālajā aktā katrā ziņā ietverts klusējot pieņemts lēmums, par kuru jābūt iespējai celt prasību to atcelt.

Savukārt rīkojumā lietā *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*⁵ Pirmās instances tiesa kā nepieņemamu noraidīja prasību, kas celta par vēstuli ar apsvērumiem, ko Komisija saskaņā ar Direktīvas 2002/21⁶ 7. panta 3. punktu nosūtījusi Spānijas regulatoram pēc tā paziņojuma par pasākumu projektu attiecībā uz uzņēmumiem, kuriem ir kolektīvs dominējošais stāvoklis Spānijas mobilo sakaru tirgū. Pirmās instances tiesa noraida jebkuru analogiju ar procedūrām, kas piemērojamas valsts atbalsta un koncentrāciju kontroles lietās. Tā faktiski uzskata, ka minētā vēstule ir daļa no apspriedes procedūras, nevis no atļauju piešķiršanas režīma, it īpaši ņemot vērā, ka Komisijas

³ Tiesas 1981. gada 11. novembra spriedums lietā 60/81 *IBM/Komisija*, *Recueil*, 2639. lpp.

⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 17. septembra spriedums apvienotajās lietās T-125/03 un T-253/03.

⁵ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. decembra rīkojums lietā T-109/06.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV L 108, 33. lpp.).

padziļinātas pārbaudes posma neierosināšana par minēto pasākumu nav pielīdzināma paziņotā pasākuma projekta atļaujai.

Lietā, kurā pasludināts spriedums *Nīderlande/Komisija*⁷, Nīderlandes valdība, pamatojoties uz EKL 95. panta 4. punktu, lūdza Komisiju pieņemt nostāju jautājumā par direktīvas piemērojamības apjomu. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka dalībvalsts, pamatojoties uz EKL 95. panta 4. punktu, nevar lūgt, lai Komisija pieņemtu lēmumu par Kopienu direktīvā paredzētās saskaņošanas apjomu un/vai par valsts tiesiskā regulējuma saderību ar šādu direktīvu. Tā kā saskaņā ar šo pašu tiesību normu lēmums par paziņošanu, lai saņemtu atkāpes apstiprinājumu, ir jāpieņem tikai attiecīgajai dalībvalstij un ne ar vienu direktīvas tiesību normu Komisijai nav piešķirta kompetence lemt par šās direktīvas interpretāciju, Komisijas nostāja par minētā saskaņošanas pasākuma piemērošanas jomu ir tikai viedoklis, kas nav saistošs kompetentajām valsts iestādēm un par kuru nevar celt prasību.

Rīkojumā lietā *Commune de Champagne u.c./Padome un Komisija*⁸ Pirmās instances tiesa kā nepieņemamu atzina prasību, ar kuru Šveices fiziskas un juridiskas personas lūdza atcelt Padomes lēmumu, ar kuru apstiprināts starptautisks nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību. Pirmās instances tiesa uzsvēra, ka vienpusējs Kopienas akts nevar radīt tiesības un pienākumus ārpus Kopienas teritorijas, kas ir noteikta EKL 299. pantā. Tikai starptautiskais nolīgums, par kuru nevar celt prasību, var radīt juridiskas sekas Šveices teritorijā, ievērojot šīs valsts tiesību sistēmas noteikumus, un tikai pēc tam, kad tas ir ticis ratificēts saskaņā ar šajā valstī piemērojamajām procedūrām. Tādējādi apstrīdētajam lēmumam nav nekādu juridisku seku Šveices teritorijā, un līdz ar to tas nevar grozīt prasītāju tiesisko stāvokli minētajā teritorijā.

Visbeidzot, spriedumā lietā *Itālija/Komisija*⁹ Itālijas Republika lūdza atcelt Komisijas vēstuli, ar kuru zināmas informācijas iepriekšēja sniegšana tika noteikta kā priekšnosacījums, lai tiktu apmierināti zināmi maksājuma prasījumi, kas tikuši iesniegti Kopienas struktūrfondu kontekstā. Pirmās instances tiesa nolēma, ka ar Itālijas Republikas tēzi, saskaņā ar kuru ar attiecīgo vēstuli tai esot noteikta sankcija tādā ziņā, ka tai netiek pārskaitīti pieprasītie maksājumi līdz minētās informācijas saņemšanai, būtībā ir nosodīta Komisijas bezdarbība. Ja šāda bezdarbība, būdama pretrunā struktūrfondus reglamentējošajiem noteikumiem, būtu prettiesiska, Itālijas Republikai, lai to apstrīdētu, saskaņā ar EKL 232. pantu būtu jāceļ prasība sakarā ar bezdarbību, nevis prasība atcelt tiesību aktu.

2. Tiesības celt prasību – Individuāla skaršana

Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru citas fiziskas vai juridiskas personas, kas nav lēmuma adresātes, var uzskatīt par individuāli skartām tikai tad, ja šis lēmums tās ietekmē to

⁷ Pirmās instances tiesas 2007. gada 8. novembra spriedums lietā T-234/04.

⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 3. jūlija rīkojums lietā T-212/02.

⁹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. decembra spriedums lietā T-308/05.

individuālo īpašību vai apstākļu, kuru dēļ tās atšķiras no citām personām, dēļ un sakarā ar iepriekš minētajiem faktoriem tās tiek uzskatītas par individuālām, it kā tās būtu šāda lēmuma adresāti¹⁰.

Rīkojumā lietā *Galileo Lebensmittel/Komisija*¹¹ Pirmās instances tiesa nolēma – lai atzītu, ka prasītājam ir tiesības celt prasību, viņa piederībai ierobežotai grupai ir jābūt saistītai ar Komisijas īpašu šīs grupas aizsardzību. Precīzāk izsakoties, noteicošais kritērijs, lai identificētu personas, kuras vispārpiemērojams akts skar individuāli, ir īpaša aizsardzība, kas uz tām attiecas saskaņā ar Kopienas tiesībām.

Lieta *Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia*¹², kurā prasītāja lūdza atcelt tiesību normu, kas ierobežo nosaukuma “Tocai friulano” izmantošanu, deva Pirmās instances tiesai iespēju paskaidrot, kādos apstākļos prasītājs savas tiesības celt prasību var pamatot ar principiem, kas ir noteikti Tiesas spriedumā lietā *Cour Codorníu/Padome*¹³. Pirmās instances tiesa nolēma, ka šajā gadījumā vispārpiemērojams akts prasītājam atšķirībā no uzņēmuma *Codorníu* neliedz izmantot intelektuālā īpašuma tiesības, ko tā ir reģistrējusi un tradicionāli izmantojusi ilgākā laika periodā pirms minētā akta pieņemšanas. Nosaukums “Tocai friulano” faktiski nav ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, uz kuru kā tādu attiecas intelektuālā īpašuma tiesības un kas tādējādi būtu aizsargāta.

Pirmās instances tiesa arī precizēja – vispārējās intereses, ka reģions kā savā teritorijā kompetentā vienība ekonomiska un sociāla rakstura jautājumos var sasniegt cik vien iespējams reģiona ekonomiskajai labklājībai labvēlīgu rezultātu, nav pietiekamas, lai šo reģionu uzskatītu par individuāli skartu. Turklāt tās likumdošanas pilnvaras, kas varētu būt nevis pašai dalībvalstij, bet kādai citai dalībvalsts publisko tiesību juridiskajai personai, pašas par sevi minētajai personai nepiešķir individuālu interesi prasīt jebkuras tādas Kopienas tiesību normas atcelšanu, kas neietekmē tās pilnvaru apjomu, jo principā persona, kam piešķirtas šādas pilnvaras, tās neizmanto pati savās interesēs.

Visbeidzot, lietā, kurā pasludināts spriedums *Alrosa/Komisija*¹⁴, prasītāja lūdza atcelt lēmumu, ar ko Komisija par saistošiem padarīja *De Beers*, dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma, noteiktos pienākumus ierobežot un pēc tam izbeigt neapstrādātu dimantu pirkumus no prasītājas. Pēc savas ierosmes pārbaudot prasības pieņemamību, Pirmās instances tiesa nolēma, ka šis lēmums prasītāju skar individuāli, jo tas tika pieņemts, noslēdzot procedūru, kurā prasītājam bija būtiska līdzdalība un ar kuru tika izbeigtas komerciālās saiknes, kas prasītājam jau sen pastāvēja ar *De Beers*, un šis lēmums būtiski ietekmēja prasītājas konkurences stāvokli neapstrādāto dimantu piegādes un ražošanas tirgū.

¹⁰ Tiesas 1963. gada 15. jūlija spriedums lietā 25/62 *Plaumann/Komisija*, *Recueil*, 199., 223. lpp.

¹¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 28. augusta rīkojums lietā T-46/06 (apelācijas stadijā, C-483/07 P).

¹² Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. marta rīkojums lietā T-417/04 *Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia/Komisija*.

¹³ Tiesas 1994. gada 18. maija spriedums lietā C-309/89, *Recueil*, I-1853. lpp.

¹⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedums lietā T-170/06.

3. Interese celt prasību

Lietā *Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse/Komisija*¹⁵ prasītāja apstrīdēja Komisijas uzklausišanas amatpersonas lēmumu, ar ko tika noraidīts viņas lūgums ievērot konfidencialitāti attiecībā uz noteiktām Komisijas lēmuma daļām (turpmāk tekstā – “lēmums par peroksīdiem”), kurā bija norādes par prasītājas lomu virknē aizliegtu vienošanos noteiktos organisko peroksīdu tirgos. Taču, tā kā bija iestājies pret prasītāju vērstās izmeklēšanas noilgums, Komisija lēmuma par peroksīdiem rezolutīvajā daļā nekonstatēja šī uzņēmuma līdzdalību pārkāpumā. Pirmās instances tiesa noraidīja Komisijas izvirzīto iebildi, ka prasītājai, kas nav apstrīdējusi lēmumu par peroksīdiem, neesot intereses celt prasību par uzklausišanas amatpersonas lēmumu. Tā savukārt nolēma, ka šī pēdējā lēmuma atcelšana var dot priekšrocības prasītājai tādējādi, ka Komisijai būtu jāņem vērā prasītājas likumīgās intereses neatklāt attiecīgo informāciju. Turklāt tikai tas, ka minētās informācijas publicēšana ir jau notikusi, neatņem prasītājai interesi celt prasību, ņemot vērā, ka tās nepārtraukta izpaušana ar Komisijas interneta lapas starpniecību neizbeidz prasītājas reputācijas aizskārumu, kas veido faktisku un pastāvošu interesi.

Lietā *Ufex u.c./Komisija*¹⁶ prasītājas apstrīdēja Komisijas lēmumu, ar ko tika noraidīta viņu sūdzība. Viņu interese celt prasību – kā apgalvoja personas, kas iestājušās lietā Komisijas atbalstam, – tika apstrīdēta ar to, ka Komisija pat apstrīdētā akta atcelšanas gadījumā nebūtu varējusi konstatēt atklāto pārkāpumu, jo visas administratīvās procedūras pārmērīgais ilgums esot aizskāris minēto lietas dalībnieku tiesības uz aizstāvību. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa nolēma, ka tāda prasītāja ieinteresētību celt prasību, kas ir cēlis prasību atcelt Komisijas lēmumu, ar kuru ir noraidīta viņa iesniegtā sūdzība, kurā viņš ziņo par rīcību, kas, iespējams, ietver dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, var noliegt tikai izņēmuma apstākļos, it īpaši, ja var skaidri pierādīt, ka Komisija nevarēja pieņemt lēmumu, ar ko tiek konstatēts pārkāpums, kas ir piedēvējams apsūdzētajam dominējošā stāvoklī esošam uzņēmumam.

4. Pieņemamība valsts atbalsta lietās

a) Ieinteresētās personas jēdziens

Vairāki nolēmumi, kas pieņemti 2007. gadā, Pirmās instances tiesai ir devuši iespēju precizēt tās judikatūras¹⁷ piemērojamību, saskaņā ar kuru ieinteresētajai personai EKL 88. panta 2. punkta nozīmē, lai nodrošinātu savas procesuālās tiesības, ir tiesības celt prasību par tāda lēmuma atcelšanu, kas ir pieņemts EKL 88. panta 3. punktā paredzētās iepriekšējās izmeklēšanas stadijas beigās.

¹⁵ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. oktobra spriedums lietā T-474/04.

¹⁶ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-60/05.

¹⁷ Tiesas 2005. gada 13. decembra spriedums lietā C-78/03 P *Komisija/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, Krājums, I-10737. lpp.

Ar rīkojumu lietā *SID/Komisija*¹⁸ Pirmās instances tiesa noraidīja ieinteresētās personas statusu jūrnieku arodbiedrībai, kas bija iesniegusi sūdzību par noteiktiem nodokļu pasākumiem, kas ir piemērojami jūrniekiem, kuri tiek nodarbināti uz Dānijas starptautiskajā reģistrā reģistrētajiem kuģiem. Ne jūrnieku arodbiedrība, ne tās biedri nebija attiecīgo pasākumu adresātu konkurenti. Lai gan atbalstu saņemošā uzņēmuma darbinieku pārstāvniecības struktūrvienības kā ieinteresētās personas var iesniegt Komisijai savus apsvērumus par sociāla rakstura apstākļiem, tomēr šajā gadījumā iespējamie sociālie aspekti izrietēja no minētā reģistra izveidošanas, nevis no strīdīgajiem nodokļu pasākumiem, kurus vienīgos Komisija pārbaudīja, lai novērtētu to saderību ar kopējo tirgu. Šī reģistra sociālie aspekti līdz ar to veidoja tikai netiešu saikni ar apstrīdēto lēmumu.

Spriedumā lietā *Fachvereinigung Mineralfaserindustrie/Komisija*¹⁹ Pirmās instances tiesa pēc konstatējuma, ka prasītājas biedri bija ieinteresētās personas, kas varēja celt prasību, lai aizsargātu savas procesuālās tiesības, un ka prasītāja faktiski izvirzīja pamatu par to, ka Komisijai esot vajadzējis uzsākt EKL 88. panta 2. punktā noteikto formālo izmeklēšanas procedūru, tādēļ ka tā saskārās ar nopietnām grūtībām saistībā ar atbalsta saderību ar kopējo tirgu, atzina prasību par pieņemamu un piebilda, ka, lai gan izvirzītie papildu pamati pēc būtības kā tādi nav pieņemami, iesniegtie argumenti tomēr ir jāizskata, lai novērtētu, vai Komisija patiešām saskārās ar nopietnām grūtībām.

Tāda pati problēma tika risināta, izskatot saskaņā ar EKL 232. pantu celto prasību sakarā ar bezdarbību, lietā *Asklepios Kliniken*²⁰, kurā Vācijas sabiedrība, kas specializējusies privātslimnīcu pārvaldīšanā, cēla prasību, lai konstatētu, ka Komisija prettiesiski ir atturējusies no nostājas pieņemšanas attiecībā uz sūdzību, ar kuru tika ziņots par Vācijas iestāžu iespējami sniegto atbalstu valsts slimnīcām. Pirmās instances tiesa atgādināja, ka EKL 230. un 232. pantā paredzēts viens un tas pats tiesību aizsardzības līdzeklis. Tāpat kā EKL 230. panta ceturtā daļa fiziskām un juridiskām personām ļauj celt prasību atcelt tādu Kopienas tiesību aktu, kas tās skar tieši un individuāli, EKL 232. panta trešā daļa sniedz šīm personām iespēju celt prasību sakarā ar bezdarbību pret iestādi, kura nav pieņēmusi tiesību aktu, kas tās var skart tādā pašā veidā²¹.

b) Atbalsta shēmas

Lietā *Salvat père & fils u.c./Komisija*²² Komisija bija pieņēmusi lēmumu, ar kuru noteikti Francijas iestāžu veiktie pasākumi, lai finansētu nozares atbalsta shēmu vīnkopjiem, kas ražo zemākas kvalitātes vīnu, tika kvalificēti kā ar kopējo tirgu nesaderīgs atbalsts. Līdz

¹⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 23. aprīļa rīkojums lietā T-30/03 (apelācijas stadijā, C-319/07 P).

¹⁹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 20. septembra spriedums lietā T-375/03.

²⁰ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedums lietā T-167/04 *Asklepios Kliniken/Komisija*.

²¹ Tiesas 1970. gada 18. novembra spriedums lietā 15/70 *Chevalley/Komisija*, *Recueil*, 975. lpp., un Pirmās instances tiesas 2006. gada 10. maija spriedums lietā T-395/04 *Air One/Komisija*, Krājums, II-1343. lpp.

²² Pirmās instances tiesas 2007. gada 20. septembra spriedums lietā T-136/05. Par šo jautājumu skat. arī Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-239/04 un T-323/04 *Itālija un Brandt Italia/Komisija*.

ar to tā bija noteikusi, ka Francijas Republikai no saņēmējiem ir jāatgūst šis nelikumīgi piešķirtais atbalsts.

Pamatodamās uz Tiesas judikatūru, kurā ir noteikts, ka Komisijas lēmums par tāda individuāla atbalsta atgūšanu, kas ir piešķirts saskaņā ar vispārēju shēmu, skar šo faktisko saņēmēju individuāli²³, Pirmās instances tiesa norādīja – apstāklis, ka apstrīdētajā lēmumā nav identificēti attiecīgā atbalsta saņēmēji uzņēmumi, ka šis lēmums ir piemērojams objektīvi nosakāmām situācijām un ka tas rada juridiskas sekas vispārīgi un abstrakti iedomātai personu kategorijai, neizraisa prasības nepieņemamību. Savukārt norādīdama, ka katram uzņēmumam izmaksātās summas atšķiras un tādējādi ir individualizētas atkarībā no katra uzņēmuma īpatnībām, Pirmās instances tiesa konstatēja, ka vienai no prasītājām ir tāda individuāla atbalsta saņēmējas statuss, kas ir piešķirts saskaņā ar attiecīgo nozares atbalsta shēmu, taču kura atgūšanu ir noteikusi Komisija. Līdz ar to minētā apstrīdētā lēmuma daļa skar šo prasītāju tieši un individuāli.

5. Strīdi par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotām

2007. gads bija zīmīgs ar jauniem strīdiem par prasībām, ko personas cēlušas par Komisijas pieņemtajiem un dalībvalstīm adresētajiem tiesību aktiem atbilstoši Direktīvā 2003/87²⁴ izveidotajai siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai. Ar to ir izveidota kvotu tirdzniecības sistēma, lai veicinātu šādu emisiju samazināšanu, par kurām tiek sadalītas kvotas, kas operatoram ļauj emitēt noteiktu daudzumu siltumnīcas efektu izraisošās gāzes, un šīs kvotas tiek piešķirtas saskaņā ar valsts sadales plāniem (turpmāk tekstā – “VSP”), kas ir paziņoti Komisijai.

Pat vērtējot pēc atšķirīgiem pamatiem atkarībā no apstrīdētā lēmuma veida, neviena no to uzņēmumu, kam piešķirtas kvotas, prasībām par Komisijas lēmumiem netika atzīta par pieņemamu.

a) Lēmumi necelt iebildumus par paziņotajiem VSP

Interpretējot Direktīvu 2003/87 burtiski, pēc konteksta un teleoloģiski, Pirmās instances tiesa rīkojumā lietā *EnBW Energie Baden-Württemberg/Komisija*²⁵ nolēma, ka minētā direktīva Komisijai piešķir tikai ierobežotas noraidījuma pilnvaras, ļaujot tai pat atteikties izmantot šādas pilnvaras, jo, ja Komisija direktīvā paredzētajā termiņā nav izteikusi skaidrus iebildumus, paziņotais VSP kļūst galīgs un dalībvalsts to var īstenot. Pirmās instances tiesa secināja – ja lēmumā ir skaidri izteikta piekrišana noteiktiem VSP aspektiem, to nevar

²³ Tiesas 2000. gada 19. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-15/98 un C-105/99 Itālija un *Sardegna Lines/Komisija*, *Recueil*, I-8855. lpp.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīva 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 32. lpp.).

²⁵ Pirmās instances tiesas 2007. gada 30. aprīļa rīkojums lietā T-387/04.

uzskatīt par visa VSP atļauju, pat ne netieši izteiktu, tādējādi prasītājam nav intereses celt prasību par citiem VSP aspektiem²⁶.

Ar līdzīgu pamatojumu Pirmās instances tiesa rīkojumā lietā *US Steel Košice/Komisija*²⁷ nolēma, ka Komisijas lēmuma, kurā nav celti iebildumi pret Slovākijas VSP, sekas nav tādas atļaujas piešķiršana, kas rada tiesības, jo Slovākijas pasākumiem pēc sava rakstura šāda atļauja nav vajadzīga. Šādos apstākļos apstrīdētais lēmums nevar radīt tādu juridiski saistošu iedarbību, kas ietekmē prasītājas intereses, un līdz ar to tas nav akts, par kuru var celt prasību.

Visbeidzot, ar rīkojumu lietā *Cemex UK Cement/Komisija*²⁸ Pirmās instances tiesa sakarā ar individuālas skaršanas trūkumu par nepieņemamu atzina prasību atcelt Komisijas lēmumu, kurā nebija izvirzīti iebildumi par VSP paredzētās individuālās kvotas piešķiršanu [prasītājai], ko tā uzskatīja par nepietiekamu un pretēju direktīvai, jo vienīgi Apvienotā Karaliste ir atbildīga par VSP izpildi, kā arī konkrētu kvotu piešķiršanu atsevišķām iekārtām.

b) Lēmumi par VSP neatbilstību

Rīkojumā lietā *Fels-Werke u.c./Komisija*²⁹ Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka prasītājas nav individuāli skartas ar Komisijas lēmumu, ar ko kā nesaderīga tika atzīta iepriekšējā VSP noteiktā jaunām iekārtām labvēlīga kvotu sadales metode. Šis lēmums faktiski prasītājas skar tāpat kā pārējos iekārtu operatorus, kas atrodas tādā pašā situācijā. Vienīgi ar tādu tiesību pastāvēšanu, kas izriet no Vācijas sistēmas par agrāko sadales periodu, kas, iespējams, apšaubīta ar lēmumu, minēto tiesību lietotāju nevar individualizēt, ja tādas pašas tiesības saskaņā ar vispārēju un abstraktu tiesību normu tiek piešķirtas objektīvi noteiktam lielam operatoru skaitam.

Lietā *US Steel Košice/Komisija*³⁰ tika lūgts atcelt Komisijas lēmumu, ar kuru zināmi Slovākijas 2008.–2012. gada VSP aspekti tika atzīti par nesaderīgiem ar Direktīvu 2003/87³¹ un tika prasīts samazināt paredzēto kvotu kopējo daudzumu. Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka ne direktīva, ne apstrīdētais lēmums nerada kopējā kvotu daudzuma automātisku pārdalīšanu starp atsevišķām iekārtām, kas izpaužas kā prasītājai un citām

²⁶ Jāpiebilst, ka šis Vācijas VSP 2005.–2007. gadam bija Pirmās instances tiesas 2007. gada 7. novembra sprieduma priekšmets lietā T-374/04 Vācija/Komisija. Ar šo spriedumu Komisijas lēmums tika atcelts tiesību kļūdas dēļ, jo šajā lēmumā kā nesaderīga ar Direktīvu 2003/87 tika atzīta VSP paredzētā *ex post* pielāgošanas iespēja, kas Vācijas iestādēm ļāva samazināt kvotas, kuras piešķirtas noteiktai iekārtai, un ieskaitīt rezervē atgūtās kvotas, ja operators veco sistēmu aizstāj ar jaunu, kuras ražošanas jauda ir daudz mazāka. Pirmās instances tiesa uzsvēra, ka, tā kā neviens Direktīvas 2003/87 noteikums neaizliedz vēlāk grozīt individuāli piešķirto kvotu daudzumu, dalībvalstij ir zināma rīcības brīvība, kad tā veic samazināšanas korekcijas.

²⁷ Pirmās instances tiesas 2007. gada 1. oktobra rīkojums lietā T-489/04.

²⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 6. novembra rīkojums lietā T-13/07.

²⁹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. septembra rīkojums lietā T-28/07 (apelācijas stadijā, C-503/07 P).

³⁰ Pirmās instances tiesas 2007. gada 1. oktobra rīkojums lietā T-27/07 (apelācijas stadijā, C-6/08 P).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīva 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 32. lpp.).

iekārtām piešķirto kvotu noteikts procentuālais lielums. Līdz ar to apstrīdētais lēmums neskar prasītāju tieši, jo viņas individuālās kvotas iespējamais samazinājums izriet no Slovākijas valdības rīcības brīvības īstenošanas, jo minētās valdības pienākums nav samazināt prasītājas individuālo kvotu, bet gan vienīgi nepārsniegt kopējo sadalāmo kvotu daudzumu.

Visbeidzot, rīkojumā lietā *Drax Power u.c./Komisija*³² Pirmās instances tiesa nolēma, ka prasītāju tieši nav skāris Komisijas lēmums, ar ko tika noraidīts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes priekšlikums grozīt tās pagaidu VSP, lai palielinātu galīgo sadalāmo kvotu kopējo daudzumu.

Uzņēmumiem piemērojamie konkurences noteikumi

1. Judikatūras jaunumi EKL 81. panta jomā

a) EKL 81. panta 3. punkta piemērošana

Izskatīdama saskaņā ar Regulu Nr. 17³³ pieņemta lēmuma par atbrīvojumu, ar ko uzlikti pienākumi lēmuma adresātam, likumību, Pirmās instances tiesa spriedumā lietā *Duales System Deutschland/Komisija*³⁴ nolēma, ka administratīvajā procedūrā, lai atbildētu uz Komisijas minētajām bažām, uzņēmuma piedāvāto saistību mērķis bijis precizēt paziņoto nolīgumu saturu, lai, norādot Komisijai, kā minētais uzņēmums gatavojas rīkoties nākotnē, saņemtu negatīvu atzinumu vai atbrīvojumu saskaņā ar EKL 81. pantu. Tāpēc Komisija bija tiesīga pieņemt lēmumu, ņemot vērā šīs saistības, un Pirmās instances tiesai, ņemot vērā elementu, no kura prasītāja bija atteikusies administratīvajā procedūrā, nav jāpārbauda šī lēmuma likumība.

Turklāt Pirmās instances tiesa konstatēja, ka gadījumā, ja tāda uzņēmuma līgumiskajiem partneriem, kurš veido būtisku pieprasījuma daļu, piederošas ierīces rada tā konkurentiem nopietnu šķērslī, Komisija šim uzņēmumam kā nosacījumu atbrīvojuma saņemšanai var noteikt šo ierīču koplietošanas ar konkurentiem pienākumu, jo šādas lietošanas neiespējamības gadījumā šiem pēdējiem tiktu liegta jebkāda nopietna iespēja iekļūt un palikt attiecīgajā tirgū.

b) Vienots pārkāpums

Spriedumā apvienotajās lietās *BASF un UCB/Komisija*³⁵ Pirmās instances tiesa precizēja, ka "vienota mērķa" jēdzienu, kas raksturo vienotu un turpinātu pārkāpumu, nevar noteikt

³² Pirmās instances tiesas 2007. gada 25. jūnija rīkojums lietā T-130/06.

³³ Padomes 1962. gada 6. februāra Regula Nr. 17, Pirmā Regula par [EKL 81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 13, 204. lpp.).

³⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 24. maija spriedums lietā T-289/01.

³⁵ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. decembra spriedums apvienotajās lietās T-101/05 un T-111/05.

ar vispārēju norādi uz konkurences izkropļošanu attiecīgā produkta tirgū, jo konkurences ietekmēšana ir neatņemams elements jebkādām darbībām, kas ietilpst EKL 81. panta piemērošanas jomā. Šāda vienota mērķa jēdziena definīcija varētu liegt vienota un turpināta pārkāpuma jēdzienam tā nozīmi, ciktāl tā sekas būtu tādas, ka vairākas darbības, kas skar konkrētu ekonomikas nozari un ir aizliegtas ar EKL 81. pantu, būtu sistemātiski jā kvalificē kā elementi, kas veido vienotu pārkāpumu.

Strīdīgo aizliegto vienošanos sakarā Pirmās instances tiesa konstatēja, ka pasaules un Eiropas vienošanās nav piemērotas vienlaicīgi, ka tām ir bijuši dažādi mērķi, kuri īstenoti, izmantojot atšķirīgus paņēmienus, un Komisija nav pierādījusi, ka Eiropas ražotājiem bijusi iecere ievērot pasaules vienošanās noteikumus, lai vēlāk īstenotu Eiropas Ekonomikas zonas tirgus sadalīšanu. Tādēļ pasaules un Eiropas vienošanās ir divi dažādi pārkāpumi. Uzskatīdama, ka pārkāpumam, ko veido dalība pasaules mēroga nolīgumā, ir iestājies noilgums, Pirmās instances tiesa atcēla apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl ar to prasītājam bija uzlikts naudas sods par to, ka tās bijušas šīs vienošanās dalībnieces.

c) Naudas sodi

No sprieduma lietā *Prym un Prym Consumer/Komisija*³⁶ izriet, ka Komisijai tikai tad ir pienākums definēt attiecīgo tirgu lēmumā, kas ir pieņemts saskaņā ar EKL 81. pantu, ja bez šāda lēmuma nav iespējams noteikt, vai aizliegtā vienošanās var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un vai tās mērķis vai sekas nav pretējas konkurencei. Ja nolīguma mērķis ir preču tirgu un ģeogrāfiskā tirgus sadale, Komisijai nav pienākuma EKL 81. panta piemērošanas nolūkā veikt tirgus noteikšanu. Taču, tā kā lēmuma rezolutīvajā daļā tiek konstatēts ne tikai pārkāpums, bet uzlikts arī naudas sods, fakta konstatējumi par attiecīgo tirgu ir atbilstīgi. Saskaņā ar Pamatnostādnēm naudas soda apmēra noteikšanai³⁷ pārkāpuma smaguma novērtējumā jāņem vērā pārkāpuma konkrētā ietekme uz tirgu, ja to iespējams noteikt, kā arī pārkāpuma izdarītāju faktiskā ekonomiskā spēja izraisīt ievērojamus zaudējumus citiem tirgus dalībniekiem. Lai novērtētu šos elementus, ir jānosaka tirgu lielums un attiecīgo uzņēmumu tirgus daļas.

Taču, tā kā pārkāpums, kura mērķis ir sadalīt preču tirgus un ģeogrāfisko tirgu, Pamatnostādnēs ir kvalificēts kā "sevišķi smags", Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka pamatojuma par tirgus noteikšanu trūkums šajā gadījumā, it īpaši ņemot vērā, ka Komisija izvēlējusies šajās Pamatnostādnēs paredzēto minimālo sākotnējo apmēru par šādu pārkāpumu, nevar izraisīt naudas soda atcelšanu vai samazināšanu.

Lietā *Bolloré u.c./Komisija*³⁸ Pirmās instances tiesa savas neierobežotas kompetences pilnvaras piemēroja divos aspektos. Pirmkārt, atgādinādama – lai gan fakts, ka uzņēmums nav piedalījies visos aizliegtu vienošanos veidojošajos elementos, nav relevants pārkāpuma

³⁶ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-30/05 (apelācijas stadijā, C-534/07 P).

³⁷ Pamatnostādnes [naudas soda apmēra] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.).

³⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 26. aprīļa spriedums apvienotajās lietās T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 un T-136/02 (apelācijas stadijā, C-322/07 P).

noteikšanā, šāds elements ir jāņem vērā, novērtējot pārkāpuma smagumu un, ja nepieciešams, nosakot naudas sodu, Pirmās instances tiesa par 15 % samazināja vienam no uzņēmumiem uzlikto galīgo naudas sodu ar pamatojumu, ka Komisija nav pierādījusi, ka tā šī uzņēmuma nepiedalīšanos tirgus sadales darbībās nav ņēmusi vērā attiecībā uz visiem parametriem, kuru rezultātā tika noteikta šim uzņēmumam uzlikta galīgā naudas soda summa. Otrkārt, lemjot par naudas soda samazināšanu sadarbības dēļ, Pirmās instances tiesa uzskatīja – lai gan pretēji uzņēmumam AWA uzņēmums *Mougeot* bija iesniedzis dokumentus, kas bija datēti strīdīgajā periodā, un lai gan atsevišķos aspektos tā izteikumi bija detalizētāki, AWA sniegtā informācija attiecās uz ilgāku periodu un aptvēra lielāku ģeogrāfisku teritoriju, tādējādi tā secināja, ka abu uzņēmumu sadarbība ir līdzīga. Līdz ar to Pirmās instances tiesa uzņēmumam AWA piešķīra tādu pašu samazinājumu, kādu bija saņēmis uzņēmums *Mougeot*.

Tāpat iepriekš minētajās apvienotajās lietās *BASF* un *UCB*/Komisija Pirmās instances tiesa pēc konstatējuma, ka pārkāpumam, ko veidoja prasītāju dalība pasaules mēroga nolīgumā, bija iestājies noilgums, pārrēķināja naudas sodu summu, ko Komisija tiem bija uzlikusi. Runājot par uzņēmumu *BASF*, Pirmās instances tiesa norādīja – apstāklis, ka uzņēmums Komisijas rīcībā nodod informāciju par darbībām, par kurām tam nav jāmaksā naudas sods, nav tāda sadarbība, kas ietilpst 1996. gada Paziņojuma par sadarbību³⁹ piemērošanas jomā. Tā kā galvenie pierādījuma elementi, ko *BASF* iesniedza sadarbības ietvaros, attiecās uz pasaules vienošanos un pārkāpumam saistībā ar pasaules vienošanos bija iestājies noilgums, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka minētais uzņēmums nevar saņemt samazinājumu 10 % apmērā, kas tam piešķirts uz šī pamata. Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka, ievērojot pārkāpuma raksturu, naudas soda pamatsummai par Eiropas vienošanos jābūt vienādei ar to, kas ir noteikta par visiem nolīgumiem, un ka fakts par konstatējumu attiecībā uz *BASF*, ka par vienu no tam pārmestajām darbībām nevar noteikt sodu noilguma dēļ, neizraisa tam uzlikta naudas soda samazinājumu. Par spīti iegūtajam samazinājumam minētā noilguma dēļ, Pirmās instances tiesa naudas soda galīgo summu noteica 35,024 miljonu EUR apmērā, proti, par EUR 54 000 vairāk nekā *BASF* Komisijas uzlikta naudas soda summa.

Lietā *Coats Holdings* un *Coats*/Komisija⁴⁰ Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka prasītājas loma būtībā aprobežojusies ar aizliegtās vienošanās pamatlīguma stāšanās spēkā veicināšanu. Tā kā tās loma drīzāk līdzinājās starpnieka, nevis pilntiesīga aizliegtās vienošanās dalībnieka lomai, Pirmās instances tiesa, lai ņemtu vērā atbildību mīkstinošus apstākļus, uzskatīja par lietderīgu samazināt naudas soda summu par 20 %.

d) Pārkāpjošo darbību attiecināmība

Spriedumā lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija⁴¹ Pirmās instances tiesa uzsvēra, ka Komisijas tiesības adresēt sabiedrību grupas mātes sabiedrībai lēmumu, ar kuru nosaka naudas sodu

³⁹ Komisijas 1996. gada 18. jūlija Paziņojums par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās par aizliegtu vienošanos (OV 1996, C 207, 4. lpp.).

⁴⁰ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-36/05 (apelācijas stadijā, C-468/07 P).

⁴¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. decembra spriedums lietā T-112/05.

mātes sabiedrībai, neizriet ne no tā, ka mātes sabiedrība būtu pamudinājusi savu meitas sabiedrību izdarīt pārkāpumu, ne arī, pamatotāk, no mātes sabiedrības dalības minētajā pārkāpumā, bet gan no apstākļa, ka tās veido vienotu uzņēmumu EKL 81. panta nozīmē.

Īpašajā gadījumā, kad mātes sabiedrībai pieder tās meitas sabiedrības, kura ir pārkāpjošās rīcības īstenotāja, visas kapitāla daļas, pastāv vienkārša prezumpcija, ka šī mātes sabiedrība īsteno izšķirošu ietekmi pār savas meitas sabiedrības rīcību. Mātes sabiedrībai ir jāatspēko šāda prezumpcija, iesniedzot Pirmās instances tiesas vērtējumam visus pierādījumus par organizatoriskajām, ekonomiskajām un juridiskajām saitēm starp tās meitas sabiedrību un pašu mātes sabiedrību, lai pierādītu, ka tās neveido vienotu ekonomisku vienību.

2. Judikatūras jaunumi EKL 82. panta jomā

a) Spriedums lietā *Microsoft/Komisija*

Šajā gadā Pirmās instances tiesas darbību iezīmēja virspalātas pasludinātais spriedums lietā *Microsoft/Komisija*⁴², ar ko būtībā tika noraidīta prasība par Komisijas lēmuma⁴³ atcelšanu.

Papildus 497 miljonu EUR naudas sodam Komisija bija uzlikusi *Microsoft* pienākumu izbeigt konstatēto stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, pirmkārt, izpaužot informāciju par nepieciešamo savstarpējo izmantojamību uzņēmumiem, kas vēlas izstrādāt un izplatīt darba grupas serveru operētājsistēmas, un, otrkārt, piedāvājot tirdzniecībā personālo datoru *Windows* operētājsistēmas versiju, kurā nav ietverta *Windows Media Player* programma. Lai Komisijai palīdzētu kontrolēt koriģējošo pasākumu ievērošanu, ar lēmumu tika ieviests uzraudzības mehānisms, kas ietvēra neatkarīga pārstāvja noteikšanu.

Pirmās instances tiesa noraidīja visas prasītājas pretenzijas par Komisijas norādīto dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī par tās noteiktajiem koriģējošajiem pasākumiem un naudas sodu, savukārt atcēla lēmuma noteikumus par neatkarīgo pārstāvi.

Pirmkārt, attiecībā uz ļaunprātību atteikumā sniegt informāciju par savstarpējo izmantojamību Pirmās instances tiesa noraidīja visus *Microsoft* argumentus, ar ko tika apstrīdēti Komisijas izvirzītais savstarpējās izmantojamības jēdziens un pakāpe, kā arī uzliktā koriģējošā pasākuma loģiskums. Pēc tam Pirmās instances tiesa izvērtēja jautājumu par intelektuālā īpašuma tiesībām vai komercnoslēpumu, kas attiecās uz *Microsoft* sakaru protokoliem vai to specifikācijām. Atsaukdamās uz Tiesas judikatūru⁴⁴, Pirmās instances tiesa atgādināja, ka tikai izņēmuma apstākļos īpašuma tiesību turētāja ekskluzīvo tiesību

⁴² Pirmās instances tiesas 2007. gada 17. septembra spriedums lietā T-201/04.

⁴³ Komisijas 2006. gada 24. maija Lēmums 2007/53/EK par procesu saskaņā ar [EKL] 82. pantu un Eiropas Ekonomikas zonas līguma 54. pantu pret *Microsoft Corporation* (Lieta Nr. COMP/C-3/37.792 – *Microsoft*) (OV 2007, L 32, 23. lpp.).

⁴⁴ Tiesas 1988. gada 5. oktobra spriedums lietā 238/87 *Volvo*, *Recueil*, 6211. lpp.; 1995. gada 6. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-241/91 P un C-242/91 P *RTE un ITP/Komisija*, saukts "Magill", *Recueil*, I-743. lpp.; 1998. gada 26. novembra spriedums lietā C-7/97 *Bronner*, *Recueil*, I-7791. lpp., kā arī 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-418/01 *IMS Health*, *Recueil*, I-5039. lpp.

īstenošana var izraisīt šādu ļaunprātību, proti, ja, pirmkārt, atteikums attiecas uz precī vai pakalpojumu, kas ir neatņemama sastāvdaļa noteiktas darbības īstenošanai blakus tirgū, otrkārt, atteikums pēc rakstura izslēdz jebkādu efektīvu konkurenci blakus tirgū, treškārt, atteikums ir šķērslis tāda jauna produkta radīšanai, pēc kura ir potenciāls patērētāju pieprasījums, un, visbeidzot, šis atteikums nav objektīvi pamatots.

Pārbaudot, vai šajā gadījumā bija šādi apstākļi, Pirmās instances tiesa nolēma, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu, uzskatīdama, ka, pirmkārt, lai varētu efektīvi konkurēt ar darba grupu serveru *Windows* operētājsistēmām, konkurentu operētājsistēmām jānodrošina savstarpēja izmantojamība ar *Windows* vides arhitektūru, pamatojoties uz tādiem pašiem nosacījumiem kā šīm *Windows* sistēmām, otrkārt, ka tirgus attīstība rada konkurences izslēgšanas draudus darba grupu serveru operētājsistēmu tirgū un, treškārt, ka *Microsoft* pārmestais atteikums ierobežo tehnoloģiju izstrādi, kas kaitē patērētājiem EKL 82. panta otrās daļas b) apakšpunkta nozīmē, un ka tādējādi šajā gadījumā pastāvēja apstākļi par jauna produkta radīšanu. Visbeidzot, Pirmās instances tiesa norādīja, ka *Microsoft* nav sniedzis nekādu objektīvu pamatojumu savam atteikumam izpaust informāciju par attiecīgo savstarpējo izmantojamību, nedz pietiekami pierādījis, ka šādas informācijas izpaušana varētu radīt būtiskas negatīvas sekas attiecībā uz tā vēlmi ieviest jauninājumus.

Otrkārt, runājot par personālo datoru *Windows* operētājsistēmas pārdošanu, sasaistot to ar *Windows Media Player*, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka Komisijas analīze par saistīto pārdošanu veidojošajiem elementiem, atgādinot, ka šie elementi ir šādi: pirmkārt, saistošais un saistītais produkts ir divi dažādi produkti, otrkārt, attiecīgajam uzņēmumam ir dominējošs stāvoklis sasaistošā produkta tirgū, treškārt, minētais uzņēmums nesniedz patērētājiem iespēju iegūt saistošo produktu atsevišķi bez saistītā produkta un, ceturtkārt, attiecīgā prakse ierobežo konkurenci, ir saderīga gan ar EKL 82. pantu, gan ar judikatūru⁴⁵.

Treškārt, runājot par uzraudzības mehānismu, kas ietvēra neatkarīga pārstāvja noteikšanu, Pirmās instances tiesa nolēma, ka šāds lēmums nav pamatojams ar Regulu Nr. 17⁴⁶ un tādējādi tas pārsniedz Komisijas izmeklēšanas un izpildes pilnvaras. Tā uzskatīja, ka, izveidodama šādu mehānismu, kas pārstāvim bez termiņa ierobežojuma dod tiesības neatkarīgi no Komisijas piekļūt *Microsoft* atbalstam, informācijai, dokumentiem, telpām un darbiniekiem, kā arī konkrēto šī uzņēmuma attiecīgo produktu programmatūras kodam un kas šādam pārstāvim sniedz iespēju rīkoties pēc savas iniciatīvas vai pēc trešo personu lūguma, Komisija ir pārsniegusi tādas situācijas robežas, kādā tā pati var iecelt savu ārējo ekspertu konsultācijām izmeklēšanā, un ir deleģējusi pilnvaras, ko tikai pati var īstenot. Tāpat Komisija ir pārsniegusi savas pilnvaras, uzdodot *Microsoft* segt ar pārstāvi saistītos izdevumus, lai gan nevienā Regulas Nr. 17 noteikumā nav paredzēts uzlikt uzņēmumiem tādu izdevumu segšanu, kas pašai Komisijai rodas saistībā ar koriģējošo pasākumu izpildes uzraudzīšanu.

⁴⁵ Skat. it īpaši Pirmās instances tiesas 1991. gada 12. decembra spriedumu lietā T-30/89 *Hilti/Komisija*, *Recueil*, II-1439. lpp., un Pirmās instances tiesas 1994. gada 6. oktobra spriedumu lietā T-83/91 *Tetra Pak/Komisija*, *Recueil*, II-755. lpp.

⁴⁶ Minēta iepriekš.

Runājot par uzlikto naudas sodu, Pirmās instances tiesa it īpaši precizēja, ka pienākums norādīt pamatojumu nenozīmē ne to, ka jānorāda ar naudas soda summu saistītais apgrozījums, ne to, ka naudas soda pamatsummas noteikšanā jānošķir dažāda konstatētā ļaunprātīgā izmantošana.

b) Sūdzības noraidoši lēmumi

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Ufex u.c./Komisija* Pirmās instances tiesa atgādināja – lai gan Komisija, īstenodama savu rīcības brīvību, var izlemt izbeigt sūdzības izskatīšanu Kopienas interešu neesamības dēļ⁴⁷, tomēr tā to nevar darīt, pamatojoties vienīgi uz to, ka šādas darbības ir izbeigtas, iepriekš nepārliecinoties, vai konkurenci ierobežojošās sekas nav saglabājušās un vai, vajadzības gadījumā, apgalvoto konkurences pārkāpumu smagums vai to seku saglabāšanās nav tāda, kas attiecībā uz šo sūdzību rada Kopienas intereses. Pat ja konkurenci ierobežojošās sekas nepastāv, Komisijai ir pienākums ņemt vērā apgalvoto pārkāpumu ilgumu un smagumu.

Turklāt attiecībā uz sūdzību par dalīto kompetenci starp Komisiju un valsts iestādēm Pirmās instances tiesa precizēja, ka nedz subjektīva valsts iestāžu vai tiesu attieksme, ka Komisija ir atbilstošāka iestāde jautājuma izskatīšanai, nedz sadarbība starp Komisiju un kādu valsts iestādi nevar radīt Komisijas ekskluzīvu kompetenci vai ļaut sagaidīt, ka tā pieņems lēmumu par Kopienas interešu pastāvēšanu. Tāpat Komisijai nav pienākuma piešķirt lietai prioritāti, ja valsts tiesa ir atlikusi nolēmuma pieņemšanu, gaidot Komisijas lēmumu.

c) EKL 82. panta piemērošana šķērssubsīdijām

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Ufex u.c./Komisija* Pirmās instances tiesa nolēma, ka dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma šķērssubsīdiju no nozares, kurā tam ir ar likumu noteikts monopols, piešķiršana meitas sabiedrībai, kas ir pakļauta konkurencei, kā tāda neveido dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu neatkarīgi no rezervētajā nozarē un konkurencei atvērtajā nozarē īstenotās politikas. Vienīgais fakts, ka ekskluzīvas tiesības tiek piešķirtas vienam uzņēmumam, lai nodrošinātu, ka tas sniedz pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, nav ne pretrunā tam, ka šis uzņēmums gūst peļņu no tam rezervētajām darbībām, ne arī rada šķēršļus uzņēmuma darbības paplašināšanai jomās, kas nav rezervētas. Tomēr līdzdalības uzņēmumā iegūšana un, pēc analogijas, šķērssubsīdiju piešķiršana var izraisīt problēmas attiecībā uz Kopienas konkurences noteikumiem gadījumā, ja monopolstāvoklī esošā uzņēmuma izmantotie līdzekļi radušies, rezervētajā tirgū izmantojot pārmērīgas vai diskriminējošas cenas, vai cita veida negodīgas prakses rezultātā. Līdz ar to dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma pakalpojumu sniegšana meitas sabiedrībai zem tirgus cenas katrā ziņā nav šķērslis konkurentiem, ja meitas sabiedrība šīs subsīdijas izmanto, lai gūtu lielāku peļņu vai izmaksātu lielākas dividendes. Tas pats attiecas uz faktu, ka šī meitas sabiedrība savas cenas pielīdzina konkurentu cenām un gūst ievērojamu peļņu, jo šāda rīcība neiespaido klienta izdarīto pakalpojuma sniedzēja izvēli.

⁴⁷ Par Kopienas intereses jēdzienu skat. arī Pirmās instances tiesas 2007. gada 3. jūlija spriedumu lietā T-458/04 *Au lys de France/Komisija* un 2007. gada 12. jūlija spriedumu lietā T-229/05 *AEPI/Komisija* (apelācijas stadijā, C-425/07 P).

d) Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana

Spriedumā lietā *Duales System Deutschland/Komisija* («Der Grüne Punkt»)⁴⁸ Pirmās instances tiesa nolēma, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ir uzņēmuma, kas pārvalda iepakojuma savākšanas un pārstrādes sistēmu, kura attiecas uz visu teritoriju, rīcība, kas izpaužas kā prasība šo sistēmu izmantojošiem uzņēmumiem maksāt par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar tā logotipu, ja šie uzņēmumi pierāda, ka tie daļai vai visam šim iepakojumam neizmanto minēto sistēmu. Tomēr tas šim uzņēmumam neliedz iespēju saņemt piemērotu samaksu tikai par preču zīmes lietošanu, ja ir pierādīts, ka iepakojumu ar tā logotipu ir savākusi un pārstrādājusi cita sistēma. Logotipa piestiprināšana atbilst pakalpojumam, jo ar to patērētājam tiek norādīts, ka sistēma ir nodota viņa rīcībā.

e) Plēsonīgas cenas

Pamatodamās uz spriedumu lietā *AKZO/Komisija*⁴⁹, Pirmās instances tiesa spriedumā lietā *France Télécom/Komisija*⁵⁰ atgādināja, ka pastāv divas dažādas analīzes metodes, lai noteiktu, vai uzņēmums ir izmantojis plēsonīgas cenas. Cenas, kas ir zemākas par vidējām mainīgajām izmaksām un kuras piemēro uzņēmums dominējošā stāvoklī, tiek uzskatītas *per se* par ļaunprātīgām, jo uzņēmuma vienīgā interese šādu cenu piemērošanā ir izskaust savus konkurentus, taču cenas, kas ir zemākas par vidējām kopējām izmaksām, bet lielākas par vidējām mainīgajām izmaksām, ir jāuzskata par ļaunprātīgām tikai tad, ja tās tiek noteiktas tāda plāna ietvaros, kura mērķis ir izskaust konkurentu. Šis nodoms likvidēt konkurenci ir jāpierāda ar pamatotiem un saskaņotiem pierādījumiem, un netiek prasīts pierādīt attiecīgās prakses konkrētas sekas.

Šajā sakarā jānorāda, ka pēc pārkāpuma izdarīšanas radušies ieņēmumi un izmaksas nav jāņem vērā, novērtējot, kādā mērā attiecīgajā laika posmā tikušas segtas izmaksas. EKL 82. pantā ir minēts stāvoklis, ko attiecīgais uzņēmums kopējā tirgū ieņem brīdī, kad tas ir izdarījis pārkāpumu. Tomēr nav jāiesniedz papildu pierādījumi, lai pierādītu, ka attiecīgajam uzņēmumam bijusi reāla iespēja atgūt zaudējumus.

Turklāt Pirmās instances tiesa nolēma, ka nevar apgalvot, ka dominējošā uzņēmuma tiesības pielāgoties konkurenta cenām ir absolūtas, ja it īpaši šīs tiesības var attaisnot plēsonīgu cenu noteikšanu, kas ir aizliegta Līgumā. Lai gan uzņēmumam dominējošā stāvoklī nevar liegt tiesības aizsargāt savas komercintereses, ja tās tiek apdraudētas, un kaut arī tam iespēju robežās ir jādod iespēja attiecīgi rīkoties, šāda rīcība nav pieļaujama, ja tās mērķis ir nostiprināt dominējošo stāvokli un to ļaunprātīgi izmantot.

⁴⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 24. maija spriedums lietā T-151/01 (apelācijas stadijā, C-385/07 P).

⁴⁹ Tiesas 1991. gada 3. jūlija spriedums lietā C-62/86, *Recueil*, I-3359. lpp.

⁵⁰ Pirmās instances tiesas 2007. gada 30. janvāra spriedums lietā T-340/03 (apelācijas stadijā, C-202/07 P).

f) Dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma saistības

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Alrosa/Komisija* Pirmās instances tiesa pirmo reizi sprieda par tāda lēmuma likumību, ar kuru par saistošām tiek atzītas saistības, ko piedāvājis uzņēmums, kas atrodas dominējošā stāvoklī, un par šāda lēmuma ietekmi uz trešām personām.

Pirmās instances tiesa atzina, ka šāda lēmuma sekas ir konkurences noteikumu pārkāpuma konstatēšanas un sodīšanas procesa izbeigšana. Tādēļ to nevar uzskatīt par tādu, ar ko Komisija vienkārši piekrīt piedāvājumam, ko brīvi iesniedzis sarunu partneris, bet tas ir saistošs pasākums, ar kuru tiek izbeigts pārkāpums, attiecībā uz kuru Komisija izmanto visas ar EKL 81. un 82. pantu piešķirtās pilnvaras ar nosacījumu, ka saistības, ko piedāvā uzņemties attiecīgie uzņēmumi, atbrīvo Komisiju no pārkāpuma pierādīšanas. Atzīstot tirgus dalībnieka noteikta veida rīcību par saistošu attiecībā pret trešajām personām, lēmumam, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003⁵¹ 9. pantu, var netieši būt juridiskas sekas *erga omnes*, kuras attiecīgais uzņēmums pats nebūtu varējis radīt. Kā norādīja Pirmās instances tiesa, tādējādi vienīgi Komisija rada šīs sekas no brīža, kad tā atzīst par saistošām attiecīgā uzņēmuma piedāvātās saistības, un attiecīgi vienīgā uzņemas par tām atbildību. Lai gan Komisijai ir rīcības brīvība, izvēloties Regulā Nr. 1/2003 piedāvātās iespējas atzīt par saistošām attiecīgo uzņēmumu piedāvātās saistības un pieņemt lēmumu saskaņā ar šīs regulas 9. pantu, vai arī izmantot minētās regulas 7. panta 1. punktā noteikto procesu, atbilstoši kuram ir jākonstatē pārkāpums, tai tomēr ir jāievēro samērīguma princips.

Šajā gadījumā Pirmās instances tiesa secināja, ka attiecībā uz Komisijas lēmumu, ar ko tiek uzlikts pienākums izbeigt ilglaicīgas komerciālas attiecības starp diviem uzņēmumiem, kuri ir tāda nolīguma puses, kas var būt dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, ciešā saistība starp abiem Komisijas saskaņā ar EKL 81. un 82. pantu uzsāktajiem procesiem, kā arī apstāklis, ka minētajā lēmumā skaidri nosaukts līgumslēdzējs uzņēmums, lai gan lēmums nav tam adresēts, ir pamats, lai šim pēdējam attiecībā uz procesu kopumā tiktu piešķirtas attiecīgā uzņēmuma tiesības Regulas Nr. 1/2003 nozīmē, kaut gan *stricto sensu* minētais uzņēmums tāds nav procesā saskaņā ar EKL 82. pantu. Līdz ar to šādam uzņēmuma ir tiesības tikt uzklautam par individuālajām saistībām, kuras Komisija paredzējusi atzīt par saistošām, un tam ir jābūt iespējai pilnībā izmantot šīs tiesības.

3. Judikatūras jaunumi koncentrāciju kontroles jomā

Spriedumā lietā *Sun Chemical Group u.c./Komisija*⁵² Pirmās instances tiesa uzsvēra, ka, tā kā Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanas novērtēšanu⁵³ neuzliek pienākumu katrā lietā izvērtēt visus faktoros, kas tajās ir minēti, Komisijai ir rīcības brīvība ņemt vai

⁵¹ Padomes 2002. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.).

⁵² Pirmās instances tiesas 2007. gada 9. jūlija spriedums lietā T-282/06.

⁵³ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (OV 2004, C 31, 5. lpp.).

neņemt vērā noteiktus faktorus un tai nav pienākuma sniegt precīzu pamatojumu par vairāku koncentrācijas aspektu vērtējumu, kas tai šķiet acīmredzami neatbilstoši, bez nozīmes vai nepārprotami otršķirīgi saistībā ar tās vērtēšanu.

Veicot tiesas kontroli, Pirmās instances tiesai nav jāaprobežojas tikai ar izvērtēšanu, vai Komisija ir ņēmusi vērā Pamatnostādnēs minētos elementus kā nozīmīgus, vērtējot koncentrācijas ietekmi, bet tai ir jāizvērtē arī, vai Komisijas pieļautās kļūdas var padarīt apšaubāmu tās secinājumu.

Turklāt, pārbaudot Komisijas analīzi par jaudas rezervēm tirgū, Pirmās instances tiesa secināja, ka, lai apvienošanās rezultātā radušās vienības klienti varētu novērst iespējamu šīs vienības konkurenci deformējošu rīcību, nav nepieciešams, lai tie būtu spējīgi nodot savus pasūtījumus citiem piegādātājiem. Faktiski viņu iespēja nodot būtisku pasūtījuma daļu citiem piegādātājiem var tikt uzskatīta par draudiem, kas var izraisīt pietiekami lielus zaudējumus, lai minēto vienību atturētu no šādas stratēģijas īstenošanas.

4. Soda par konkurenci deformējošām darbībām noteikšanas procedūra

a) Kompetences sadalījums

Regulā Nr. 1/2003 it īpaši paredzēta daudz ciešāka dalībvalstu konkurences iestāžu iesaistīšana Kopienų konkurences noteikumu piemērošanā un šim nolūkam izveidots valsts iestāžu tīkls, kas minētos noteikumus piemēro ciešā sadarbībā. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *France Télécom*/Komisija precizēja, ka Regulā Nr. 1/2003 tomēr galvenā loma pārkāpumu izmeklēšanā uzticēta Komisijai. Lai gan minētās regulas 11. panta 1. punktā noteikts vispārējs noteikums, saskaņā ar kuru Komisijai un valsts iestādēm ir cieši jāsadarbojas, tas neliek Komisijai atturēties no pārbaudes veikšanas lietā, kura paralēli ir valsts konkurences iestādes izskatīšanā. Vēl jo vairāk no šīs normas nevar secināt, ka, ja valsts konkurences iestāde ir uzsākusi izmeklēšanu par konkrētiem faktiem, Komisijai nekavējoties ir liegts uzsākt lietas izskatīšanu vai par to sākotnēji interesēties. Gluži pretēji, no šajā normā noteiktās prasības par Komisijas un valsts iestāžu sadarbību izriet, ka tās vismaz tādās sākotnējās stadijās kā pārbaudes var darboties paralēli.

Turklāt Regulas Nr. 1/2003 11. panta 6. punktā, prasot vienīgi apspriesties ar attiecīgo valsts iestādi, paredzēts, ka Komisija saglabā iespēju uzsākt procedūru, lai pieņemtu lēmumu, pat ja valsts iestāde šo lietu jau risina. *A fortiori* Regula Nr. 1/2003 nav interpretējama tādējādi, ka tā paralēlā lietā aizliedz Komisijai lemt par pārbaudes turpināšanu, kas ir tikai sagatavošanas akts lietas izskatīšanai pēc būtības un nenozīmē formālu procedūras uzsākšanu.

b) Advokātu un klientu saziņas konfidencialitāte

Iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Akzo Nobel Chemicals* un *Akcros Chemicals*/Komisija Pirmās instances tiesa lēma par tāda principa piemērojamību, ko Tiesa apstiprinājusi spriedumā lietā *AM & S*/Komisija⁵⁴ un saskaņā ar kuru Komisijai izmeklēšanas pilnvaras, kas tai piešķirtas, lai atklātu konkurences tiesību pārkāpumus, ir jāīsteno, ar zināmiem nosacījumiem ievērojot advokātu un klientu saziņas konfidencialitāti.

Runājot par procedūru, kas jāievēro pārbaudē, Pirmās instances tiesa nolēma, ka uzņēmumam ir tiesības liegt Komisijas pārstāvjiem iespēju, kaut vai vispārīgi, iepazīties ar dokumentiem, kurus tas uzskata par konfidencialiem, ar nosacījumu, ka tas uzskata, ka šāda vispārīga pārbaude nav iespējama bez visa satura atklāšanas, un ka tas pārstāvjiem sniedz motivētu paskaidrojumu. Ja Komisija uzskata, ka uzņēmuma iesniegtie fakti nav tādi, lai pierādītu attiecīgo dokumentu konfidencialo raksturu, šie pārstāvji var ievietot vienu dokumenta kopiju aizzīmogotā aploksnē un aiznest sev līdzi, lai strīdu atrisinātu vēlāk. Pirmās instances tiesa uzskata, ka šī procedūra ļauj novērst advokātu un klientu saziņas konfidencialitātes aizsardzības principa pārkāpšanas risku, atstājot Komisijai iespēju saglabāt noteiktu kontroli pār dokumentiem, un izvairīties no šo dokumentu pazūšanas riska vai vēlākas manipulācijas ar tiem.

Runājot par aizsargātu dokumentu veidiem, Pirmās instances tiesa noteica, ka uz uzņēmuma iekšējiem dokumentiem, pat ja nav notikusi to apmaiņa ar advokātu vai tie nav izstrādāti, lai tos nosūtītu advokātam, varētu attiekties advokātu un klientu saziņas konfidencialitāte, ja tie ir sagatavoti, tikai lai lūgtu advokātam juridisku palīdzību tiesību uz aizstāvību izmantošanas ietvaros. Savukārt ar to vien, ka par kādu dokumentu ir runāts ar advokātu, nepietiek, lai dokumentam piešķirtu šo aizsardzību. Pirmās instances tiesa piebilst – apstāklis, ka dokuments ir izstrādāts programmas par atbilstību konkurences tiesībām ietvaros, nav pietiekams, lai pats par sevi aizsargātu šo dokumentu. Šajās programmās plaši tiek ietverti uzdevumi un aptverta informācija, kas lielā daļā pārsniedz tiesību uz aizstāvību izmantošanu.

Turklāt Pirmās instances tiesa apstiprināja, ka, lai gan patiešām uzņēmuma jurista īpašās lomas atzīšana un saziņas ar viņu konfidencialitātes aizsardzība šodien ir izplatītāka nekā sprieduma lietā *AM & S* pasludināšanas laikā, tomēr dalībvalstu tiesībās nav iespējams identificēt ne vienotas, ne acīmredzama vairākuma tendences šajā sakarā. Tādēļ ir jā saglabā minētajā spriedumā izdarītā Tiesas izvēle aizsargātajā saziņā neiekļaut saziņu starp uzņēmumiem un padomdevējiem, kurus ar tiem saista darba tiesiskās attiecības.

c) Samērīguma princips

Spriedums lietā *CB*/Komisija⁵⁵ sniedz precizējumus par to, ar kādiem nosacījumiem Komisija ar lēmumu var noteikt pārbaudes, kurām attiecīgajiem uzņēmumiem vai

⁵⁴ Tiesas 1982. gada 18. maija spriedums lietā 155/79, *Recueil*, 1575. lpp.

⁵⁵ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. jūlija spriedums lietā T-266/03.

uzņēmumu apvienībām saskaņā ar Regulas Nr. 17 14. panta 3. punktu (un turpmāk – Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktu) ir pienākums pakļauties.

Prasītājs, ekonomisko interešu grupējums, ko saskaņā ar Francijas tiesībām izveidojušas galvenās Francijas kredītiestādes, lai nodrošinātu bankas karšu maksājumu sistēmu savstarpējo izmantojamību, apgalvoja, ka ar lēmumu, ar kuru ir noteikta saistoša pārbaude attiecībā pret to, tiekot pārkāpts samērīguma princips, jo šāda pārbaude neesot vajadzīga un piemērots līdzeklis Komisijai vēlāmās informācijas iegūšanai. Pirmās instances tiesa šo pamatu noraidīja, atgādinādama, ka Komisijai izdarāmā izvēle starp dažādiem instrumentiem, kas tai pieejami informācijas iegūšanai, ir atkarīga nevis no tādiem apstākļiem kā situācijas īpašā nopietnība, krasā steidzamība vai nepieciešamība īstenot pilnīgu diskretumu, bet gan no vajadzības veikt pienācīgu izmeklēšanu, ņemot vērā katras lietas īpašās iezīmes. Pirmās instances tiesa norādīja, ka šajā gadījumā apstrīdētais lēmums ir vērsts uz to, lai iegūtu informāciju par zināmu lielo Francijas banku iespējamo nodomu neiekļaut potenciālos ienācējus Francijas bankas maksājumu karšu izdošanas tirgū, kā arī par konfidenciālas komercinformācijas apmaiņu, ko Komisija cerēja atrast prasītāja telpās. Ņemot vērā gan meklētās informācijas raksturu, gan šo banku nozīmi grupējuma struktūrā, Pirmās instances tiesa nolēma, ka ar Komisijas izvēli nav pārkāpts samērīguma princips, jo ir grūti iedomāties, ka minētā iestāde šo informāciju būtu varējusi iegūt ar citiem līdzekļiem, nevis ar lēmumu par pārbaudes noteikšanu.

d) Komisijas lēmumu publicēšana un nevainīguma prezumpcija

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse*/Komisija Pirmās instances tiesa attīstīja principus, kas tās spriedumā lietā *Bank Austria Creditanstalt*/Komisija⁵⁶ noteikti par Komisijas pilnvarām publicēt savus lēmumus un par dienesta noslēpuma ievērošanu, un precizēja, ka šie jēdzieni ir jāinterpretē nevainīguma prezumpcijas principa kontekstā.

Atsaucoties uz šo pēdējo principu, prasītāja apgalvoja, ka lēmuma par peroksīdiem publicēšana bijusi nelikumīga, jo tajā bija ietverti konstatējumi par prasītājas iespējami prettiesisku rīcību. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa norādīja, ka, lai gan saskaņā ar iepriekš minēto spriedumu lietā *Bank Austria Creditanstalt*/Komisija uzņēmuma interese, lai detalizēta informācija par tā konkurenci deformējošo rīcību, ko tam pārmet Komisija, netiktu publiski izpausta, nav īpaši aizsargājama, minētās judikatūras piemērošana nozīmē, ka konstatētais pārkāpums ir jānorāda lēmuma rezolutīvajā daļā, jo šāds apstāklis ir neizbēgams, lai minētais uzņēmums šo lēmumu varētu apstrīdēt tiesā. Tā kā lēmumā par peroksīdiem šis nosacījums attiecībā uz prasītāju nebija ievērots, Pirmās instances tiesa nolēma, ka konstatējumi par prasītāju nav juridiski pierādīti un tos nevar izpaust. Šāda situācija ir pretrunā nevainīguma prezumpcijas principam un pārkāpj dienesta noslēpuma aizsardzības principu, kas paredz, ka prasītāja reputācija un cieņa tiek aizsargātas.

⁵⁶ Pirmās instances tiesas 2006. gada 30. maija spriedums lietā T-198/03, Krājums, II-1429. lpp.

Valsts atbalsts

1. Materiālo tiesību normas

a) Valsts atbalstu veidojošie elementi

Pērn vairākos Pirmās instances tiesas spriedumos ir risināta valsts atbalsta pasākumu kvalifikācijas problemātika. It īpaši jāmin spriedums lietā *Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisija*⁵⁷, ar kuru Pirmās instances tiesa daļēji atcēla Komisijas lēmumu, ar ko tika noteikta tāda valsts atbalsta atgūšana, ko veidoja Grieķijas Republikas tolerance pret pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk tekstā – “PVN”) nemaksāšanu par lidmašīnu degvielu un rezerves daļām. Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka Komisija nav pārbaudījusi, vai šāda nemaksāšana ir sniegusi reālu ekonomisku priekšrocību, kas to ļautu kvalificēt kā valsts atbalstu. Tā kā PVN principā ir neitrāls attiecībā uz konkurences apstākļiem, jo to var vai nu nekavējoties atskaitīt kā priekšnodokli, vai arī atgūt īsā termiņā, vienīgo prasītājas priekšrocību varēja veidot naudas plūsmas priekšrocība, kas izrietēja no īslaicīgas priekšnodokļa izmaksas. Tādējādi Pirmās instances tiesa norādīja, ka šajā gadījumā PVN nemaksāšana principā nebija pietiekama, lai prezumētu, ka prasītāja ir guvusi priekšrocību EKL 87. panta nozīmē.

Spriedumā lietā *Bouygues un Bouygues Télécom/Komisija*⁵⁸ Pirmās instances tiesa apstiprināja Komisijas lēmumu, ar kuru tika atzīta valsts atbalsta neesamība tādas selektīvas priekšrocības neesamības dēļ, kas noteiktiem operatoriem piešķirta ar valsts pasākumu, ar ko tiek samazināta šo operatoru maksa par *UMTS (Universal Mobile Telecommunications System)* licencēm, lai vienādotu visu licenču piešķiršanas nosacījumus. No tā izrietošais valsts līdzekļu zudums nav pietiekams, lai raksturotu valsts atbalsta esamību, jo tas bija nenovēršams sistēmas uzbūves dēļ, kā arī Kopienų telekomunikāciju pakalpojumu regulējuma dēļ, kas ir pamatots ar vienlīdzīgu attieksmi pret operatoriem gan licenču piešķiršanā, gan maksas noteikšanā. Pirmās instances tiesa turklāt uzsvēra, ka potenciālā priekšrocība, kas iegūta, pateicoties agrākai licenču izsniegšanai pirmajiem operatoriem, šajā gadījumā ieinteresētajām personām nav piešķirta tādēļ, ka *UMTS* tīkls tika ieviests novēloti.

b) Pienākums norādīt pamatojumu

Ar spriedumu apvienotajās lietās *Īrija u.c./Komisija*⁵⁹ Pirmās instances tiesa atcēla Komisijas lēmumu par akcīzes nodokļa atbrīvojumu minerāleļļām, ko izmanto par kurināmo alumīnija ražošanā noteiktos Īrijas, Francijas un Itālijas reģionos, pēc savas ierosmes atklādama pamatojuma trūkumu attiecībā uz šī pasākuma nekvalificēšanu par

⁵⁷ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-68/03.

⁵⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 4. jūlija spriedums lietā T-475/04 (apelācijas stadijā, C-431/07 P).

⁵⁹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. decembra spriedums apvienotajās lietās T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 un T-69/06.

“pastāvošu atbalstu”, kas noteikts ar Regulu Nr. 659/1999⁶⁰. Saskaņā ar minētās regulas 1. panta b) punkta v) apakšpunktu pastāvošs atbalsts ir tāds, attiecībā uz kuru iespējams konstatēt, ka tā ieviešanas laikā tas nav bijis atbalsts, bet pēc tam kopējā tirgus attīstības dēļ tas kļuvis par atbalstu, kaut arī attiecīgā dalībvalsts to nav mainījusi. Pirmās instances tiesa norādīja, ka saskaņā ar akcīzes nodokli reglamentējošajām Kopienas tiesību normām strīdīgie atbrīvojumi tika atļauti un pagarināti ar vairākiem Padomes lēmumiem, kas tika pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma. Šādos apstākļos Pirmās instances tiesa nolēma, ka Komisija, nolemdama attiecīgo atbalstu neuzskatīt par pastāvošu saskaņā ar iepriekš minēto Regulas Nr. 659/1999 noteikumu, nebija tiesīga apstiprināt, ka tas nav piemērojams attiecīgajam gadījumam.

Iepriekš minētais spriedums lietā *Salvat père et fils* u.c./Komisija precizē Pirmās instances tiesas judikatūru par prasību pamatot Komisijas lēmumus, kas ir pieņemti par dažādiem pasākumiem, ko tā saskaņā ar EKL 87. pantu uzskata par valsts atbalstu. Šajā spriedumā Pirmās instances tiesa precizēja, ka Komisijas lēmumā vispārīgi veikta EKL 87. panta piemērošanas nosacījumu pārbaude pati par sevi nav uzskatāma par pretēju pamatojuma pienākumam, it īpaši tādēļ, ka attiecīgie pasākumi bija viena un tā paša darbības plāna sastāvdaļas.

Spriedumā lietā *Département du Loiret*/Komisija⁶¹ Pirmās instances tiesa savukārt konstatēja pamatojuma nepietiekamību Komisijas lēmumā, kurā par nesaderīgu ar kopējo tirgu tika atzīts valsts atbalsts, kas uzņēmumam piešķirts nelikumīgi, atsavinot tam labiekārtotu zemes gabalu par izdevīgāku cenu. Pirmās instances tiesa norādīja, ka šajā lēmumā nav vajadzīgās informācijas par atgūstamās atbalsta summas aprēķina metodi, it īpaši par saliktās procentu likmes piemērošanu, lai aktualizētu subsīdijas sākotnējo vērtību.

c) Atgūšana

Saskaņā ar judikatūru, kas pārņemta un iestrādāta Regulas Nr. 659/1999 13. panta 1. punktā, Komisija lēmumu var pieņemt, pamatojoties uz pieejamo informāciju, ja tā saskaras ar dalībvalsti, kas nepilda tās pienākumu sadarboties un atsakās sniegt Komisijas pieprasītās ziņas, lai pēdējā varētu pārbaudīt atbalsta saderību ar kopējo tirgu. Spriedumā lietā *MTU Friedrichshafen*/Komisija⁶² Pirmās instances tiesa nolēma, ka, lai gan minētās regulas 13. panta 1. punkts Komisijai pēc tajā noteikto procesuālo prasību ievērošanas ļauj pieņemt lēmumu, ar ko, pamatojoties uz pieejamo informāciju, tiek konstatēta atbalsta nesaderība un vajadzības gadījumā dalībvalstij tiek uzlikts pienākums atgūt atbalstu no saņēmēja, tomēr šī norma neļauj Komisijai pat solidārā kārtībā uzlikt konkrētam uzņēmumam pienākumu atmaksāt noteiktu summu no atbalsta, kas atzīts par nesaderīgu un piešķirts nelikumīgi, ja valsts līdzekļu piešķirums, no kura minētais uzņēmums guvis labumu, izriet vienīgi no pieņēmuma.

⁶⁰ Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.).

⁶¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 29. marta spriedums lietā T-369/00 (apelācijas stadijā, C-295/07 P).

⁶² Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-196/02 (apelācijas stadijā, C-520/07 P).

Spriedumā lietā *Scott/Komisija*⁶³ Pirmās instances tiesa atgādināja, ka nelikumīga atbalsta atgūšanas mērķis ir nevis uzlikt sodu, kas Kopienas tiesībās nav paredzēts, bet gan atņemt atbalsta saņēmējam priekšrocību, ko tas tirgū guvis salīdzinājumā ar saviem konkurentiem, un atjaunot stāvokli, kāds bijis pirms minētā atbalsta piešķiršanas. Līdz ar to Komisija nevar nedz iecietības dēļ uzdot atgūt mazāku summu nekā saņemtā atbalsta vērtība, nedz, lai izteiktu nosodījumu par nelikumības nopietno raksturu, uzdot atgūt lielāku summu nekā atbalsta vērtība.

d) Atbilstošo tiesību normu piemērošana laikā

Spriedumā lietā *Freistaat Sachsen/Komisija*⁶⁴ Pirmās instances tiesa izskatīja prasību atcelt Komisijas lēmumu par Saksijas federālās zemes iestāžu izveidotu atbalsta shēmu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Pirmās instances tiesa atzinīgi pieņēma prasītāja argumentāciju, ka Komisijai esot vajadzējis izvērtēt attiecīgo atbalsta shēmu, ņemot vērā paziņojuma datumā spēkā esošos noteikumus, nevis tos, kas stājušies spēkā pēc šī datuma. Uzsverdama arī sākotnējā atbalsta paziņojuma, kas tika darīts zināms pirms pēdējās regulas stāšanās spēkā, pilnīgo raksturu, Pirmās instances tiesa norādīja, ka jaunas normas par valsts atbalsta saderību piemērošana paziņotam atbalstam pirms tās stāšanās spēkā ir pieļaujama tikai tad, ja no attiecīgā jaunā tiesiskā regulējuma formulējuma, mērķiem un struktūras izriet, ka to ir iecerēts piemērot ar atpakaļejošu spēku un, ja, vajadzības gadījumā, ir pienācīgi ievērota ieinteresēto personu tiesiskā palāvība.

2. Procesuālo tiesību normas

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Scott/Komisija* Pirmās instances tiesa precizēja – lai gan nevienā EKL 88. pantā noteiktās valsts atbalsta kontroles procedūras noteikumā atbalsta saņēmējam nav paredzēta īpaša loma starp ieinteresētajām personām un lai gan tam šajā procedūrā nav dalībnieka statusa, Komisijai, ņemot vērā tās pienākumu rūpīgi un objektīvi izvērtēt lietas materiālus, zināmos apstākļos var būt pienākums ņemt vērā saņēmēja apsvērumus, kas iesniegti pēc termiņa, kāds ieinteresētajām personām noteikts ar lēmumu par formālas izmeklēšanas procedūras uzsākšanu.

Šajā spriedumā Pirmās instances tiesa precizēja arī savu judikatūru, saskaņā ar kuru Komisijas lēmuma valsts atbalsta jomā likumība jānovērtē, ņemot vērā informāciju, kas varēja būt Komisijas rīcībā brīdī, kad tā pieņēma lēmumu, un tādējādi prasītājs nevar atsaukties uz faktu argumentiem, kas Komisijai nav zināmi un kas nav paziņoti formālās izmeklēšanas gaitā. Pirmās instances tiesa precizēja, ka no minētās judikatūras neizriet, ka atbalsta saņēmēja prasībā atcelt tiesību aktu norādītie pierādījumi nav ņemami vērā, lai novērtētu lēmuma likumību, ja tie ir juridiski korekti iesniegti Komisijai administratīvajā procedūrā pirms lēmuma pieņemšanas un ja tie šajā lēmumā nav iekļauti nepamatotu iemeslu dēļ.

⁶³ Pirmās instances tiesas 2007. gada 29. marta spriedums lietā T-366/00 (apelācijas stadijā, C-290/07 P).

⁶⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 3. maija spriedums lietā T-357/02 (apelācijas stadijā, C-334/07 P).

Spriedumā lietā *Tirrenia di Navigazione u.c./Komisija*⁶⁵ prasītājas lūdza atcelt Komisijas lēmumu uzsākt formālu tāda valsts atbalsta izmeklēšanas procedūru, kas piešķirts Itālijas navigācijas uzņēmumiem. Tā kā galvenie jautājumi pēc būtības jau tika atrisināti ar Tiesas spriedumu saistītā lietā⁶⁶, Pirmās instances tiesa norādīja, ka tai atliek tikai pārbaudīt, vai Tiesas izvēlētais risinājums ir attiecināms uz šo lietu, jo prasītāju izvirzītie argumenti atšķirās no argumentiem, uz kuriem Tiesa jau bija atbildējusi, un prasītājām Pirmās instances tiesā nebija iespējas tikt uzklautām Tiesā, tādēļ ka privātpersonu iestāšanās lietā Tiesā tādā tiesvedībā nebija iespējama.

Turklāt, pamatodamās uz Tiesas judikatūru par aizlieguma pārsniegt prasījuma robežas apjomu⁶⁷, Pirmās instances tiesa nolēma, ka gadījumā, kad iestāde atbildētāja nav iesniegusi juridisku apsvērumu, kura izvirzīšana pierādītu apstrīdētā akta likumību, Kopienu tiesai šāds juridisks apsvēruma ir jāņem vērā, lai novērstu likumīga akta atcelšanu. Lidz ar to Pirmās instances tiesa pēc pašas iniciatīvas pamatojās uz apsvērumu, ka ieinteresētās trešās personas nevar panākt lēmuma atcelšanu, pamatojoties uz elementiem, ko valsts iestādes nav iesniegušas Komisijai sākotnējās izmeklēšanas procedūras stadijā, un prasību noraidīja.

EOTK līguma darbības beigas

Virknē šajā gadā pasludināto spriedumu⁶⁸ ir skaidrota EOTK līguma darbības izbeigšanās ietekme uz Komisijas kompetenci konstatēt konkurences noteikumu pārkāpumus ar minēto līgumu reglamentētajās nozarēs.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka EOTK līguma tiesiskās kārtības aizstāšana ar EK līguma tiesisko kārtību ietilpst Kopienu tiesību sistēmas kontinuitātes un tās mērķu kontekstā, kas noteic, ka Eiropas Kopiena nodrošina to tiesību un pienākumu ievērošanu, kas ir radušies saskaņā ar EOTK līgumu. Tādējādi centieniem sasniegt mērķi nodrošināt netraucētu konkurenci nozarēs, kas sākotnēji veidoja ogļu un tērauda kopējo tirgu, netraucē tas, ka EOTK līguma darbība ir beigusies, jo šis mērķis ir paredzēts arī EK līgumā. Citiem vārdiem, nozares, uz kurām iepriekšēji attiecās EOTK līgums, *lex specialis*, no 2002. gada 24. jūlija automātiski ir nonākušas EK līguma, *lex generalis*, piemērošanas jomā.

Tomēr Pirmās instances tiesa precizēja, ka katra līguma ietvaros iestādēm ir kompetence īstenot tikai tās pilnvaras, kuras tām piešķirtas ar minēto līgumu. Savukārt principu, kas

⁶⁵ Pirmās instances tiesas 2007. gada 20. jūnija spriedums lietā T-246/99.

⁶⁶ Tiesas 2001. gada 9. oktobra un 2005. gada 10. maija spriedumi lietā C-400/99 Itālija/Komisija, attiecīgi *Recueil*, I-7303. lpp., un *Krājums*, I-3657. lpp.

⁶⁷ Tiesas 2006. gada 13. jūnija rīkojums lietā C-172/05 P *Mancini*/Komisija.

⁶⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-25/04 *González y Díez*/Komisija un 2007. gada 25. oktobra spriedums apvienotajās lietās T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 un T-98/03 *SP u.c.*/Komisija. Pēdējā spriedumā izskatītie jautājumi veidoja lietas priekšmetu arī tā paša datuma spriedumos lietā T-45/03 *Riva Acciaio*/Komisija, lietā T-77/03 *Feralpi Siderurgica*/Komisija un lietā T-94/03 *Ferriere Nord*/Komisija.

reglamentē noteikumu nepārtrauktību laikā, dēļ var būt piemērojamas materiālās tiesību normas, kas vairs nav spēkā brīdī, kad Kopienu iestāde pieņem aktu.

Piemērojot šos principus, Pirmās instances tiesa ar spriedumu lietā *SP u.c./Komisija* atcēla lēmumu, ko Komisija pēc EOTK līguma darbības beigām bija pieņēmusi, pamatojoties uz EOTK 65. panta 4. un 5. punktu, nevis uz atbilstošajiem Regulas Nr. 17⁶⁹ noteikumiem, lai konstatētu EOTK 65. panta 1. punkta pārkāpumu, ko bija izdarījuši vairāki Itālijas betona stiegru ražotāji, un ar kuru tā attiecīgajiem uzņēmumiem bija uzlikusi naudas sodu.

Savukārt spriedumā lietā *González y Díez/Komisija* Pirmās instances tiesa nolēma, ka Komisija pēc EOTK līguma darbības beigām bija tiesīga pieņemt lēmumu par tādās nozarēs piešķirtu valsts atbalstu, kuras ietilpa minētā līguma piemērošanas jomā, pamatojoties uz EKL 88. panta 2. punktu, attiecībā uz situācijām, kas bija izveidojušās pirms EOTK līguma darbības beigām. Tomēr, runājot par materiāltiesiskajiem noteikumiem, Pirmās instances tiesa secināja, ka Komisija nebija tiesīga pārbaudīt strīdīgo atbalstu, ņemot vērā regulu, kas pieņemta EK līguma ietvaros.

Kopienas preču zīme

Arī šajā gadā saistībā ar Regulu Nr. 40/94⁷⁰ tika izskatīts liels skaits lietu (128), kas veidoja 32 % no visām lietām.

1. Absolūti reģistrācijas atteikuma pamatojumi

No pavisam 68 spriedumiem lietās par absolūtu reģistrācijas atteikuma pamatojumu Pirmās instances tiesa ir pasludinājusi trīs spriedumus par tiesību akta atcelšanu⁷¹. Pirmajā spriedumā lietā *Kustom Musical Amplification/ITSB* (Ģitāras forma) tā konstatēja tiesību tikt uzklaušītam un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, tādēļ ka interneta vietnes, kas lekšējā tirgus saskaņošanas birojam (turpmāk tekstā – “ITSB”) bija ļāvušas noraidīt pieprasīto preču zīmi, nebija pieejamas pēc saitēm, ko ITSB prasītājam bija paziņojis pirms lēmuma pieņemšanas.

Spriedumā lietā *IVG Immobilien/ITSB* («I») Pirmās instances tiesa kritizēja nepietiekamo analīzi, uz kuras pamata ITSB attiecībā uz vairākiem finanšu un nekustamo īpašumu pakalpojumiem bija noraidījis grafiska apzīmējuma “i” burta veidā reģistrāciju. Pirmās instances tiesa it īpaši uzskatīja, ka ITSB vajadzēja pamatoties nevis uz konstatējumu par attiecīgā apzīmējuma parasto raksturu, bet gan lemt par jautājumu, vai ar šo apzīmējumu, raugoties no pakalpojumus saņemošās sabiedrības daļas viedokļa,

⁶⁹ Minēta iepriekš.

⁷⁰ Padomes 1993. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV L 11, 1. lpp.).

⁷¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 7. februāra spriedums lietā T-317/05 *Kustom Musical Amplification/ITSB* (Ģitāras forma), 2007. gada 13. jūnija spriedums lietā T-441/05 *IVG Immobilien/ITSB* («I») un 2007. gada 10. oktobra spriedums lietā T-460/05 *Bang & Olufsen/ITSB* (Skaļruņa forma).

konkrēti varēja atšķirt preču zīmes pieteikuma iesniedzējas sniegtos pakalpojumus no tās konkurentu sniegtajiem pakalpojumiem.

Visbeidzot, spriedumā lietā *Bang & Olufsen/ITSB* (Skaļruņa forma) Pirmās instances tiesa konstatēja, ka, it īpaši ņemot vērā sevišķi uzmanīgo vērību, kādu patērētāji izrāda ilgstošas lietošanas un tehnoloģiska rakstura preču pirkumiem, skaļruņa formu, ņemot vērā arī kopējo estētisko rezultātu, var reģistrēt kā trīsdimensiju preču zīmi. Tā turklāt precizēja, ka, lai gan īpašu vai oriģinālu īpašību esamība nav uzskatāma par nosacījumu, bez kura nevar notikt reģistrācija, tomēr to pastāvēšana var piešķirt vajadzīgo atšķirtspējas līmeni preču zīmei, kurai tās pretējā gadījumā nebūtu.

Savukārt spriedumā lietā *Neumann/ITSB* (Mikrofona galviņas forma)⁷² Pirmās instances tiesa apstiprināja ITSB atteikumu mikrofona galviņas formu reģistrēt kā Kopienas preču zīmi. Lai gan attiecīgo preču vidusmēra patērētājs patiešām veltīs lielāku uzmanību preces dažādažām tehniskajām vai estētiskajām detaļām, tas automātiski nenozīmē, ka tas uztvers preces kā tādas, kam ir preču zīmes funkcija. Turklāt atšķirtspēja nevar izrietēt no apstākļa, ka konkurējošie uzņēmumi tikuši piespiesti atteikties ražot vai tirgot tādas pašas formas preces.

2. Relatīvi reģistrācijas atteikuma pamatojumi

a) Preču papildinošais raksturs

Ar spriedumu lietā *El Corte Inglés/ITSB – Bolaños Sabri* («PiraÑAM diseño original Juan Bolaños»)⁷³ Pirmās instances tiesa atcēla ITSB lēmumu, kurā bija atzīta līdzības neesamība starp apģērbiem, apaviem un galvassegām, no vienas puses, un tādiem ādas izstrādājumiem kā rokas somas, portfeli un naudas maki, no otras puses. Vērtējumā par šo preču papildinošo raksturu ir jāņem vērā fakts, ka šādas preces var pildīt kopējo estētisko funkciju un kopumā veidot patērētāju ārējo tēlu. Šīs preces vienojošās saiknes uztvere tādējādi ir jāvērtē, ņemot vērā iespējamu šī ārējā tēla dažādo sastāvdaļu savstarpējo saskaņošanas nepieciešamību šo preču radīšanas vai iegādes procesā. Šāda uztvere var radīt priekšstatu, ka par to ražošanu ir atbildīgs viens un tas pats uzņēmums.

Runājot par šo pašu aspektu, divos citos spriedumos attiecīgi tika uzskatīts, ka papildinošo īpašību līmenis starp vīna glāzēm, karafēm un dekantatoriem, no vienas puses, un vīnu, no otras puses, nav pietiekams, lai atzītu attiecīgo preču līdzību, un ka acīmredzamo atšķirību starp parfimērijas precēm un ādas izstrādājumiem nevar atsvērt apsvērumi, kas ir saistīti ar to iespējamajām estētiskajām papildinošajām īpašībām⁷⁴.

⁷² Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-358/04 *Neumann/ITSB* (Mikrofona galviņas forma).

⁷³ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedums lietā T-443/05.

⁷⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedums lietā T-263/03 *Mülhens/ITSB – Conceria Toska* («TOSKA»). Tāda pati analīze sniegta Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedumos lietā T-28/04 *Mülhens/ITSB – Cara* («TOSKA LEATHER») un lietā T-150/04 *Mülhens/ITSB – Minoronzoni* («TOSKA BLU»).

b) Iebildumi, kas pamatoti ar apzīmējumiem, kuri nav agrākas preču zīmes

Ar Regulas Nr. 40/94 8. panta 4. punktu ir ļauts celt iebildumus pret Kopienas preču zīmes reģistrāciju, pamatojoties uz apzīmējumu, kas nav agrāka preču zīme. Izskatot strīdu starp Čehijas sabiedrību *Budějovický Budvar* un Amerikas Savienoto Valstu sabiedrību *Anheuser-Busch* par Kopienas preču zīmēm «BUDWEISER» un «BUD», Pirmās instances tiesa precizēja ar šo noteikumu piešķirto tiesību apjomu⁷⁵. Tika konstatēts, ka *Budějovický Budvar*, kas agrāk Francijā saskaņā ar Lisabonas vienošanos par cilmes vietu nosaukumu aizsardzību bija reģistrējusi cilmes vietu nosaukumus alum, nevar uz tiem atsaukties, lai iebilstu pret *Anheuser-Busch* pieteikumiem par identiskām vai līdzīgām precēm. Kaut arī ar Lisabonas vienošanos paredzētā aizsardzība tiek attiecināta uz gadījumiem, kuros preces nav līdzīgas, Francijas tiesībās tomēr tiek prasīts, lai ar trešo personu veikto strīdīgo apzīmējumu lietojumu attiecīgo cilmes vietu nosaukumu atpazīstamība Francijā tiktu ļaunprātīgi izmantota vai vājināta, ko *Budějovický Budvar* nebija pierādījusi.

c) Agrākās preču zīmes reputācija

Regulas Nr. 40/94 8. panta 5. punktā ir noteikts, ka tādas agrākas preču zīmes īpašnieks, kurai ir reputācija, ir tiesīgs celt iebildumus pret pieteikumu reģistrēt līdzīgu vai identisku preču zīmi, kaut arī tā attiecas tikai uz precēm un pakalpojumiem, kas atšķiras no tām precēm un pakalpojumiem, par kuriem ir reģistrēta agrāka preču zīme.

Spriedumā lietā *Sigla/ITSB – Elleni Holding («VIPS»)*⁷⁶ bija jānosaka, vai vārdiskas preču zīmes «VIPS» reputācija, kas it īpaši attiecās uz ātrās apkalpošanas restorānu tīklu, var kavēt šādas pašas preču zīmes reģistrāciju, cita starpā attiecībā uz datoru programmēšanas pakalpojumiem, kas ir paredzēti viesnīcām un restorāniem. Pirmās instances tiesa precizēja – iespēja, ka reģistrācijai pieteiktā preču zīme netaisnīgi gūst labumu no agrākās preču zīmes reputācijas vai atšķirtspējas, pastāv tad, ja patērētāju, nesajaucot katrā ziņā attiecīgo preču vai pakalpojumu komerciālo izcelsmi, piesaista pati reģistrācijai pieteiktā preču zīme un tas iegādātos ar to apzīmēto preci vai pakalpojumu tādēļ, ka tas ir apzīmēts ar šo preču zīmi, kas ir identiska vai līdzīga agrākajai preču zīmei ar reputāciju. Līdz ar to šāds vērtējums atšķiras no vērtējuma, kāds būtu jāveic, lai novērtētu attiecīgās preces vai pakalpojuma komerciālās izcelsmes sajaukšanas iespējas esamību. Tā kā vajadzīgie nosacījumi nebija izpildīti, Pirmās instances tiesa šo prasības pamatu noraidīja.

Savukārt spriedumā lietā *Aktieselskabet af 21. november 2001/ITSB – TDK Kabushiki Kaisha («TDK»)*⁷⁷ Pirmās instances tiesa nolēma, ka apstākļi, ka agrākai preču zīmei «TDK», kas apzīmē skaņas un attēlu ierakstu ierīces, ir atšķirtspēja iegūtās reputācijas dēļ, tās

⁷⁵ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-57/04 un T-71/04 *Budějovický Budvar* un *Anheuser-Busch*/ITSB («AB GENUINE Budweiser KING OF BEERS»), apvienotajās lietās no T-53/04 līdz T-56/04, T-58/04 un T-59/04 *Budějovický Budvar*/ITSB – *Anheuser-Busch* («BUDWEISER») un apvienotajās lietās no T-60/04 līdz T-64/04 *Budějovický Budvar*/ITSB – *Anheuser-Busch* («BUD»).

⁷⁶ Pirmās instances tiesas 2007. gada 22. marta spriedums lietā T-215/03.

⁷⁷ Pirmās instances tiesas 2007. gada 6. februāra spriedums lietā T-477/04 (apelācijas stadijā, C-197/07 P).

īpašniekam ļauj lietderīgi iebilst pret tādas pašas preču zīmes reģistrāciju sporta apģērbam. Tā kā agrākā preču zīme tikusi izmantota sponsorēšanas aktivitātēm, it īpaši attiecībā uz sportu, pastāv nākotnes risks, kas nav hipotētisks, ka reģistrācijai pieteiktā preču zīme netaisnīgi gūs labumu no agrākās preču zīmes reputācijas. Turklāt spriedumā lietā *Antartica/ITSB – Nasdaq Stock Market* («nasdaq»)⁷⁸ tika precizēts, ka šādu risku var pierādīt, it īpaši pamatojoties uz loģisku dedukciju, kas izriet no iespējamību analīzes, un ņemot vērā ierasto praksi attiecīgajā komercijas nozarē, kā arī visus pārējos konkrētā gadījuma apstākļus.

3. Spēkā neesamības procedūras

Saskaņā ar Regulas Nr. 40/94 51. un turpmākajiem pantiem ITSБ var iesniegt pieteikumus par jau reģistrētu Kopienas preču zīmju atzīšanu par spēkā neesošām. Trīs prasībās, kas pārskata periodā izskatītas šajā jomā, Pirmās instances tiesa pasludināja divus spriedumus par atcelšanu⁷⁹ un vienā no tiem (lietā *La Perla/ITSБ – Worldgem Brands* («NIMEI LA PERLA MODERN CLASSIC»)) atgādināja, ka Regulas Nr. 40/94 8. panta 5. punkta piemērošana neprasa, lai pastāvētu sajaukšanas iespēja.

Otrajā spriedumā, ar kuru tika panākta atcelšana [lietā *Consorzio per la tutela del formaggio Grana Padano/ITSБ – Biraghi* («GRANA BIRAGHI»)], tika uzdots jautājums, vai aizsardzība, kas ar Regulu Nr. 2081/92⁸⁰ ir piešķirta aizsargātam cilmes vietas nosaukumam (turpmāk tekstā – “ACN”) “grana padano”, pamato preču zīmes «GRANA BIRAGHI» atcelšanu. Atgādinādama, ka Regulas Nr. 40/94 piemērošanai nevajadzētu skart ACN aizsardzību, Pirmās instances tiesa nolēma, ka ITSБ ir pienākums atteikt vai atzīt par spēkā neesošu jebkuru preču zīmi, ar ko tiek pārņemts reģistrēts nosaukums produktiem, uz kuriem reģistrācija neattiecas, vai ar kuru ļaunprātīgi tiek izmantota, imitēta vai izraisīta asociācija ar ACN. Šajā nolūkā tam ir jāveic detalizēta analīze un jāpārbauda, vai reģistrācijai pieteiktajā preču zīmē ietverts tikai ACN sugas vārds. Šāda pārbaude ir jāveic, pamatojoties uz juridiskiem, ekonomiskiem, tehniskiem, vēsturiskiem, kultūras un sociāliem rādītājiem, atbilstošajiem valsts un Kopienas tiesību aktiem, kā arī uz šāda nosaukuma uztveri no vidusmēra patērētāja puses (iespējami noskaidrotu aptaujās). Šajā gadījumā Pirmās instances tiesa nolēma, ka Apelāciju padome kļūdaini ir uzskatījusi, ka nosaukums “grana” ir sugas vārds un ka ACN “grana padano” pastāvēšana nav šķērslis preču zīmes “GRANA BIRAGHI” reģistrācijai.

⁷⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 10. maija spriedums lietā T-47/06 (apelācijas stadijā, C-320/07 P).

⁷⁹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 16. maija spriedums lietā T-137/05 *La Perla/ITSБ – Worldgem Brands* («NIMEI LA PERLA MODERN CLASSIC») un 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-291/03 *Consorzio per la tutela del formaggio Grana Padano/ITSБ – Biraghi* («GRANA BIRAGHI»).

⁸⁰ Padomes 1992. gada 14. jūlija Regula (EEK) Nr. 2081/92 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (OV L 208, 1. lpp.)

4. Formas un procesuālie jautājumi

a) Process lebildumu nodaļā

Pirmās instances tiesa ir nolēmusi, ka formas prasībām atbilstošs ir tāds iebildums, kurā ir vienīgi norādīts, ka tas pamatojas uz sajaukšanas iespēju, jo šāda norāde ir pietiekama, lai ITSB un pieteikuma iesniedzējs uzzinātu, kāds ir iebildumu pamatojums⁸¹. Tiesa ir arī precizējusi, ka ITSB saņemts nepilnīgs fakss ar iebildumu aktu tiek ņemts vērā attiecībā uz iebildumu celšanas termiņa ievērošanu gadījumā, kad iebildumu cēlējs pēc savas iniciatīvas nosūta ITSB minētā akta pilnu versiju⁸².

Runājot par iebildumu pamatotību, Pirmās instances tiesa precizēja, ka lebildumu nodaļai tie ir jāizskata pat tad, ja sākotnējā aktā ir iekļauta vienīgi norāde "Sajaukšanas iespēja", un ka iebilduma pamatojumu paskaidrojumu nevar ņemt vērā, ja tas ir iesniegts citā valodā, nevis iebilduma valodā. Tulkojuma trūkums neizraisa iebilduma kā nepamatota noraidījumu. Tomēr pārbaudē ir jāņem vērā tikai informācija, kas ir iekļauta preču zīmes reģistrācijas pieteikumā, agrākas preču zīmes reģistrācijā un iebilduma akta daļā, kas ir noformēta iebilduma valodā⁸³. Turklāt Pirmās instances tiesa norādīja, ka lebildumu nodaļai nav pienākuma noteikt attiecīgai pusei termiņu šādas nepilnības novēršanai. Līdz ar to minētā nodaļa ir tiesīga atteikties ņemt vērā pierādījumus, ko iebildumu cēlējs nav laicīgi iesniedzis atbilstošajā valodā⁸⁴.

b) Funkcionālā turpinātība

Pirmās instances tiesa pārskata periodā ir atcēlusi trīs Apelāciju padomes lēmumus, kuros netika ņemti vērā fakti un pierādījumi, ko puses nebija laicīgi iesniegušas lebildumu nodaļās⁸⁵. Ievērojot nesenās Tiesas judikatūras⁸⁶ norādes, Pirmās instances tiesa nolēma, ka, lai arī pusei nav beznosacījuma tiesību uz to, lai Apelāciju padome pārbaudītu tās novēloti iesniegtos faktus un pierādījumus, tai tomēr ir rīcības brīvība izlemt, vai minētā informācija, pieņemot attiecīgo lēmumu, ir vai nav jāņem vērā. Šī apstākļa dēļ visiem lēmumiem šajā sakarā jābūt pienācīgi pamatotiem un tajos jānovērtē, pirmkārt, vai šī novēloti iesniegtā informācija varētu būt ļoti svarīga attiecībā uz iebildumu procesa iznākumu un, otrkārt, vai procesa stadija, kurā šī novēlotā iesniegšana notikusi, un pārējie

⁸¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 16. janvāra spriedums lietā T-53/05 *Calavo Growers/ITSB – Calvo Sanz* («Calvo»).

⁸² Pirmās instances tiesas 2007. gada 15. maija spriedums apvienotajās lietās T-239/05, no T-240/05 līdz T-247/05, T-255/05, T-274/05 un T-280/05 *Black & Decker/ITSB – Atlas Copco* (Elektriska instrumenta trīsdimensiju attēls melnā un dzeltenā krāsā u.c.).

⁸³ Spriedums lietā *Calvo*, skat. 81. zemsvītras piezīmi.

⁸⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedums lietā T-192/04 *Flex Equipos de Descanso/ITSB – Leggett & Platt* («LURA-FLEX»).

⁸⁵ Spriedums lietā «LURA-FLEX», skat. iepriekš 82. zemsvītras piezīmi; Pirmās instances tiesas 2007. gada 4. oktobra spriedums lietā T-481/04 *Advance Magazine Publishers/ITSB – Capela & Irmãos* («VOGUE») un 2007. gada 6. novembra spriedums lietā T-407/05 *SAEME/ITSB – Racke* («REVIAN's»).

⁸⁶ Tiesas 2007. gada 13. marta spriedums lietā C-29/05 P *ITSB/Kaul*, Krājums, I-2213. lpp.

apstākļi pieļauj šīs informācijas ņemšanu vērā. Turklāt kādā citā lietā⁸⁷ Pirmās instances tiesa, konstatējuma, ka piemērojamie noteikumi Apelāciju padomei neatstāj nekādu rīcības brīvību, apstiprināja, ka pēdējā pamatoti ir atteikusies ņemt vērā pierādījumus par agrākas preču zīmes faktisko izmantošanu, ko iebildumu cēlējs novēloti iesniedzis lebildumu nodaļai.

Runājot par pienākumu norādīt pamatojumu, Pirmās instances tiesa uzsver – ja Apelāciju padome ir pilnībā apstiprinājusi lebildumu nodaļas lēmumu, šis lēmums, kā arī tā pamatojums veido daļu konteksta, kādā Apelāciju padome ir pieņēmusi savu lēmumu⁸⁸.

Turklāt Pirmās instances tiesa norāda – ja Apelāciju padome relatīvu atteikuma pamatojumu, ko ir izteikusi kāda lebildumu nodaļa, uzskata par nepamatotu, tai ir pienākums izteikties par citiem pamatiem, kas, iespējams, izvirzīti šajā nodaļā, pat ja nodaļa tos ir noraidījusi vai nav izskatījusi⁸⁹.

Pirmās instances tiesa uzskata arī, ka apstāklis, ka puse, kura prasa atcelt Apelāciju padomes lēmumu, ar ko ir apstiprināts iebildums pret pieteiktās preču zīmes reģistrāciju, Apelāciju padomē nav apstrīdējusi konfliktējošo preču zīmju līdzību, nekādā ziņā nevar atbrīvot ITSB no jautājuma, vai šīs preču zīmes ir līdzīgas vai identiskas, izskatīšanas. Tādējādi šī apstākļa dēļ minētā puse, ievērojot Apelāciju padomē izskatāmā strīda juridisko un faktisko kontekstu, nevar zaudēt tiesības apstrīdēt šīs instances saistībā ar šo jautājumu veiktos vērtējumus⁹⁰.

c) Saikne starp absolūtiem un relatīviem atteikuma pamatojumiem

Spriedumā lietā *Ekabe International/ITSB – Ebro Puleva* («OMEGA3»)⁹¹ Pirmās instances tiesa nolēma – ja ITSB iebildumu procesā izdara secinājumu, ka divām preču zīmēm kopīgajam dominējošajam elementam nav atšķirtspējas, tam ir jāatsāk preču zīmes reģistrācijas pieteikuma pārbaudes process un jākonstatē, ka absolūts atteikuma pamatojums nepieļauj minētās preču zīmes reģistrāciju. Šajā gadījumā prasība tika noraidīta ar pamatojumu, ka prasītājam nav nekādas intereses tāda lēmuma atcelšanā, ar kuru, pamatojoties uz relatīvu atteikuma pamatojumu, varētu tikt noraidīts viņa reģistrācijas pieteikums, ja šādas atcelšanas vienīgais iznākums būtu jauna ITSB lēmuma pieņemšana, ar ko, šoreiz pamatojoties uz absolūtu atteikuma pamatojumu, reģistrācijas pieteikums atkal tiktu noraidīts.

⁸⁷ Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. decembra spriedums lietā T-86/05 *K & L Ruppert Stiftung/ITSB – Lopes de Almeida Cunha* u.c. («CORPO livre»).

⁸⁸ Pirmās instances tiesas 2007. gada 21. novembra spriedums lietā T-111/06 *Wesergold Getränkeindustrie/ITSB – Lidl Stiftung* («VITAL FIT»).

⁸⁹ Spriedums lietā «VIPS», minēts iepriekš 76. zemsvirtras piezīmē.

⁹⁰ Pirmās instances tiesas 2007. gada 18. oktobra spriedums lietā T-425/03 *AMS/ITSB – American Medical Systems* («AMS Advanced Medical Services») (apelācijas stadijā, C-565/07 P).

⁹¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 18. oktobra spriedums lietā T-28/05.

d) Iespēja ierobežot preču zīmes reģistrācijas pieteikumā iekļauto preču sarakstu

Pārskata periodā ir veikti jaunievedumi judikatūrā, saskaņā ar kuru prasītājam ir tiesības ierobežot preču zīmes reģistrācijas pieteikumā iekļauto preču sarakstu ar nosacījumu, ka šo paziņojumu var interpretēt tādējādi, ka tas vairāk neprasa noraidošā lēmuma atcelšanu tādēļ, ka tajā ir norādītas prasītāja neiekļautās preces⁹², jo Pirmās instances tiesa divos gadījumos ir atteikusies ņemt vērā izvirzītos ierobežojumus. No vienas puses, fakts, ka sākotnēji preču zīmes reģistrācijas pieteikumā mikrofonu tika ierobežoti ar "studiju mikrofoniem un to sastāvdaļām", tika atzīts par tādu, kas var mainīt strīda priekšmetu, jo konkrētā sabiedrības daļa ir mainījusies salīdzinājumā ar to, ko ņemusi vērā Apelāciju padome⁹³. No otras puses, ierobežojums, kas neietver vienas vai vairāku preču svītrotāšanu no saraksta, bet gan paredz grozīt visu šajā sarakstā minēto preču paredzēto lietojumu, tika uzskatīts par tādu, kas var ietekmēt ITSB veikto Kopienas preču zīmes pārbaudi⁹⁴.

Pieklūve dokumentiem

Trīs spriedumos, kas 2007. gadā pasludināti par Regulu Nr. 1049/2001⁹⁵, Pirmās instances tiesa precizēja noteiktu pārskatāmības principa izņēmumu apjomu, kas šajā regulā paredzēti, lai aizsargātu sabiedrības intereses, pirmkārt, saistībā ar Kopienas starptautiskajām attiecībām un finanšu, monetāro vai ekonomikas politiku, otrkārt, personu privāto dzīvi un neaizskaramību, treškārt, tiesvedībām un, ceturtkārt, saistībā ar izmeklēšanas mērķiem.

Runājot par pirmo no šiem izņēmumiem, kas ir paredzēts Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta trešajā un ceturtajā ievilkumā, spriedumā lietā *WWF European Policy Programme*/Padome tika noteikts, ka Padome bija tiesīga liegt prasītājam piekļuvi kādam starpiestāžu ziņojumam attiecībā uz jautājumiem par ministru konferenci, ko Pasaules tirdzniecības organizācija 2003. gada septembrī sarīkoja Kankunā. Tajā tika nolemts, ka minētā ziņojuma izpaušana radītu saprātīgi paredzamu un vairāk nekā tikai hipotētisku risku, kas var ietekmēt Kopienas un tās dalībvalstu pārrunu iespējas.

Spriedumā lietā *Bavarian Lager*/Komisija Pirmās instances tiesa precizēja tiesību piekļūt dokumentiem izņēmuma, kuram mērķis ir aizsargāt personas privāto dzīvi un neaizskaramību, apjomu (Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts). Pirmās instances tiesa paskaidroja saikni starp Regulu Nr. 1049/2001, kurā paredzēts nodrošināt vislielāko iespējamo valsts iestāžu lēmumu pieņemšanas procesa pārskatāmību, un Regulu

⁹² Pirmās instances tiesas 2003. gada 5. marta spriedums lietā T-194/01 *Unilever*/ITSB (Ovāla tablete), *Recueil*, II-383. lpp., 13. punkts.

⁹³ Spriedums lietā par mikrofona galviņas formu, skat. iepriekš 72. zemsvītras piezīmi.

⁹⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 20. novembra spriedums lietā T-458/05 *Tegometall International*/ITSB – *Wuppermann* («TEK»).

⁹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 43. lpp.). Pirmās instances tiesas 2007. gada 25. aprīļa spriedums lietā T-264/04 *WWF European Policy Programme*/Padome, 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-36/04 *API*/Komisija (apelācijas stadijā, C-514/07 P) un 2007. gada 8. novembra spriedums lietā T-194/04 *Bavarian Lager*/Komisija.

Nr. 45/2001⁹⁶, kurā paredzēts nodrošināt personu privātās dzīves aizsardzību personas datu apstrādes laikā. Lemdama par to, vai Komisija bija tiesīga kādam uzņēmumam nedarīt zināmu protokolu, kurā bija ietverti to dalībnieku vārdi, kuri pirms dažiem gadiem valsts pienākumu neizpildes procedūras ietvaros bija piedalījušies sanāksmē, Pirmās instances tiesa atzina, ka minēto personas datu izpaušana katrā ziņā ir "datu apstrāde" Regulas Nr. 45/2001 nozīmē, bet piebilda, ka šāda apstrāde ir likumīga, jo to nosaka prasība ievērot juridisku izpaušanas pienākumu, kas noteikts ar Regulu Nr. 1049/2001.

Turklāt, tā kā Regulā Nr. 1049/2001 paredzēts, ka pieteikuma par piekļuvi kādam dokumentam iesniedzējam nav jānorāda tā iesniegšanas iemesli, Pirmās instances tiesa nolēma, ka Regulā Nr. 45/2001 noteiktā prasība pierādīt datu nosūtīšanas vajadzību kļūst nepiemērojama. Personas datu aizsardzība tik un tā tiek nodrošināta tā iemesla dēļ, ka Regula Nr. 1049/2001 ļauj atteikt piekļuvi kādam dokumentam, ja tā izpaušana nozīmētu attiecīgo personu privātās dzīves un neaizskaramības apdraudējumu. Atgādinādama, ka neviens principiāls apsvērums neļauj izslēgt profesionāla un komerciāla rakstura aktivitātes no "privātās dzīves" jēdziena, Pirmās instances tiesa apstiprināja, ka Komisijas rīkotā sanāksmes dalībnieku vārdu izpaušana nav skārusi attiecīgo personu privāto dzīvi, jo tās sanāksmē izteikušas viņu pārstāvēto vienību, nevis savu nostāju. Šādos apstākļos dalībnieku vārdu izpaušanai nebija vajadzīga iepriekšēja šo personu piekrišana.

Runājot par pārskatāmības principa izņēmumu, kas paredz aizsargāt tiesvedības (Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 2. punkta otrais ievilkums), iepriekš minētais spriedums lietā *API*/Komisija deva jaunu ieguldījumu judikatūrā par tiesībām piekļūt procesuāliem dokumentiem, ko iestādes ir iesniegušas Kopienas tiesās.

Izskatīdama prasību, ko *Association de la presse internationale* bija cēlusi par Komisijas lēmumu, ar kuru tai tika liegta piekļuve noteiktiem dokumentiem saistībā ar vairākām Tiesā vai Pirmās instances tiesā izskatāmām lietām, Pirmās instances tiesa vispirms atgādināja, ka Komisijai ir pienākums konkrēti izvērtēt saturu katram dokumentam, kam tiek prasīta piekļuve. Līdz ar to tā nebija tiesīga vispārīgi uzskatīt, ka uz visiem procesuālajiem rakstiem, kas iesniegti lietās, kurās tā ir lietas dalībniece, automātiski un vispārējā kārtā attiecas minētais izņēmums. Iespēja nevērtēt pieprasīto dokumentu saturu ir pieļaujama tikai tad, ja ir acīmredzams, ka izvirzītais izņēmums ir piemērojams visam minēto dokumentu saturam. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa norādīja, ka, tā kā Komisijai jābūt iespējai aizstāvēt savu pozīciju bez jebkādas ārējas ietekmes, tā līdz tiesas sēdei var atteikties izpaust savus procesuālos rakstus, iepriekš konkrēti nevērtējot šo rakstu saturu. Savukārt pēc tiesas sēdes Komisijai ir pienākums konkrēti izvērtēt katru pieprasīto dokumentu.

Runājot par piekļuvi pabeigtas lietas procesuālajiem rakstiem, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka nav iespējams lietderīgi atsaukties uz izņēmumu par tiesvedības aizsardzību, jo procesuālo rakstu saturu jau bijis iespējams atspoguļot ziņojumā tiesas sēdē, apsriest atklātā tiesas sēdē un iekļaut spriedumā.

⁹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV 2001, L 8, 1. lpp.).

Turklāt Pirmās instances tiesa ir izteikusies arī par pārskatāmības principa izņēmuma, kas paredz aizsargāt izmeklēšanas mērķus, apjomu (Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 2. punkta trešais ievilkums) un nolēmusi, ka šis izņēmums nedod Komisijai tiesības liegt sabiedrībai piekļuvi dokumentiem, kas saistīti ar valsts pienākuma neizpildes procedūru, līdz brīdim, kad attiecīgā dalībvalsts izpilda spriedumu, kurā ir konstatēts šis valsts Kopienas tiesību pārkāpums.

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Bavarian Lager/Komisija* ir sniegti vēl citi precizējumi par šo pašu izņēmumu. Pirmās instances tiesa konstatēja, ka, lai gan nepieciešamība saglabāt to personu anonimitāti, kuras Komisijai sniedz informāciju par iespējamiem Kopienas tiesību pārkāpumiem, ir likumīgs mērķis, kas var pamatot atteikumu piešķirt neierobežotu vai pat daļēju piekļuvi noteiktiem dokumentiem, tomēr Komisija nav tiesīga abstrakti izteikties par apdraudējumu, ko pieprasīto datu izpaušana varētu nodarīt tās izmeklēšanas darbībām. Turpretī tai ir jāpierāda, ka tās darbību mērķis ar prasītā dokumenta izpaušanu konkrēti un reāli ticis apdraudēts vairākus gadus pēc valsts pienākuma neizpildes procedūras, kuras ietvaros dokuments tika sagatavots, izbeigšanas.

Kopējā lauksaimniecības politika

Ar spriedumu lietā *Ungārija/Komisija*⁹⁷, kas taisīts saskaņā ar paātrināto procedūru, Pirmās instances tiesa atcēla Komisijas Regulu Nr. 1572/2006⁹⁸, ar ko tiek ieviests jauns kvalitātes kritērijs, proti, kukurūzas īpatnējā svara kritērijs, kas jāizpilda, lai tā varētu pretendēt uz intervenci no valsts kompetento iestāžu puses, kuras par noteiktu cenu iepērk tām piedāvāto Kopienas teritorijā novāktu kukurūzu, ja piedāvājums atbilst paredzētajiem nosacījumiem, it īpaši attiecībā uz kvalitāti un daudzumu. Īpatnējā svara kritērija ieviešana bija pamatota, kā regulā noteikts, ņemot vērā jauno situāciju intervences režīmā, kas it īpaši ir saistīts ar ilgstošu atsevišķu labības veidu uzglabāšanu un tās iespaidu uz produktu kvalitāti.

Pirmās instances tiesa norādīja, pirmkārt, ka, ieviešot jaunu kvalitātes kritēriju par īpatnējo svaru kukurūzai divpadsmit dienas pirms dienas, kopš regula kļuva piemērojama, proti, brīdī, kad ražotāji jau bija sākuši sēju un kad tie vairs nevarēja ietekmēt ražas īpatnējo svaru, ar apstrīdētajiem noteikumiem tika ietekmēti attiecīgo ražotāju ieguldījumi, jo ar tiem pilnībā tika izmainīti intervences nosacījumi kukurūzai. Tā kā jaunais īpatnējā svara kritērijs attiecīgajiem lauksaimniekiem netika paziņots laicīgi, Komisija bija pārkāpusi viņu tiesisko palīdzību.

Turklāt Pirmās instances tiesa, otrkārt, norādīja, ka saskaņā ar regulas noteikumiem iepriekš pastāvošo kvalitātes kritēriju pastiprināšana bija nepieciešama, lai intervences produktus padarītu mazāk vārgus pret sabojāšanos un vēlāku izmantošanu. Turpretī regulā nav skaidri un izsmeļoši precizēts, cik lielā mērā ar kritērija par īpatnējo svaru kukurūzai

⁹⁷ Pirmās instances tiesas 2007. gada 15. novembra spriedums lietā T-310/06.

⁹⁸ Komisijas 2006. gada 18. oktobra Regula (EK) Nr. 1572/2006, ar ko groza Regulu Nr. 824/2000, kas nosaka kārtību, kādā intervences aģentūras pārņem labību, un analīzes metodes labības kvalitātes noteikšanai (OV L 290, 29. lpp.).

ieviešanu paredzēts pastiprināt kukurūzas kvalitātes kritērijus. Atzīdama, ka Komisijas arguments par to, ka īpatnējais svars bija atbilstošs, lai novērtētu kukurūzas kvalitāti, jo tam esot ietekme uz kukurūzas uzturvērtību, ne vien nav pamatots ne ar vienu pierādījumu, bet turklāt tam ir pretrunā pašas Komisijas tiesai iesniegtie materiāli, un atgādinādama, ka Pirmās instances tiesai nav jāaizstāj lietas dalībnieki pierādījumu iesniegšanā, Pirmās instances tiesai atlika vien atzīt acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

II. Strīdi par zaudējumu atlīdzību

Pirmās instances tiesas kompetence

Šajā gadā Pirmās instances tiesa, precizējot savas kompetences apjomu strīdos par zaudējumu atlīdzību, ir izdevusi trīs rīkojumus⁹⁹.

Apstākļi, ka atbilstoši EKL 235. pantam kopā ar EKL 288. pantu Kopienas tiesas ekskluzīvā kompetencē ir izskatīt lietas par tādu zaudējumu atlīdzību, par kuriem ir vainojama Kopiena, neatbrīvo Kopienas tiesu no pienākuma pārbaudīt tajā ierosinātās prasības patieso raksturu tādēļ vien, ka apgalvotajā kļūdā ir vainojamas Kopienas iestādes. Tādējādi rīkojumā lietā *Sinara Handel/Padome* un Komisija Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka tai nav kompetences izskatīt prasību atlīdzināt neiegūto peļņu, kas atbilst antidempinga maksājuma summai, neskaitot nodokļus, kura samaksāta attiecīgajā laika posmā. Šie zaudējumi faktiski ir jāuzskata par izrietošiem vienīgi no summas, kas samaksāta kā uzliktie antidempinga maksājumi, tā, ka šī prasība galu galā ir lūgums atmaksāt minēto maksājumu summu. Līdz ar to šādu prasību izskatīšana ir vienīgi valsts tiesu jurisdikcijā.

Lieta, kurā pieņemts rīkojums *Document Security Systems/ECB*, deva Pirmās instances tiesai iespēju sniegt precizējumus par kompetenci lemt par Kopienas atbildību gadījumā, kad apgalvoto kļūdu veido valsts tiesību normas pārkāpums.

Būdama deviņās dalībvalstīs apstiprināta Eiropas patenta, kas attiecas uz aizsardzības elementiem pret banknošu viltošanu, īpašniece, prasītāja uzskatīja, ka Eiropas Centrālā banka (turpmāk tekstā – “ECB”) ir aizskārusi ar šo patentu piešķirtās tiesības. Prasītāja lūdza Pirmās instances tiesu nolemt, ka ECB ir pārkāpusi ar patentu piešķirtās tiesības, un piespried tai atlīdzināt zaudējumus un procentus par minēto tiesību pārkāpumu. Pirmās instances tiesa norādīja, ka atbilstoši Konvencijai par Eiropas patenta piešķiršanu, pirmkārt, Eiropas patents rada tādas pašas juridiskas sekas kā valsts patents katrā valstī un, otrkārt, jebkura Eiropas patenta nelikumīga izmantošana tiek novērtēta saskaņā ar valsts tiesībām. Pirmās instances tiesa no tā secināja, ka ar prasītājas prasības pieteikumu ir mēģināts pārņemt ECB, ka tā nelikumīgi ir izmantojusi deviņus valsts patentus, kas ir nevis Kopienas tiesu, bet gan valsts iestāžu kompetencē.

⁹⁹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 5. februāra rīkojums lietā T-91/05 *Sinara Handel/Padome* un Komisija, iepriekš minētais rīkojums lietā *Commune de Champagne u.c./Padome* un Komisija un 2007. gada 5. septembra rīkojums lietā T-295/05 *Document Security Systems/ECB*.

Kaut arī prasījumi par zaudējumu atlīdzību skaidri ietilpst Pirmās instances tiesas kompetencē, prasība tomēr tika noraidīta kā juridiski nepamatota, jo attiecīgā nelikumīgā izmantošana nebija pierādīta valsts tiesās. Pirmās instances tiesa piebilda, ka noilguma termiņš prasības celšanai pret Kopienu sākas tikai no brīža, kad prasītāja ir saņēmusi kompetento valsts tiesu konstatējumu par nelikumīgo izmantošanu.

Visbeidzot, izskatot lietu, kurā pieņemts iepriekš minētais rīkojums *Commune de Champagne* u.c./Padome un Komisija, Pirmās instances tiesa uzsvēra, ka iespējami kaitējošo seku, ko prasītājiem Šveices teritorijā radījis Starptautiskais nolīgums starp Kopienu un Šveices Konfederāciju, vienīgais iemesls ir tāds, ka Šveices Konfederācija, pieņemot suverēnu lēmumu parakstīt un ratificēt minēto nolīgumu, ir piekritusi uzņemties saistības un apņēmusies veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu no tā izrietošo pienākumu izpildi. No tā izriet, ka nevar uzskatīt, ka Kopiena ir atbildīga par iespējamu kaitējumu, kas prasītājiem varētu rasties Šveices teritorijā sakarā ar pasākumiem, ko Šveices iestādes ir veikušas, izpildot Nolīgumu, līdz ar ko Pirmās instances tiesai nav kompetences izskatīt prasību par šāda kaitējuma atlīdzināšanu.

Materiālie nosacījumi

Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru attiecībā uz Kopienas atbildību par zaudējumiem, kas ir nodarīti privātpersonām tāda Kopienas tiesību pārkāpuma dēļ, kuru ir pieļāvuši Kopienas iestāde vai struktūra, tiesības uz zaudējumu atlīdzību tiek atzītas gadījumā, ja ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, pārkāptajai tiesību normai ir jāpiešķir privātpersonām tiesības, pārkāpumam jābūt pietiekami būtiskam un jāpastāv tiešai cēloņsakarībai starp akta autora pienākuma pārkāpumu un zaudējumiem, kas nodarīti cietušajām personām¹⁰⁰.

1. Normas, kas privātpersonām piešķir tiesības, jēdziens

Spriedumā lietā *Cytimo/Komisija*¹⁰¹ Pirmās instances tiesa nolēma, ka saistībā ar sarunām, kas ir vērstas uz līguma noslēgšanu starp Kopienas publiskās varas iestādi un pretendentu publiskā iepirkuma līguma piešķiršanas procesa ietvaros, labās ticības principa un aizlieguma ļaunprātīgi izmantot tiesības ievērošana ir tiesību normas, kas piešķir tiesības privātpersonām. Turklāt, lai gan no Regulas Nr. 1605/2002¹⁰² 101. panta pirmās daļas izriet, ka līgumslēdzējai iestādei ir ļoti plaša rīcības brīvība atteikties noslēgt līgumu un tā rezultātā izbeigt uzsāktās pirmslīguma sarunas, tomēr Komisija pietiekami būtiskā veidā ir pārkāpusi labās ticības principu un ļaunprātīgi izmantojusi ar regulu dotās tiesības nepiešķirt publiskā iepirkuma līgumu, divus mēnešus turpinot pirmslīguma sarunas, par kurām tā zināja, ka tās ir lemtas neveiksmei. Pirmās instances tiesa arī uzskatīja, ka,

¹⁰⁰ Tiesas 1996. gada 5. marta spriedums apvienotajās lietās C-46/93 un C-48/93 *Brasserie du pêcheur un Factortame*, Recueil, I-1029. lpp.

¹⁰¹ Pirmās instances tiesas 2007. gada 8. maija spriedums lietā T-271/04.

¹⁰² Padomes 2002. gada 25. jūnija Regula (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienas vispārējam budžetam (OV L 248, 1. lpp.).

nekavējoties neinformējot prasītāju par lēmumu nepiešķirt līgumu, Komisija divus mēnešus ir liegusi prasītājam nopietnu iespēju iznomāt ēku trešām personām.

Runājot par tiesību normām, ko Komisija pārkāpusi, veicot ekonomiskās analīzes saistībā ar koncentrāciju kontroli, Pirmās instances tiesa spriedumā lietā *Schneider Electric/Komisija*¹⁰³ nolēma, ka, lai arī atsevišķu principu un noteikumu, ar kuriem ir jābūt saderīgai konkurences analīzei, mērķis ir piešķirt tiesības personām, visas tiesību normas, kuras ir jāievēro Komisijai savos ekonomiskajos vērtējumos, nevar uzreiz tikt uzskatītas par tādām, ar kurām personām tiek piešķirtas tiesības. Tomēr šajā gadījumā Pirmās instances tiesa nelēma par tās tiesību normas raksturu, kuras pārkāpums tika apgalvots, jo tā vienīgi konstatēja, ka šis pārkāpums pats par sevi nevar būt iespējami ciestā kaitējuma iemesls.

Runājot par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu tādējādi, ka paziņojumā par iebildumiem Komisija prasītājam nebija darījusi zināmu, ka, nepiedāvājot noteiktus koriģējošus pasākumus, tai nav nekādu izredžu saņemt lēmumu, ar ko koncentrācija tiktu atzīta par saderīgu, Pirmās instances tiesa, atgādinādama paziņojuma par iebildumiem būtisko nozīmi, uzskatīja, ka ir jāņem vērā gan Kopienas līmeņa koncentrācijā esošo finansiālo interešu un rūpniecības problēmu svarīgums, gan arī plašā Komisijas rīcībā esošo kontroles pilnvaru piemērošanas joma, lai regulētu konkurenci kopējā tirgū. No tā Pirmās instances tiesa secināja, ka prasītāja atsauca uz tāda noteikuma pārkāpumu, kas privātpersonām piešķir tiesības.

Savukārt spriedumā lietā *Fédération des industries condimentaires de France u.c./Komisija*¹⁰⁴ Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka EKL 211. un EKL 133. pantam kā kompetenci piešķirošām normām ir starpiestāžu raksturs un tās līdz ar to nav tiesību normas, kuru mērķis ir piešķirt privātpersonām tiesības.

2. Pietiekami būtisks pārkāpums

Normas, kas piešķir tiesības privātpersonām, pietiekami būtiska pārkāpuma jēdziens ir ievērojami attīstīts koncentrāciju kontroles jomā, attiecībā uz kuru ir taisīts iepriekš minētais spriedums lietā *Schneider Electric/Komisija*.

Tā kā Pirmās instances tiesa ar pirmo spriedumu¹⁰⁵ atcēla Komisijas lēmumu, ar ko koncentrācija starp *Schneider* un *Legrand* tika atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu, *Schneider* cēla prasību par zaudējumu atlīdzību, lai saņemtu atlīdzību par zaudējumiem, kas ciesti minētā lēmuma nelikumības dēļ.

Pirmās instances tiesa atzina, ka šādas traucējošas sekas, kas ir pretējas Kopienas vispārējām interesēm, varētu rasties attiecībā uz Komisiju, ja pietiekami būtiska pārkāpuma jēdziens tiktu paplašināts, iekļaujot tajā visas kļūdas vai nepilnības, kuras, pat ja tās savā ziņā ir

¹⁰³ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedums lietā T-351/03.

¹⁰⁴ Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedums lietā T-90/03.

¹⁰⁵ Pirmās instances tiesas 2002. gada 22. oktobra spriedums lietā T-310/01 *Schneider Electric/Komisija, Recueil*, II-4071. lpp.

būtiskas, pēc savas dabas vai apmēra nav svešas parastai tādas iestādes rīcībai, kuras pienākums ir nodrošināt konkurences noteikumu, kas ir sarežģīti un visai plaši interpretējami, piemērošanu. Veicot attiecīgo interešu izsvēršanu, Pirmās instances tiesa norādīja, ka līdz ar to likumīga pienākuma neizpilde nav pietiekami būtisks pārkāpums, ko var izskaidrot ar objektīviem ierobežojumiem, kas ir uzlikti iestādei un tās darbiniekiem. Savukārt šādu pārkāpumu var veidot rīcība, kas izpaužas tāda akta formā, kurš acīmredzami ir pretējs tiesību normai un nodara būtisku kaitējumu trešo personu interesēm un ko nevar nedz attaisnot, nedz izskaidrot ar īpašiem ierobežojumiem, kas objektīvi ir uzlikti iestādei parastas darbības ietvaros.

Runājot par ekonomiskās analīzes trūkumiem, Pirmās instances tiesa uzsvēra – ir jāņem vērā, ka šāda analīze vispārīgā ziņā gan no faktu aspekta, gan no sīki izstrādātā pamatojuma aspekta ietver sarežģītus intelektuālus izklāstus, kuros, ņemot vērā iestādei uzliktā termiņa ierobežojumu, nemanot var rasties atsevišķas nepilnības. Tādēļ dokumentu vai loģikas nepilnības būtiskums ne vienmēr var būt pietiekams apstāklis, lai iestātos Kopienas atbildība.

Runājot par tiesību uz aizstāvību neievērošanu, Pirmās instances tiesa atzina, ka acīmredzamu un būtisku pārkāpumu veido tas, ka Komisija paziņojumā par iebildumiem nav ietvērusi norādi, kas bija būtiska attiecībā uz sekām un attiecībā uz rezolutīvo daļu lēmumā par nesaderību. Šo tiesību uz aizstāvību pārkāpumu nedz pamato, nedz izskaidro īpašie ierobežojumi, kas objektīvi ir uzlikti Komisijas dienestiem.

3. Cēloņsakarība un savu zaudējumu rašanās veicināšana

Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Schneider Electric*/Komisija Pirmās instances tiesa precizēja, ka cēloņsakarības analīzes metode paredz salīdzināt kļūdainas rīcības rezultātā radušos situāciju attiecībā pret attiecīgo trešo personu ar situāciju, kāda būtu izveidojusies iestādes rīcības, kas atbilst tiesību normai, rezultātā. Ja kļūda ir pieļauta lēmumā, kā rezultātā atļauja tiek atteikta, nevar prezumēt, ka identificētās kļūdas neesamības gadījumā pieteikuma iesniedzējs uzreiz saņemtu atļauju.

Šajā gadījumā Pirmās instances tiesa norādīja, ka, lai gan nepastāvēt tiesības uz koncentrācijas atzīšanu par saderīgu ar kopējo tirgu, prasītājam tomēr varēja būt nopietna iespēja saņemt labvēlīgu lēmumu, jo nevar izslēgt, ka prasītāja, iesniedzot neinvestēšanas priekšlikumus, varēja prasīt Komisijai atzīt koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, ja vien netiek pieļauta kļūda vērtējumā. Tomēr Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka ekonomisko rādītāju izmaiņu novērtējums, kas neapšaubāmi būtu bijis pievienots iespējamajam lēmumam par saderību, ir pārāk nenoteikts, lai varētu lietderīgi veikt salīdzinājumu ar situāciju, kas izriet no lēmuma par nesaderību. Tādēļ šīs iespējas īstenošana ir saistīta ar pārāk nedrošiem parametriem, lai varētu noteikt pārliecinošu apmēru, un līdz ar to nepastāv pietiekami cieša cēloņsakarība starp pieļauto nelikumību un iespējamā lēmuma par koncentrācijas saderību nesaņemšanu.

Turpretī Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka šāda saikne pastāv starp izdarīto nelikumību un abiem prasītājas ciesto zaudējumu veidiem, proti, pirmais attiecas uz izdevumiem, kas uzņēmumam radušies, piedaloties atkārtotā koncentrācijas kontroles procedūrā

pēc atceļošā sprieduma, bet otrais ir saistīts ar atsavināšanas cenas samazinājumu, kura prasītājam bija jāpiešķir *Legrand* aktīvu pārņēmējam, lai panāktu, ka atsavināšanas spēkā stāšanās brīdis tiek atlikts uz tādu laiku, lai nodrošinātu, ka tiesvedībai Kopienu tiesā līdz tās pabeigšanai nezūd priekšmets. Attiecībā uz šo pēdējo aspektu Pirmās instances tiesa uzsvēra, ka tieši tāpēc, ka lēmumā par nesaderību bija pieļautas divas nelikumības, kuras prasītājam varēja šķist acīmredzamas, prasītājam, cenšoties tiesiskā kārtībā saņemt tiesisku lēmumu par koncentrācijas saderību, vienlaikus nācās atlikt *Legrand* pārdošanas faktisko īstenošanu un piekrist pārņēmējam samazināt pārdošanas cenu salīdzinājumā ar cenu, kuru tā būtu ieguvusi parastas pārdošanas gadījumā, ja nebūtu lēmuma par nesaderību, kas no sākuma šķita esam tāds, kurā ir pieļautas divas acīmredzamas nelikumības.

Visbeidzot, šis spriedums ilustrē prasītāja rīcības ietekmi uz atlīdzināmā kaitējuma noteikšanu saskaņā ar judikatūru, kurā ir paredzēts – ja prasītājs ir veicinājis sava kaitējuma rašanos, viņš nevar prasīt atlīdzināt to kaitējuma daļu, par kuru pats ir atbildīgs¹⁰⁶. Ar šādu pamatojumu, konstatējuma, ka, ņemot vērā īstenotās apvienošanās mērogu un ievērojamu ekonomiskās varas nostiprināšanos, kas bija labvēlīga vienīgi abiem galvenajiem dalībniekiem attiecīgajos tirgos, prasītāja nevarēja neņemt vērā, ka īstenotā apvienošanās varēja vismaz radīt vai nostiprināt dominējošo stāvokli ievērojamā kopējā tirgus daļā un ka šī iemesla dēļ Komisija to aizliegts, Pirmās instances tiesa piesprieda Komisijai atlīdzināt divas trešdaļas no zaudējumiem, kurus prasītāja cietusi *Legrand* pārdošanas cenas samazinājuma dēļ.

III. Apelācija

Tā kā 2005. gada 12. decembrī tiesas darbību uzsāka Civildienesta tiesa, Pirmās instances tiesā līdz šim ir iesniegtas 37 apelācijas sūdzības, no kurām 27 tika iesniegtas 2007. gadā. Šajā gadā tā ir pabeigusi septiņas no šīm lietām¹⁰⁷, vienā no tām ar spriedumu atceļot pārsūdzēto nolēmumu.

Šajā spriedumā, kas ir pasludināts lietā *Parlaments/Eistrup*, Pirmās instances tiesa atcēla rīkojumu¹⁰⁸, ar kuru Civildienesta tiesa bija noraidījusi iebildi par nepieņemamību, ko Parlaments izvirzījis ar pamatojumu, ka prasītājas pilnvarotais advokāts pieteikumu par lietas ierosināšanu bija parakstījis nevis ar roku, bet gan ar parakstu atveidojošu zīmogu. Pirmās instances tiesa nolēma, ka pašreiz spēkā esošajos Kopienu tiesu procesuālajos noteikumos advokāta pašrocīgs paraksts uz pieteikuma par lietas ierosināšanu oriģināla ir vienīgais veids, kā nodrošināt, lai atbildība par procesuālā

¹⁰⁶ Tiesas 1985. gada 7. novembra spriedums lietā 145/83 *Adams/Komisija*, *Recueil*, 3539. lpp.

¹⁰⁷ Pirmās instances tiesas 2007. gada 23. maija spriedums lietā T-223/06 P *Parlaments/Eistrup*, 2007. gada 5. jūlija spriedums lietā T-247/06 P *Sanchez Ferriz/Komisija* un 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-20/07 P *Komisija/Chatziioannidou*, Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. jūnija rīkojums lietā T-69/07 P *Komisija/André*, 2007. gada 9. jūlija rīkojums lietā T-415/06 P *De Smedt/Komisija*, 2007. gada 12. jūlija rīkojums lietā T-252/06 P *Beau/Komisija* un 2007. gada 14. decembra rīkojums lietā T-311/07 P *Nijs/Revīzijas palāta*.

¹⁰⁸ Civildienesta tiesas 2006. gada 13. jūlija rīkojums lietā F-102/05 *Eistrup/Parlaments*.

dokumenta sagatavošanu un šī dokumenta saturs būtu attiecināmi uz personu, kura pilnvarota pārstāvēt prasītāju Kopienas tiesās¹⁰⁹.

IV. Pieteikumi par pagaidu noregulējumu

Šajā gadā Pirmās instances tiesā tika iesniegti 34 pieteikumi par pagaidu noregulējumu, kas ir acīmredzams pieaugums, salīdzinot ar 2006. gadā iesniegto pieteikumu skaitu (25). 2007. gadā pagaidu noregulējuma tiesnesis ir izskatījis 41 lietu salīdzinājumā ar 24 lietām 2006. gadā. Četros gadījumos viņš ir apmierinājis pieteikumus par pagaidu pasākumu noteikšanu, proti, rīkojumos lietās *IMS/Komisija, Du Pont de Nemours (France) u.c./Komisija*, *Francija/Komisija* un *Donnici/Parlaments*¹¹⁰.

Iepriekš minētajā lietā *IMS/Komisija*, prasītāja lūdza apturēt labvēlīga atzinuma izpildi, ko Komisija bija sniegusi par lēmumu, kuru Francijas iestādes tai bija paziņojušas saskaņā ar Direktīvu 98/37¹¹¹ un ar ko tika aizliegta zināmu mašīnu izmantošana.

Priekšsēdētājs atzina *fumus boni juris* esamību, it īpaši norādot, ka, tā kā Francijas lēmumu bija atcēlusi *Conseil d'État* [Valsts padome] un kompetentās iestādes nebija veikušas citus tāda paša mērķa pasākumus, prasītājas ražotās mašīnas no pirmā skatiena jāuzskata par atbilstīgām Direktīvas 98/37 noteikumiem. Attiecībā uz steidzamību priekšsēdētājs uzskatīja, ka apstrīdētā atzinuma izpilde varēja apdraudēt prasītājas, maza uzņēmuma ar ievērojamiem parādiem bankām, kas nelielā apjomā ražo specifisku produkciju, pastāvēšanu. Viņš uzsvēra, ka steidzamība turklāt jāatzīst tādēļ, ka *fumus boni juris* bija īpaši nopietns. Izsverot dažādas attiecīgās intereses, priekšsēdētājs uzskatīja, ka, tā kā Komisijai bija nepieciešami vairāk nekā pieci gadi sava atzinuma sniegšanai, tā izpildes apturēšana nevar apdraudēt darbinieku veselības un drošības aizsardzību.

Iepriekš minētās lietas *Donnici/Parlaments* priekšmets bija lūgums apturēt izpildi Parlamenta lēmumam, ar ko turklāt pretēji *Consiglio di Stato* [Augstākās Administratīvās tiesas] nolēmumam, kura pēdējā instancē bija apstiprinājusi Doniči [*Donnici*] mandātu, Doniči Eiropas Parlamenta deputāta mandāts tika atzīts par spēkā neesošu par labu Oketo [*Occhetto*].

¹⁰⁹ Par šo jautājumu skat. arī Pirmās instances tiesas 2007. gada 17. janvāra rīkojumu lietā T-129/06 *Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret un Akar/Komisija*.

¹¹⁰ Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2007. gada 7. jūnija rīkojums lietā T-346/06 R *IMS/Komisija* un 2007. gada 19. jūlija rīkojums lietā T-31/07 R *Du Pont de Nemours (France) u.c./Komisija*; pagaidu noregulējuma tiesneša 2007. gada 28. septembra rīkojums lietā T-257/07 R *Francija/Komisija* un 2007. gada 15. novembra rīkojums lietā T-215/07 R *Donnici/Parlaments* (apelācijas stadijā, C-512/07 P (R)). Jāpiebilst, ka, tā kā ar 2007. gada 24. janvāra rīkojumu lietā T-366/00 R *Scott/Komisija* priekšsēdētājs bija apmierinājis *inaudita altera parte* pieteikumu apturēt piemērošanu lēmumam, ar ko uzlikts pienākums atgūt valsts atbalstu, iekams ar 2007. gada 30. marta rīkojumu tika konstatēts, ka šajā lietā tiesvedība ir jāizbeidz, Pirmās instances tiesa 2007. gada 29. martā atcēla pamata lietā apstrīdēto lēmumu.

¹¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīva 98/37/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz mašīnām (OV L 207, 1. lpp.).

Pagaidu noregulējuma tiesnesis atzina *fumus boni juris* esamību, jo prasītājs bija sniedzis nopietnu argumentāciju par Parlamenta kompetences trūkumu pieņemt apstrīdēto lēmumu un to nebija iespējams noraidīt, neveicot dziļāku pārbaudi, kas ir jāveic tikai tiesnesim, izskatot lietu pēc būtības. Attiecībā uz steidzamību pagaidu noregulējuma tiesnesim ir acīmredzams, ka gadījumā, ja apstrīdēto aktu atceltu tiesnesis, kas lietu izskata pēc būtības, prasītājam nodarītais kaitējums, ja minētā akta izpilde netiktu apturēta, būtu neatgriezenisks, jo viņš nespētu izmantot savu Eiropas Parlamenta deputāta mandātu. Runājot par interešu līdzsvaru, jāņem vērā arī Oketo interese attiecībā uz apstrīdētā lēmuma izpildi, kas nozīmētu viņa mandāta saglabāšanu. Prasītāja un Oketo attiecīgo interešu vienlīdzības apstākļos pagaidu noregulējuma tiesnesis par noteicošo uzskatīja, pirmkārt, Itālijas Republikas interesi, lai Parlaments ievērotu tās tiesību aktus vēlēšanu jomā, un, otrkārt, izvirzīto pamatu neapšaubāmo un nopietno raksturu, lai pierādītu *fumus boni juris*. Līdz ar to pagaidu noregulējuma tiesnesis apmierināja prasīto izpildes apturēšanu.

Ņemot vērā zinātnes atziņu attīstību attiecībā uz transmisīvo sūkļveida encefalopātiju (TSE), Komisija grozīja Kopienas tiesisko regulējumu šajā jomā, 2007. gadā pieņemdamā noteikums, atvieglojot piemērojamos veterinārās pārbaudes pasākumus. Lietā Francija/Komisija prasītāja lūdza apturēt šo noteikumu piemērošanu ar pamatojumu, ka ar tiem tiek pārkāpts piesardzības princips.

Runājot par *fumus boni juris* nosacījumu, pagaidu noregulējuma tiesnesis uzskatīja, ka tas ir izpildīts, jo to veidoja reālas zinātniskas neskaidrības par jaunajos noteikumos paredzēto pārbaudi uzticamību. Steidzamības nosacījums arī tika atzīts par izpildītu, jo apstrīdētie noteikumi varēja vairot risku, ka ar TSE inficēti dzīvnieki nonāk lietošanā pārtikā. Runājot par attiecīgo interešu izsvēršanu, pagaidu noregulējuma tiesnesis atgādināja, ka prasībām saistībā ar sabiedrības veselības aizsardzību būtu dodama priekšroka salīdzinājumā ar ekonomiskiem apsvērumiem, un līdz ar to izdeva rīkojumu par lūgto piemērošanas apturēšanu.

Iepriekš minētajā rīkojumā lietā *Du Pont de Nemours (France) u.c./Komisija* par augu aizsardzības līdzekļu pārbaudēm saskaņā ar Direktīvu 91/414¹¹² priekšsēdētājam bija jālemj par pieciem pieteikumiem apturēt tādu lēmumu piemērošanu, ar kuriem Komisija bija ierobežojusi vai samazinājusi atļauju laist Kopienas tirgū noteiktus līdzekļus. Viņš apmierināja pieteikumu par pagaidu noregulējumu attiecībā uz ierobežojumiem izmantot flusilazolu.

Runājot par *fumus boni juris*, viņš nolēma, ka pamati saistībā ar Direktīvas 91/414 un piesardzības principa pārkāpumu no pirmā skatiena nav pilnīgi nepamatoti. Nosacījums par steidzamību arī tika atzīts par izpildītu. Uzskatīdams, ka pastāv nopietns risks, ka prasītāja ir cietusi neatgriezenisku tirgus daļu zaudējumu, par ko katrā ziņā vēlāk var celt prasību par finansiālu kompensāciju, pagaidu noregulējuma tiesnesis tomēr atzina, ka konkrētajos apstākļos kaitējuma būtiskums nevar pamatoties tikai uz to komercdarbības līdzekļu bilances vērtību, ar kuriem izveidota tirgus daļa, un šādas vērtības zaudējumu visai uzņēmumu grupai, bet tajā ir jāņem vērā fakts, ka prasītājas šajā tirgū darbojas vairāk nekā divdesmit gadus, ka tām ir flusilazola tirdzniecības atļauja vairākiem

¹¹² Padomes 1991. gada 15. jūlija Direktīva 91/414/EEK par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV L 230, 1. lpp.).

izmantošanas veidiem dažādās dalībvalstīs un ka viņu precēm ir komerciāla reputācija, ko ievērojami varētu apdraudēt flusilazola aizliegums. Turpinādamas ar dažādo attiecīgo interešu izsvēršanu, it īpaši ņemot vērā faktu, ka prasītājas ir lūgušas saglabāt situāciju, kāda pastāv jau vairākus gadus, un ņemot vērā lauksaimnieku interesi attiecībā uz iespēju iegūt kādu efektīvu līdzekli pret konkrētām slimībām, pagaidu noregulējuma tiesnesis apmierināja lūgto piemērošanas apturēšanu.

Savukārt rīkojumos lietā *Cheminova u.c./Komisija*¹¹³, apvienotajās lietās *FMC Chemical u.c./Komisija*¹¹⁴ un lietā *Dow AgroSciences u.c./Komisija*¹¹⁵ četri pieteikumi apturēt tādu lēmumu piemērošanu, ar kuriem tiek aizliegta noteiktu vielu tirdzniecība, tika noraidīti steidzamības neesamības dēļ ar pamatojumu, ka kaitējums, ko šie lēmumi, iespējams, var radīt prasītājām, nav pietiekami būtisks, jo to veido mazāk kā 1 % no prasītāju apgrozījuma. Šajā sakarā priekšsēdētājs piebilda, ka patiesībā šī procentuālā daļa ir vēl mazāka, jo nav jāņem vērā to pagaidu noregulējuma procesa dalībnieču izvirzītais kaitējums, kurām acīmredzami nav jāauts celt prasību atcelt tiesību aktu pamata lietā, proti, sabiedrībām, kas tirgo minēto preci un kuras apstrīdētais lēmums neskar individuāli, radītais kaitējums.

¹¹³ Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2007. gada 4. decembra rīkojums lietā T-326/07 R.

¹¹⁴ Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2007. gada 11. decembra rīkojums apvienotajās lietās T-349/07 R un T-350/07 R.

¹¹⁵ Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2007. gada 17. decembra rīkojums lietā T-367/07 R.

B – Pirmās instances tiesas sastāvs

(Protokolārā kārtība 2007. gada 20. septembrī)

Pirmā rinda, no kreisās uz labo:

Tiesnesis Dž. D. Kuks [J. D. Cooke]; palātu priekšsēdētāji O. Cūcs [O. Czúcz], N. Dž. Forvuds [N. J. Forwood] un A. V. H. Meijs [A. W. H. Meij]; palātas priekšsēdētāja V. Tili [V. Tiili]; Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs M. Jēgers [M. Jaeger]; palātu priekšsēdētāji J. Azizi [J. Azizi] un M. Vilars [M. Vilars]; palātu priekšsēdētājas M. E. Martinša Ribeiru [M. E. Martins Ribeiro] un I. Pelikānova [I. Pelikánová].

Otrā rinda, no kreisās uz labo:

Tiesnesis S. Papasavs [S. Papasavvas]; tiesnese K. Jirimēe [K. Jürimäe]; tiesnesis D. Švābi [D. Šváby]; tiesnese E. Kremona [E. Cremona]; tiesnesis F. Deuss [F. Dehousse]; tiesnese I. Višņevska-Bjalecka [I. Wiszniewska-Bialecka]; tiesnesis V. Vadapals [V. Vadapalas]; tiesnese I. Labucka; tiesnesis E. Moavero Milanēzi [E. Moavero Milanese].

Trešā rinda, no kreisās uz labo:

Tiesneši S. Frimods Nilsens [S. Frimodt Nielsen], S. Soldevila Fragoso [S. Soldevila Fragoso], V. Čuke [V. Ciucă], M. Preks [M. Prek], N. Vāls [N. Wahl], T. Čipevs [T. Tchipev], A. Ditrīhs [A. Dittrich] un L. Trišo [L. Truchot]; sekretārs E. Kulons [E. Coulon].

1. Pirmās instances tiesas locekļi

(amatā stāšanās kārtībā)

Marks Jēgers [Marc Jaeger]

dzimis 1954. gadā; advokāts; *attaché de Justice* Ģenerālprokurora birojā; Luksemburgas rajona tiesas tiesnesis, priekšsēdētāja vietnieks; *Centre universitaire de Luxembourg* (Luksemburgas Universitātes centrs) pasniedzējs; norīkots tiesnesis, kopš 1986. gada – tiesneša palīgs Tiesā; kopš 1996. gada 11. jūlija – Pirmās instances tiesas tiesnesis; kopš 2007. gada 17. septembra – Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs.

Bū Vesterdorfs [Bo Vesterdorf]

dzimis 1945. gadā; jurists–lingvists Tiesā; administrators Tieslietu ministrijā; *ad interim* tiesnesis (*dommerfuldmægtig*); atašejs tiesību jautājumos Dānijas pastāvīgajā pārstāvniecībā Eiropas Ekonomikas Kopienā; *ad interim* tiesnesis *Østre Landsret* (Apelācijas tiesa); Tieslietu ministrijas Konstitucionālo un administratīvo tiesību departamenta vadītājs; direktors Tieslietu ministrijā; pasniedzējs universitātē; Eiropas Padomes Cilvēktiesību rīcības komitejas (CDDH) loceklis, vēlāk CDDH biroja loceklis; Trīres (Vācija) Eiropas tiesību akadēmijas "Juridiskās izglītības komitejas" loceklis; kopš 1989. gada 25. septembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis; no 1998. gada 4. marta līdz 2007. gada 17. septembrim – Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs.

Rafaels Garsija-Valdekasass i Fernandess [Rafael García-Valdecasas y Fernández]

dzimis 1946. gadā; *abogado del Estado* (Haena un Granāda); Haenas un vēlāk Kordobas Ekonomiskās administratīvās tiesas sekretārs; Advokātu kolēģijas loceklis (Haena, Granāda); Ārlietu ministrijas Kopienas tiesvedības dienesta vadītājs; Spānijas delegācijas vadītājs Padomes darba grupā Pirmās instances tiesas dibināšanai; no 1989. gada 25. septembra līdz 2007. gada 17. septembrim – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Virpi Tili [Virpi Tiili]

dzimusi 1942. gadā; ieguvusi tiesību zinātņu doktores grādu Helsinku Universitātē; civiltiesību un komerciesību asistente Helsinku Universitātē; Somijas Centrālās tirdzniecības kameras Juridisko lietu un tirdzniecības politikas nodaļas direktore; Somijas Patērētāju tiesību aizsardzības administrācijas ģenerāldirektore; vairāku valdības komiteju un delegāciju locekle, tostarp Zāļu reklāmas uzraudzības padomes priekšsēdētāja (1988–1990), Patērētāju lietu padomes locekle (1990–1994), Konkurences padomes locekle (1991–1994) un *Nordic Intellectual Property Law Review* redakcijas kolēģijas locekle (1982–1990); kopš 1995. gada 18. janvāra – Pirmās instances tiesas tiesnese.

Jozefs Azizi [Josef Azizi]

dzimis 1948. gadā; Vīnes Universitātes tiesību zinātņu doktors un licenciāts sociālajās un ekonomikas zinātnēs; docents un lektors Vīnes Ekonomikas universitātē un Vīnes Universitātes Juridiskajā fakultātē; *Ministerialrat* un nodaļas vadītājs Federālajā Kancelejā; Eiropas Padomes Rīcības komitejas juridiskās sadarbības jautājumos (CDCJ) loceklis; pārstāvis *ad litem Verfassungsgerichtshof* (Konstitucionālā tiesa) federālo likumu konstitucionalitātes pārbaudes lietās; atbildīgais koordinators Austrijas federālo tiesību tuvināšanas Kopienas tiesībām jautājumos; kopš 1995. gada 18. janvāra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Džons D. Kuks [John D. Cooke]

dzimis 1944. gadā; 1966. gadā uzņemts Īrijas advokatūrā; uzņemts arī Anglijas un Velsas, Ziemeļīrijas un Jaundienvidvelsas advokatūrās; praktizējošs *barrister* (1966–1996); 1980. gadā uzņemts *Inner Bar* Īrijā (*Senior Counsel*) un 1991. gadā – Jaundienvidvelsā; Eiropas Savienības Advokatūru padomes (CCBE) priekšsēdētājs (1985–1986); viesprofesors *University College Dublin* Juridiskajā fakultātē; *Chartered Institute of Arbitrators* loceklis; Īrijas *Royal Zoological Society* priekšsēdētājs (1987–1990); *bencher Honorable Society of Kings Inns* Dublinā; *honorary bencher Lincoln's Inn* Londonā; kopš 1996. gada 10. janvāra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Jergs Pirungs [Jörg Pirrung]

dzimis 1940. gadā; pētniecības asistents Marburgas Universitātē; tiesību zinātņu doktors (Marburgas Universitāte); referents, vēlāk Starptautisko privāttiesību nodaļas vadītājs, visbeidzot, Civiltiesību apakšnodaļas vadītājs Federālajā Tieslietu ministrijā; *Unidroit* Vadības padomes loceklis (1993–1998); Hāgas konferences Bērnu aizsardzības konvencijas izstrādāšanai komisijas priekšsēdētājs (1996); Trīres Universitātes goda profesors (starptautiskajās privāttiesībās un procesuālajās tiesībās, Kopienų tiesībās); kopš 2002. gada – Maksa Planka Salīdzinošo un starptautisko privāttiesību institūta Hamburgā Zinātniskās padomes loceklis; kopš 1997. gada 11. jūnija – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Arjens V. H. Meijs [Arjen W. H. Meij]

dzimis 1944. gadā; padomnieks Nīderlandes Augstākajā tiesā (*Hoge Raad*) (1996); padomnieks un priekšsēdētāja vietnieks *College van Beroepvoorstelbedrijfsleven* (Tirdzniecības un rūpniecības administratīvā tiesa) (1986); *ad interim* tiesnesis Sociālās drošības apelācijas tiesā (*Centrale Raad van Beroep*) un Muitas tarifu komisijā (*Tariefcommissie*); tiesneša palīgs Eiropas Kopienų Tiesā (1980); Eiropas tiesību pasniedzējs Groningenas Universitātes Juridiskajā fakultātē un pētnieciskais asistents Mičiganas Universitātes *Law School*; Amsterdamas Tirdzniecības kameras Starptautiskā sekretariāta loceklis (1970); kopš 1998. gada 17. septembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Mihalis Vilars [Mihalis Vilaras]

dzimis 1950. gadā; advokāts (1974–1980); nacionālais eksperts Eiropas Kopienų Komisijas Juridiskajā dienestā, tad galvenais administrators V Ģenerāldirektorātā (Nodarbinātība, industriālās attiecības, sociālās lietas); *auditeur, maître des requêtes* un no 1999. gada padomnieks *Conseil d'État* (Valsts Padome); padomnieks, asociētais loceklis Grieķijas Augstākajā speciālajā tiesā; Grieķijas Centrālās likumdošanas izstrādes komitejas loceklis (1996–1998); Grieķijas valdības ģenerālsekretariāta Juridiskā dienesta direktors; kopš 1998. gada 17. septembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Nikolass Džeimss Forvuds [Nicholas James Forwood]

dzimis 1948. gadā; diplomēts Kembridžas Universitātes absolvents (BA – 1969. gadā un MA – 1973. gadā) (mehānikas un tiesību zinātnes); 1970. gadā uzņemts Anglijas advokatūrā, vēlāk praktizējis Londonā (1971–1999) un Briselē (1979–1999); 1981. gadā uzņemts Īrijas advokatūrā; 1987. gadā iecelts par *Queen's Counsel*; 1998. gadā – par *Middle Temple bencher*; Anglijas un Velsas advokātu pārstāvis Eiropas Savienības Advokātu padomē (CCBE) un CCBE pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Kopienu Tiesā priekšsēdētājs (1995–1999); valdes loceklis *World Trade Law Association* un *European Maritime Law Organization* (1993–2002); kopš 1999. gada 15. decembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Ibērs Legāls [Hubert Legal]

dzimis 1954. gadā; *conseiller d'État* (Francija); pabeidzis Senklū [Saint-Cloud] *École normale supérieure* un *École nationale d'administration*; angļu valodas pasniedzējs universitātē (1979–1985); referents, tad valdības komisārs *Conseil d'État* tiesvedības nodaļās (1988–1993); juriskonsults Francijas pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO Ņujorkā (1993–1997); Tiesas tiesneša Puisošē [Puissochet] palīgs (1997–2001); no 2001. gada 19. septembra līdz 2007. gada 17. septembrim – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Marija Euhēnija Martinša di Nazarē Ribeiru [Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro]

dzimusi 1956. gadā; studējusi Lisabonā, Briselē un Strasbūrā; *advogada* Portugālē un Briselē; neatkarīgā pētniece Briseles *Institut d'études européennes de l'Université libre*; Portugāles tiesneša Tiesā Muiņju de Almeida [Moitinho de Almeida] (1986–2000), vēlāk Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja Vesterdorfa palidze (2000–2003); kopš 2003. gada 31. marta – Pirmās instances tiesas tiesnese.

Franklins Deuss [Franklin Dehousse]

dzimis 1959. gadā; ieguvis diplomu tiesību zinātnēs (Lježas Universitāte, 1981); aspirants (*Fonds national de la recherche scientifique*, 1985–1989); *Chambre des représentants* juriskonsults (1981–1990); tiesību zinātņu doktors (Strasbūras Universitāte, 1990); docents Lježas un Strasbūras Universitātēs, Eiropas Koledžā, *Institut royal supérieur de Défense*, Bordo *Montesquieu* universitātē; Parīzes Universitātes *Michel Servet* koledžā; Namīras *Notre-Dame de la Paix* fakultātē; Ārlietu ministrijas speciālais pārstāvis (1995–1999); Karaliskā Starptautisko attiecību institūta (*Institut royal des relations internationales*) Eiropas studiju direktors (1998–2003); *Conseil d'État* (Valsts Padome) *assesseur* (piesēdētājs) (2001–2003); padomnieks Eiropas Komisijā (1990–2003); *Observatoire Internet* loceklis (2001–2003); kopš 2003. gada 7. oktobra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Ena Kremona [Ena Cremona]

dzimusi 1936. gadā; ieguvusi Maltas Karaliskās universitātes diplomu filoloģijā (1955); Maltas Karaliskās universitātes tiesību zinātņu doktore (1958); advokāte Maltas Advokātu kolēģijā kopš 1959. gada; Nacionālās Sieviešu padomes juriskonsulte (1964–1979); Valsts civildienesta komisijas locekle (1987–1989), *Lombard Bank (Malta) Ltd.* valdes locekle, valsts akciju pārstāve (1987–1993); Vēlēšanu komisijas locekle kopš 1993. gada; Maltas Karaliskās universitātes Tiesību zinātņu fakultātes Doktordarbu komisijas locekle; Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību (*ECRI*) locekle (2003–2004); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnese.

Oto Cūcs [Ottó Czúcz]

dzimis 1946. gadā, Šegedas Universitātes tiesību zinātņu doktors (1971); Darba ministrijas administrators (1971–1974), docents un lektors (1974–1989), Tiesību zinātņu fakultātes dekāns (1989–1990), rektora vietnieks (1992–1997) Šegedas Universitātē; advokāts; Nacionālās Pensiju apdrošināšanas prezidija loceklis; Eiropas Sociālās nodrošināšanas institūta viceprezidents (1998–2002); Starptautiskās Sociālās nodrošināšanas asociācijas Zinātniskās padomes loceklis; Konstitucionālās tiesas tiesnesis (1998–2004); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Irēna Višņevska Bjalecka [Irena Wiszniewska-Bialecka]

dzimusi 1947. gadā, ieguvusi Varšavas Universitātes diplomu tiesību zinātnēs (1965–1969); pētniece (lektore, pasniedzēja, profesore) Polijas Zinātņu akadēmijas Juridisko zinātņu institūtā (1969–2004); asociētā pētniece Maksa Planka Ārvalstu un starptautisko patentu, autortiesību un konkurences tiesību institūtā Minhenē (Aleksandra fon Humbolta (AvH) fonda stipendiāte 1985–1986); advokāte (1992–2000); Augstākās administratīvās tiesas tiesnese (2001–2004); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnese.

Irēna Pelikānova [Irena Pelikánová]

dzimusi 1949. gadā; tiesību zinātņu doktore, asistente ekonomikas tiesībās (pirms 1989. gada), vēlāk zinātņu doktore, komerciesību profesore Kārļa universitātes Tiesību zinātņu fakultātē Prāgā (kopš 1993. gada); Vērtspapīru komisijas valdes locekle (1999–2002); advokāte; Čehijas valdības Likumdošanas padomes locekle (1998–2004); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnese.

Daniels Švābi [Daniel Šváby]

dzimis 1951. gadā; tiesību zinātņu doktors (Bratislavas Universitāte), Bratislavas Pirmās instances tiesas tiesnesis; Bratislavas Apelācijas tiesas tiesnesis civillietās un priekšsēdētāja vietnieks, Tieslietu ministrijas Tiesību institūta Civiltiesību un ģimenes tiesību nodaļas loceklis; Augstākās tiesas tiesneša pienākumu izpildītājs komercietās; Eiropas Cilvēktiesību komisijas (Strasbūrā) loceklis; Konstitucionālās tiesas tiesnesis (2000–2004); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Vilens Vadapals [Vilenas Vadapalas]

dzimis 1954. gadā; tiesību zinātņu doktors (Maskavas Universitāte); Varšavas Universitātes habilitētais tiesību zinātņu doktors; starptautisko tiesību (kopš 1981. gada), cilvēktiesību (kopš 1991. gada) un Kopienas tiesību (kopš 2000. gada) pasniedzējs Viļņas Universitātē; valdības padomnieks ārlietās (1991–1993); iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu delegācijas koordinācijas grupas loceklis; valdības Eiropas tiesību departamenta ģenerāldirektors (1997–2004); Eiropas tiesību pasniedzējs Viļņas Universitātē, Žana Monē profesūras profesors (*titulaire de la chaire Jean Monnet*); Lietuvas Eiropas Savienības pētījumu asociācijas priekšsēdētājs; parlamenta darba grupas par konstitucionālo reformu saistībā ar Lietuvas pievienošanos Eiropas Savienībai priekšsēdētājs; Starptautiskās Juristu komisijas loceklis (2003. gada aprīlis); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Kilike Jirimēe [Küllike Jürimäe]

dzimusi 1962. gadā; ieguvusi Tartu Universitātes diplomu tiesību zinātnēs (1981–1986); Republikas prokurora palīdze Tallinā (1986–1991); saņēmusi Igaunijas Diplomātijas skolas diplomu (1991–1992); juriskonsulte (1991–1993) un galvenā padomniece Tirdzniecības un rūpniecības palātā (1992–1993), Tallinas Apelācijas tiesas tiesnese (1993–2004); Eiropas maģistre (*European Master*) cilvēktiesībās un demokrātijas jautājumos, Padujas un Notingemas Universitātes (2002–2003); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnese.

Ingrīda Labucka

dzimusi 1963. gadā; saņēmusi Latvijas Universitātes diplomu tiesību zinātnēs (1986); Iekšlietu ministrijas Rīgas pilsētas un Kirova rajona inspektore (1986–1989); Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese (1990–1994); advokāte (1994–1998 un no 1999. gada jūlija līdz 2000. gada maijam); tieslietu ministre (no 1998. gada novembra līdz 1999. gada jūlijam un no 2000. gada maija līdz 2002. gada oktobrim); Hāgas Starptautiskās šķīrējtiesas locekle (2001–2004), Saeimas deputāte (2002–2004); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnese.

Sava S. Papasavs [Savvas S. Papasavvas]

dzimis 1969. gadā; studijas Atēnu Universitātē (*Ptychion*, 1991); trešā līmeņa studijas *Paris II* universitātē (*DEA* publiskajās tiesībās, 1992) un *Aix-Marseille III* universitātē (tiesību zinātņu doktors, 1995); uzņemts Kipras Advokātu kolēģijā, Nikozijas Advokātu kolēģijas loceklis kopš 1993. gada, docents Kipras Universitātē (1997–2002), konstitucionālo tiesību lektors kopš 2002. gada septembra; pētnieks Eiropas Publisko tiesību centrā (2001–2002); kopš 2004. gada 12. maija – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Enco Moavero Milanēzi [Enzo Moavero Milanesi]

dzimis 1954. gadā; tiesību zinātņu doktors (*La Sapienza* universitāte, Roma); Kopienų tiesību studijas (Eiropas koledža, Brige); uzņemts advokātu kolēģijā, strādājis par advokātu (1978–1983); Kopienų tiesību lektors *La Sapienza* universitātē (Roma, 1993–1996), *Luiss* universitātē (Roma, 1993–1996 un 2002–2006) un *Bocconi* universitātē (Milāna, 1996–2000); Itālijas premjerministra padomnieks ar Kopienų saistītajos jautājumos (1993–1995); Eiropas Komisijas ierēdnis: juriskonsults un pēc tam viceprezidenta kabineta vadītājs (1989–1992), par iekšējo tirgu (1995–1999) un konkurenci (1999) atbildīgā komisāra kabineta vadītājs, Konkurences ģenerāldirektorāta direktors (2000–2002), Eiropas Komisijas ģenerālsēkretārvietnieks (2002–2005), Politiskopadomnieku biroja ģenerāldirektors (2006); kopš 2006. gada 3. maija – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Nilss Vāls [Nils Wahl]

dzimis 1961. gadā; tiesību maģistrs, Stokholmas Universitātē (1987); tiesību doktors, Stokholmas Universitātē (1995); asociētais profesors (docents) un Žana Monē profesūras Eiropas tiesībās profesors (1995); Eiropas tiesību profesors, Stokholmas Universitātē (2001); advokāta palīgs privātp praksē (1987–1989); Izglītības fonda rīkotājdirektors (1993–2004); Zviedrijas Eiropas tiesību izpēti tīkla (*Nätverket för europarättslig forskning*) valdes priekšsēdētājs (2001–2006); Konkurences tiesību jautājumu padomes (*Rådet för konkurrensfrågor*) loceklis (2001–2006); Skones un Blekinges Apelācijas tiesas (*Hovrätten över Skåne och Blekinge*) ieceltais tiesnesis (2005); kopš 2006. gada 7. oktobra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Miro Preks [Miro Prek]

dzimis 1965. gadā; diplomands tiesību zinātnēs (1989); Advokātu kolēģijas loceklis (1994); veicis dažādus uzdevumus un funkcijas valsts pārvaldē, lielākoties valdības birojā, kas atbild par likumdošanu (Eiropas tiesību un salīdzinošo tiesību departamenta valsts sekretāra vietnieks un direktora vietnieks, departamenta direktors) un Eiropas lietu birojā (valsts sekretāra vietnieks); asociācijas līguma sarunu grupas (1994–1996) un iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu grupas loceklis (1998–2003), atbildīgais par juridiskajiem jautājumiem; advokāts; atbildīgais par tiesību aktu pielāgošanas Eiropas tiesību aktiem un Eiropas integrācijas projektiem, lielākoties Rietumbalkānos; Eiropas Kopienų Tiesas nodaļas vadītājs (2004–2006); kopš 2006. gada 7. oktobra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Teodors Čipevs [Teodor Tchipev]

dzimis 1940. gadā; studijas tiesību zinātnēs Sofijas Ohridas Svētā Klementa universitātē (1961); tiesību zinātņu doktors (1977); advokāts (1963–1964); juriskonsults Valsts Starptautisko autopārvaldījumu uzņēmumā (1964–1973); pasniedzējs Bulgārijas Zinātņu akadēmijas Tiesību institūtā (1973–1988); civilprocesa pasniedzējs Sofijas Ohridas Svētā Klementa universitātes Juridiskajā fakultātē (1988–1991); Tirdzniecības un rūpniecības kameras Šķīrējtiesas tiesnesis (1988–2006); Konstitucionālās tiesas tiesnesis (1991–1994); Plovdivas Paisija Hilendarska universitātes asociētais profesors (no 2001. gada februāra līdz 2006. gadam); tieslietu ministrs (1994–1995); civilprocesa pasniedzējs Sofijas Jaunajā bulgāru universitātē (1995–2006); kopš 2007. gada 12. janvāra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Valerju M. Čuke [Valeriu M. Ciucă]

dzimis 1960. gadā; diploms tiesību zinātnēs (1984); tiesību zinātņu doktors (Jasu [Iași] Aleksandra Joanna Kuzas universitātē, 1997); Sučavas [Suceava] Pirmās instances tiesas tiesnesis (1984–1989); Jasu Militārās tiesas militārais tiesnesis (1989–1990); Jasu Aleksandra Joanna Kuzas universitātes profesors (1990–2006); specializācijas privāttiesībās stipendiāts Rennas universitātē (1991–1992); lektors Jasu Petra Andreja universitātē (1999–2002); asociētais profesors *Littoral Côte d'Opale* universitātē (*LAB. RII*) (2006); kopš 2007. gada 12. janvāra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Alfrēds Dītrihs [Alfred Dittich]

dzimis 1950. gadā; studējis tiesību zinātnes Erlangenē Nirnbergas [Erlangen Nürnberg] Universitātē (1970–1975); *Rechtsreferendar* (jurists praktikants) Nirnbergas Reģionālajā augstākajā tiesā (1975–1978); administrators Federālajā Ekonomikas ministrijā (1978–1982); administrators Vācijas Federatīvās Republikas pastāvīgajā pārstāvniecībā Eiropas Kopienās (1982); administrators Kopienų un konkurences tiesību jautājumos Federālajā Ekonomikas ministrijā (1983–1992); departamenta "Eiropas Savienības tiesības" vadītājs Tieslietu ministrijā (1992–2007); Vācijas delegācijas vadītājs Padomes darba grupā "Eiropas Kopienų Tiesa"; Federālās valdības pārstāvis daudzās lietās Eiropas Kopienų Tiesā; kopš 2007. gada 17. septembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Santjago Soldevila Fragoso [Santiago Soldevila Fragoso]

dzimis 1960. gadā; ieguvis Barselonas Autonomās universitātes diplomu tiesību zinātnēs (1983); tiesnesis Katalonijā, Kanāriju salās un Madridē (1985–1992); Administratīvo lietu palātas tiesnesis Kanāriju salu Augstākajā tiesā Santakrusā de Tenerifē [*Santa Cruz de Tenerife*] (1992 un 1993); tiesneša palīgs Konstitucionālajā tiesā (1993–1998); *Audiencia Nacional* Administratīvo lietu palātas Sestās nodaļas maģistrāts (Madride, no 1998. gada līdz 2007. gada augustam); kopš 2007. gada 17. septembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Lorāns Trišo [Laurent Truchot]

dzimis 1962. gadā; ieguvis Parīzes Politisko zinātņu institūta [*Institut d'études politiques de Paris*] diplomu tiesību zinātnēs (1984); Valsts Tiesnešu skolas [*École nationale de la magistrature*] bijušais audzēknis (1986–1988); tiesnesis Marseļas *Tribunal de grande instance* (no 1988. gada janvāra līdz 1990. gada janvārim); maģistrāts Tieslietu ministrijas Civillietu un valsts lietu direkcijā (no 1990. gada janvāra līdz 1992. gada jūnijam); biroja vadītāja palīgs, pēc tam – biroja vadītājs Ekonomikas, finanšu un rūpniecības ministrijas Konkurences, patērētāju tiesību un krāpšanas apkarošanas ģenerāldirekcijā (no 1992. gada jūnija līdz 1994. septembrim); tieslietu ministra tehniskais konsultants (no 1994. gada septembra līdz 1995. gada maijam); tiesnesis Nīmas *Tribunal de grande instance* (no 1995. gada maija līdz 1996. gada maijam); Eiropas Kopienų Tiesas ģenerāladvokāta F. Ležē [*P. Léger*] palīgs (no 1996. gada maija līdz 2001. gada decembrim); Kasācijas tiesas [*Cour de cassation*] konsultants palīgs (no 2001. gada decembra līdz 2007. gada augustam); kopš 2007. gada 17. septembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Stens Frimods Nilsens [Sten Frimodt Nielsen]

dzimis 1963. gadā; ieguvis jurista diplomu Kopenhāģenas Universitātē (1988); ierēdnis Ārlietu ministrijā (1988–1991); štata pasniedzējs starptautiskajās tiesībās un Eiropas tiesībās Kopenhāģenas Universitātē (1988–1991); vēstniecības sekretārs Dānijas pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO Ņujorkā (1991–1994); ierēdnis Ārlietu ministrijas Juridiskajā dienestā (1994–1995); asociētais profesors Kopenhāģenas Universitātē (1995); premjerministra padomnieks, pēc tam – premjerministra galvenais padomnieks (1995–1998); ministrs padomnieks Dānijas pastāvīgajā pārstāvniecībā Eiropas Savienībā (1998–2001); premjerministra īpašais padomnieks juridiskajos jautājumos (2001–2002); departamenta vadītājs un juriskonsults premjerministra dienestā (no 2002. gada marta līdz 2004. gada jūlijam); valsts ministra vietnieks un premjerministra juriskonsults (no 2004. gada augusta līdz 2007. gada augustam); kopš 2007. gada 17. septembra – Pirmās instances tiesas tiesnesis.

Emanuels Kulons [Emmanuel Coulon]

dzimis 1968. gadā; tiesību zinātņu studijas (*Panthéon-Assas* universitāte, Parīze); pārvaldības studijas (*Paris-Dauphine* universitāte); Eiropas koledža (1992); iestājekšāmens Parīzes Advokātu apmācību reģionālajā centrā; Briseles Advokātu kolēģijas advokāta apliecība; advokāta darbība Briselē; Eiropas Kopienų Komisijas Vispārējā konkursa laureāts; tiesneša palīgs Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesā (priekšsēdētāja A. Sadžo [A. Saggio] kabinets, 1996–1998, priekšsēdētāja B. Vesterdorfa kabinets, 1998–2002); Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja kabineta vadītājs (2003–2005); kopš 2005. gada 6. oktobra – Pirmās instances tiesas sekretārs.

2. Izmaiņas Pirmās instances tiesas sastāvā 2007. gadā

2007. gada 12. janvāra svinīgā sēde

Sakarā ar Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanos Eiropas Savienībai 2007. gada 1. janvārī Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvji par Eiropas Kopienas Pirmās instances tiesas tiesnešiem ir iecēlušī Teodoru Čipevu [*Teodor Tchihev*] uz laika posmu no 2007. gada 12. janvāra līdz 2007. gada 31. augustam un Valerju Čuki [*Valeriu Ciucă*] uz laika posmu no 2007. gada 12. janvāra līdz 2010. gada 31. augustam.

2007. gada 17. septembra svinīgā sēde

Dalībvalstu valdību pārstāvji laika posmam no 2007. gada 1. septembra līdz 2013. gada 31. augustam ir atkārtoti ievēlējuši amatā Pirmās instances tiesas tiesnešus Džonu D. Kuku [*John D. Cooke*] un Nikolasu Džeimsu Forvudu [*Nicholas James Forwood*], tiesneses Enu Kremonu [*Ena Cremona*] un Irēnu Pelikānovu [*Irena Pelikánová*], tiesnesi Vilenu Vadapalu [*Vilenas Vadapalas*], tiesnesi Ingridu Labucku, tiesnešus Enco Moavero Milanēzi [*Enzo Moavero Milanese*], Nilsu Vālu [*Nils Wahl*], Miro Preku [*Miro Prek*] un Teodoru Čipevu [*Teodor Tchihev*].

Par tiesnešiem laika posmam no 2007. gada 1. septembra līdz 2013. gada 31. augustam ir iecelti Alfrēds Ditrihs [*Alfred Dittrich*], kas aizstāj Jergu Pirungu [*Jörg Pirrung*], Santjago Soldevila Fragoso [*Santiago Soldevila Fragoso*], kas aizstāj Rafaelu Garsiju-Valdekasasu i Fernandesu [*Rafael García-Valdecasas y Fernández*], Lorāns Trišo [*Laurent Truchot*], kas aizstāj Ibēru Legālu [*Hubert Legal*], un laika posmam no 2007. gada 17. septembra līdz 2010. gada 31. augustam – Stens Frimods Nilsens [*Sten Frimodt Nielsen*], kas aizstāj Bo Vesterdoru [*Bo Vesterdorf*].

Pēc daļējas Pirmās instances tiesas locekļu nomaiņas Marks Jēgers [*Marc Jaeger*], kas kopš 1996. gada 11. jūlija ir Pirmās instances tiesas tiesnesis, ir ievēlēts par Eiropas Kopienas Pirmās instances tiesas priekšsēdētāju uz laiku no 2007. gada 17. septembra līdz 2010. gada 31. augustam.

Saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 7. pantu: "Tūlīt pēc daļējas nomaiņas, kas noteikta EK līguma 224. pantā un EAEK līguma 140. pantā, tiesneši no sava vidus uz trijiem gadiem ievēl Pirmās instances tiesas priekšsēdētāju".

3. Protokolārā kārtība

No 2007. gada 1. janvāra līdz 11. janvārim

B. VESTERDORFS [B. VESTERDORF], Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs
 M. JĒGERS [M. JAEGER], palātas priekšsēdētājs
 J. PIRUNGS [J. PIRRUNG], palātas priekšsēdētājs
 M. VILARS [M. VILARAS], palātas priekšsēdētājs
 I. LEGĀLS [H. LEGAL], palātas priekšsēdētājs
 DŽ. D. KUKS [J. D. COOKE], palātas priekšsēdētājs
 R. GARSĪJA-VALDEKASASS [R. GARCÍA-VALDECASAS], tiesnesis
 V. TĪLI [V. TIIL], tiesnese
 J. AZIZI [J. AZIZI], tiesnesis
 A. V. H. MEIJS [A. W. H. MEIJ], tiesnesis
 N. DŽ. FORVUDS [N. J. FORWOOD], tiesnesis
 M. E. MARTINŠA RIBEIRU [M. E. MARTINS RIBEIRO], tiesnese
 F. DEUSS [F. DEHOUSSE], tiesnesis
 E. KREMONA [E. CREMONA], tiesnese
 O. CŪCS [O. CZÚCZ], tiesnesis
 I. VIŠŅEVSKA-BJALECKA [I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA], tiesnese
 I. PELIKĀNOVA [I. PELIKÁNOVÁ], tiesnese
 D. ŠVĀBI [D. ŠVÁBY], tiesnesis
 V. VADAPALS [V. VADAPALAS], tiesnesis
 K. JIRIMĒE [K. JÜRIMÄE], tiesnese
 I. LABUCKA, tiesnese
 S. PAPASAVS [S. PAPASAVVAS], tiesnesis
 E. MOAVERO MILANĒZI [E. MOAVERO MILANESI], tiesnesis
 N. VĀLS [N. WAHL], tiesnesis
 M. PREKS [M. PREK], tiesnesis
 E. KULONS [E. COULON], sekretārs

No 2007. gada 12. janvāra līdz 17. septembrim

B. VESTERDORFS [B. VESTERDORF], Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs
 M. JĒGERS [M. JAEGER], palātas priekšsēdētājs
 J. PIRUNGS [J. PIRRUNG], palātas priekšsēdētājs
 M. VILARS [M. VILARAS], palātas priekšsēdētājs
 I. LEGĀLS [H. LEGAL], palātas priekšsēdētājs
 DŽ. D. KUKS [J. D. COOKE], palātas priekšsēdētājs
 R. GARSĪJA-VALDEKASASS [R. GARCÍA-VALDECASAS], tiesnesis
 V. TĪLI [V. TIIL], tiesnese
 J. AZIZI [J. AZIZI], tiesnesis
 A. V. H. MEIJS [A. W. H. MEIJ], tiesnesis
 N. DŽ. FORVUDS [N. J. FORWOOD], tiesnesis
 M. E. MARTINŠA RIBEIRU [M. E. MARTINS RIBEIRO], tiesnese
 F. DEUSS [F. DEHOUSSE], tiesnesis
 E. KREMONA [E. CREMONA], tiesnese
 O. CŪCS [O. CZÚCZ], tiesnesis
 I. VIŠŅEVSKA-BJALECKA [I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA], tiesnese
 I. PELIKĀNOVA [I. PELIKÁNOVÁ], tiesnese
 D. ŠVĀBI [D. ŠVÁBY], tiesnesis
 V. VADAPALS [V. VADAPALAS], tiesnesis
 K. JIRIMĒE [K. JÜRIMÄE], tiesnese
 I. LABUCKA, tiesnese
 S. PAPASAVS [S. PAPASAVVAS], tiesnesis
 E. MOAVERO MILANĒZI [E. MOAVERO MILANESI], tiesnesis
 N. VĀLS [N. WAHL], tiesnesis
 M. PREKS [M. PREK], tiesnesis
 T. ČIPEVS [T. TCHIPEV], tiesnesis
 V. ČUKE [V. CIUCĂ], tiesnesis
 E. KULONS [E. COULON], sekretārs

**No 2007. gada 20. septembra līdz
31. decembrim**

M. JĒGERS [*M. JAEGER*], Pirmās instances tiesas
priekšsēdētājs

V. TĪLI [*V. TIILJ*], palātas priekšsēdētāja

J. AZIZI [*J. AZIZI*], palātas priekšsēdētājs

A. V. H. MEIJS [*A. W. H. MEIJ*], palātas
priekšsēdētājs

M. VILARS [*M. VILARAS*], palātas priekšsēdētājs

N. DŽ. FORVUDS [*N. J. FORWOOD*], palātas
priekšsēdētājs

M. E. MARTINŠA RIBEIRU [*M. E. MARTINS
RIBEIRO*], palātas priekšsēdētāja

O. CŪCS [*O. CZÚCZ*], palātas priekšsēdētājs

I. PELIKĀNOVA [*I. PELIKÁNOVÁ*], palātas
priekšsēdētāja

DŽ. D. KUKS [*J. D. COOKE*], tiesnesis

F. DEUSS [*F. DEHOUSSE*], tiesnesis

E. KREMONA [*E. CREMONA*], tiesnese

I. VIŠŅEVSKA-BJALECKA [*I. WISZNIEWSKA-
BIAŁECKA*], tiesnese

D. ŠVĀBI [*D. ŠVÁBY*], tiesnesis

V. VADAPALS [*V. VADAPALAS*], tiesnesis

K. JIRIMĒE [*K. JÜRIMÄE*], tiesnese

I. LABUCKA, tiesnese

S. PAPASAVS [*S. PAPASAVVAS*], tiesnesis

E. MOAVERO MILANĒZI [*E MOAVERO
MILANESI*], tiesnesis

N. VĀLS [*N. WAHL*], tiesnesis

M. PREKS [*M. PREK*], tiesnesis

T. ČIPEVS [*T. TCHIPEV*], tiesnesis

V. ČUKE [*V. CIUCĂ*], tiesnesis

A. DITRIHS [*A. DITTRICH*], tiesnesis

S. SOLDEVILA FRAGOSO [*S. SOLDEVILA
FRAGOSO*], tiesnesis

L. TRIŠO [*L. TRUCHOT*], tiesnesis

S. FRIMODS NILSENS [*S. FRIMODT NIELSEN*],
tiesnesis

E. KULONS [*E. COULON*], sekretārs

4. Bijušie Pirmās instances tiesas locekļi

Žozē Luišs da Krušs Vilasa [*Da Cruz Vilaça José Luis*] (1989–1995), priekšsēdētājs no 1989. līdz 1995. gadam

Donals Patriks Maikls Baringtons [*Barrington Donal Patrick Michael*] (1989–1996)

Antonio Sadžo [*Saggio Antonio*] (1989–1998), priekšsēdētājs no 1995. līdz 1998. gadam

Deivids Aleksandrs Ogilvī Edvards [*Edward David Alexander Ogilvy*] (1989–1992)

Heinrihs Kiršners [*Kirschner Heinrich*] (1989–1997)

Hristos Jeraris [*Yeraris Christos*] (1989–1992)

Romēns Alfonss Šintgens [*Schintgen Romain Alphonse*] (1989–1996)

Korneliss Pauluss Brijē [*Briët Cornelis Paulus*] (1989–1998)

Žaks Bjankarelli [*Biancarelli Jacques*] (1989–1995)

Kūns Lēnartss [*Lenaerts Koen*] (1989–2003)

Kristofers Viljams Belamī [*Bellamy Christopher William*] (1992–1999)

Andreass Kalogeropuls [*Kalogeropoulos Andreas*] (1992–1998)

Pernilla Linda [*Lindh Pernilla*] (1995–2006)

Andrē Potocki [*Potocki André*] (1995–2001)

Ramušs Rui Manuels Genšs de Mora [*Gens de Moura Ramos Rui Manuel*] (1995–2003)

Paolo Mengoci [*Mengozzi Paolo*] (1998–2006)

Verica Trstenjaka [*Trstenjak Verica*] (2004–2006)

Priekšsēdētāji

Žozē Luišs da Krušs Vilasa [*Da Cruz Vilaça José Luís*] (1989–1995)

Antonio Sadžo [*Saggio António*] (1995–1998)

Sekretārs

Hanss Jungs [*Hans Jung*] (1989–2005)

C – Pirmās instances tiesas darbības statistika

Pirmās instances tiesas vispārējā darbība

1. Iesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas (2000–2007)

Iesniegtās lietas

2. Tiesvedības veidi (2000–2007)
3. Prasību veidi (2000–2007)
4. Prasību joma (2000–2007)

Pabeigtās lietas

5. Tiesvedības veidi (2000–2007)
6. Prasību joma (2007)
7. Prasību joma (2000–2007) (spriedumi un rīkojumi)
8. Iztiesāšanas sastāvs (2000–2007)
9. Tiesvedības ilgums mēnešos (2000–2007) (spriedumi un rīkojumi)

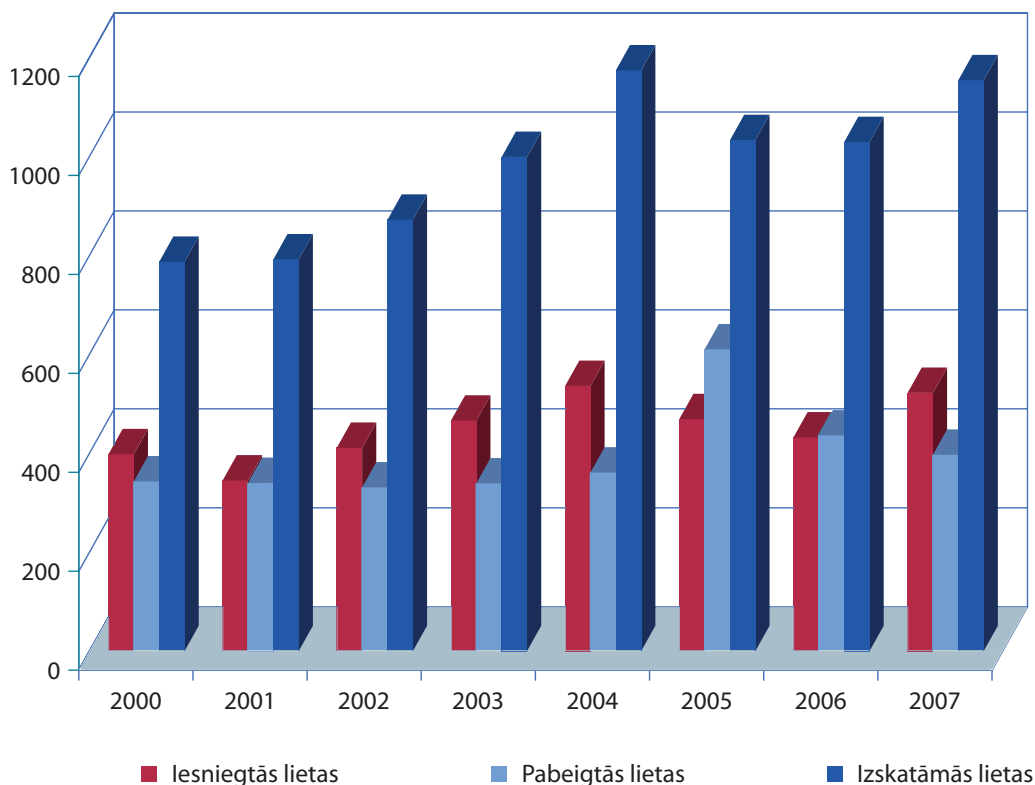
Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās

10. Tiesvedības veidi (2000–2007)
11. Prasību joma (2000–2007)
12. Iztiesāšanas sastāvs (2000–2007)

Dažādi

13. Pagaidu noregulējuma pasākumi (2000–2007)
14. Paātrinātais process (2001–2007)
15. Pirmās instances tiesas nolēmumi, par kuriem Tiesā iesniegtas apelācijas sūdzības (1989–2007)
16. Tiesā iesniegto apelāciju sadalījums atkarībā no procesa veida (1989–2007)
17. Tiesā iesniegto apelāciju iznākums (2007) (spriedumi un rīkojumi)
18. Vispārējās tendences (1989–2007) (iesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas)

1. *Pirmās instances tiesas vispārējā darbība – iesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas (2000–2007)*¹

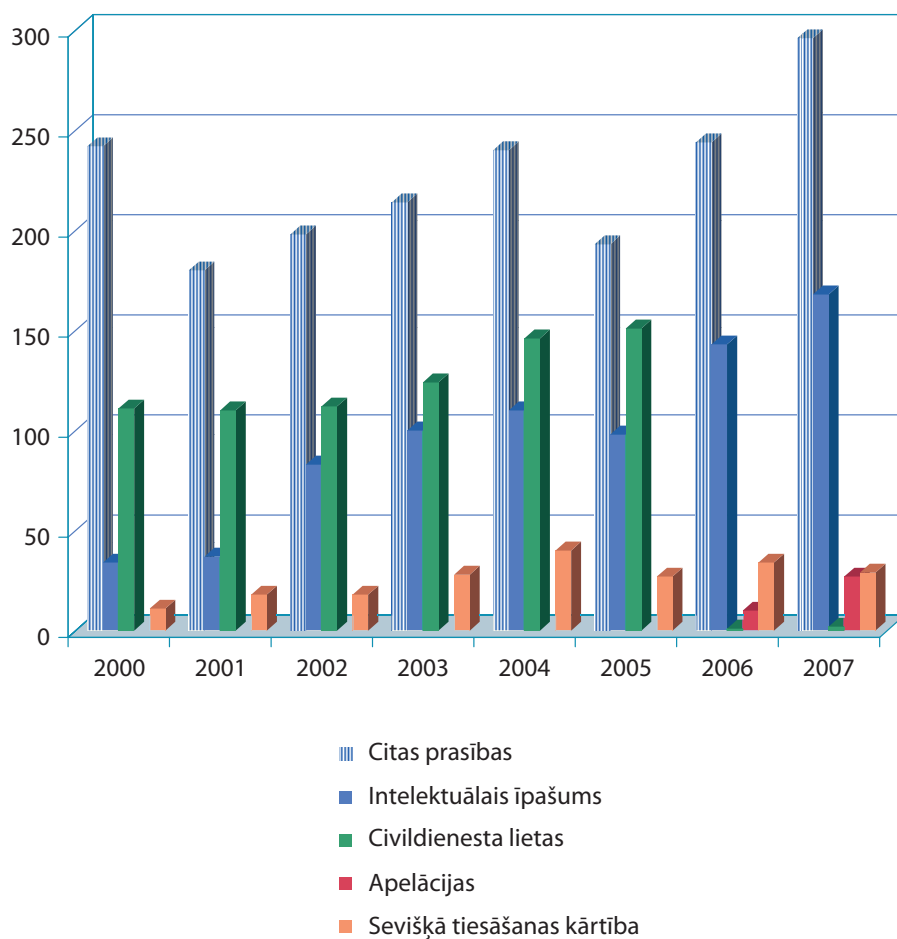

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Iesniegtās lietas	398	345	411	466	536	469	432	522
Pabeigtās lietas	343	340	331	339	361	610	436	397
Izskatāmās lietas	787	792	872	999	1174	1033	1029	1154

¹ Ja nav norādīts citādi, šajā un turpmākajās tabulās ir ņemta vērā sevišķā tiesāšanas kārtība.

Par "sevišķo tiesāšanas kārtību" tiek uzskatīti: protests par spriedumu (EKT Statūtu 41. pants un PIT Reglamenta 122. pants), trešās personas protests (EKT Statūtu 42. pants un PIT Reglamenta 123. pants), sprieduma pārskatīšana (EKT Statūtu 44. pants un PIT Reglamenta 125. pants), sprieduma interpretēšana (EKT Statūtu 43. pants un PIT Reglamenta 129. pants), tiesāšanās izdevumu noteikšana (PIT Reglamenta 92. pants), juridiskā palīdzība (PIT Reglamenta 96. pants) un sprieduma labošana (PIT Reglamenta 84. pants).

2. Iesnietās lietas – Tiesvedības veidi (2000–2007)¹

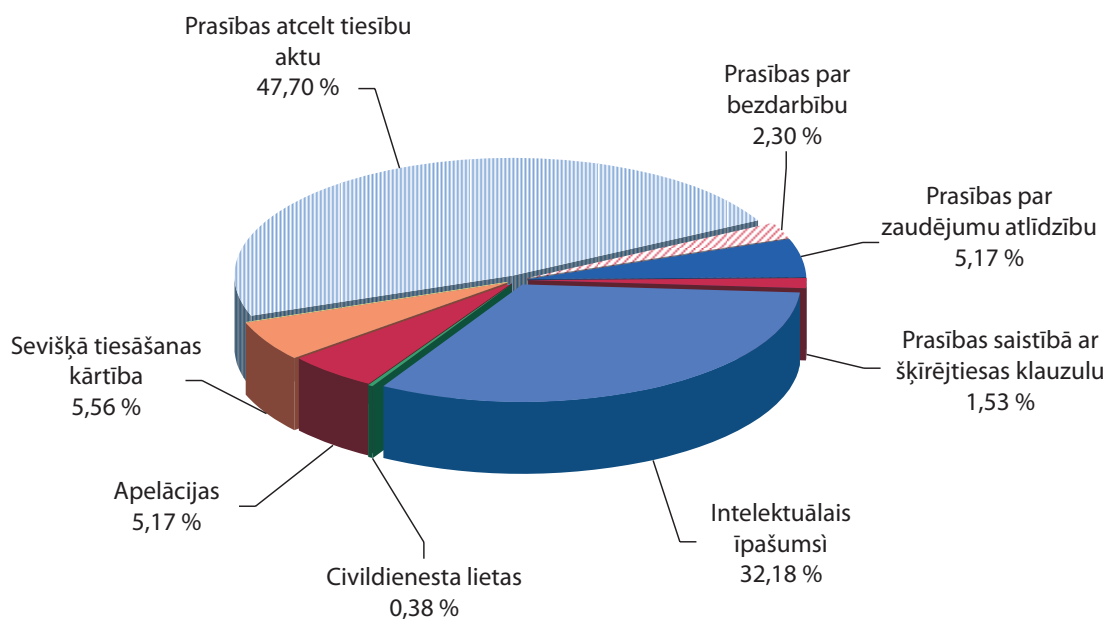

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Citas prasības	242	180	198	214	240	193	244	296
Intelektuālais īpašums	34	37	83	100	110	98	143	168
Civildienesta lietas	111	110	112	124	146	151	1	2
Apelācijas							10	27
Sevišķā tiesāšanas kārtība	11	18	18	28	40	27	34	29
Kopā	398	345	411	466	536	469	432	522

¹ Šajā un turpmākajās tabulās "citas prasības" nozīmē visas prasības, izņemot Eiropas Kopienas ierēdņu prasības un prasības intelektuālā īpašuma jomā.

3. Iesniegtās lietas – Prasību veidi (2000–2007)

Sadalījums 2007. gadā

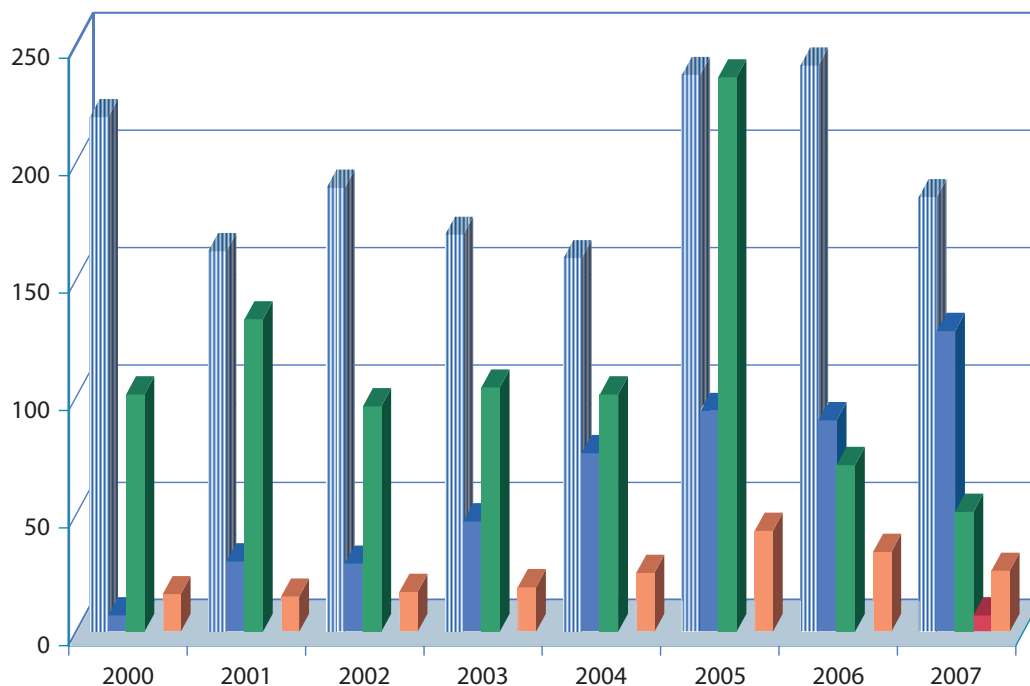

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Prasības atcelt tiesību aktu	219	134	172	174	199	160	223	249
Prasības par bezdarbību	6	17	12	13	15	9	4	12
Prasības par zaudējumu atlīdzību	17	21	12	24	18	16	8	27
Prasības saistībā ar šķirējtiesas klauzulu		8	2	3	8	8	9	8
Intelektuālais īpašums	34	37	83	100	110	98	143	168
Civildienesta lietas	111	110	112	124	146	151	1	2
Apelācijas							10	27
Sevišķā tiesāšanas kārtība	11	18	18	28	40	27	34	29
Kopā	398	345	411	466	536	469	432	522

4. Iesniegtās lietas – Prasību joma (2000–2007)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aizjūras zemju un teritoriju asociēšana	6	6		1				
Ārlietas	8	14	8	10	3	2	2	1
Brīvība veikt uzņēmējdarbību	7	1			1			
Eiropas Savienības pilsonība	2							
Ekonomikas un monetārā politika						1	2	
Enerģija		2		2			1	
Institucionālās tiesības	24	16	17	26	33	28	15	28
Intelektuālais īpašums	34	37	83	101	110	98	145	168
Jaunu valstu pievienošanās				1	1			
Konkurence	36	36	61	43	36	40	81	62
Kopējā ārpolitika un drošības politika	1	3	6	2	4		5	12
Kopējais muitas tarifs	1	2			1		2	1
Kopienų budžets								2
Kopienų pašu resursi						2		
Kultūra	2	1					3	1
Lauksaimniecība	18	17	9	11	25	21	18	34
Muitas savienība	14	2	6	5	11	2		4
Nodokļi			1	5			1	2
Pakalpojumu sniegšanas brīvība							1	
Personu brīva pārvietošanās	1	3	2	7	1	2	4	4
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika	1	3	1	3	6	9	5	10
Preču brīva aprīte	2	1			1			1
Reģionālā politika		1	6	7	10	12	16	18
Sabiedrību tiesības	4	6	3	3	6	12	11	10
Šķīrējtiesas klauzula		2	1			2	3	1
Sociālā politika	7	1	3	2	5	9	3	5
Tiesību aktu tuvināšana		2	1	3	1			1
Tieslietas un iekšlietas		1	1			1		3
Tirdzniecības politika	8	4	5	6	12	5	18	9
Transports		2	1	1	3		1	4
Valsts atbalsts	80	42	51	25	46	25	28	37
Vide un patērētāji	14	2	8	14	30	18	21	41
Zivsaimniecības politika	5	6	3	25	3	2		5
Kopā EK līgums	275	213	277	303	349	291	386	464
Kopā EOTK līgums	1	4	2	11				
Kopā AEK līgums			2		1		1	
Civildienesta noteikumi	111	110	112	124	146	151	11	29
Sevišķā tiesāšanas kārtība	11	18	18	28	40	27	34	29
PAVISAM KOPĀ	398	345	411	466	536	469	432	522

5. *Pabeigtās lietas – Tiesvedības veidi (2000–2007)*

- ▤ Citas prasības
- Intelektuālais īpašums
- Civildienesta lietas
- Apelācijas
- Sevišķā tiesāšanas kārtība

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Citas prasības	219	162	189	169	159	237	241	185
Intelektuālais īpašums	7	30	29	47	76	94	90	128
Civildienesta lietas	101	133	96	104	101	236	71	51
Apelācijas								7
Sevišķā tiesāšanas kārtība	16	15	17	19	25	43	34	26
Kopā	343	340	331	339	361	610	436	397

6. *Pabeigtās lietas – Prasību joma (2007)*

	Spriedumi	Rikojumi	Kopā
Ārlietas	2	2	4
Ekonomikas un monetārā politika		1	1
Enerģija		1	1
Institucionālās tiesības	7	10	17
Intelektuālais īpašums	99	30	129
Konkurence	30	8	38
Kopējā ārpolitika un drošības politika	3		3
Kopējais muitas tarifs		1	1
Kopienų budžets		1	1
Lauksaimniecība	5	6	11
Muitas savienība	1	1	2
Pakalpojumu sniegšanas brīvība		1	1
Personu brīva pārvietošanās		4	4
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika	7	3	10
Reģionālā politika	3	3	6
Sabiedrību tiesības	2	4	6
Šķīrējtiesas klauzula		1	1
Sociālā politika	2	1	3
Tiesību aktu tuvināšana	1		1
Tieslietas un iekšlietas		2	2
Tirdzniecības politika	1	3	4
Transports		1	1
Valsts atbalsts	22	14	36
Vide un patērētāji	5	10	15
Zivsaimniecības politika	2	2	4
Kopā EK līgums	192	110	302
Kopā EOTK līgums	10		10
Kopā AEK līgums	1		1
Civildienesta noteikumi	44	14	58
Sevišķā tiesāšanas kārtība		26	26
PAVISAM KOPĀ	247	150	397

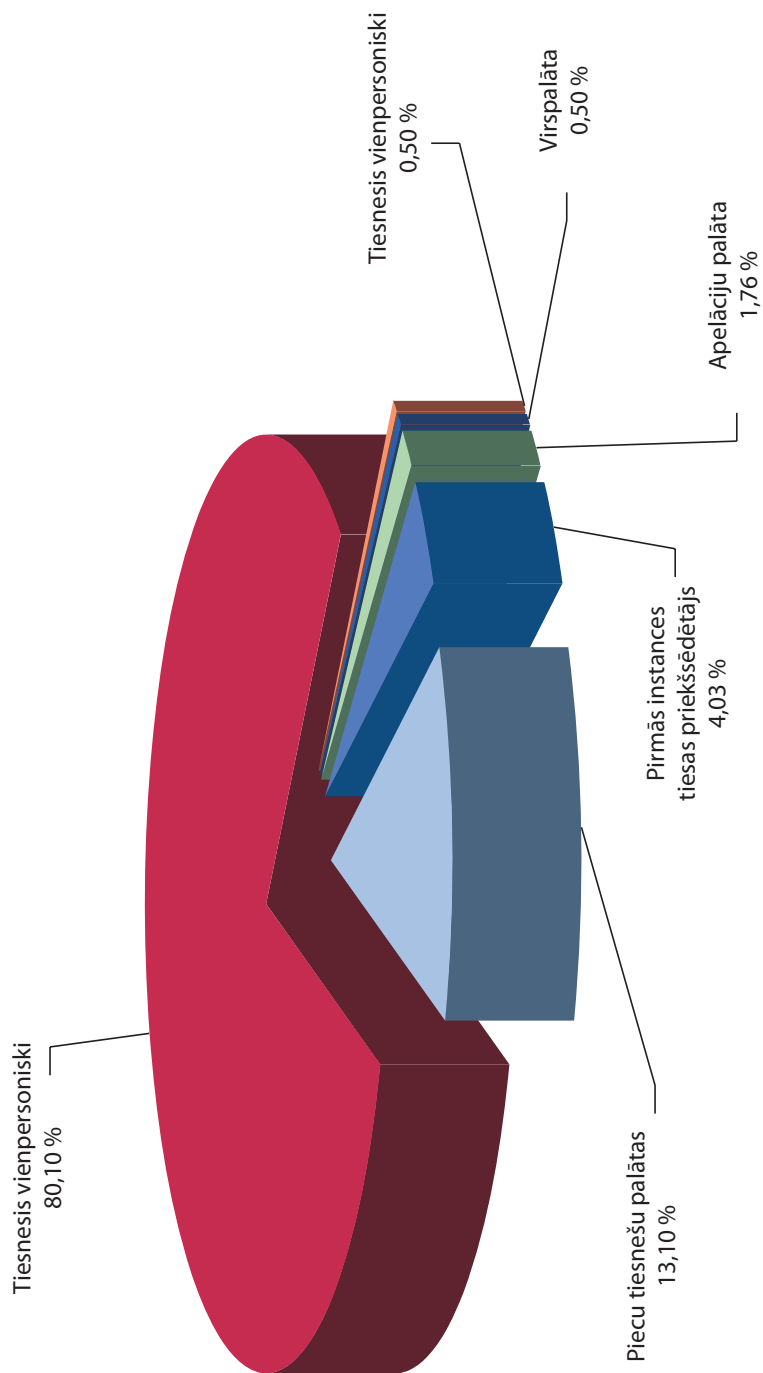
7. *Pabeigtās lietas – Prasību joma (2000–2007)*

(spriedumi un rīkojumi)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aizjūras zemju un teritoriju asociēšana	1	2	6	4		4	2	
Ārlietas	6	2	6	11	7	11	5	4
Brīvība veikt uzņēmējdarbību	3	4	2			1		
Eiropas Savienības pilsonība	1	1						
Ekonomikas un monetārā politika							1	1
Enerģija							3	1
Institucionālās tiesības	31	19	15	20	16	35	14	17
Intelektuālais īpašums	7	30	29	47	76	94	91	129
Jaunu valstu pievienošanās				1			1	
Konkurence	61	21	40	38	26	35	42	38
Kopējā ārpolitika un drošības politika		3			2	5	4	3
Kopējais muitas tarifs		3		2				1
Kopienų budžets								1
Kopienų pašu resursi							2	
Kultūra			2	1				
Lauksaimniecība	14	47	28	21	15	34	25	11
Muitas savienība	5	15	18	3	3	7	2	2
Nodokļi				5	1		1	
Pakalpojumu sniegšanas brīvība	1							1
Personu brīva pārvietošanās	1	2		8	2	1	4	4
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika	1		2	4		1	3	10
Preču brīva aprīte			2		1	1		
Reģionālā politika	5		1		4	4	7	6
Sabiedrību tiesības	4	4	4	2	2	6	6	6
Šķīrējtiesas klauzula	2			1	2	1		1
Sociālā politika	18	2	2	1	4	6	5	3
Tiesību aktu tuvināšana			2	1	3			1
Tieslietas un iekšlietas			1	1		1		2
Tirdzniecības politika	17	5	6	6	1	7	13	4
Transports	2		2	2	1	1	2	1
Valsts atbalsts	35	12	31	26	54	53	54	36
Vide un patērētāji	7		12	9	4	19	19	15
Zivsaimniecības politika	1	7	2	2	6	2	24	4
Kopā EK līgums	223	179	213	216	230	329	330	302
Kopā EOTK līgums	3	10	4		5	1	1	10
Kopā AEK līgums		1	1			1		1
Civildienesta noteikumi	101	135	96	104	101	236	71	58
Sevišķā tiesāšanas kārtība	16	15	17	19	25	43	34	26
PAVISAM KOPĀ	343	340	331	339	361	610	436	397

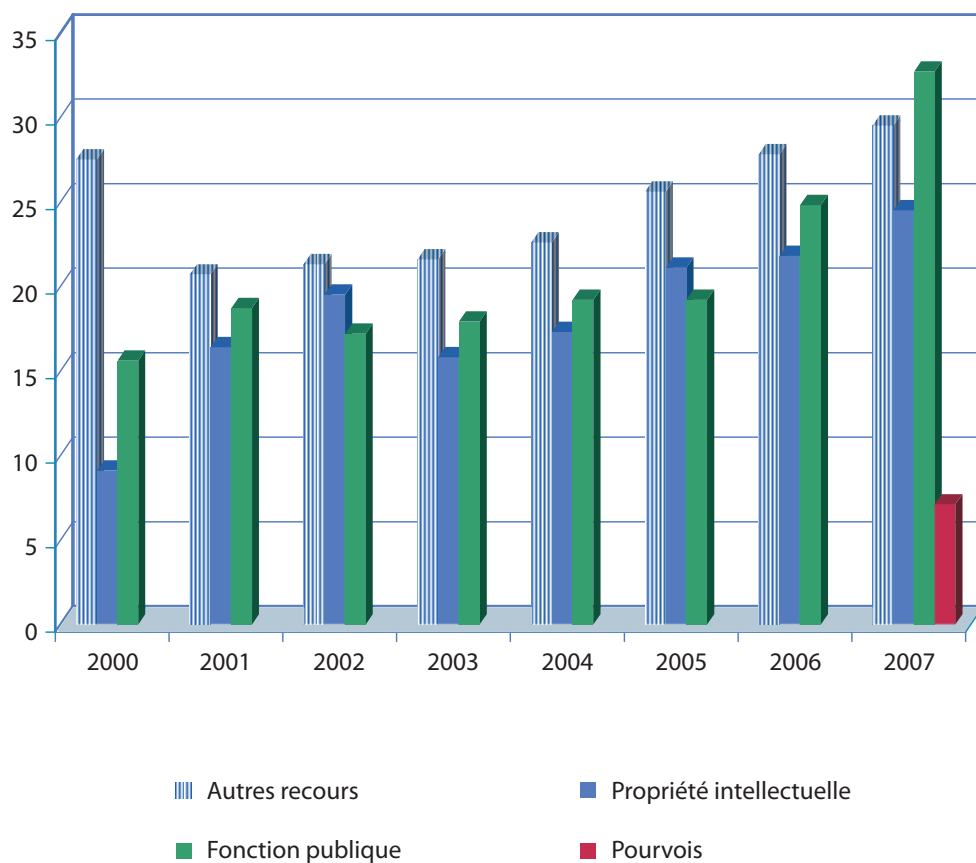
8. Pabeigtās lietas – Iztiesāšanas sastāvs (2000–2007)

Sadalījums 2007. gadā

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006			2007		
	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā	Sprīdumi	Rīkojumi	Kopā
Virspalāta													6		6							2		2
Apelāciju palāta																						3	4	7
Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs		3	3		6	6		4	4		8	8		7	7		25	25		19	19		16	16
Piecu tiesnešu palātas	84	28	112	17	25	42	48	16	64	18	21	39	18	46	64	28	34	62	22	33	55	44	8	52
Trīs tiesnešu palātas	96	117	213	135	145	280	144	113	257	146	131	277	141	135	276	181	329	510	198	157	355	196	122	318
Tiesnesis vienpersoniski	11	4	15	10	2	12	5	1	6	14	1	15	13	1	14	7		7	7		7	2		2
Kopā	191	152	343	162	178	340	197	134	331	178	161	339	172	189	361	222	388	610	227	209	436	247	150	397

9. *Pabeigtās lietas – Tiesvedības ilgums mēnešos (2000–2007)*¹ (spriedumi un rīkojumi)

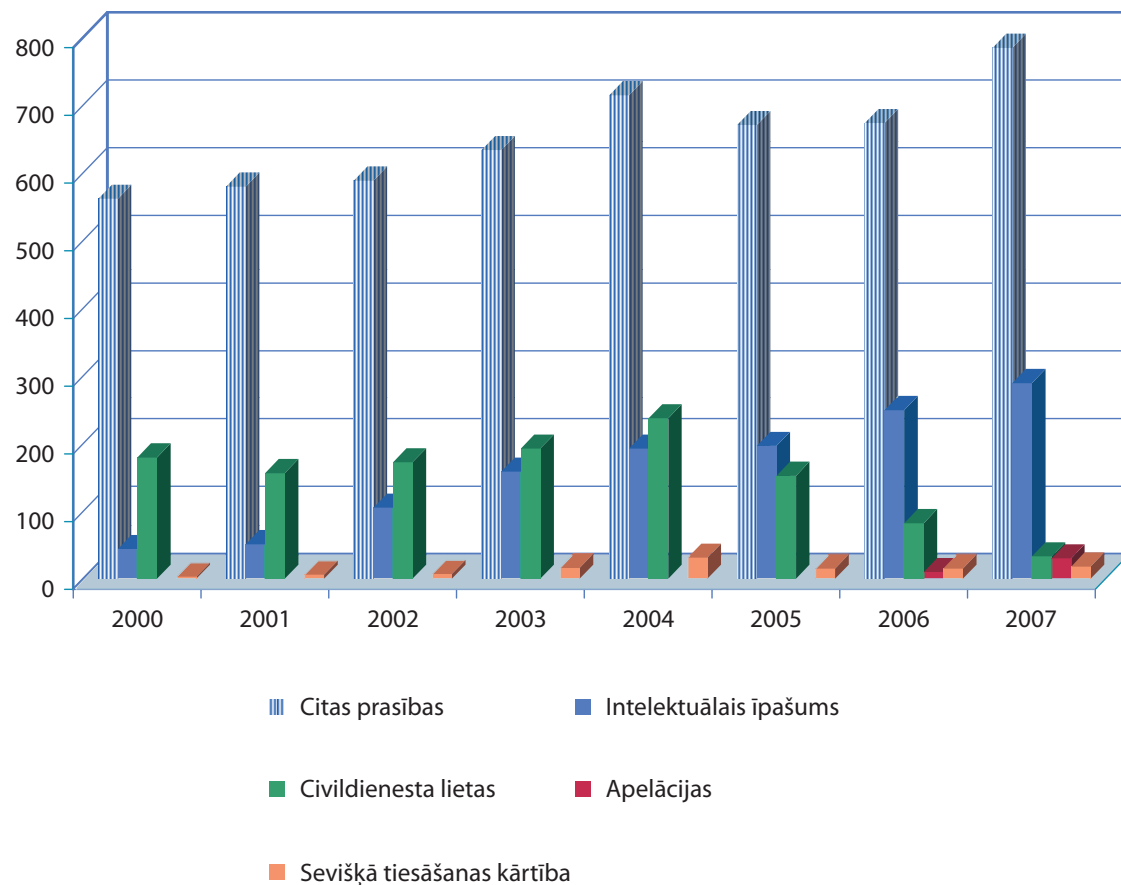

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Citas prasības	27,5	20,7	21,3	21,6	22,6	25,6	27,8	29,5
Intelektuālais īpašums	9,1	16,4	19,5	15,8	17,3	21,1	21,8	24,5
Civildienesta lietas	15,6	18,7	17,2	17,9	19,2	19,2	24,8	32,7
Apelācijas								7,1

¹ Vidējā tiesvedības ilguma aprēķinā nav iekļautas lietas, kurās pieņemts starp nolēmums; sevišķā tiesāšanas kārtībā; lietas, kuras Tiesa nodevusi Pirmās instances tiesai kompetenču sadalījuma izmaiņu rezultātā; lietas, kuras Pirmās instances tiesa nodevusi sakarā ar Civildienesta tiesas darbības uzsākšanu.

Ilgums ir izteikts mēnešos un mēnešu desmitdaļās.

10. Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās – Tiesvedības veidi (2000–2007)

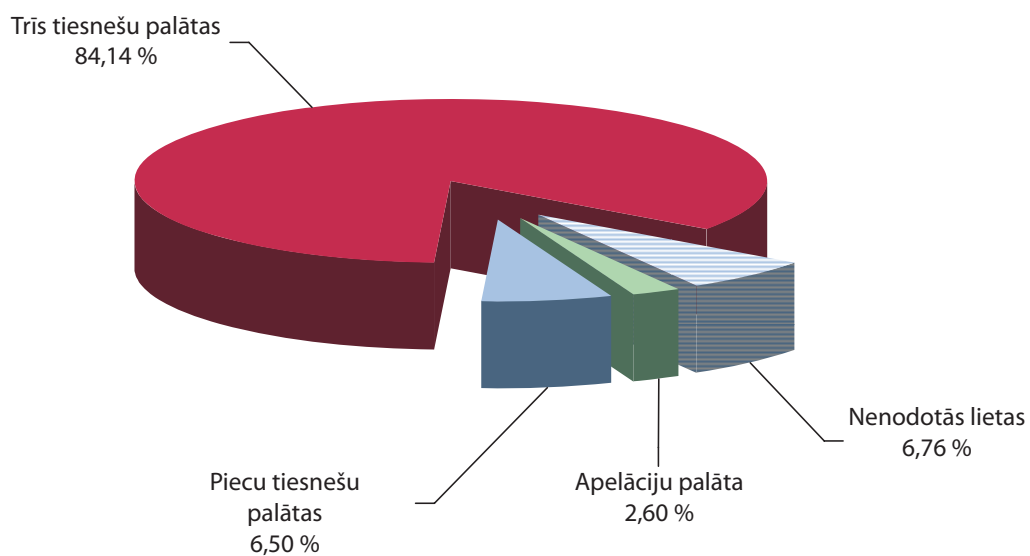
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Citas prasības	561	579	588	633	714	670	673	784
Intelektuālais īpašums	44	51	105	158	192	196	249	289
Civildienesta lietas	179	156	172	192	237	152	82	33
Apelācijas							10	30
Sevišķā tiesāšanas kārtība	3	6	7	16	31	15	15	18
Total	787	792	872	999	1174	1033	1029	1154

11. Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās – Prasību joma (2000–2007)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aizjūras zemju un teritoriju asociēšana	11	15	9	6	6	2		
Ārlietas	9	21	23	22	18	9	6	3
Brīvība veikt uzņēmējdarbību	5	2			1			
Eiropas Savienības pilsonība	1							
Ekonomikas un monetārā politika						1	2	1
Enerģija		2	2	4	4	4	2	1
Institucionālās tiesības	27	24	26	32	49	42	43	54
Intelektuālais īpašums	44	51	105	159	193	197	251	290
Jaunu valstu pievienošanās					1	1		
Konkurence	78	93	114	119	129	134	173	197
Kopējā ārpolitika un drošības politika	3	3	9	11	13	8	9	18
Kopējais muitas tarifs	3	2	2		1	1	3	3
Kopienų budžets								1
Kopienų pašu resursi						2		
Kultūra	2	3	1				3	4
Lauksaimniecība	144	114	95	85	95	82	74	97
Muitas savienība	33	20	8	10	18	13	11	13
Nodokļi			1	1				2
Pakalpojumu sniegšanas brīvība							1	
Personu brīva pārvietošanās		1	3	2	1	2	3	3
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika	1	4	3	2	8	16	18	18
Preču brīva aprīte	2	3	1	1	1			1
Reģionālā politika		1	6	13	19	27	36	48
Sabiedrību tiesības	4	6	5	6	10	16	23	27
Šķīrējtiesas klauzula		2	3	2		1	3	3
Sociālā politika	4	3	4	5	6	9	7	9
Tiesību aktu tuvināšana		2	1	3	1	1	1	1
Tieslietas un iekšlietas		1	1					1
Tirdzniecības politika	16	15	14	14	25	23	28	33
Transports	1	3	2	1	3	2	1	4
Valsts atbalsts	177	207	227	226	218	190	164	165
Vide un patērētāji	15	17	13	18	44	43	44	70
Zivsaimniecības politika	8	7	8	31	28	28	4	5
Kopā EK līgums	588	622	686	773	892	854	910	1072
Kopā EOTK līgums	14	8	6	17	12	11	10	
Kopā AEK līgums	1		1	1	2	1	2	1
Civildienesta noteikumi	181	156	172	192	237	152	92	63
Sevišķā tiesāšanas kārtība	3	6	7	16	31	15	15	18
PAVISAM KOPĀ	787	792	872	999	1174	1033	1029	1154

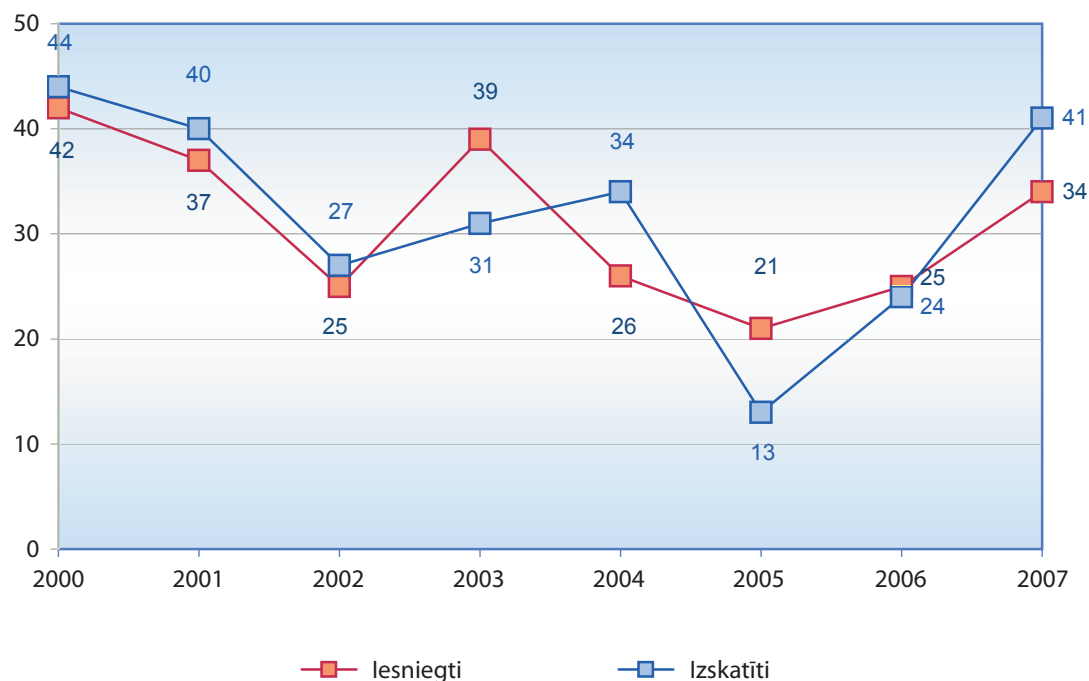
12. Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās – Iztiesāšanas sastāvs (2000–2007)

Sadalījums 2007. gadā

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Virspalāta					6	1	2	
Apelāciju palāta							10	30
Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs							1	
Piecu tiesnešu palātas	247	264	276	251	187	146	117	75
Trīs tiesnešu palātas	512	479	532	691	914	846	825	971
Tiesnesis vienpersoniski	5	3	8	6	1	4	2	
Nenodotās lietas	23	46	56	51	66	36	72	78
Kopā	787	792	872	999	1174	1033	1029	1154

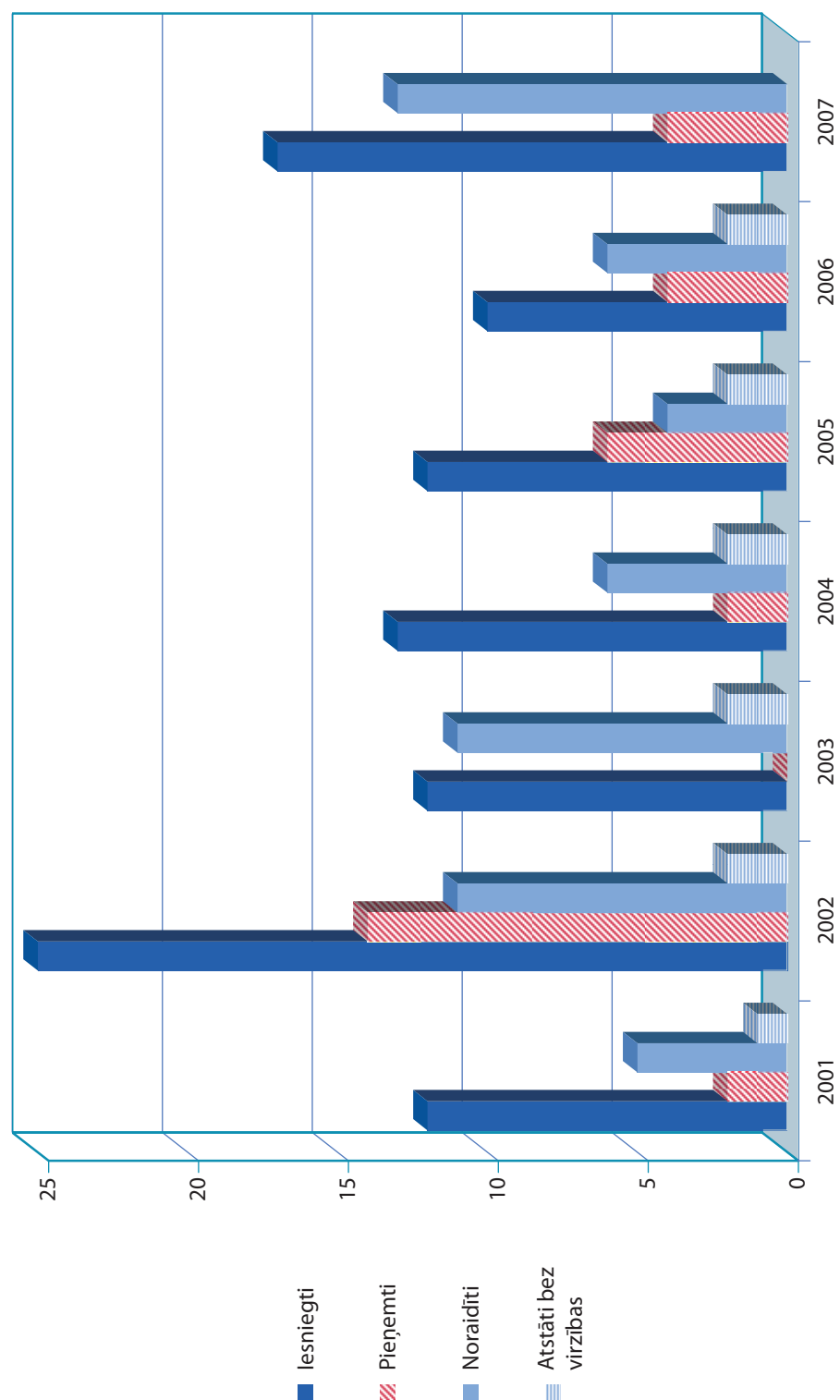
13. Dažādi – Pagaidu noregulējuma pasākumi (2000–2007)

Sadalījums 2007. gadā

	Iesniegtie pieteikumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem	Izskatītie pieteikumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem	Iznākums		
			Noraidīti	Apmierināti	Lietas izslēgšana no reģistra/ lēmums izbeigt tiesvedību
Institucionālās tiesības	5	5	4	1	
Intelektuālais īpašums	1				
Konkurence	3	2	2		
Kultūra	1	1			1
Lauksaimniecība	2	3	2	1	
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika	2	3	2		1
Reģionālā politika	2	2	2		
Sociālā politika	1	2	2		
Valsts atbalsts	3	3	2		1
Vide un patērētāji	13	19	17	2	
Zivsaimniecības politika	1	1			1
Kopā EK līgums	34	41	33	4	4
PAVISAM KOPĀ	34	41	33	4	4

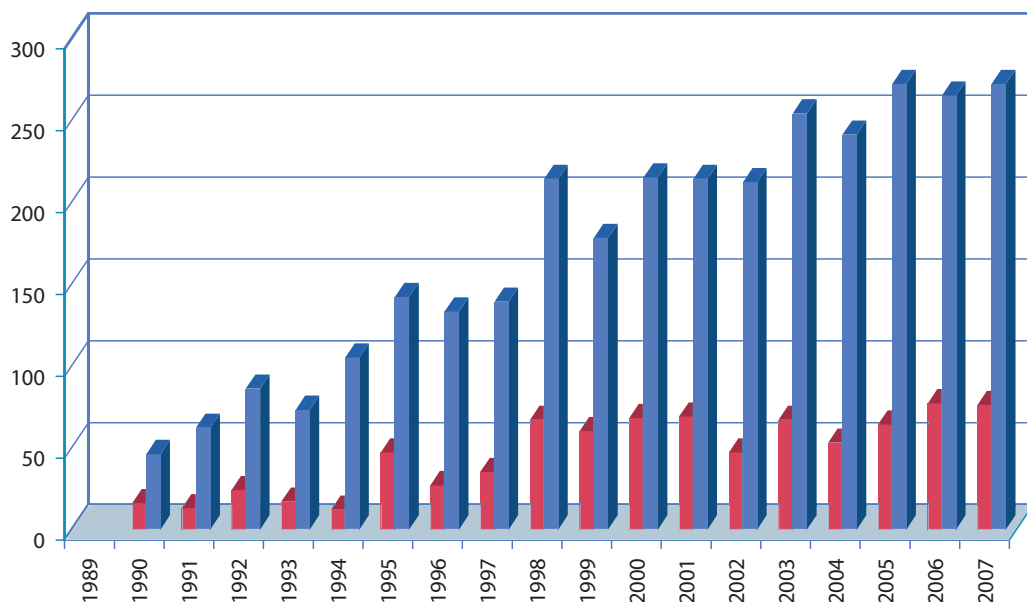
14. Dažādi – Paātrinātais process (2001–2007)

	2001			2002			2003			2004			2005			2006			2007		
	Iznākums			Iznākums			Iznākums			Iznākums			Iznākums			Iznākums			Iznākums		
	Iznāvēti	Noraidīti	Atstāti bez virzības	Iznāvēti	Noraidīti	Atstāti bez virzības	Iznāvēti	Noraidīti	Atstāti bez virzības	Iznāvēti	Noraidīti	Atstāti bez virzības	Iznāvēti	Noraidīti	Atstāti bez virzības	Iznāvēti	Noraidīti	Atstāti bez virzības	Iznāvēti	Noraidīti	Atstāti bez virzības
Ārlietas				1	1		1		1												
Civildienesta noteikumi	3	3	1	2	1	1			1	1											
Institucionālās tiesības	3	1	1	2	3		5		4	1	2		1		1				1		1
Konkurence	1			15	13	2	1	1	1	3			2	3	2	4	2	2	1		1
Kopējā ārpolitika un drošības politika	1					1													3	2	1
Kopienų pašu resursi													2					2			
Lauksaimniecība				1			1		2				2			2	1	3			
Personu brīva pārvietošanās										1		1									
Pētniecība, informācija, izglītība, statistika				1															1		1
Sabiedrību tiesības										4	1	2	3	2	1	1			1		
Tirdzniecības politika	1	1		1	1														2	1	
Transports										1		1									
Valsts atbalsts	3	2		2	3		3	2	1							1			1		2
Vide un patēriņi							1	1	1	1	1		2	1		1	3	1	7	1	7
Zivsaimniecības politika										1	1										
Kopā	12	2	5	1	25	14	11	2	12	0	11	2	13	2	6	2	10	4	17	4	13
																					0

Lietas pārskatīta izskatīšana Pirmās instances tiesā ir iespējama, pamatojoties uz Reglamenta 76.a pantu. Šis noteikums ir piemērojams no 2001. gada 1. februāra. Kategorijā "atstāti bez virzības" ir iekļauti šādi gadījumi: pieteikuma atsaukums, atteikšanās no prasības un gadījumi, kad prasība jau pirms pieteikuma par lietas izskatīšanu pārskatīta procesā tiek izņemta, izdodot rīkojumu.

15. *Dažādi* – Pirmās instances tiesas nolēmumi, par kuriem Tiesā iesniegtas apelācijas sūdzības (1989–2007)

■ Nolēmumu skaits, par kuriem iesniegtas apelācijas sūdzības

■ Kopējais pārsūdzamo nolēmumu skaits¹

	Nolēmumu skaits, par kuriem iesniegtas apelācijas sūdzības	Kopējais pārsūdzamo nolēmumu skaits¹	Nolēmumu, par kuriem iesniegtas apelācijas sūdzības, skaits procentos
1989			
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	24	86	28 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	142	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	214	31 %
1999	60	178	34 %
2000	68	215	32 %
2001	69	214	32 %
2002	47	212	22 %
2003	67	254	26 %
2004	53	241	22 %
2005	64	272	24 %
2006	77	265	29 %
2007	76	272	28 %

¹ Kopējais pārsūdzamo nolēmumu skaits – spriedumi, rīkojumi par nepieņemamību, pagaidu noregulējuma pasākumu piemērošanu, tiesvedības izbeigšanu lietā pirms sprieduma taisīšanas un rīkojumi, ar ko noraida iestāšanos lietā, – kuriem termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai ir beidzies vai par kuriem iesniegtas apelācijas sūdzības.

16. Dažādi – Tiesā iesniegto apelāciju sadalījums atkarībā no procesa veida (1989–2007)

	1990		1991		1992		1993		1994		1995		1996		1997		1998										
	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %									
Citas prasības	2	8	25 %	5	16	31 %	15	31	48 %	6	17	35 %	7	44	16 %	38	91	42 %	15	59	25 %	22	86	26 %	48	120	40 %
Intelektuālais īpašums																											
Civildienesta lietas	14	38	37 %	8	46	17 %	8	54	15 %	5	61	18 %	9	51	8 %	9	51	18 %	12	74	16 %	13	53	25 %	18	93	19 %
	16	46	35 %	13	62	21 %	23	85	27 %	12	72	22 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %	66	213	31 %
Sevišķā tiesāšanas kārtība							1	1	100 %		1	100 %													1	1	100 %
Kopā	16	46	35 %	13	62	21 %	24	86	28 %	12	73	23 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %	67	214	31 %

	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007										
	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %	Apelācijas	Pārsūdzamie nolēmumi	Apelācijas %									
Citas prasības	45	118	38 %	58	132	44 %	40	115	35 %	32	134	24 %	51	134	38 %	41	114	36 %	37	120	31 %	46	146	32 %	52	163	32 %
	1	1	100 %	1	7	14 %	13	25	52 %	6	20	30 %	7	33	21 %	7	45	16 %	16	71	23 %	18	59	31 %	14	63	22 %
Civildienesta lietas	14	59	24 %	8	75	11 %	15	73	21 %	9	58	16 %	9	87	10 %	5	82	6 %	11	81	14 %	13	60	22 %	10	46	22 %
Kopā	60	178	34 %	67	214	31 %	68	213	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %	76	272	28 %
Sevišķā tiesāšanas kārtība				1	1	100 %	1	1	100 %																		
Kopā	60	178	34 %	68	215	32 %	69	214	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %	76	272	28 %

17. *Dažādi* – Tiesā iesniegto apelāciju iznākums (2007)

(spriedumi un rīkojumi)

	Apelācijas sūdzība noraidīta	Pilnīga vai daļēja atcelšana bez lietas nodošanas atpakaļ	Pilnīga vai daļēja atcelšana ar lietas nodošanu atpakaļ	Lietas izslēgšana no reģistra/lēmums izbeigt tiesvedību	Kopā
Ārlietas	2				2
Civildienesta noteikumi	13	1	3		17
Institucionālās tiesības	4	1			5
Intelektuālais īpašums	15	1	2	2	20
Konkurence	13	1		1	15
Kopējā ārpolitika un drošības politika	2		1		3
Kopienų pašu resursi	2				2
Lauksaimniecība	2				2
Muitas savienība	3				3
Pakalpojumu sniegšanas brīvība	1				1
Reģionālā politika	2	2			4
Sabiedrību tiesības	2				2
Valsts atbalsts	5	1		1	7
Vide un patērētāji	5	1			6
Zivsaimniecības politika	1				1
Kopā	72	8	6	4	90

18. Dažādi – Vispārējās tendences (1989–2007)**lesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas**

	lesniegtās lietas¹	Pabeigtās lietas²	Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1117
1998	238	348	1007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1174
2005	469	610	1033
2006	432	436	1029
2007	522	397	1154
Kopā	6778	5624	

¹ 1989. gads: 153 lietas Tiesa nodevusi jaunizveidotajai Pirmās instances tiesai.

1993. gads: 451 lietu Tiesa nodevusi sakarā ar Pirmās instances tiesas kompetences pirmo paplašināšanu.

1994. gads: 14 lietas Tiesa nodevusi sakarā ar Pirmās instances tiesas kompetences otro paplašināšanu.

2004.–2005. gads: 25 lietas Tiesa nodevusi sakarā ar Pirmās instances tiesas kompetences trešo paplašināšanu.

² 2005.–2006. gads: 118 lietas Pirmās instances tiesa nodevusi jaunizveidotajai Civildienesta tiesai.

III nodaļa

Eiropas Savienības Civildienesta tiesa

A – Civildienesta tiesas darbība 2007. gadā

Priekšsēdētājs Pols Dž. Mahonijs [*Paul J. Mahoney*]

1. 2007. gads bija nozīmīgs ar Eiropas Savienības Civildienesta tiesas Reglamenta stāšanās spēkā. Tas tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2007. gada 29. augustā¹, un saskaņā ar tā 121. pantu tas stājās spēkā trešā mēneša pirmajā dienā pēc tā publicēšanas, proti, 2007. gada 1. novembrī. Eiropas Savienības Civildienesta tiesas sekretāra darbības instrukcijas² stājās spēkā tajā pašā dienā³.

2. Lai gan Civildienesta tiesas pirmais darbības gads lielākoties tika veltīts iekšējo un ārējo procedūru izveidošanai un īpaši Reglamenta projekta izstrādei, 2007. gada skaitļi jau liecina par regulāru tiesvedības darbību.

2007. gadā Civildienesta tiesa pabeidza 150 lietas, kamēr tajā pašā laikā tika iesniegti 157 jauni prasības pieteikumi. Tādējādi teju ir sasniegts līdzsvars starp ierosinātajām un pabeigtajām lietām.

Šajā gadā celto prasību skaits (157) ir nedaudz lielāks nekā pagājušajā gadā, kad tika celtas 148 prasības.

Izskatāmo lietu skaits (235) joprojām ir visai liels, īpaši tādēļ, ka Civildienesta tiesas darbības pirmajā gadā pabeigto lietu skaits (50) nav nozīmīgs tās spēju taisīt spriedumus rādītājs. Jāpiebilst, ka liels skaits izskatāmo lietu ir apturētas, gaidot Pirmās instances tiesas spriedumus "paraugprāvās"⁴ vai Tiesas nolēmumus apelācijas lietās⁵.

44 % lietu ir pabeigtas ar spriedumu un 56 % – ar rīkojumu. Vidējais tiesvedības ilgums lietām, kas pabeigtas 2007. gadā, ir 16,9 mēneši spriedumiem un 10,3 mēneši rīkojumiem.

2007. gadā 25 Civildienesta tiesas nolēmumi tika pārsūdzēti apelācijas kārtībā Pirmās instances tiesā, kas ir 32 % no pārsūdzamajiem nolēmumiem un 19 % no visām pabeigtajām lietām, izņemot gadījumu, kad kāda no pusēm vienpusēji atteikusies no prasības.

3. Turpmākajā daļā vispirms tiks izklāstīti galvenie jaunievedumi, kas ir ieviesti ar Civildienesta tiesas Reglamentu (I). Pēc tam tiks apskatīts šī gada zīmīgākais judikatūras devums, secīgi pievēršoties strīdiem par likumību un zaudējumu atlīdzību (II), par

¹ OV L 225, 1. lpp.

² OV L 249, 3. lpp.

³ Civildienesta tiesa, lai informētu, pirmkārt, iestādes un, otrkārt, arodbiedrības, profesionālās apvienības un personāla komitejas par tām piemērojamajiem jaunajiem procesuālajiem noteikumiem, attiecīgi 2007. gada 23. novembrī un 7. decembrī rīkoja divas sanāksmes ar to pārstāvjiem, tādējādi turpinot 2006. gadā uzsāktās sanāksmes.

⁴ Aptuveni divdesmit lietu izskatīšana tika apturēta, gaidot Pirmās instances tiesas nolēmuma pieņemšanu lietā T-47/05 *Angé Serrano* u.c./Parlaments.

⁵ Aptuveni piecdesmit lietu izskatīšana tika apturēta, gaidot Tiesas nolēmuma pieņemšanu lietā C-443/07 P *Centeno Mediavilla* u.c./Komisija.

pagaidu noregulējumu (III) un juridiskās palīdzības pieteikumiem (IV). Visbeidzot, tiks sniegts pirmais pārskats par praksi strīdu izšķiršanā ar izlīgumu (V).

I. **Galvenie Reglamenta jaunievedumi**

Civildienesta tiesa tika izveidota ar centieniem saglabāt pieejas un prakses vienotību starp trim Kopienas tiesām. Tomēr daži jaunievedumi ir ieviesti, lai izpildītu Padomes vēlmes, kas it īpaši ir izteiktas 7. pantā Tiesas Statūtu I pielikumā, kas minētajiem statūtiem pievienots ar Padomes 2004. gada 2. novembra Lēmumu 2004/752/EK, *Euratom*, ar ko izveido Eiropas Savienības Civildienesta tiesu (OV L 333, 7. lpp.), vai arī, lai ņemtu vērā gan Civildienesta tiesas, gan tajā izskatāmo strīdu īpatnības.

Galvenie Reglamenta jaunievedumi attiecas uz trim pamatidejām: atvieglot procesu; jebkurā procesa stadijā izskatīt iespējas izšķirt strīdu ar izlīgumu; atlidzināt tiesāšanās izdevumus atbilstoši noteikumam “zaudētājs maksā”. Turklāt jānorāda arī daži citi jaunumi.

Procesa atvieglošana

Rakstveida process principā ietvertikai vienu procesuālo rakstu apmaiņu, ja vien Civildienesta tiesa nenolemj, ka ir nepieciešama otrreizēja procesuālo rakstu apmaiņa. Otrreizējā procesuālo rakstu apmaiņa var notikt vai nu pēc tiesas ierosmes, vai arī pēc prasītāja motivēta pieteikuma. Ja ir notikusi otrreizēja procesuālo rakstu apmaiņa, Civildienesta tiesa ar lietas dalībnieku piekrišanu var nolemt lietu izskatīt bez tiesas sēdes.

Apstāklis, ka principā ir tikai viena procesuālo rakstu apmaiņa, liecina, ka Civildienesta tiesas Reglaments ir stingrāks attiecībā uz pamatu un argumentu izklāstu prasības pieteikumā tādā nozīmē, ka šis izklāsts nevar būt “kopsavilkuma” veidā pretēji tam, kā tas vispārēji paredzēts Tiesas Statūtu 21. panta pirmajā daļā. Šis pēdējais noteikums nevar atņemt faktisko iedarbību minēto statūtu I pielikuma, kam ir tāds pats tiesību normu hierarhijas rangs, 7. panta 3. punktam, kurā ir noteikts vienas procesuālo rakstu apmaiņas princips.

Principā viena procesuālo rakstu apmaiņa turklāt izskaidro termiņa samazināšanu pieteikuma par iestāšanos lietā iesniegšanai: turpmāk tas ir jāiesniedz četru nedēļu laikā, sākot no paziņojuma par prasības pieteikumu publicēšanas dienas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Tā ir arī pamatā lēmumam nenoteikt paātrināto procesu, kuru Pirmās instances tiesas Reglamentā tieši raksturo ne tikai lietas prioritāra izskatīšana, bet arī tas, ka rakstveida procesā ir paredzēta tikai viena procesuālo rakstu apmaiņa.

Vēlme paātrināt rakstveida procesa norisi ir rosinājusi Civildienesta tiesu noteikt, ka visas iebildes par nepieņemamību, kuras praksē, apvienojot lietas pēc būtības, var paildzināt procesu, atsevišķā dokumentā jāiesniedz mēneša laikā, sākot no prasības pieteikuma izsniegšanas dienas, nevis divu mēnešu laikā, kā noteikts iebildumu raksta iesniegšanai.

Visbeidzot, Civildienesta tiesa, vēlēdamās nodrošināt pareizu pirmstiesas procedūras norisi un iespējami ātri atklāt varbūtēju pieņemamības problēmu, ir ieviesusi noteikumu, no kura izriet, ka vajadzības gadījumā sūdzība un atbilde uz to turpmāk ir jāiesniedz prasītājam.

Strīdu izšķiršana ar izlīgumu

Civildienesta tiesas Reglamentā izlīgumam ir veltīta no procesa organizatorisko pasākumu nodaļas atsevišķa nodaļa, tādējādi paužot ideju, ka šis process atšķiras no parasta tiesas procesa.

Lēmums censties panākt izlīgumu ir jāpieņem iztiesāšanas sastāvam, kas šādu mēģinājumu var uzdot izpildīt tiesnesim referentam.

Īpaši noteikumi reglamentē jautājumu par atteikšanos no prasības pēc pušu vienošanās Civildienesta tiesā vai ārpus tās. Pirmajā gadījumā šīs vienošanās noteikumus var ierakstīt protokolā, kam ir publiska ticamība. Tad lietu no reģistra izslēdz ar motivētu iztiesāšanas sastāva priekšsēdētāja rīkojumu, kurā pēc pamata lietas dalībnieku pieteikuma ieraksta vienošanās noteikumus. Abos gadījumos par tiesāšanās izdevumiem lemj saskaņā ar pušu vienošanos vai – ja šādas vienošanās nav – pēc priekšsēdētāja ieskatiem.

Visbeidzot, ir noteikts, ka Civildienesta tiesa un lietas dalībnieki tiesas procesā nevar izmantot izlīguma nolūkā izteiktos viedokļus, formulētos ieteikumus, iesniegtos priekšlikumus, panāktos kompromisus vai sagatavotos dokumentus. Lai centieniem panākt izlīgumu būtu lielākas izredzes izdoties, lietas dalībniekiem ir jānodrošina izteiksmes brīvība, lai tādējādi veicinātu to savstarpējās pārrunas un izteiktie viedokļi vai panāktie kompromisi nevarētu tiem kaitēt izlīguma nenoslēgšanas gadījumā.

Tiesāšanās izdevumi un Civildienesta tiesai radītie izdevumi

Līdz šim saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 88. pantu tiesvedībā, kurā puses ir Kopienas un to darbinieki, prasītājam, kuram spriedums nav labvēlīgs, bija jāsedz tikai savi, bet ne iestādes tiesāšanās izdevumi, izņemot gadījumu, kad tie iestādei ir radīti nepamatoti vai apzināti vai arī izņēmuma apstākļos.

Tiesas Statūtu I pielikuma 7. panta 5. punktā ir noteikts, ka, ievērojot īpašus reglamenta noteikumus, zaudējušai pusei piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Šajā sakarā Reglamenta 87. panta 2. punktā ir paredzēts, ka Civildienesta tiesa taisnīguma apsvērumu dēļ varēs lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, nepiespriež atlīdzināt visus vai daļu tiesāšanās izdevumu.

Civildienesta tiesas Reglamenta 94. panta a) apakšpunktā ir noteikts, ka lietas dalībniekam var piespriež samaksāt izdevumus, kurus viņš ir lieki radījis Civildienesta tiesai, tostarp ceļot prasību ar ļaunprātīgu nolūku, un ka šie izdevumi jānosaka, nepārsniedzot EUR 2000. Izņēmuma gadījumos prasītājam, kas lieki noslogo tiesu, piemēram, ceļot atkārtotas un nemotivētas prasības, ir jāatlīdzina Civildienesta tiesai tā daļa no Civildienesta tiesai radītajiem izdevumiem, kurus prasītājs ir radījis tiesai. Šī iespēja – kas konkretizē noteikuma

“zaudētājs maksā” piemērošanu lietas dalībniekiem, kuriem spriedums nav labvēlīgs, – atbilst Padomes vēlmei pareizas tiesvedības interesēs ierobežot nepamatotas prasības.

Citi ievērojami jaunievedumi

Vēlme nodrošināt nepārtrauktību tiesas darbībā, procesa gaitā un lietu sagatavošanā iztiesāšanai netraucēja ieviest zināmus jaunievedumus, it īpaši šādās jomās:

- tiesvedības apturēšana – pareizas tiesvedības apsvērumi turpmāk var pamatot tiesvedības apturēšanu, iepriekš uzklusot lietas dalībniekus;
- saistība – ir atcelta pārāk stingrā prasība, ka lietām jābūt “tam pašam priekšmetam”, lai tās varētu apvienot;
- precizējumi attiecībā uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem un pierādījumu savākšanas pasākumiem – pirmie attiecas uz lietas dalībniekiem, konkrētāk – uz to pārstāvjiem, bet otrie – vai nu uz trešām personām, vai arī uz pašiem lietas dalībniekiem;
- lietas nodošana no trīs tiesnešu palātas plēnumam vai piecu tiesnešu palātai, kam vairs nav vajadzīga apspriešanās ar lietas dalībniekiem, jo lietas dalībnieku tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu jau ir nodrošinātas ar lietas nodošanu iztiesāšanas sastāvam, kurā ir lielāks skaits tiesnešu;
- iestāšanās lietā – ar Reglamentu tiek ieviesta iespēja, ka iztiesāšanas sastāva priekšsēdētājs var uzaicināt jebkuru strīda atrisinājumā ieinteresētu trešo personu;
- rīkojumi – to regulējums ir precizēts tāpat kā spriedumu regulējums.

II. Strīdi par likumību un zaudējumu atlīdzību

Tiesvedības aspekti

1. Noraidījums ar rīkojumu

Civildienesta tiesai bija iespēja interpretēt Pirmās instances tiesas Reglamenta 111. pantu, kas tai piemērojams *mutatis mutandis* un kurā ir noteikts – ja tās kompetencē acīmredzami nav izskatīt attiecīgo prasību vai ja prasības pieteikums ir acīmredzami nepieņemams vai acīmredzami juridiski nepamatots, tā, neveicot tālākas procesuālās darbības, var lemt, izdodot attiecīgu motivētu rīkojumu.

Civildienesta tiesa nolēma, ka šis noteikums ir jāpiemēro ne tikai tiem gadījumiem, kad pieņemamības noteikumu neievērošana dotajā brīdī ir tik acīmredzama un rupja, ka nevar izvirzīt nevienu nopietnu argumentu par labu pieņemamībai, bet arī tādiem gadījumiem, kad, izskatot lietas materiālus, iztiesāšanas sastāvs ir pilnīgi pārliecināts par prasības nepieņemamību, it īpaši tādēļ, ka tajā nav ievērotas pastāvīgajā judikatūrā noteiktās prasības, un turklāt uzskata, ka tiesas sēdes noturēšana nekādā ziņā nevarētu šajā sakarā sniegt jaunus elementus (2007. gada 27. marta rīkojums lietā F-87/06 *Manté*/Padome; 2007. gada 20. aprīļa rīkojums lietā F-13/07 *L/EMEA* un 2007. gada 20. jūnija rīkojums lietā F-51/06 *Tesoka/FEACVT*).

Turklāt Civildienesta tiesa ir precizējusi, ka šajā noteikumā paredzētais pēdējais gadījums ietver visas prasības, kas acīmredzami uzskatāmas par nesekmīgām to iemeslu dēļ, kas saistīti ar lietu pēc būtības (2007. gada 26. septembra rīkojums lietā F-129/06 *Salvador Roldán*/Komisija).

Iepriekš minētajās lietās Civildienesta tiesa uzsvēra, ka prasības noraidīšana ar rīkojumu atvieglo ne tikai procesu, bet arī ietaupa lietas dalībniekiem tiesāšanās izdevumus, kurus radītu tiesas sēde.

2. *Pieteikums*

2007. gada 17. aprīļa spriedumā apvienotajās lietās F-44/06 un F-94/06 *C un F*/Komisija Civildienesta tiesa atzina procesuālas sekas, ko rada EKL 233. pants un judikatūra, saskaņā ar ko tiesību aktu atceļošā sprieduma gadījumā iestādei ir pienākums rīkoties un tai pašai ir jāveic spēkā stājušos sprieduma izpildes pasākumi, un tam nav vajadzīgs ierēdņa pieteikums. Civildienesta tiesa ir nolēmusi – ja atlīdzība tiek prasīta sprieduma izpildes nesaprātīgas kavēšanās dēļ vai vispār izpildes pasākumu neveikšanas dēļ, kā pirmstiesas procedūras likumības nosacījumu nevar izvirzīt pieteikuma iesniegšanu, kas ierēdnim ir jāiesniedz saskaņā ar Eiropas Kopienų Civildienesta noteikumu (turpmāk tekstā – “Civildienesta noteikumi”) 90. panta 1. punktu.

3. *Nelabvēlīgs akts*

2007. gada 24. maija rīkojumā apvienotajās lietās F-27/06 un F-75/06 *Lofaro*/Komisija Civildienesta tiesa precizēja, ka pārbaudes laika gala ziņojums, uz kuru iestāde pamatojas, lai atlaistu pagaidu darbinieku, ir tikai atlaišanas lēmumu sagatavojošs akts un līdz ar to nav ieinteresētajai personai nelabvēlīgs akts Civildienesta noteikumu 90. panta 2. punkta nozīmē.

4. *Termiņi*

Judikatūra par to, ka jauna tiesību akta pieņemšana rada jaunu būtisku faktu, tostarp arī ierēdņiem, uz kuriem šis tiesību akts neattiecas, ja tas rada nepamatotu nevienlīdzīgu attieksmi starp šiem ierēdņiem un personām, uz kurām tiesību akts attiecas, ir piemērota lietā *Genette*/Komisija (2007. gada 16. janvāra spriedums lietā F-92/05) par sekām, ko radījuši jaunie Civildienesta noteikumi un Beļģijas 2003. gada likums, ar ko groza nosacījumus par Beļģijā iegūto tiesību uz pensiju pārņemšanu uz Kopienų sistēmu.

2007. gada 1. februāra spriedumā lietā F-125/05 *Tsarnavas*/Komisija Civildienesta tiesa attiecībā uz iespējami prettiesisku iestādes rīcību atgādināja judikatūru, saskaņā ar kuru ierēdņu vai pagaidu darbinieku pienākums ir iesniegt iestādē pieteikumu par zaudējumu atlīdzību saprātīgā termiņā no datuma, kad viņiem kļuvuši zināmi apstākļi, par kuriem viņi sūdzas. Saprātīguma iezīmes tiek novērtētas atbilstoši katras lietas apstākļiem un it īpaši – strīda iznākuma nozīmei ieinteresētajai personai, lietas sarežģītībai un klātesošo

lietas dalībnieku rīcībai. Tāpat ir jāņem vērā salīdzinājums ar piecu gadu termiņu, kas paredzēts Tiesas Statūtu 46. pantā attiecībā uz ārpuslīgumisko atbildību.

No 2007. gada 25. aprīļa rīkojuma lietā F-59/06 *Kerstens*/Komisija izriet – ja *Sysper 2* sistēmas uzziņu vēsture atklāj, ka prasītājs ir atvēris datni, kurā ir akts, kas tam paziņots elektroniskā veidā, tad ir jāuzskata, ka prasītājs ir lietderīgi iepazinies ar minētā akta saturu, un no tā brīža sākas termiņš sūdzības par šo aktu iesniegšanai.

Par lietas būtību

Šajā ziņojumā nav iespējams izsmelši atspoguļot Civildienesta tiesas judikatūru 2007. gadā. Tādēļ uzmanība tiks pievērsta tikai nozīmīgākajiem šī gada ieguldījumiem, pirmkārt, attiecībā uz Kopienu civildienesta tiesību vispārējiem principiem un, otrkārt, – jauno Civildienesta noteikumu galveno normu interpretāciju, kas tiks izskatītas minēto Civildienesta noteikumu tēmu kārtībā.

1. *Kopienu civildienesta tiesību vispārējie principi*

a) **Pienākums ņemt vērā ierēdņu intereses**

Lietā *Giraudy*/Komisija (2007. gada 2. maija spriedums lietā F-23/05) Civildienesta tiesai bija jārisina jautājumi par saskaņu starp objektivitāti un Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (turpmāk tekstā – “*OLAF*”) izmeklēšanas efektīvu norisi, sabiedrības tiesībām būt informētai un nevainīguma prezumpcijas aizsardzību un dienesta interesēs citā amatā pārcelta ierēdņa godu un profesionālo reputāciju. Šajā gadījumā Civildienesta tiesa piesprieda Komisijai atlīdzināt prasītājam nodarīto morālo kaitējumu, kas izpaudās kā viņa goda un profesionālās reputācijas aizskārums sakarā ar pienākuma ņemt vērā ierēdņu intereses pārkāpumu, kas tika izdarīts, pārcelot viņu citā amatā pēc *OLAF* izmeklēšanas uzsākšanas. Civildienesta tiesa uzskatīja, ka Komisija nav ievērojusi taisnīgu līdzsvaru starp prasītāja un iestādes interesēm, *OLAF* izmeklēšanas laikā radīdama īpašu publicitāti par prasītāja pārcelšanu amatā, ļaujot noprast, ka prasītājs bijis personīgi iesaistīts iespējamās nelikumībās, lai gan pēc Komisijas iniciatīvas netika sniegta nekāda publicitāte par *OLAF* gala ziņojumu, kurā prasītājs tika attaisnots attiecībā uz apgalvojumiem, kas bija izmeklēšanas uzsākšanas pamatā. Komisijas pārstāvja nostājas izteikšana par viņa un Komisijas atbalstu prasītājam nedz pēc tās izteikšanas veida, nedz arī pēc tā, cik plaši tā tika izteikta, nav salīdzināma ar publicitāti, kāda tika piešķirta prasītāja pārcelšanai citā amatā, uzsākot izmeklēšanu. Civildienesta tiesa konstatēja, ka, nesamazinot līdz iespējamam minimumam kaitējumu, kāds tika nodarīts prasītājam, uzsākot izmeklēšanu, Komisija ir pārkāpusi pienākumu ņemt vērā savu ierēdņu un pagaidu darbinieku intereses un pieļāvusi dienesta pārkāpumus, par kuriem to var saukt pie atbildības.

b) Pienākums sniegt palīdzību

Lietā *Vienne u.c./Parlaments* (2007. gada 16. janvāra spriedums lietā F-115/05) un lietā *Frankin u.c./Komisija* (2007. gada 16. janvāra spriedums lietā F-3/06) Civildienesta tiesai bija jālemj par prasībām atcelt tiesību aktu, kas tika iesniegtas par Parlamenta un Komisijas lēmumiem, ar kuriem tika noraidīti pieteikumi sniegt palīdzību, ko saskaņā ar Civildienesta noteikumu 24. pantu bija iesnieguši aptuveni 650 ierēdņi un pagaidu darbinieki, kuri pirms jaunā Beļģijas tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā jau bija panākuši, ka Kopienų sistēmā tiek ņemtas vērā viņu Beļģijas pensiju fondos iegūtās tiesības uz pensiju, un lūdza Parlamentam vai Komisijai sniegt tiem palīdzību, lai panāktu Beļģijā iegūto pensijas tiesību jaunu aprēķinu atbilstoši jaunā likuma kārtībai. Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Vienne u.c./Parlaments* Civildienesta tiesa precizēja, ka iestādes pienākums sniegt palīdzību nav pakļauts nosacījumam, ka rīcības prettiesiskums, kas ir pamats lūgumam sniegt palīdzību, iepriekš būtu jākonstatē ar tiesas lēmumu. Šāds nosacījums būtu pretrunā ar pašu palīdzības lūguma priekšmetu gadījumos, kādu ir daudz, kad tas tiek pamatoti norādīts, lai tiesvedībā, kurā palīdz iestāde, panāktu, ka minētā rīcība tiek atzīta par prettiesisku. Taču uz šādu rīcību attiecas nosacījums, ka to var "saprātīgi vērtēt kā ierēdņu tiesības aizskarošu». Tā kā prasītāji nav varējuši sniegt "pierādījumus par to, ka viņi ir diskriminēti trešo personu rīcības dēļ", Parlaments bija tiesīgs uzskatīt, ka viņu civildienesta tiesības nav aizskartas, lai pamatotu iestādes palīdzību.

c) Tiesiskās palāvības aizsardzība

2007. gada 1. marta spriedumā lietā F-84/05 *Neirinck/Komisija* Civildienesta tiesa uzskatīja – fakts, ka dienesta vadītājam ir bijis sakars ar pagaidu darbinieka amata kandidātu, lai izskatītu iespēju to iekļaut savā komandā, un ka viņš tam ir izteicis savu vēlmi par šādu iekļaušanu, nepierāda pieņemšanas darbā apsolījumu. Tādēļ Civildienesta tiesa uzskatīja, ka amata kandidāts nevarēja apgalvot, ka iestāde viņam būtu radījusi tiesisku palāvību par viņa pieņemšanu darbā.

2. Ierēdņa karjera**a) Pieņemšana darbā****i) Jaunā karjeras struktūra**

Ar 2007. gada 28. jūnija spriedumu lietā F-21/06 *Da Silva/Komisija* Civildienesta tiesa atcēla lēmumu par prasītāja klasificēšanu pakāpē, kurš pēc amatā iecelšanas procedūras saskaņā ar Civildienesta noteikumu 29. panta 2. punktu tika iecelts direktora amatā un klasificēts tajā pašā pakāpē, kāda viņam bija jau iepriekš, bet zemākā līmenī. Civildienesta tiesa norādīja – tā kā iecelšana augstākā amatā rada ierēdņa karjeras izaugsmi, tā nevar izpausties, pazeminot viņa pakāpi vai līmeni, kam sekas ir viņa algas samazināšana, pretējā gadījumā tiek pārkāpts princips, saskaņā ar kuru visiem ierēdņiem ir tiesības veidot karjeru savā iestādē.

2007. gada 5. jūlija spriedumā lietā F-93/06 *Dethomas*/Komisija Civildienesta tiesa, atzinusi, ka Padomes 2004. gada 22. marta Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 723/2004 (OV L 124, 1. lpp.) nav neviena pārejas noteikuma, kas ietekmē Civildienesta noteikumu 32. panta trešās daļas piemērojamību no 2004. gada 1. maija, uzskatīja, ka pēc minētās regulas stāšanās spēkā bez pārejas noteikuma šis pants ir pilnībā piemērojams visu to pagaidu darbinieku klasificēšanai līmenī, kuri iecelti ierēdņa amatā tajā pakāpē, kāda tiem bijusi iepriekš.

Jāpiemin arī 2007. gada 8. novembra spriedums lietā F-125/06 *Deffaa*/Komisija, kas ilustrē jauno Civildienesta noteikumu interpretācijas tehnisko sarežģītību attiecībā uz sakarību starp Civildienesta noteikumu 44. panta otro daļu un minēto noteikumu XIII pielikuma 7. panta 4. punktu par "diferencēto piemaksu", kuras piešķiršana ir saistīta ar nodaļas vadītāja, direktora vai ģenerāldirektora pienākumu pildīšanu.

ii) Konkurss

Civildienesta tiesai bija jāizlemj vairākas lietas par konkursiem, no kurām var izcelt lietu *De Meerleer*/Komisija (2007. gada 14. jūnija spriedums lietā F-121/05). Civildienesta tiesa iepriekš minētajā spriedumā precizēja, ka konkursa atlases komisijas tiesības pārskatīt savus lēmumus nav salīdzināmas ar kontroli, ko iecelēj institūcija veic sūdzības ietvaros un Kopienų tiesa – prasības gadījumā, un ka līdz ar to prasītājam ir skaidra un faktiskā interese, lai viņa pieteikumu par pārskatīšanu izvērtētu konkursa atlases komisija, lai gan viņš par šo sākotnējo atlases komisijas lēmumu varētu iesniegt arī sūdzību un prasību tiesā. Šajā pašā spriedumā Civildienesta tiesa vērtēja, vai kandidātiem faktiski bija iespēja uzzināt par atlases komisijas sākotnējo lēmumu, izmantojot piekļuvi savai personas lietai *EPSO* elektroniskajā datu bāzē, lai noteiktajā termiņā varētu iesniegt pieteikumu par konkursa atlases komisijas lēmuma pārskatīšanu.

iii) Ārsta apskate

2007. gada 13. decembra spriedumā lietā F-95/05 *N*/Komisija Civildienesta tiesa precizēja, ka attiecībā uz kandidātiem darbam trešajās valstīs nevar neievērot ārsta apskates procedūru, kas ir paredzēta Civildienesta noteikumu 33. pantā.

b) Statuss civildienestā

2007. gada 13. decembra spriedumā apvienotajās lietās F-51/05 un F-18/06 *Duyster*/Komisija par bērna kopšanas atvaļinājuma nosacījumu definīciju Civildienesta tiesa, lai interpretētu Civildienesta noteikumu 42.a pantu, atsaucās uz Padomes 1996. gada 3. jūnija Direktīvu 96/34/EK par *UNICE*, *CEEP* un *EAK* noslēgto pamat nolīgumu attiecībā uz bērna kopšanas atvaļinājumu (OV L 145, 4. lpp.). Pamatojoties uz Tiesas judikatūru, Civildienesta tiesa precizēja – ja iecelēj institūcija lemj par bērna kopšanas atvaļinājuma atcelšanu vai pārtraukšanu, tās rīcības brīvība ir ierobežota, ja ieinteresētā persona, kas saņem bērna kopšanas atvaļinājumu, atvaļinājuma pārtraukšanas pieteikumā pierāda, ka notikumi pēc minētā atvaļinājuma piešķiršanas ir viņu nostādījuši situācijā, kurā šī persona nevar rūpēties par savu bērnu tā, kā sākotnēji bija iecerējusi. Tā it īpaši var notikt, ja ierēdnis ir saslimis ar

slimību, kuras smagums vai īpatnības nostāda viņu šādā neiespējamības situācijā. Šajā gadījumā prasības tika noraidītas, jo šie nosacījumi nebija pierādīti.

c) Novērtējums – Paaugstināšana amatā

Šajā gadā atkal bija vērojams liels skaits strīdu par novērtējumu un paaugstināšanu amatā.

2007. gada 22. novembra spriedumā lietā F-67/05 *Michail*/Komisija Civildienesta tiesa, norādījusi, ka prasītājs, lai gan būdams aktīvi nodarbināts Civildienesta noteikumu 36. panta nozīmē, pārskata periodā nav veicis nevienu uzdevumu, par kuru varētu sniegt novērtējumu, secināja, ka Komisija tam nepamatoti piešķirusi nopelnu punktu, un šī iemesla dēļ atcēla prasītāja karjeras attīstības ziņojumu.

Ar 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā F-42/06 *Sundholm*/Komisija Civildienesta tiesa atcēla ierēdņa karjeras attīstības ziņojumu, jo Komisija attiecībā uz minētajā ziņojumā pārskatāmo periodu ieinteresētajai personai nebija izvirzījusi novērtējuma mērķus un kritērijus un, veicot viņas nopelnu novērtējumu, šo apstākli nebija ņēmusi vērā.

Ar 2007. gada 22. novembra spriedumiem lietā F-109/06 *Dittert*/Komisija un lietā F-110/06 *Carpi Badia*/Komisija Civildienesta tiesa atcēla atteikumu paaugstināt amatā prasītājus, jo amatā paaugstināšanas procedūrā bija pieļauts būtisks procesuālo noteikumu pārkāpums. Faktiski prasītāju vārdi informātikas problēmu dēļ nebija iekļauti sarakstā, kuru ģenerāldirektors izmantoja, lai piešķirtu ģenerāldirekcijas prioritātes punktus, tādējādi viņiem netika piešķirts neviens punkts.

3. Darba apstākļi

2007. gada 16. janvāra spriedumā lietā F-119/05 *Gesner*/ITSB Civildienesta tiesa par pagaidu darbinieces lūgumu izveidot invaliditātes komiteju, lai izmantotu invaliditātes apdrošinājumu, atcēla institūcijas, kas ir pilnvarota slēgt darba līgumus, noraidījumu, jo tā kļūdaini bija pamatojusies uz Civildienesta noteikumu 59. panta 4. punktu, uzskatīdama, ka prasītājas slimības atvaļinājumi triju gadu laikā kopā nav sasnieguši 12 mēnešus. Civildienesta tiesa precizēja, ka šī noteikuma «mērķis ir nevis izvirzīt iepriekšēju slimības atvaļinājuma ilguma nosacījumu, kas jāievēro ierēdņiem vai pagaidu darbiniekiem, kuri pieprasa invaliditātes komitejas sasaukšanu, bet gan noteikt iecelējainstitūcijas un institūcijas, kas pilnvarota slēgt darba līgumus, rīcības brīvības izmantošanas nosacījumus, kad tās, ja ierēdnis vai pagaidu darbinieks nav iesniedzis pieteikumu, pēc savas ierosmes pārbauda, vai šāda procedūra ir jāierosina». Institūcijas, kas pilnvarota slēgt darba līgumu, atteikums ierosināt invaliditātes procedūru, kā norādīja Civildienesta tiesa, turklāt bija vēl jo vairāk kritizējams, jo tai nebija tiesību lemt par ieinteresētās personas invaliditātes stāvokli. Šajā sakarā Civildienesta tiesa uzsvēra ierēdņa vai pagaidu darbinieka tiesības ļaut savu veselības stāvokli vērtēt invaliditātes komitejai, ja vien šāds lūgums netiek izmantots ļaunprātīgi.

2007. gada 22. maija spriedumā lietā F-99/06 *López Teruel*/ITSB Civildienesta tiesa precizēja jaunās ārsta atzinuma saņemšanas procedūras norisi, kas ir raksturota Civildienesta

noteikumu 59. panta 1. punktā no piektās līdz astotajai daļai un kurā ierēdnis, kas atrodas slimības atvaļinājumā, var apstrīdēt iestādes rīkotās medicīniskās pārbaudes rezultātus, ja minētās pārbaudes slēdzienā ir atzīts, ka viņa prombūtne nav pamatota.

4. *Ierēdņu atalgojums un sociālās nodrošināšanas pabalsti*

a) **Atalgojums un izdevumu atlīdzināšana**

Ar 2007. gada 16. janvāra spriedumu lietā F-126/05 *Borbély/Komisija* Civildienesta tiesa noraidīja Komisijas tēzi, ka kopš Civildienesta noteikumu VII pielikuma 5. panta 1. punkta grozījumiem, kas tika izdarīti ar 2004. gada reformu, dzīvesvieta šī noteikuma izpratnē vairs nav salīdzināma ar ierēdņa interešu centru, kā tas izrietot no pastāvīgās judikatūras. "Dzīvesvieta" jēdziens turpmāk vienmēr ir jāsaprot kā ierēdņa vai pagaidu darbinieka interešu centra apzīmējums.

Lietā *Chassagne/Komisija* (2007. gada 23. janvāra spriedums lietā F-43/05) Civildienesta tiesa noraidīja iebildi par jauno Civildienesta noteikumu VII pielikuma 8. panta prettiesiskumu. Civildienesta tiesa precizēja, ka vienotas likmes pabalsts ceļa izdevumiem no dienesta vietas uz izcelsmes vietu nav pretrunā nedz minētā panta mērķim, kas ierēdnim ļauj vismaz reizi gadā atgriezties savā izcelsmes vietā, lai uzturētu ģimenes, sociālās un kultūras saiknes, nedz arī pārsniedz Kopienų likumdevēja lielās rīcības brīvības šajā jomā robežas.

b) **Sociālais nodrošinājums**

Lietā *Roodhuijzen/Komisija* (2007. gada 27. novembra spriedums lietā F-122/06) Civildienesta tiesa nolēma, ka Nīderlandē pie notāra apstiprināta vienošanās par kopdzīvi starp ierēdni un viņa partneri saskaņā ar Civildienesta noteikumu 72. pantu un [Noteikumu par Eiropas Kopienų ierēdņu apdrošināšanu slimības gadījumiem] 12. pantu ļauj pēdējam izmantot Eiropas Kopienų kopīgo veselības apdrošināšanas sistēmu.

c) **Pensijas**

i) **Iemaksu likme**

Lietā *Wils/Parlaments* (2007. gada 11. jūlija spriedums lietā F-105/05) Civildienesta tiesas plēnums noraidīja prasību, ar kuru blakus prasījuma veidā tika apstrīdēti ierēdņu iemaksu pensiju programmā likmes jaunie aprēķināšanas noteikumi, kas ir noteikti Civildienesta noteikumu XII pielikumā. Vispirms Civildienesta tiesa noraidīja pamatu par to, ka minētais pielikums esot pieņemts, neievērojot trīspusējo saskaņošanas procedūru, kas ir ieviesta ar Padomes 1981. gada 23. jūnija lēmumu par attiecībām ar darbiniekiem. Pēc tam Civildienesta tiesa nosprieda, ka ar likumdevēja izvēli Civildienesta noteikumu XII pielikuma 10. panta 2. punktā noteikt aktuāro likmi kā vidējās faktiskās procentu likmes vidējo rādītāju par pēdējiem divpadsmit gadiem pirms pašreizējā gada netiek nedz ietekmēta Civildienesta noteikumu XII pielikumā definētās aktuārās metodes spēkā

esamība, nedz apšaubīts Kopienų pensiju programmas aktuārā līdzsvara mērķis un ka izvēlētais divpadsmit gadu periods līdz ar to nav nedz acīmredzami kļūdainis, nedz acīmredzami nepiemērots. Šādos apstākļos, lai gan no lietas materiāliem izrietēja, ka aktuārās likmes aprēķinam izvēlētais pārskata periods bijis politisko pārrunu priekšmets un tādēļ, lai ņemtu vērā budžeta apsvērumus, ticis noteikts uz divpadsmit gadiem, prasītājs nevarēja apgalvot, ka šāda termiņa izvēlē ir pieļauta pilnvaru nepareiza izmantošana. Prasītājs, visbeidzot, apgalvoja, ka ar Civildienesta noteikumu XII pielikumu neesot ievērota pašāvība, ko ierēdņi varēja leģitīmi attiecināt gan uz agrāko, gan jauno Civildienesta noteikumu 83. panta 2. punkta noteikuma ievērošanu, ar kuru ierēdņu iemaksa tika ierobežota vienas trešdaļas apmērā no pensiju programmas finansējuma. Kā norādīja prasītājs, Civildienesta noteikumu XII pielikumā netika ņemts vērā ierēdņu līdz 2004. gada 30. aprīlim veikto iemaksu pārpalikums. Civildienesta tiesa uzskatīja, ka tā nevar izvērtēt prasītāja apgalvojumu pamatotību šajā sakarā, jo, tā kā nebija aktuārā novērtējuma par Kopienų pensiju programmu līdz 1998. gadam, līdz šim datumam nebija zināma ierēdņu iemaksu summa, kas nepieciešama, lai nodrošinātu programmas aktuāro līdzsvaru.

ii) Tiesību uz pensiju pārņemšana

Iepriekš minētajā lietā *Genette/Komisija*, ko Komisija izcēla kā "paraugprāvu", Civildienesta tiesa izlēma jautājumu par vairākiem ierēdņiem, kas uz Kopienų sistēmu pārnēsuši tiesības uz pensiju, ko tie agrāk bija ieguvuši pensiju fondos Beļģijā. Prasītājs lūdza, lai viņa pārnēstās tiesības tiktu pārrēķinātas, ņemot vērā izdevīgākus pārņemšanas noteikumus, kas tika ieviesti ar Beļģijas 2003. gada likumu. Komisija savus lēmumus par prasītāja tiesībām uz pensiju, kas bija pārnēstas uz Kopienų programmu, atteicās atsaukt, jo šāda atsaukšana bez Kopienų tiesību noteikumiem, kuros tas skaidri atļauts, būtu prettiesiska. Civildienesta tiesa nolēma, ka šajā pamatā ir pieļauta tiesību kļūda. Civildienesta tiesa faktiski uzskatīja, ka Tiesas judikatūrā paredzētie vispārējie nosacījumi par tāda individuāla lēmuma atsaukšanu, kas rada tiesības, nav šķērslis šāda, kaut arī likumīga, lēmuma atsaukšanai, ar nosacījumu, ka šādu atsaukšanu prasa šī lēmuma adresāts un ka šāda atsaukšana neierobežo trešo personu tiesības.

Divās lietās – *Tsirimokos/Parlaments* un *Colovea/Parlaments* (2007. gada 13. novembra spriedumi lietā F-76/06 un lietā F-77/06) – Civildienesta tiesa precizēja, ka no Civildienesta noteikumu IVa pielikuma 4. panta b) punkta gramatiskas un sistēmiskas interpretācijas izriet, ka šis punkts neattiecas uz izdienas gadiem, kas uzkrāti pēc tiesību uz pensiju pārņemšanas uz Kopienų pensiju programmu. Līdz ar to Civildienesta tiesa noraidīja prasītāju celtās prasības par to lēmumu atcelšanu, ar kuriem, aprēķinot atalgojumu, kas tiek maksāts par nepilnu darba laiku, lai sagatavotos aiziešanai pensijā, netika ņemti vērā izdienas gadi, kas iegūti pēc valsts sistēmās iegūto tiesību uz pensiju pārņemšanas.

iii) Korekcijas koeficienti

2007. gada 19. jūnija spriedumā lietā F-54/06 *Davis u.c./Padome* Civildienesta tiesa uzskatīja, ka ar jauno pensiju sistēmu, ar kuru atcelti korekcijas koeficienti tiesībām uz pensiju, kas iegūtas no 2004. gada 1. maija, un grozītas tiesības uz pensiju, kas iegūtas pirms šī datuma, tādēļ, ka korekcijas koeficienti turpmāk tiek noteikti pēc dzīves dārdzības pensionētās

personas dzīvesvietas valstī, nevis pēc dzīves dārdzības ierēdņa dienesta vietas dalībvalsts galvaspilsētā, netiek pārkāpts nedz vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas princips, nedz brīvas pārvietošanās un brīvības veikt uzņēmējdarbību princips.

5. *Disciplinārie pasākumi*

2007. gada 8. novembra spriedumā lietā F-40/05 *Andreasen*/Komisija Civildienesta tiesa piemēroja jaunos Civildienesta noteikumus attiecībā uz faktu nozīmes pārbaudi, kas bija pamatā ierēdņa atstādināšanai no amata. Civildienesta noteikumu IX pielikuma 10. pantā ir paredzēts, ka uzliktajam disciplinārsodam ir jābūt proporcionālam pārkāpuma smagumam, un noteikti kritēriji, kas iecelēj institūcijai ir it īpaši jāņem vērā, izvēloties sodu. Atbilstoši šīm tiesību normām Civildienesta tiesa vērtēja prasītājas argumentus par iespējamo soda samērīguma pārkāpumu. Civildienesta tiesa lēma arī par to Civildienesta noteikumu IX pielikuma normu par disciplinārlietu kolēģijas izveidi un kārtību piemērošanu laikā, kuras stājās spēkā disciplinārlietas norises gaitā.

6. *Eiropas Kopienu pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība*

2007. gada 4. oktobra spriedumā lietā F-32/06 *de la Cruz* u.c./*Agence européenne pour la sécurité et la santé au travail* [Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra] Civildienesta tiesa apmierināja prasītāju, agrāko vietējo darbinieku, prasību, ar kuru, ņemot vērā faktiski izpildītos uzdevumus, tika apstrīdēta viņu klasifikācija par līgumdarbiniekiem II funkciju grupā.

Par tiesāšanās izdevumiem

Civildienesta tiesa vairākkārt ir piemērojusi Pirmās instances tiesas Reglamenta 87. panta 3. punktu, kas tai piemērojams *mutatis mutandis*, lai vai nu saskaņā ar šī noteikuma pirmo daļu lemtu par tiesāšanās izdevumu sadalīšanu starp lietas dalībniekiem izņēmuma apstākļos (2007. gada 7. novembra spriedums lietā F-57/06 *Hinderyckx*/Padome un 2007. gada 14. decembra rīkojums lietā F-131/06 *Steinmetz*/Komisija), vai arī, pamatojoties uz otro daļu, piespriestu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir labvēlīgs, samaksāt daļu izdevumu, kas pēc tās uzskatiem pretējai pusei ir radīti nepamatoti vai apzināti (2007. gada 9. oktobra spriedums lietā F-85/06 *Bellantone*/Revīzijas palāta un iepriekš minētais spriedums lietā *Duyster*/Komisija), to darot pat tādas prasības gadījumā, kas ir atzīta par acīmredzami nepieņemamu (2007. gada 27. marta rīkojums lietā F-87/06 *Manté*/Padome).

III. *Pieteikumi par pagaidu noregulējumu*

2007. gadā tika iesniegti četri pieteikumi par pagaidu noregulējumu, kuri tika noraidīti, jo prasītie pasākumi nebija steidzami atbilstoši pastāvīgajā judikatūrā paredzētajam, ka tie ir jānosaka un to sekām jāiestājas pirms lēmuma pamata lietā, lai izvairītos no nopietna

un neatgriezeniska kaitējuma prasītāja interesēm (Civildienesta tiesas priekšsēdētāja 2007. gada 1. februāra rīkojums lietā F-142/06 R *Bligny*/Komisija, 2007. gada 13. marta rīkojums lietā F-1/07 R *Chassagne*/Komisija, 2007. gada 10. septembra rīkojums lietā F-83/07 R *Zangerl-Posselt*/Komisija un 2007. gada 21. novembra rīkojums lietā F-98/07 R *Petrilli*/Komisija).

Iepriekš minētajās lietās *Chassagne*/Komisija un *Petrilli*/Komisija pagaidu noregulējuma tiesnesis atgādināja Tiesas un Pirmās instances tiesas pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru tikai finansiālu kaitējumu principā nevar uzskatīt par neatgriezenisku vai grūti atldzināmu, jo par to vēlāk var sniegt finansiālu kompensāciju.

Iepriekš minētajās lietās *Bligny*/Komisija un *Zangerl-Posselt*/Komisija pagaidu noregulējuma tiesnesis atgādināja Tiesas un Pirmās instances tiesas pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru pārbaudījuma kārtošana vispārējā konkursā nevar radīt neatgriezenisku kaitējumu kandidātam, kam radīti neizdevīgāki nosacījumi minētā konkursa norises laikā pieļauto nelikumību gadījumā. Ja pārbaudījumi tiek atcelti konkursā, kas tiek rīkots, lai izveidotu rezerves sarakstu iecelšanai amatā, kandidāta tiesības tiek pienācīgi aizsargātas, ja atlases komisija un iecelēj institūcija pārskata savus lēmumus un cenšas panākt viņam taisnīgu risinājumu.

IV. Pieteikumi par juridisko palīdzību

2007. gadā tika izdoti septiņpadsmit rīkojumi par pieteikumiem par juridisko palīdzību. Tikai trīs pieteikumus bija iespējams apmierināt, bet pārējie tika noraidīti vai nu plānotās vai celtās prasības acīmredzamas nepieņemamības vai acīmredzamas nepamatotības dēļ, vai arī tādēļ, ka pieteikuma iesniedzējs nebija tādā situācijā vai nepierādīja, ka atrodas tādā situācijā, kad sava ekonomiskā stāvokļa dēļ pilnībā vai daļēji nevar segt ar palīdzību un pārstāvību tiesā saistītos izdevumus.

V. Pirmais pārskats par praksi strīdu izšķiršanā ar izlīgumu

Civildienesta tiesa savā tiesas praksē pēc iespējas centās izpildīt likumdevēja aicinājumu jebkurā procesa stadijā veicināt izlīguma panākšanu strīdā. Pamatojoties uz Tiesas Statūtu I pielikuma 7. panta 4. punktu un Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. panta 2. punkta d) apakšpunktu, kas *mutatis mutandis* piemērojams Civildienesta tiesai, līdz stājas spēkā tās jaunais reglaments, Civildienesta tiesa vairākkārt ir centusies panākt izlīgumu. Četrpadsmit lietas varēja pabeigt pēc izlīguma, no kurām septiņās izlīgums tika panākts pēc Civildienesta tiesas iejaukšanās, kas visbiežāk notika neformālās tiesneša referenta rīkotās sanāksmēs vai tiesas sēdē. Šī tendence laika gaitā, protams, attīstīsies atkarībā no Civildienesta tiesas ieguldījuma strīdu izšķiršanā ar izlīgumu un lietas dalībnieku pārstāvju šajā sakarā izrādītās atsaucības.

Lai gan nav nedz iespējams, nedz vēlams izstrādāt to apstākļu izsmeļošu sarakstu, kuros būtu vēlams panākt strīda izšķiršanu ar izlīgumu, Civildienesta tiesa ir noteikusi zināmu strīdu kategoriju skaitu, kuros ir iespējams censties panākt izlīgumu.

Vispirms tās ir prasības, kuru patiesais iznākums nevar būt īsteni juridisks risinājums, ar ko strīds vai prāvas pamatā esošā konflikta spriedze netiek izbeigta, un tas bieži vien ir raksturīgi personu savstarpējām attiecībām. Šāda veida lietās priekšroka dodama taisnīgāka vai cilvēcīgāka risinājuma meklējumiem, nekā to pieļauj juridiska analīze. Tā acīmredzami iepriekš tiek paredzēts, ka strīdā netiek izvirzīti vispārīgu interešu jautājumi attiecībā uz citiem ierēdņiem. Ņemot vērā tos pašus apsvērumus, izlīgumu var mēģināt panākt arī lietās, kurām publicitāte nav pilnīgi pamatota vai kurās juridiskā pamatojuma, kāds sniegts spriedumā, ieguldījums nav acīmredzams (piemēram, morālās vajāšanas vai seksuālās uzmākšanās gadījumā vai gadījumā, kad ierēdnis starp viņu un augstākstāvošu vadību notikuša konflikta dēļ tiek pārcelts citā amatā). Tāpat var pieminēt lietas, kas atkārtojas vai tiek izskatītas pēc "paraugprāvas" un kurās var paredzēt tādu pašu risinājumu, kāds ir noteikts pasludinātajā "paraugprāvā".

Jāpiebilst, ka administrācijai bieži vien ir liela rīcības brīvība, lai izpildītu tai uzticētos uzdevumus, un ka iekšējās likumības pārbaude tiesā šajā sakarā bieži ir mazsvarīgāka. Ja noteiktā strīdā iecelēj institūcijas atbilstoši tās lielajai rīcības brīvībai pieņemta akta likumību tiesa nevar apšaubīt sakarā ar pilnvaru pārsniegšanu, netiek izslēgts, ka iecelēj institūcija būtu varējusi sasniegt izvirzīto mērķi, pieņemot citu, tikpat likumīgu aktu kā tiesā apstrīdētais, ar kuru būtu bijis iespējams izvairīties no attiecīgā strīda. Šajā jomā ir īpaši labvēlīga augsne centieniem panākt strīdu izšķiršanu ar izlīgumu.

B – Civildienesta tiesas sastāvs

(Protokolārā kārtība 2007. gada 1. janvārī)

No kreisās uz labo:

Tiesnesis H. Tagars [*H. Tagaras*], tiesnese I. Boruta [*I. Boruta*], palātas priekšsēdētājs H. Krepels [*H. Kreppel*], Civildienesta tiesas priekšsēdētājs P. Mahonijs [*P. Mahoney*], palātas priekšsēdētājs S. van Rapenbušs [*S. Van Raepenbusch*], tiesnesis H. Kanninens [*H. Kanninen*], tiesnesis S. Žervazonī [*S. Gervasoni*], sekretāre V. Hakenberga [*W. Hakenberg*].

1. Civildienesta tiesas locekļi

(amatā stāšanās kārtībā)

Pols Dž. Mahonijs [Paul J. Mahoney]

dzimis 1946. gadā; tiesību zinātņu studijas (*Master of Arts* Oksfordas universitātē, 1967; *Master of Laws University College London*, 1969); lektors *University College London* (1967–1973); *barrister* (Londona, 1972–1974); administrators, galvenais administrators Eiropas Cilvēktiesību tiesā (1974–1990); pieaicinātais tiesību zinātņu profesors Saskačevanas universitātē Saskatūnā [*Saskatoon*], Kanādā (1988); personāldaļas vadītājs Eiropas Padomē (1990–1993); nodaļas vadītājs (1993–1995), sekretāra palīgs (1995–2001), sekretārs (no 2001. gada septembra līdz 2005. gadam) Eiropas Cilvēktiesību tiesā; kopš 2005. gada 6. oktobra – Civildienesta tiesas priekšsēdētājs.

Horstpēters Krepels [Horstpeter Kreppel]

dzimis 1945. gadā; universitātes studijas Berlīnē, Minhenē, Frankfurtē pie Mainas (1966–1972); pirmais valsts eksāmens (1972); tiesnesis praktikants Frankfurtē pie Mainas (1972–1973 un 1974–1975); Briges Eiropas koledža (1973–1974); otrais valsts eksāmens (Frankfurtē pie Mainas, 1976); darbinieks un advokāts Federālajā darba birojā (1976); tiesnesis Darbatiesā (Hesepavalsts, 1977–1993); lektors *Fachhochschule für Sozialarbeit* Frankfurtē pie Mainas un *Verwaltungsfachhochschule* Visbādenē (1979–1990); nacionālais eksperts Eiropas Kopienų Komisijas Juridiskajā dienestā (1993–1996 un 2001–2005); sociālo lietu atašējs Vācijas Federatīvās Republikas vēstniecībā Madridē (1996–2001); tiesnesis Frankfurtes pie Mainas Darba tiesā (no 2005. gada februāra līdz septembrim); kopš 2005. gada 6. oktobra – Civildienesta tiesas tiesnesis.

Irēna Boruta [Irena Boruta]

dzimusi 1950. gadā; iegūts Vroclavas [Wrocław] Universitātes diploms tiesību zinātnēs (1972), tiesību zinātņu doktore (Lodza [Łódź], 1982); Polijas Republikas Advokātu kolēģijas advokāte (kopš 1977. gada); pieaicinātā pētniece (Parīzes X universitāte, 1987–1988; Nantes Universitāte, 1993–1994); “Solidarnosc” eksperte (1995–2000); Eiropas darba un sociālo tiesību profesore Lodzas Universitātē (1997–1998 un 2001–2005), profesore Varšavas Komercaugstskolā (2002), darba un sociālās drošības tiesību profesore Varšavas *Cardinal Stefan Wyszyński* universitātē (2002–2005); darba un sociālo lietu ministra vietniece (1998–2001); sarunām par Polijas Republikas iestāšanos Eiropas Savienībā izveidotās komitejas locekle (1998–2001); Polijas valdības pārstāve Starptautiskajā darba organizācijā (1998–2001); vairāku darbu par darba tiesībām un Eiropas sociālajām tiesībām autore; kopš 2005. gada 6. oktobra – Civildienesta tiesas tiesnese.

Heiki Kanninens [Heikki Kanninen]

dzimis 1952. gadā; ieguvis Helsinku Komercaugstskolas un Helsinku Universitātes Juridiskās fakultātes diplomus; tiesneša palīgs Somijas Augstākajā administratīvajā tiesā; Komitejas, kas nodarbojas ar tiesiskās aizsardzības reformu valsts pārvaldē, ģenerālsekretārs; galvenais administrators Augstākajā administratīvajā tiesā; Administratīvo strīdu izskatīšanas reformas komitejas ģenerālsekretārs; padomdevējs Tieslietu ministrijas Likumdošanas direkcijā; sekretāra palīgs EBTA tiesā; tiesneša palīgs Eiropas Kopienų Tiesā; tiesnesis Augstākajā administratīvajā tiesā (1998–2005); Bēgļu sūdzību izskatīšanas komisijas loceklis; Komitejas, kas nodarbojas ar Somijas tiesu iestāžu attīstību, priekšsēdētāja vietnieks; kopš 2005. gada 6. oktobra – Civildienesta tiesas tiesnesis.

Hariss Tagars [Haris Tagaras]

dzimis 1955. gadā; tiesību zinātņu maģistrs (Saloniku Universitāte, 1977); Eiropas tiesību specializētais diploms (Briseles Brīvās universitātes Eiropas studiju institūts, 1980); doktors tiesību zinātnēs (Saloniku Universitāte, 1984); jurists–lingvists Eiropas Kopienu Padomē (1980–1982); pētnieks Saloniku Starptautisko un Eiropas ekonomikas tiesību centrā (1982–1984); administrators Eiropas Kopienu Tiesā un Eiropas Kopienu Komisijā (1986–1990); Kopienu tiesību, starptautisko privāto tiesību un cilvēktiesību profesors Atēnu *Panteion* universitātē (kopš 1990. gada); Eiropas lietu ārstata līdzstrādnieks Tieslietu ministrijā un Lugāno konvencijas Pastāvīgās komitejas loceklis (1991–2004); Nacionālās konkurences komisijas loceklis (1999–2005); Nacionālās telekomunikāciju un pasta komisijas loceklis (2000–2002); Saloniku Advokātu kolēģijas loceklis, advokāts Kasācijas tiesā; viens no Eiropas Advokātu savienības (EAS) dibinātājiem; Starptautiskās salīdzinošo tiesību akadēmijas asociētais loceklis; kopš 2005. gada 6. oktobra – Civildienesta tiesas tiesnesis.

Šons van Rapenbušs [Sean Van Raepenbusch]

dzimis 1956. gadā; diploms tiesību zinātnēs (Briseles Brīvā universitāte, 1979); specializētais diploms starptautiskajās tiesībās (Brisele, 1980); doktors tiesību zinātnēs (1989); Briseles Kanālu un jūras būvju akciju sabiedrības Juridiskā dienesta vadītājs (1979–1984); Eiropas Kopienu Komisijas ierēdnis (Vispārējais sociālo lietu dienests, 1984–1988); Eiropas Kopienu Komisijas Juridiskā dienesta loceklis (1988–1994); referents Eiropas Kopienu Tiesā (1994–2005); lektors Šarleruā [*Charleroi*] Universitātes centrā (starptautiskās un Eiropas sociālās tiesības, 1989–1991), Monseno [*Mons-Hainaut*] Universitātē (Eiropas tiesības, 1991–1997), Lježas Universitātē (Eiropas civildienesta tiesības, 1989–1991; Eiropas Savienības institucionālās tiesības, 1995–2005; Eiropas sociālās tiesības, 2004–2005); vairākas publikācijas par Eiropas sociālo tiesību un Eiropas Savienības konstitucionālo tiesību jautājumiem; kopš 2005. gada 6. oktobra – Civildienesta tiesas tiesnesis.

Stefans Žervazoni [Stéphane Gervasoni]

dzimis 1967. gadā; Grenobles Politikas studiju institūta diploms (1988) un Nacionālās administrācijas skolas diploms (1993); Valsts padomes loceklis (Strīdu izšķiršanas nodaļa, 1993–1997, Sociālo jautājumu nodaļa, 1996–1997; kopš 1996. gada – *maître des requêtes*); lektors Parīzes Politikas studiju institūtā (1993–1995); valdības komisārs Īpašajā pensiju lietu kasācijas komisijā (1994–1996); Civildienesta ministrijas un Parīzes pilsētas juriskonsults (1995–1997); Jonas [Yonne] departamenta prefektūras ģenerālsekretārs, Oksēras [Auxerre] apgabala apakšprefekts (1997–1999); Savoijas [Savoie] departamenta prefektūras ģenerālsekretārs, Šamberī [Chambéry] apgabala apakšprefekts (1999–2001); referents Eiropas Kopienu Tiesā (no 2001. gada septembra līdz 2005. gada septembrim); NATO sūdzību izskatīšanas komisijas pilntiesīgais loceklis (2001–2005); kopš 2005. gada 6. oktobra – Civildienesta tiesas tiesnesis.

Valtraude Hakenberga [Waltraud Hakenberg]

dzimusi 1955. gadā; tiesību zinātņu studijas Ratisbonnā un Ženēvā (1974–1979); pirmais valsts eksāmens (1979); pēcdiploma studijas Kopienu tiesībās Briges Eiropas koledžā [Collège d'Europe] (1979–1980); tiesnese praktikante Ratisbonnā (1980–1983); tiesību zinātņu doktore (1982); otrais valsts eksāmens (1983); advokātes prakse Minhenē un Parīzē (1983–1989); ierēdne Eiropas Kopienu Tiesā (1990–2005); tiesneša palīdze Eiropas Kopienu Tiesā (tiesneša P. Janna [P. Jann] kabinets, 1995–2005); pasniedzēja vairākās universitātēs Vācijā, Austrijā, Šveicē un Krievijā; goda profesore Zāras [Sarre] Universitātē (kopš 1999. gada); dažādu juridisku komiteju, apvienību un kolēģiju locekle; vairākas publikācijas par Kopienu tiesību un tiesu prakses jautājumiem; kopš 2005. gada 30. novembra – Civildienesta tiesas sekretāre.

2. Protokolārā kārtība

No 2007. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

P. MAHONIJS [*P. MAHONEY*], tiesas priekšsēdētājs
H. KREPELS [*H. KREPPEL*], palātas priekšsēdētājs
Š. VAN RAPENBUŠS [*S. VAN RAEPENBUSCH*], palātas priekšsēdētājs
I. BORUTA [*I. BORUTA*], tiesnese
H. KANNINENS [*H. KANNINEN*], tiesnesis
H. TAGARS [*H. TAGARAS*], tiesnesis
S. ŽERVAZONĪ [*S. GERVASONI*], tiesnesis
V. HAKENBERGA [*W. HAKENBERG*], sekretāre

C – Civildienesta tiesas darbības statistika

Civildienesta tiesas vispārējā darbība

1. Iesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas (2005–2007)

Iesniegtās lietas

2. Lietu skaits procentos atbilstoši galvenajām iestādēm atbildētājām (2006–2007)
3. Tiesvedības valoda (2006–2007)

Pabeigtās lietas

4. Spriedumi un rīkojumi – Iztiesāšanas sastāvs (2007)
5. Iznākums (2007)
6. Pasludinātie nolēmumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem – Iznākums (2007)
7. Tiesvedības ilgums (2007)

Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās

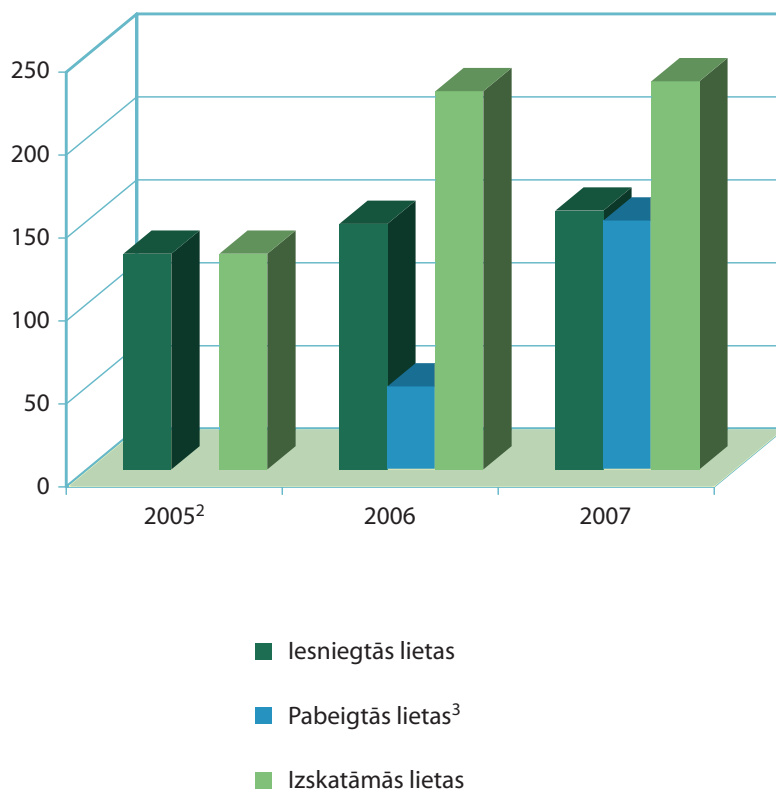
8. Iztiesāšanas sastāvs (2007)
9. Prasītāju skaits (2007)

Dažādi

10. Civildienesta tiesas nolēmumi, kuri pārsūdzēti Pirmās instances tiesā (2006–2007)
11. Pirmās instances tiesā iesniegto apelācijas sūdzību iznākums (2006–2007)

1. *Civildienesta tiesas vispārējā darbība –*

iesniegtās, pabeigtās un izskatāmās lietas (2005–2007)¹

	2005 ²	2006	2007
Iesniegtās lietas	130	148	157
Pabeigtās lietas ³	0	50	150
Izskatāmās lietas	130	228	235 ⁴

¹ Norādītie (bruto) dati ietver lietu kopējo skaitu neatkarīgi no saistīto lietu apvienošanas (viens lietas numurs = viena lieta).

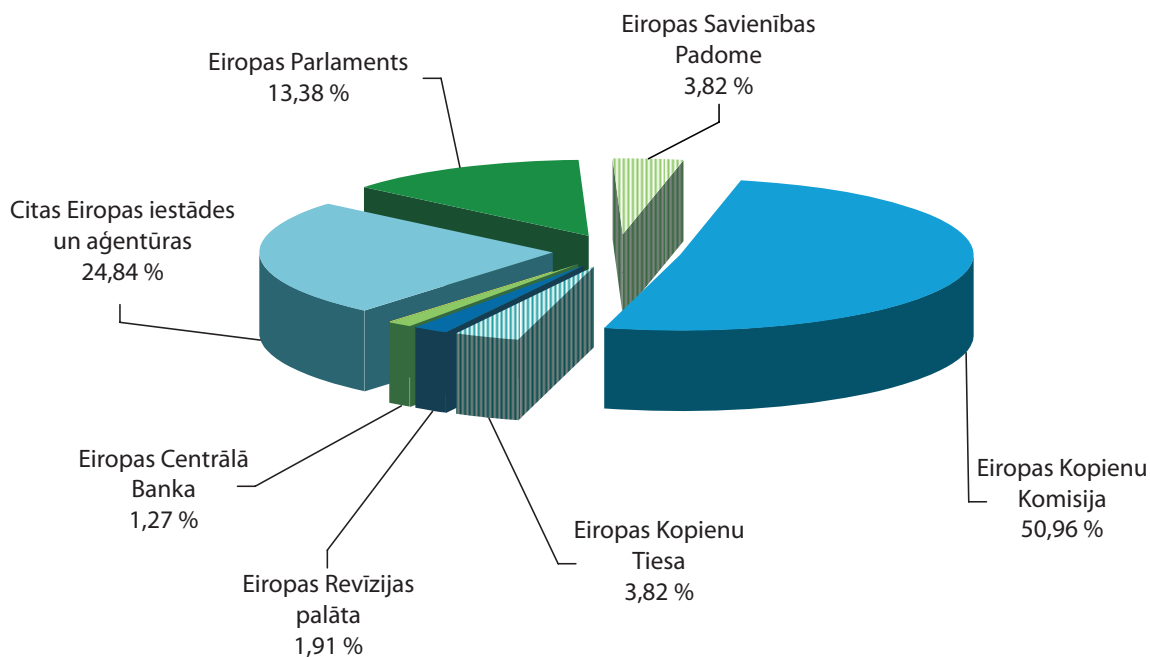
² 2005. gadā Pirmās instances tiesa nodeva 117 lietas jaunizveidotajai Civildienesta tiesai.
2006. gadā Pirmās instances tiesa nodeva vēl 1 lietu Civildienesta tiesai.

³ Ja nav norādīts citādi, šajā un turpmākajās tabulās ir ņemtas vērā visas tiesvedības 2007. gadā, izņemot pagaidu noregulējuma tiesvedības. Pavisam ar pagaidu noregulējuma tiesvedībām: 52 lietas 2006. gadā (kā arī 1 starpspriedums), 154 lietas 2007. gadā un kopā 206 lietas.

⁴ Tostarp 77 lietas apturētas.

2. *Iesniegtās lietas* – Lietu skaits procentos atbilstoši galvenajām iestādēm atbildētājām (2006–2007)

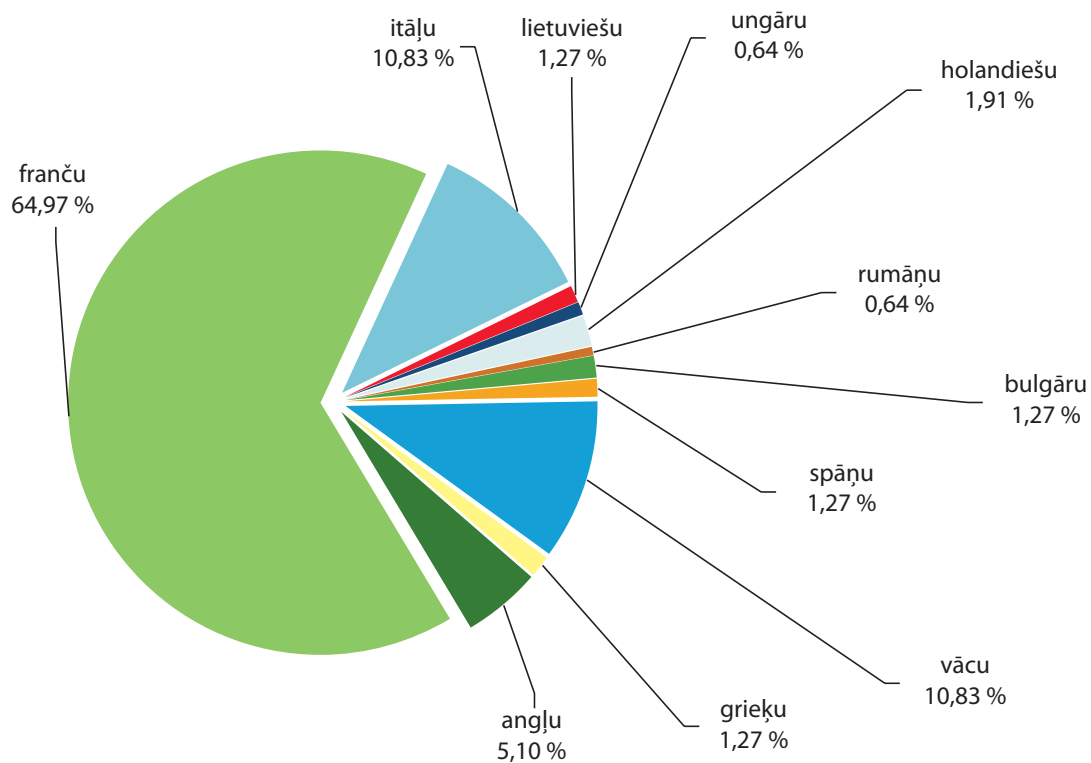
Iesniegtu lietu skaits procentos (2007)

	2006	2007
Eiropas Parlaments	7,14 %	13,38 %
Eiropas Savienības Padome	6,07 %	3,82 %
Eiropas Kopienų Komisija	75,00 %	50,96 %
Eiropas Kopienų Tiesa	3,57 %	3,82 %
Eiropas Revīzijas palāta	1,79 %	1,91 %
Eiropas Centrālā Banka	1,07 %	1,27 %
Citas Eiropas iestādes un aģentūras	5,36 %	24,84 %
Kopā	100,00 %	100,00 %

3. Iesniegtās lietas – Tiesvedības valoda (2006–2007)

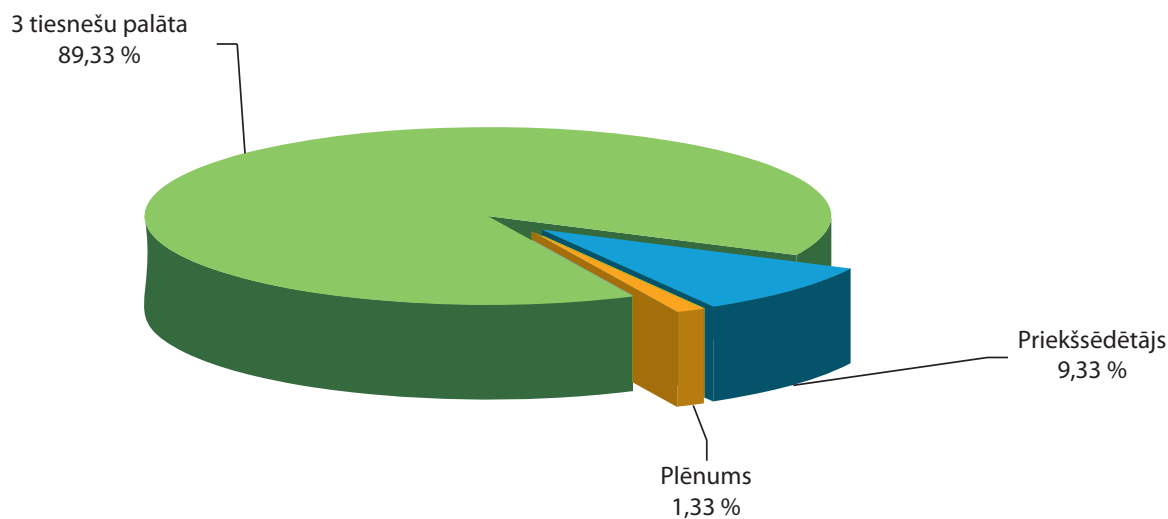
Sadalījums 2007. gadā

Tiesvedības valoda	2006	2007
bulgāru	-	2
spāņu	1	2
vācu	2	17
grieķu	3	2
angļu	8	8
franču	113	102
itāļu	10	17
lietuviešu	-	2
ungāru	2	1
holandiešu	7	3
rumāņu	-	1
slovēņu	1	-
somu	1	-
Kopā	148	157

Tiesvedības valoda ir valoda, kādā iesniegta lieta, nevis prasītāja dzimtā valoda vai pilsonība.

4. *Pabeigtās lietas – Spriedumi un rīkojumi – Iztiesāšanas sastāvs (2007)*

	Spriedumi	Rīkojumi izbeigt tiesvedību ¹	Citi rīkojumi	Kopā
Plēnums	1	1	0	2
3 tiesnešu palāta	65	48	21	134
Priekšsēdētājs	0	12	2	14
Kopā	66	61	23	150

¹ Juridiski rīkojumi, kas izbeidz tiesvedību, ieskaitot rīkojumus par izslēgšanu no reģistra sakarā ar lietas dalībnieku izlīgumu saistībā ar Civildienesta tiesas iesaistīšanos (izņemot rīkojumus, kas izbeidz tiesvedību, izslēdzot lietu no reģistra citu iemeslu dēļ).

5. Pabeigtās lietas – Iznākums (2007)

	Spriedumi		Rīkojumi					Kopā
	Lēmuma atcelšana	Prasības noraidīšana	Rīkojums (prasība acīmredzami nepieņemama vai nepamatota)	Izligumi pēc Civildienesta tiesas iesaistīšanās	Izslēgšana no reģistra citu iemeslu dēļ	Citi		
Atalgojums un pabalsti	2	6	6	2	2		18	
Darba apstākļi/Atvaļinājumi	1	2	2				5	
Darbinieka līguma laušana		3	3	1		1	8	
Disciplinārlietas		1					1	
Konkurss		3	6		1		10	
Norīkošana/Atkārtota norīkošana	1	1	2	1	2		7	
Novērtējums/Paaugstināšana amatā	6	13	4		12		35	
Pensijas un invaliditātes pabalsti	3	6	4		1	1	15	
Pieņemšana darbā/Iecelšana amatā/Klasificēšana pakāpē	7	4	6		5		22	
Sociālā drošība/ Arodslimības/Negadījumi	4		4	2		2	12	
Citas civildienesta jomas	2	1		1			4	
Kopā	26	40	37	7	23	4	137 ¹	

¹ Šiem datiem jāpieskaita 13 pabeigtas lietas juridiskās palīdzības jomā, kā arī 4 rīkojumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem.

6. *Pabeigtās lietas – Pasludinātie nolēmumi par pagaidu noregulējuma pasākumiem – Iznākums (2007)*

Pieteikumu par pagaidu noregulējuma pasākumiem skaits	Iznākums	
	Pārsūdzētais nolēmums atcelts	Noraidīts/Apstiprināts pārsūdzētais nolēmums
4		4

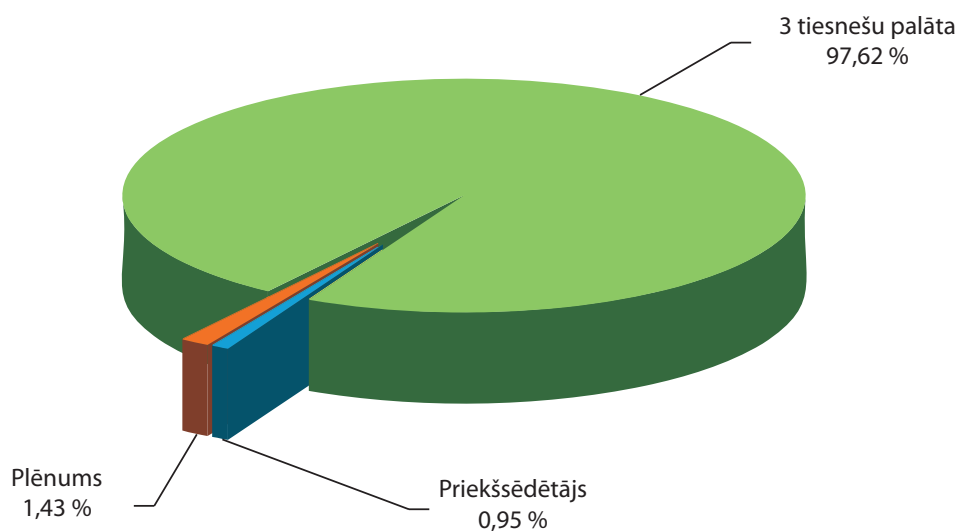
7. *Pabeigtās lietas – Tiesvedības ilgums (2007)*

Spriedumi		Vidējais ilgums	Kopējais vidējais
Civildienesta tiesā iesniegtās lietas	48	14,7	16,9
Pirmās instances tiesā iesniegtās lietas ¹	18	22,7	
Kopā	66		
Rīkojumi			
Civildienesta tiesā iesniegtās lietas	72	7,6	10,3
Pirmās instances tiesā iesniegtās lietas ¹	12	25,1	
Kopā	84		
PAVISAM KOPĀ	150		13,2

Ilgums ir izteikts mēnešos un mēnešu desmitdaļās.

¹ 2005. gadā Pirmās instances tiesa nodeva 117 lietas jaunizveidotajai Civildienesta tiesai.
2006. gadā Pirmās instances tiesa nodeva vēl 1 lietu Civildienesta tiesai.

8. *Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās – Iztiesāšanas sastāvs (2007)*

	2007
Plēnums	3
3 tiesnešu palāta	205
Priekšsēdētājs	2
Kopā	210¹

¹ Šiem datiem jāpieskaita 25 nenodotas lietas.

9. *Lietas, kuru izskatīšana 31. decembrī turpinās – Prasītāju skaits (2007)*

Lietas, kurās ir visvairāk prasītāju vienā lietā

Prasītāju skaits lietā ¹	Jomas ²
309	Civildienesta noteikumi – Pensijas – Korekcijas koeficienta, kas tiek aprēķināts atkarībā no vidējās dzīves dārdzības uzturēšanās valstī, piemērošana
181	Civildienesta noteikumi – Pieņemšana darbā – Līgumdarbinieki – Līgumu ilgums, atjaunošana un/vai pagarināšana uz noteiktu vai nenoteiktu laiku
143	Civildienesta noteikumi – Iecelšana amatā – Kandidāti, kas iekļauti rezerves sarakstā pirms jauno Civildienesta noteikumu stāšanās spēkā
76	Civildienesta noteikumi – Iecelšana amatā – Līgumu uz noteiktu laiku pārkvalificēšana par vienu līgumu uz nenoteiktu laiku
59	Civildienesta noteikumi – Paaugstināšana amatā – Paaugstināšana amatā 2005. gadā – Jaunajos Civildienesta noteikumos paredzētās papildu pakāpes
29	Civildienesta noteikumi – Iecelšana amatā – Kandidāti, kas iekļauti rezerves sarakstā pirms jauno Civildienesta noteikumu stāšanās spēkā
21	Civildienesta noteikumi – Līgumdarbinieki – Klasificēšanas un atalgojuma pārskatīšana
20	Civildienesta noteikumi – Pensijas – Pensijas aprēķina lapas – Koeficients, kas aprēķināts pēc vidējās dzīves dārdzības dzīvesvietas valstī, nevis pēc dzīves dārdzības šīs valsts galvaspilsētā
19	Civildienesta noteikumi – Iecelšana amatā – Klasificēšana pakāpē – Reizināšanas koeficients un paaugstināšanas punktu atcelšana
15	Civildienesta noteikumi – Iecelšana amatā – Kandidāti, kas iekļauti rezerves sarakstā pirms jauno Civildienesta noteikumu stāšanās spēkā

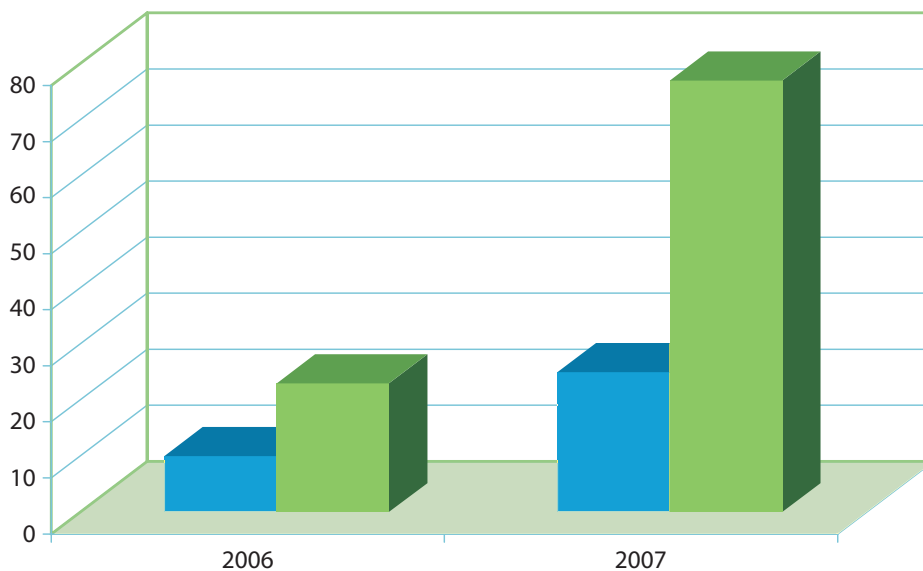
Kopējais prasītāju skaits visās izskatāmajās lietās

Kopējais prasītāju skaits	Kopējais izskatāmo lietu skaits
1267	235

¹ Prasītāji, kas cēlušī vairākas prasības, uzskaitīti atsevišķi par katru celto prasību.

² Ar terminu "Civildienesta noteikumi" tiek apzīmēti Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumi un Kopienu pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība.

10. *Dažādi* – Civildienesta tiesas nolēmumi, kuri pārsūdzēti Pirmās instances tiesā (2006–2007)

■ Pārsūdzēto nolēmumu skaits¹

■ Kopējais pārsūdzamo nolēmumu skaits²

	Pārsūdzēto nolēmumu skaits ¹	Kopējais pārsūdzamo nolēmumu skaits ²	Pārsūdzēto nolēmumu skaits procentos ³
2006	10	23	43 %
2007	25	77	32 %

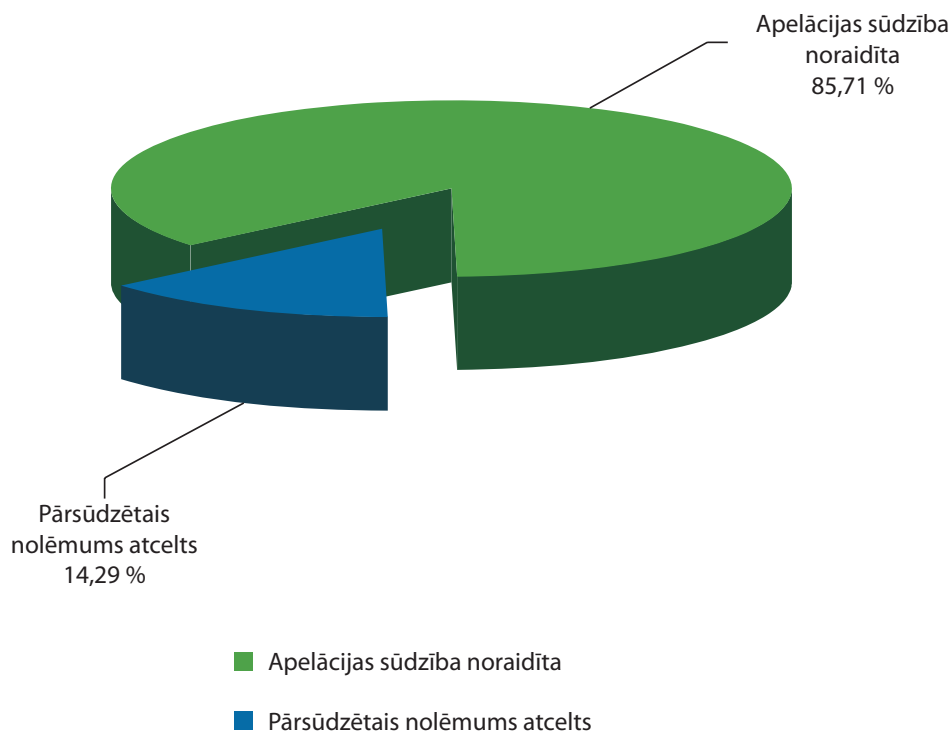
¹ Par katru no nolēmumiem lietā F-92/05 un lietā F-17/05 ir iesniegtas divas apelācijas sūdzības.

² Kopējais pārsūdzamo nolēmumu skaits – spriedumi un rīkojumi par nepieņemamību, pagaidu noregulējuma pasākumiem, tiesvedības izbeigšanu un noraidījumiem iestāties lietā, kuru apelācijas termiņš ir beidzies vai kuri ir pārsūdzēti.

³ 2007. gadā ir pārsūdzēti nolēmumi 19 % no visām pabeigtajām lietām, neskaitot lietas, kad kāds lietas dalībnieks vienpusēji atteicies no prasības. 2006. gadā šis skaits bija 21 %.

11. *Dažādi* – Pirmās instances tiesā iesniegto apelācijas sūdzību iznākums (2006–2007)

Sadalījums 2007. gadā

	Apelācijas sūdzība noraidīta	Pārsūdzētais nolēmums atcelts	Izslēgšana no reģistra/Tiesvedības izbeigšana	Kopā
2006	0	0	0	0
2007	6	1	0	7

IV nodaļa

Tikšanās un vizītes

A – Oficiālās vizītes un pasākumi Tiesā, Pirmās instances tiesā un Civildienesta tiesā

Tiesa

1. februāris	V. E. B. Fors [<i>B. Faure</i>], Seišeļu salu Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Eiropas Savienībā
5. februāris	V. E. R. Prodi, Itālijas Republikas Ministru Padomes priekšsēdētājs
8. februāris	Profesors Keks [<i>Köck</i>] un profesore Karollus [<i>Karollus</i>]
23. februāris	Vācijas Bundestāga Vācijas, Beļģijas, Luksemburgas starpvalstu attiecību parlamentārās grupas deputāti
26. un 27. februāris	Francijas Valsts Padomes delegācija
1. marts	O. I. Navarete Barero [<i>O. I. Navarrete Barrero</i>], Andu Kopienas tiesas priekšsēdētāja
5. marts	V. E. M. Fušers [<i>M. Foucher</i>], vēstnieks
5. un 6. marts	Slovēnijas Republikas Konstitucionālās tiesas delegācija
8. marts	V. E. M. Barks [<i>M. Burke</i>], Īrijas vēstnieks Luksemburgā
14. un 15. marts	Šveices Federālās tiesas delegācija
26. un 27. marts	Kolokvijs par godu Romas līgumu parakstīšanas 50. gadadienai
19. aprīlis	V. E. R. Kačija Karuana [<i>R. Cachia Caruana</i>], Maltas Republikas pastāvīgais pārstāvis Eiropas Savienībā
23. aprīlis	V. E. B. Reka [<i>B. Reka</i>], Bijušās Dienvidslāvijas Republikas Maķedonijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Eiropas Savienībā
23. aprīlis	I. Kalfins [<i>I. Kalfin</i>], Bulgārijas Republikas ārlietu ministrs
23.–25. aprīlis	Slovākijas Republikas Tiesu padomes delegācija
14. un 15. maijs	Dānijas Karalistes augstāko tiesu instanču tiesnešu delegācija
15. un 16. maijs	Spānijas Karalistes Augstākās tiesas (Administratīvo lietu palāta) delegācija
5. jūnijs	F. Hofs [<i>V. Hoff</i>], Hesenes federālās zemes federālo un Eiropas lietu ministrs
5. jūnijs	Informācijas diena Pirmās instances tiesas jaunajiem tiesnešiem
18. jūnijs	Dalībvalstu pārstāvju tikšanās
18. jūnijs	V. Itele [<i>V. Itälä</i>], Eiropas Parlamenta 2008. gada budžeta referents

19. jūnijs	L. Fernandišs [<i>L. Fernandes</i>], Portugāles valdības pārstāvis
25. jūnijs	Eiropas Advokātu kolēģiju padomes (CCBE) delegācija
27. jūnijs	K. G. Balakrišnans [<i>K. G. Balakrishnan</i>], Indijas Republikas galvenais tiesnesis
2. un 3. jūlijs	Nāciju sadraudzības sekretariāta delegācija
10. un 11. septembris	Kopienų tiesībās specializējušos Vācijas tiesnešu, profesoru un advokātu delegācija
27. septembris	V. Lamanda [<i>V. Lamanda</i>], Francijas Kasācijas tiesas priekšsēdētājs
27. septembris	A. A. Ivanovs, Krievijas Federācijas Augstākās saimnieciskās tiesas priekšsēdētājs, un T. Andrejeva, Krievijas Federācijas Augstākās saimnieciskās tiesas priekšsēdētāja vietniece, kurus pavada V. E. E. Malajans, Krievijas Federācijas vēstnieks Luksemburgā
1. un 2. oktobris	Ungārijas Republikas Konstitucionālās tiesas delegācija
9. oktobris	V. E. R. Betarini [<i>R. Bettarini</i>], Itālijas Republikas vēstnieks Luksemburgā
9. un 10. oktobris	Čehijas Republikas Augstākās tiesas delegācija
16. oktobris	M. Lobo Antunišs [<i>M. Lobo Antunes</i>], Portugāles Republikas Eiropas lietu valsts sekretārs
18. oktobris	D. Valisa [<i>D. Wallis</i>], Eiropas Parlamenta locekle
25. oktobris	V. E. Š. A. Daragons [<i>C.-H. d'Aragon</i>], Francijas Republikas vēstnieks Luksemburgā
5.–7. novembris	Lietuvas Republikas Konstitucionālās tiesas delegācija
12. novembris	Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieka F. Fratīni [<i>F. Frattini</i>] konference
22. novembris	B. Vāgenere [<i>B. Wagener</i>], vēstniece, Vācijas Federatīvās Republikas Ārlietu ministrija
3. decembris	Eiropas Savienības tiesnešu forums par vides aizsardzību
11. un 12. decembris	Pasaules Tirdzniecības organizācijas apelācijas instances delegācija

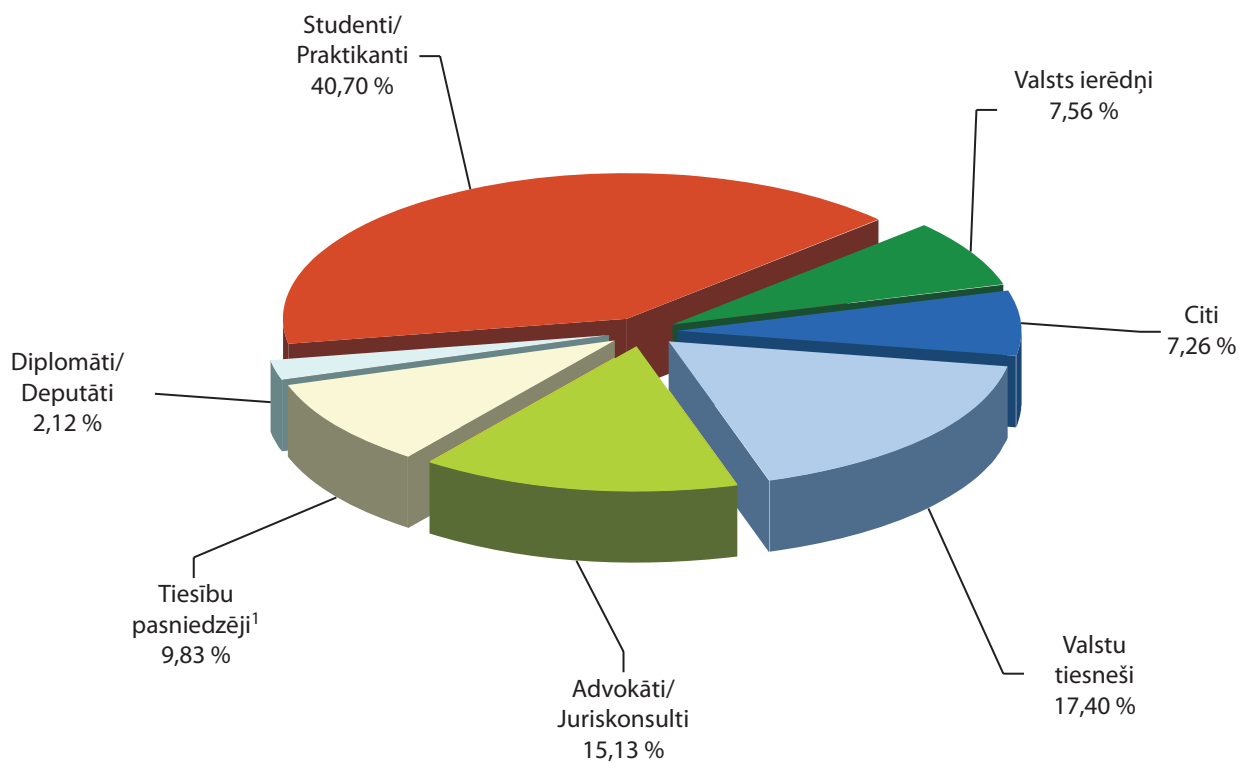
Pirmās instances tiesa

22. oktobris	Dr. D. Žalims [<i>D. Žalimas</i>], Viļņas Universitātes tiesību zinātņu profesors, un Dr. S. Žalimīene [<i>S. Žalimienė</i>], Lietuvas Tieslietu ministrijas Eiropas tiesību departamenta direktora vietniece
23. novembris	Alars Jokss [<i>Allar Jõks</i>], Igaunijas Republikas Tiesībsargs

26. un 27. novembris Ungārijas profesori L. Burians [*L. Burián*], M. Maconkai [*M. Maczonkai*], K. Ligeti [*K. Ligeti*], K. Naģa [*C. Nagy*]
12. decembris Pasaules Tirdzniecības organizācijas apelācijas instances delegācija

Civildienesta tiesa

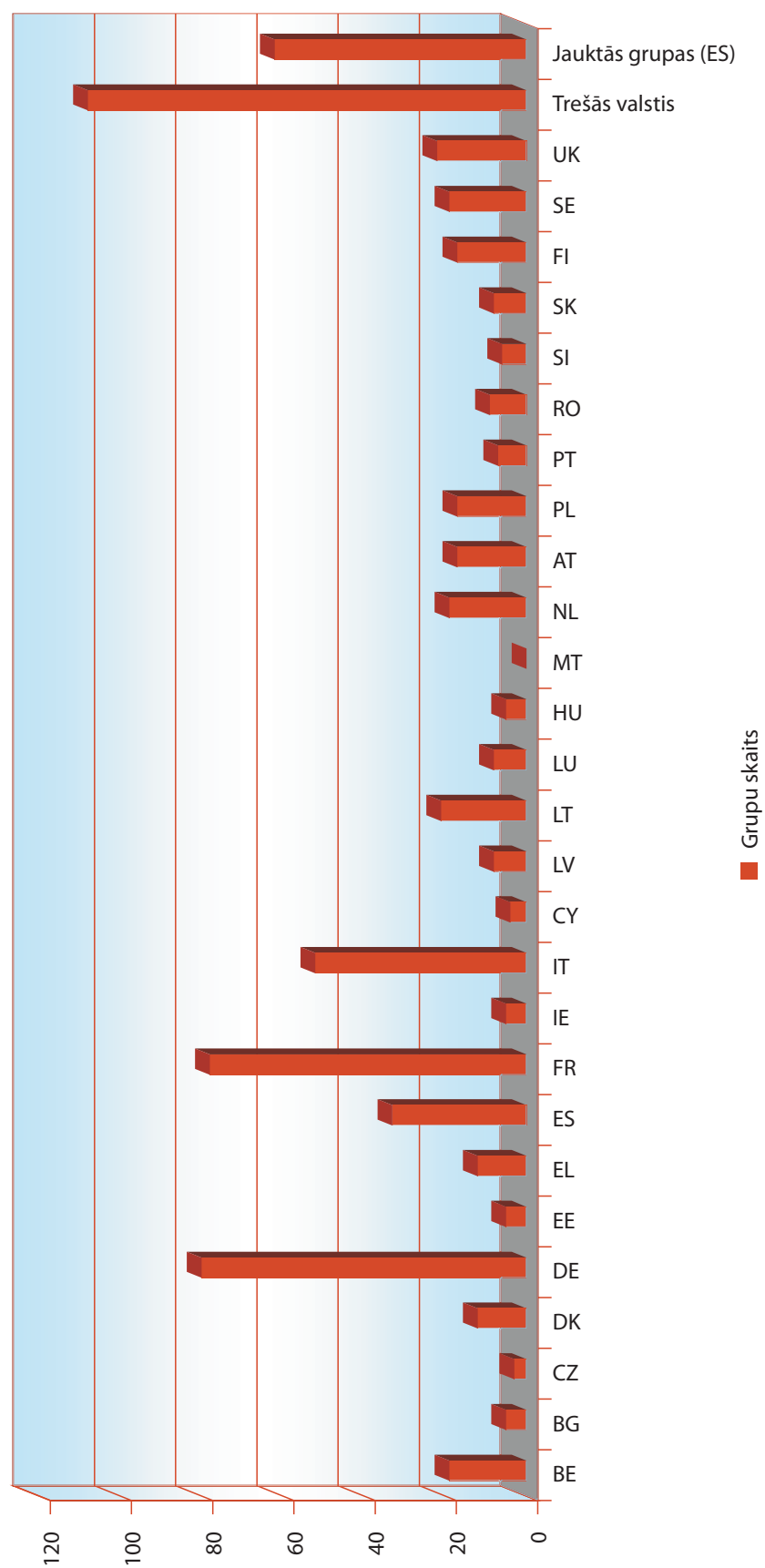
11. jūnijs K. Pennera [*C. Pennera*], Eiropas Parlamenta juridiskais konsultants
27. jūnijs M. Lanersa [*M. Lanners*], Luksemburgas Lielhercogistes Administratīvās tiesas priekšsēdētāja, un Ž. Ravarani [*G. Ravarani*], Luksemburgas Lielhercogistes Administratīvās pirmās instances tiesas priekšsēdētājs
18. un 19. oktobris *Inter-Agency Legal Network*

B – Mācību apmeklējumi (2007)**Sadalījums pa grupu veidiem**

	Valstu tiesneši	Advokāti/ Juriskonsulti	Tiesību pasniedzēji ¹	Diplomāti/ Deputāti	Studenti/ Praktikanti	Valsts ierēdņi	Citi	Kopā
Grupu skaits	115	100	65	14	269	50	48	661

¹ Izņemot pasniedzējus, kas pavada studentus.

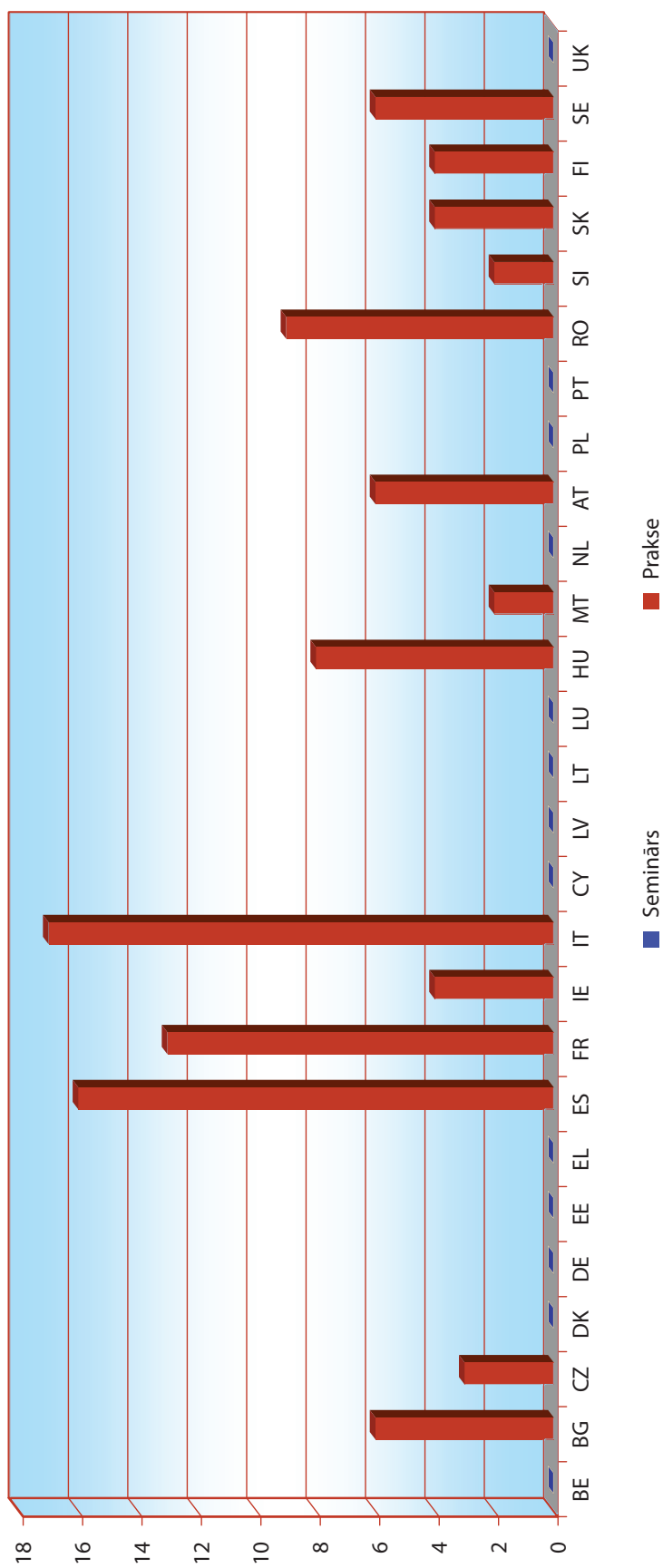
Mācību apmeklējumi – Sadalījums starp dalībvalstīm (2007)¹

	Apmeklētāju skaits								Grupā
	Valstu tiesneši	Advokāti/ Juriskonsulti	Tiesību pasniedzēji ¹	Diplomāti/ Deputāti	Studenti/ Praktikanti	Valsts ierēdņi	Citi	Kopā	
BE	80	12	7	36	393	25	9	562	19
BG	20			1	48	18		87	5
CZ				7	26		26	59	3
DK	10	9			215	50		284	12
DE	385	272	4		800	59	749	2269	80
EE	2	20		11				33	5
EL	9		5		132	42	18	206	12
ES	62	188	10		279	37	69	645	33
FR	194	176		31	984	29	105	1519	78
IE	16				58			74	5
IT	1	40	31	13	409		2	496	52
CY	6	4			10			20	4
LV	6	9				8		23	8
LT	91		15	25	20		11	162	21
LU			4		91	29	96	220	8
HU			8		111			119	5
MT								0	0
NL	12	144			311	23		490	19
AT	50	13			337	53	11	464	17
PL	28	127	2		16	38		211	17
PT			7					7	7
RO	29	10				10	42	91	9
SI		60			44	4		108	6
SK	8	68		8	26			110	8
FI	87	32	46		61	5	28	259	17
SE	286	9		39		27	22	383	19
UK	99	70	2		156	28		355	22
Trešās valstis	206	149	16	42	1641	107	18	2179	108
Jauktās grupas (ES)	32	613			1010	519		2174	62
Kopā	1719	2025	157	213	7178	1111	1206	13 609	661

¹ Izņemot pasniedzējus, kas pavada studentus.

Mācību apmeklējumi – Valstu tiesneši (2007)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Kopā
Seminārs																												0
Prakse	6	6	3					16	13	4	17					8	2		6			9	2	4	4	6		100

C – Svinīgās sēdes

12. janvāris	Svinīgā sēde sakarā ar jaunu tiesnešu stāšanos amatā Tiesā un Pirmās instances tiesā pēc Eiropas Savienības paplašināšanās
22. janvāris	Svinīgā sēde sakarā ar jaunu Eiropas Kopienu Komisijas locekļu svinīgu stāšanos amatā pēc Eiropas Savienības paplašināšanās
5. februāris	Svinīgā sēde sakarā ar jaunu Eiropas Revīzijas palātas locekļu svinīgu stāšanos amatā pēc Eiropas Savienības paplašināšanās
17. septembris	Svinīgā sēde sakarā ar daļas Pirmās instances tiesas locekļu mandātu atjaunošanu

D – Vizītes vai piedalīšanās oficiālos pasākumos

Tiesa

3. janvāris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Beļģijas Kasācijas tiesas Jaunā gada pieņemšanā Briselē
10. janvāris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Viņu Karalisko Augstību organizētā Jaunā gada pieņemšanā Lielhercoga pilī Luksemburgā
18. janvāris	Tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās sanāsmē, ko organizēja B. Ciprīsa [B. Zypries], Vācijas Federatīvās Republikas tieslietu ministre, Berlīnē
19. janvāris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas Cilvēktiesību tiesas svinīgajā sēdē Strasbūrā
29. janvāris	Tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās sanāsmē, ko organizēja Gijs Kanivē [Guy Canivet], Francijas Kasācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs, un cikla «Eiropas tiesības 2007» inaugurācijā Parīzē
29. janvāris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās «Rechtspolitischen Neujahrsempfang» Tieslietu ministrijā Berlīnē
13. februāris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās svinīgajā sēdē Strasbūrā sakarā ar H. G. Pēteringa [H.-G. Pöttering] stāšanos Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja amatā
17.–25. februāris	Tiesas delegācijas oficiālā vizīte Amerikas Savienotajās Valstīs
28. februāris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Konrāda Adenauera fonda organizētajā oficiālajā ceremonijā par godu Romas līgumu 50. gadadienai Berlīnē
8. un 9. marts	Tiesas pārstāvju piedalīšanās <i>International Bar Association</i> un Eiropas Komisijas organizētā konferencē par tēmu «Cartel enforcement and Antitrust damages actions in Europe» Briselē
15. un 16. marts	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas Savienības Valsts padomju un Augstāko administratīvo tiesu asociācijas organizētā kolokvijā «Administratīvās tiesas Eiropā» Parīzē
25.–28. aprīlis	Tiesas pārstāvju piedalīšanās starptautiskā seminārā par godu Turcijas Republikas Konstitucionālās tiesas 45. gadadienai Ankārā un Stambulā
13. un 14. maijs	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas Savienības Valsts padomju un Augstāko administratīvo tiesu asociācijas organizētā ģenerālās asamblejas sanāsmē Varšavā

17. un 18. maijs	Tiesas delegācijas oficiālā vizīte Īrijā
1. jūnijs	Tiesas pārstāvju piedalīšanās ceremonijā par godu valsts svētkiem pēc Itālijas Republikas prezidenta ielūguma Romā
7. un 8. jūnijs	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas tiesu pārvaldes tīkla ģenerālajā asamblejā Briselē
25. un 26. jūnijs	Tiesas pārstāvju piedalīšanās <i>Bundespatentgericht</i> [Federālās patentu tiesas] sadarbībā ar Tieslietu ministriju organizētā simpozijā par tēmu «Die Zukunft der Patentgerichtsbarkeit in Europa» Minhenē
11.–15. jūlijs	Tiesas delegācijas oficiālā vizīte Augstākajā tiesā Portugālē
19. jūlijs	Tiesas pārstāvju piedalīšanās «Meeting of Presidents of International Courts and Tribunals»
24. jūlijs	Tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās Grieķijas Republikas prezidenta pieņemšanā par godu Republikas atjaunošanas 33. gadadienai Atēnās
5.–7. septembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Igaunijas Republikas Augstākās tiesas organizētā konferencē par godu Igaunijas Republikas Konstitūcijas pieņemšanas 15. gadadienai Tallinā
18. septembris	Tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās un uzruna Tieslietu un iekšlietu padomes locekļiem Ministru Padomē Briselē pēc Portugāles tieslietu ministra A. Kostas [A. Costa] ielūguma par ierosinājumiem steidzamās prejudiciālā nolēmuma tiesvedības sakarā
27. un 28. septembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās 5. Eiropas tiesnešu simpozijā par preču zīmēm, dizainparaugiem un modeļiem Alikantē
30. septembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās lorda Hanta [Hunt] (<i>Parliamentary Under-Secretary, Ministry of Justice</i>) rīkotās vakariņās Londonā
1. oktobris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās «Meeting of Regional and International Courts of the World» Managvā
1. oktobris	Tiesas delegācijas dalība lorda Kanclera rīkotajā Tiesu gada atklāšanā Londonā
8. oktobris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Pilsonisko brīvību, tiesību, iekšlietu komisijas organizētā seminārā par tēmu «Judges and legislators in a multi-level protection of fundamental rights in Europe»
15. oktobris	Tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās Beļģijas Kasācijas tiesas 175. gadadienas svinībās Briselē
18. un 19. oktobris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Nīderlandes Karalistes tiesu padomes organizētā Eiropas saimniecisko tiesnešu foruma 4. konferencē Hāgā

25. un 26. oktobris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas Kopienu Komisijas organizētā konferencē Briselē par godu 50 gadiem, kopš Kopienā pieņemti tiesību akti par dzimumu vienlīdzību
29. un 30. oktobris	Tiesas delegācijas oficiālā vizīte Ungārijā
8. un 9. novembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās <i>5th Annual Meeting of the Chief Justices of Mercosur</i> Brazīlijā
9. novembris	Tiesas delegācijas oficiālā vizīte Eiropas Cilvēktiesību tiesā Strasbūrā
12. novembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas Savienības Valsts padomju un Augstāko administratīvo tiesu asociācijas valdes sanāksmē Briselē
22.–24. novembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās <i>International Association of Supreme Administrative Juridictions</i> IX kongresā Bangkokā
23. novembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas Savienības Valsts padomju un Augstāko administratīvo tiesu asociācijas izveidotā darba grupā par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu Beļģijas Valsts padomē Briselē
3. decembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Starptautiskās tiesas organizētā starptautisko tiesu priekšsēdētāju sanāksmē Hāgā
3. decembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās Eiropas Savienības Valsts padomju un Augstāko administratīvo tiesu asociācijas izveidotā darba grupā par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu Beļģijas Valsts padomē Briselē
7. decembris	Tiesas pārstāvju piedalīšanās sēdē sakarā ar <i>Centrale Raad van Beroep</i> [Augstākās administratīvo lietu tiesas] priekšsēdētāja aiziešanu pensijā un uzstāšanās par godu šim notikumam organizētā kolokvijā par tēmu «Valsts atbildība par Kopienu tiesību pārkāpumu» Utrehtā

Pirmās instances tiesa

17. janvāris	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja tikšanās ar Lordu palātas <i>The Select Committee</i> Londonā par Eiropas Konkurences tiesas izveidošanu
5. februāris	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās un uzruna konferencē par tēmu «Where next for EU Merger Control» Briselē
21. februāris	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja vizīte Tieslietu ministrijā Kopenhāgenā
15. marts	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās un uzruna Konkurences padomes 20. gadadienā Parīzē

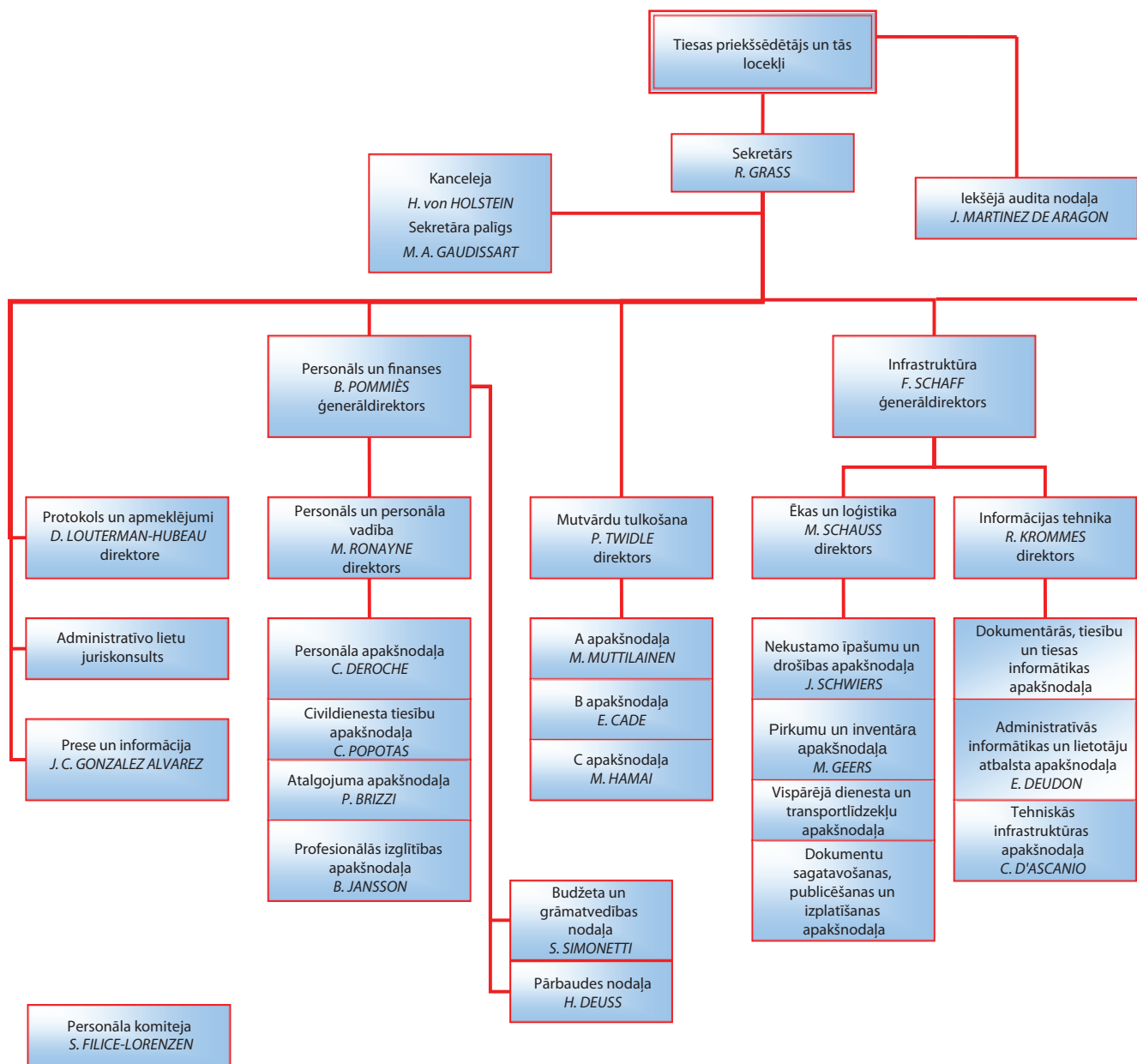
17. aprīlis	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās un uzruna konferencē «Forum for EU-US Legal-Economic Affairs» Briselē
24. maijs	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās un uzruna <i>Studienvereinigung Kartellrecht</i> organizētā konferencē «International Forum on European Competition Law» Briselē
18. jūlijs	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās apaļā galda diskusijā «EU-US Comparative Law» Briselē
30. augusts	Gastona Torna [<i>Gaston Thorn</i>], Luksemburgas Lielhercogistes goda valsts ministra, oficiālā bērū ceremonija. Pirmās instances tiesu pārstāv tiesnesis Marks Jēgers [<i>Marc Jaeger</i>]
19. oktobris	Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja piedalīšanās un uzruna Viļņas Universitātes organizētā konferencē «50 years protecting the principle of legality in Community law»

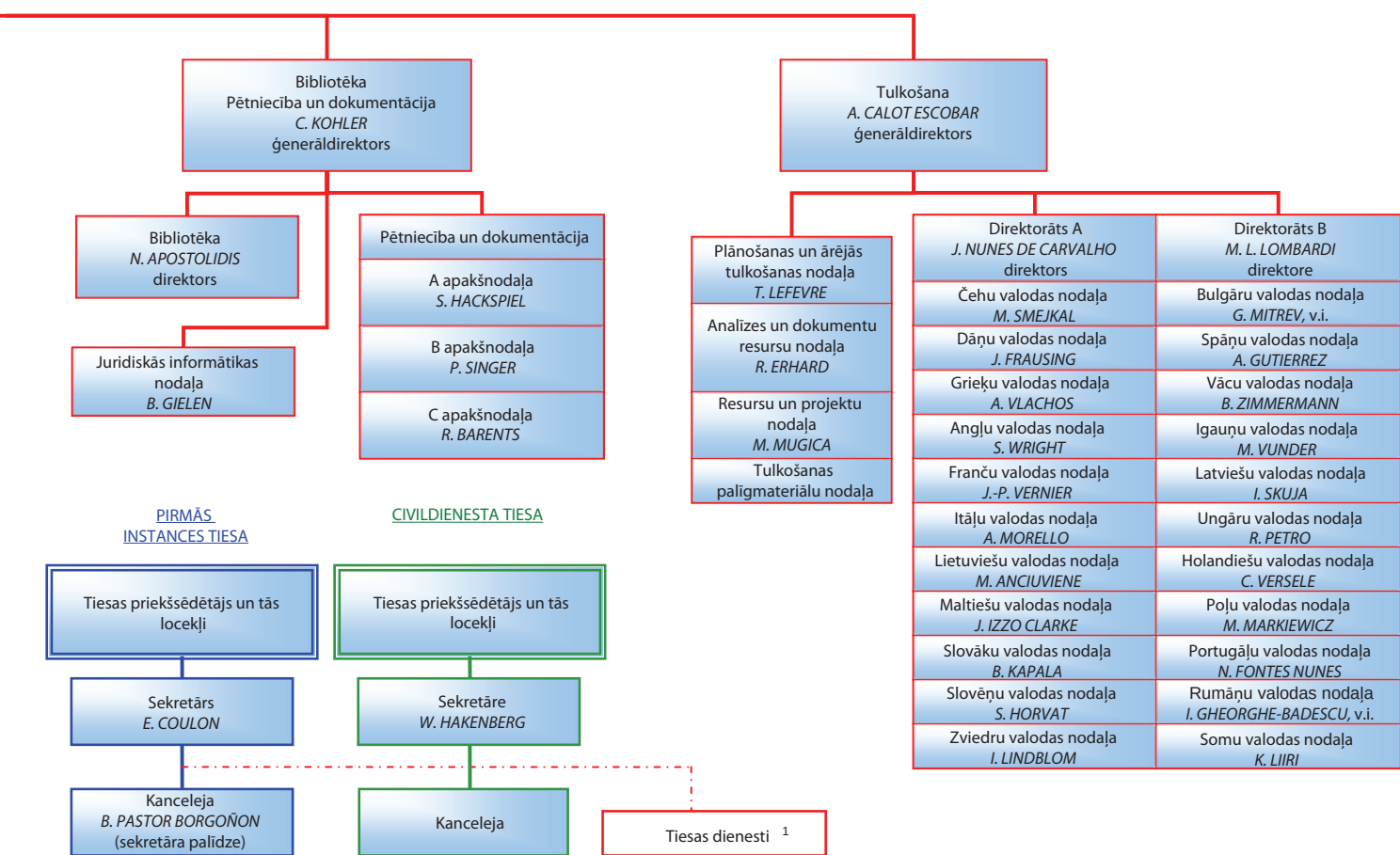
Civildienesta tiesa

6.–8. jūnijs	Civildienesta tiesas locekļu un <i>Bundesverwaltungsgericht</i> [Federālās Administratīvās tiesas] locekļu delegācijas tikšanās Leipcigā par civildienesta lietām
18. jūnijs	Civildienesta tiesas priekšsēdētāja P. Mahonija [<i>P. Mahoney</i>] un tiesneša Š. van Rapenbuša [<i>S. Van Raepenbusch</i>] piedalīšanās kolokvijā «Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumu un Eiropas Kopienu pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības izmaiņu ietekme uz Kopienu civildienesta lietām», ko organizēja Eiropas koledžas Eiropas tiesību zinātņu departaments Brigē sadarbībā ar profesoru Ž. Vandersandenu [<i>G. Vandersanden</i>] un L. Levī [<i>L. Levi</i>] (<i>CMS DeBacker</i>)

Organizācijas shēmas kopsavilkums

¹ Saskaņā ar Tiesas Statūtu 52. pantu un to pielikuma 6. pantu ierēdņi un citi tās darbinieki palīdz darbā Pirmās instances tiesai un Civildienesta tiesai, nodrošinot to darbību.

Tiesas kontaktinformācija

Tiesas kontaktinformācija ir šāda:

Eiropas Kopienu Tiesa

Pasta adrese: L-2925 Luxembourg

Tālrunis: (+352) 4303 1

Kancelejas telekss: 2510 CURIA LU

Telegrāfs: CURIA

Tiesas fakss: (+352) 4303 2600

Preses un informācijas nodaļas fakss: (+352) 4303 2500

Iekšējo lietu nodaļas fakss – Publikāciju apakšnodaļa: (+352) 4303 2650

Tiesa internetā: www.curia.eu.int

Eiropas Kopienu Tiesa

**Gada ziņojums 2007 – Eiropas Kopienu Tiesas,
Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas un Eiropas Savienības Civildienesta tiesas darba
pārskats**

Luksemburga: Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojs

2008 — 248 lpp. — 21 x 29,7 cm

Kataloga numurs: QD-AG-08-001-LV-C

ISBN 978-92-829-0878-5

ISSN 1830-1924

